

2020

Rocznik Statystyczny

Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Statistical Yearbook of Warmińsko-Mazurskie Voivodship

2020

Rocznik Statystyczny Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Statistical Yearbook of Warmińsko-Mazurskie Voivodship

Urząd Statystyczny w Olsztynie Statistical Office in Olsztyn

Olsztyn 2020

Zespół Redakcyjny Urzędu Statystycznego w Olsztynie
Editorial Board of Content Statistical Office in Olsztyn

Przewodniczący
President

Janusz Pappelbon

Członkowie
Members

Monika Borawska, Jacek Grzelak, Elżbieta Lorek, Eliza Panfiłow, Agnieszka Wobolewicz (sekretarz
secretary)

OPRACOWANIE MERYTORYCZNE
CONTENT-RELATED WORKS

Urząd Statystyczny w Olsztynie, Warmińsko-Mazurski Ośrodek Badań Regionalnych
Statistical Office in Olsztyn, Warmińsko-Mazurski Centre for Regional Surveys

Zespół autorski
Editorial team

Mariola Kardasińska, Beata Olszewska, Mariola Ornoch, Magda Stankiewicz, Alicja Żebiałowicz

pod kierunkiem
supervised by

Elżbiety Lorek

PRACE WYDAWNICZE
EDITORIAL WORK

Zakład Wydawnictw Statystycznych
Statistical Publishing Establishments

Skład i opracowanie graficzne
Typesetting and graphics

Marcin Błaszczyk, Wioletta Wasilewska

Zdjęcie zamieszczone na okładce
Photograph on the cover

Olsztyn, Stare Miasto – Robert Chmielewski

ISSN 1640-0070

Publikacja dostępna na stronie internetowej
Publications available on website

olsztyn.stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych US prosimy o podanie źródła
When publishing SO data – please indicate the source

Urząd Statystyczny
w Olsztynie

10-555 OLSZTYN, UL. TADEUSZA KOŚCIUSZKI 78/82

Przedmowa

Urząd Statystyczny w Olsztynie przekazuje Państwu dwudzieste pierwsze wydanie „Rocznika Statystycznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego 2020”.

Bieżąca edycja została opracowana w nowej formie. Tablice statystyczne uzupełniono mapami i wykresami, które wzbogaciły zawartość merytoryczną Rocznika. Ponadto, zastosowanie graficznej formy prezentacji danych statystycznych pozwala na łatwiejszy odbiór informacji statystycznych oraz przedstawionych za ich pomocą relacji przestrzennych zjawisk. Dzięki temu Rocznik wizualizuje zjawiska i nadaje publikacji charakter poglądowy, zachowując przy tym swoją dotychczasową funkcję informacyjno-poznawczą.

Publikacja zawiera bogaty zestaw informacji charakteryzujących poziom życia społeczeństwa i stan gospodarki województwa. Szczegółowe dane statystyczne zgrupowano w 22 działach tematycznych. Opracowanie kończą dwie tablice przeglądowe zawierające ważniejsze dane o województwie w latach 2000, 2010, 2015 i 2019 oraz wybrane informacje o województwie na tle kraju w 2019 r. Zamieszczony materiał statystyczny uzupełniono uwagami ogólnymi zawierającymi wyjaśnienia dotyczące terminologii, metodologii i zakresu informacji.

Przekazując Państwu niniejszą publikację wyrażam nadzieję, iż przybliży ona szerokiemu gronu odbiorców sytuację społeczno-gospodarczą Warmii i Mazur oraz zachęci do dalszego korzystania z zasobów informacyjnych Urzędu Statystycznego w Olsztynie.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Olsztynie

Marek Morze

Preface

Statistical Office in Olsztyn presents you with the twenty first edition of „Statistical Yearbook of Warmińsko-Mazurskie Voivodship 2020”.

The current edition was prepared in a new form. Statistical tables were supplemented with maps and graphs that enriched the substantive content of the Yearbook. In addition the graphical form of statistical data presentation allows for easier reception of statistical information and the spatial relations of phenomena represented by them. Thanks to this, the Yearbook visualizes the phenomena and gives the publication an illustrative character, while retaining its informative and cognitive function.

The publication contains a rich set of information characterizing the living standard of the society and the state of the voivodship economy. Detailed statistical data is grouped in 22 thematic chapters. The study ends with two review tables containing the most important data about the voivodship in 2000, 2010, 2015 and 2019 and selected information about the voivodship against the background of the country in 2019. The published statistical material was supplemented with general notes containing explanations on the terminology, methodology and scope of information.

Presenting this publication I hope that it will bring the socio-economic situation of Warmia and Masuria closer to a wide audience and will encourage to continue using the information resources of Statistical Office in Olsztyn.

Director
of the Statistical Office in Olsztyn

Marek Morze

Spis rzeczy

Przedmowa	
Objaśnienia znaków umownych	
Ważniejsze skróty	

Działy

I. Warunki naturalne i ochrona środowiska	
II. Samorząd terytorialny	
III. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości	
IV. Ludność	
V. Rynek pracy	
VI. Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne	
VII. Gospodarstwa domowe. Mieszkania	
VIII. Edukacja i wychowanie	
IX. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	
X. Kultura. Turystyka. Sport	
XI. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne	
XII. Ceny	
XIII. Rolnictwo	
XIV. Leśnictwo i łowiectwo	
XV. Przemysł i budownictwo	
XVI. Transport	
XVII. Handel i gastronomia	
XVIII. Finanse przedsiębiorstw	
XIX. Finanse publiczne	
XX. Inwestycje. Środki trwałe	
XXI. Rachunki regionalne	
XXII. Podmioty gospodarki narodowej	

Tablice przeglądowe

I. Województwo na tle kraju w 2019 r.	
II. Ważniejsze dane o województwie	
Uwagi ogólne	
Uwagi do działów	

Contents

	Str. Page
Preface	3, 4
Symbols	6
Major abbreviations	7

Chapters

Environment and environmental protection	9
Local government	25
Public safety, Justice	26
Population	29
Labour market	47
Wages and salaries. Social benefits	57
Households. Dwellings	61
Education	74
Health care and social welfare	83
Culture. Tourism. Sport	95
Science and technology. Information society	105
Prices	110
Agriculture	112
Forestry and hunting	121
Industry and construction	126
Transport	130
Trade and catering	134
Finances of enterprises	136
Public finance	143
Investments. Fixed assets	148
Regional accounts	152
Entities of the national economy	155

Review tables

Voivodship on the background of the country in 2019	157
Major data on voivodship	162
General notes	171
Notes to chapters	174

Objaśnienia znaków umownych Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (–)	zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Zero: (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit
(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit
Kropka (.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
Znak (Δ)	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 18 na str. 173. categories of applied classification presented in an abbreviated form; full names are given in the general notes to the Yearbook, item 18 on page 173.
„W tym” “Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given
Comma (,)	used in figures represents the decimal point

Ważniejsze skróty Major abbreviations

Skrót Abbreviations	Znaczenie Meaning
tys.	tysiąc
mln	milion
zł PLN	złoty złoty
szk. pcs	sztuka pieces
wol. vol.	wolumin volume
kg	kilogram kilogram
dt	decytona deciton
t	tona tonne
mm	milimetr millimetre
m	metr metre
km	kilometr kilometre
m ²	metr kwadratowy square metre
ha	hektar hectare
km ²	kilometr kwadratowy square kilometre
l	litr litre
hl	hektolitr hectolitre
m ³	metr sześcienny cubic metre
dam ³	dekametr sześcienny cubic decametre
hm ³	hektometr sześcienny cubic hectometre
kWh	kilowatogodzina kilowatt·hour
GWh	gigawatogodzina gigawatt·hour
TJ	teradžul terajoule

Skrót Abbreviations	Znaczenie Meaning										
°C	stopień Celsjusza centigrade										
s	sekunda second										
min	minuta minute										
h	godzina hour										
d 24 h	doła 24 hours										
r.	rok										
ceg brick	cegła przeliczeniowa materiałów ściennych standard brick unit expressing the quantity of wall building materials										
t/r t/y	ton rocznie tonnes per year										
art. Art.	artykuł article										
dok. cont.	dokończenie continued										
n.p.m. a.s.l.	nad poziomem morza above the sea level										
nr (Nr) No.	numer number										
pkt	punkt										
p.proc.	punkt procentowy percentage point										
poz.	pozycja										
tabl.	tablica table										
ust.	ustęp										
0°1'1" ←	<table style="border-collapse: collapse; margin-left: 20px;"> <tr> <td style="border-left: 1px solid black; border-right: 1px solid black; padding: 0 5px;">E</td> <td style="padding: 0 5px;">wschód</td> </tr> <tr> <td style="border-left: 1px solid black; border-right: 1px solid black; padding: 0 5px;">N</td> <td style="padding: 0 5px;">północ</td> </tr> <tr> <td style="border-left: 1px solid black; border-right: 1px solid black; padding: 0 5px;">S</td> <td style="padding: 0 5px;">południe</td> </tr> <tr> <td style="border-left: 1px solid black; border-right: 1px solid black; padding: 0 5px;">W</td> <td style="padding: 0 5px;">zachód</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="padding: 0 5px;">West</td> </tr> </table>	E	wschód	N	północ	S	południe	W	zachód		West
E	wschód										
N	północ										
S	południe										
W	zachód										
	West										
Dz. U.	Dziennik Ustaw										
Dz. Urz.	Dziennik Urzędowy										
i in.	i inni										
im.	imienia										

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH. WAŻNIEJSZE SKRÓTY

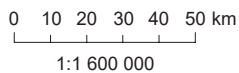
Skrót Abbreviations	Znaczenie Meaning
itp. etc.	i tym podobne and the like
m.in. i.a.	między innymi among others
np. e.g.	na przykład for example
tj. i.e.	to jest that is
tzn. i.e.	to znaczy that is
tzw.	tak zwany
ww.	wyżej wymieniony
z późn. zm.	z późniejszymi zmianami
PKP	Polskie Koleje Państwowe

Skrót Abbreviations	Znaczenie Meaning
ESA	Europejski System Rachunków Narodowych i Regionalnych w Unii Europejskiej European System of National and Regional Accounts in the European Union
EKG ECE	Europejska Komisja Gospodarcza Economic Commission for Europe
GUS	Główny Urząd Statystyczny Statistics Poland
Eurostat	Urząd Statystyczny Unii Europejskiej Statistical Office of the European Union
OECD	Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju Organization for Economic Cooperation and Development
ONZ UN	Organizacja Narodów Zjednoczonych United Nations
UE EU	Unia Europejska European Union

Dział I. Warunki naturalne i ochrona środowiska

Chapter I. Environment and environmental protection

MAPA 1. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY W 2019 r. (stan w dniu 1 stycznia)
 MAP 1. ADMINISTRATIVE DIVISION IN 2019 (as of 1 January)

Powierzchnia	24 173 km ²
Area	
Ludność	1 422 737
Population	
Powiaty	19
Powiats	
Miasta na prawach powiatu	2
Cities with powiat status	
Gminy ogółem	116
Total gminas	
Gminy miejskie	16
Urban gminas	
Gminy miejsko-wiejskie	34
Urban-rural gminas	
Gminy wiejskie	66
Rural gminas	
Miasta	50
Cities and towns	

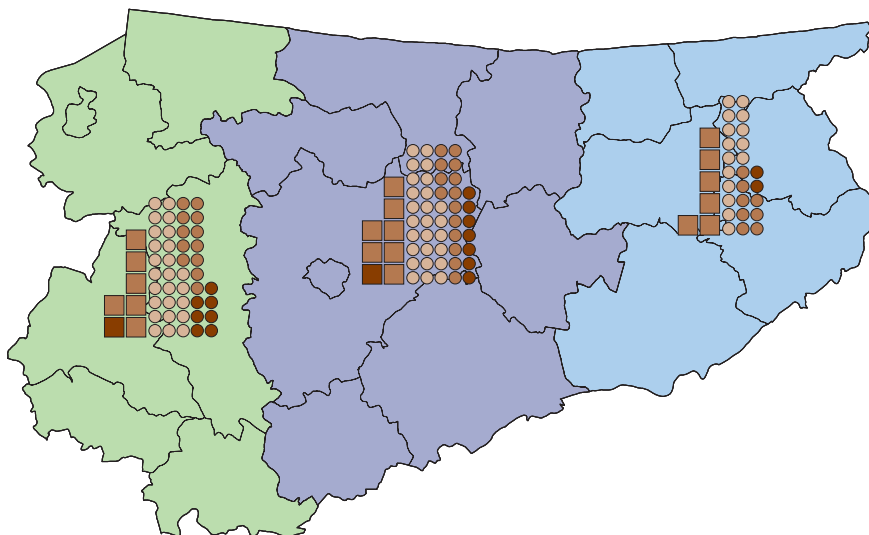
- Granica państwa
National border
- Granice podregionów NUTS 3
Subregion NUTS 3 subregion boundaries
- Granice powiatów
Powiat boundaries
- Granice gmin
Gminas boundaries
- Nazwy powiatów
Powiat names
- OLSZTYN**
Siedziba władz wojewódzkich
Seat of the voivodship authority
- ELBLĄG**
Miasta na prawach powiatu
Cities with powiat status
- Ostroda**
Miasta – siedziby powiatów
Cities – seats of powiats

- Najdalej wysunięte punkty województwa
Extreme points of the voivodship
- Najwyżej położony punkt województwa (w m n.p.m.)
Highest point of the voivodship (in m a.s.l.)
- Najniżej położony punkt województwa (w m p.p.m.)
Lowest point of the voivodship (in m s.l.)

Długość granicy z poszczególnymi województwami lub państwami (w km) podana jest pod nazwami tych województw lub państw.
 The length of a boundary with each voivodship (in km) is given under the name of a given voivodship.

MAPA 2. PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO WEDŁUG KLASYFIKACJI JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NUTS) W 2019 r.

MAP 2. DIVISION OF WARMIŃSKO-MAZURSKIE VOIVODSHIP ACCORDING TO THE CLASSIFICATION OF TERRITORIAL UNITS FOR STATISTICS (NUTS) IN 2019

**PODREGIONY (NUTS 3)
SUBREGIONS (NUTS 3)**

PL 622 – Olsztyński

Powiaty

Powiats

bartoszycki	(6)
kętrzyński	(6)
lidzbarski	(5)
mragowski	(5)
nidzicki	(4)
olsztyński	(12)
szczycieński	(8)
Miasto na prawach powiatu	
City with powiat status	
Olsztyn(1)	

PL 621 – Elbląski

Powiaty

Powiats

braniewski	(7)
działdowski	(6)
elbląski	(9)
iławski	(7)
nowomiejski	(5)
ostródzki	(9)
Miasto na prawach powiatu	
City with powiat status	
Elbląg(1)	

■ Jeden powiat
One powiat

■ Jedno miasto na prawach powiatu
One city with powiat status

Jedna gmina:

One gmina:

- miejska
urban
- miejsko-wiejska
urban-rural
- wiejska
rural

— Granice podregionów NUTS 3
Subregion NUTS 3 subregion boundaries

— Granice powiatów
Powiat boundaries

PL 623 – Ełcki

Powiaty

Powiats

ełcki	(5)
giżycki	(6)
goldapski	(3)
olecki	(4)
piski	(4)
węgorzewski	(3)

W nawiasach podano liczbę gmin.

Number of gminas is given in parentheses.

TABL. 1. TEMPERATURY POWIETRZA
AIR TEMPERATURES

STACJA METEOROLOGICZNA METEOROLOGICAL STATION	Wzniesie- nie stacji nad poziomem morza w m Station elevation above the sea level in m	Temperatury w °C Temperatures in °C						
		średnie ^a average ^a				skrajne extreme		amplitudy temperatur skrajnych amplitudes of extreme temperatures
		1971–2000	1991–2000	2001–2010	2019	maksi- mum maxim- mum	mini- mum minimum	
		1971–2019						
Olsztyn	133	7,3	7,6	7,9	9,6	36,2	-30,2	66,4

a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Źródło : dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego.

a Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

Source : data of the Institute of Meteorology and Water Management – National Research Institute.

TABL. 2. OPADY ATMOSFERYCZNE, PRĘDKOŚĆ WIATRU, USŁONECZNIENIE I ZACHMURZENIE
ATMOSPHERIC PRECIPITATION, WIND VELOCITY, INSOLATION AND CLOUDINESS

STACJA METEOROLOGICZNA METEOROLOGICAL STATION	Wzniesienie stacji nad poziomem morza w m Station elevation above the sea level in m	Roczne sumy opadów w mm Total annual precipitation in mm				Średnia- prędko- ść wiatru w m/s Average wind veloci- ty in m/s	Usłonecz- nienie w h Insolation in h	Średnie zachmurzenie w oktantach ^a Average cloudiness in octants ^a
		1971–2000	1991–2000	2001–2010	2019			
		średnie ^b average ^b				2019		
Olsztyn ^c	133	625	623	646	672	3,0	-	5,1

a Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami). b Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów. c Stacja nie prowadzi pomiarów usłonecznienia.

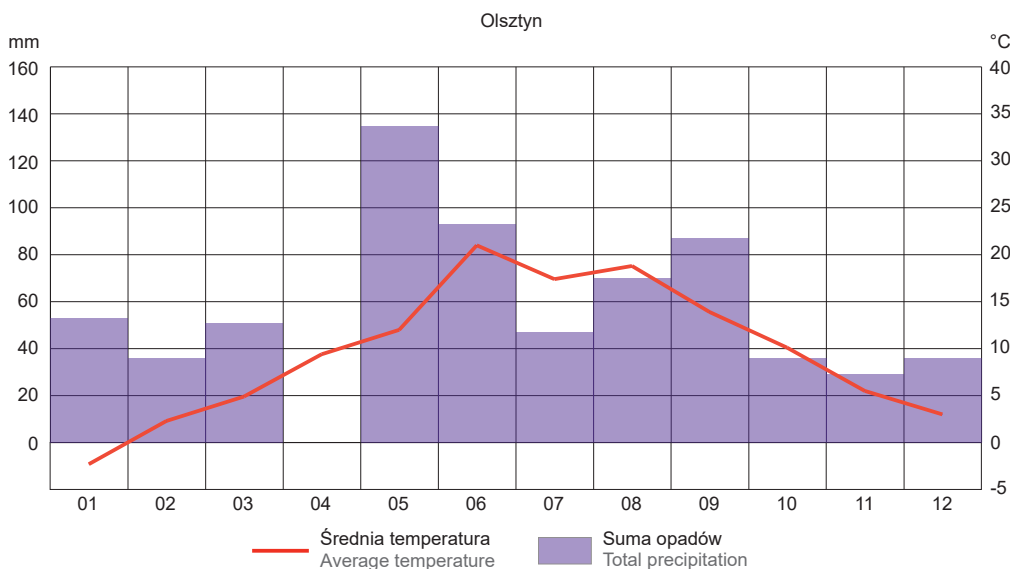
Źródło : dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego.

a Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover). b Data for multi-year periods include annual averages from these periods. c Stations do not record insolation measurements.

Source : data of the Institute of Meteorology and Water Management – National Research Institute.

WYKRES 1. TEMPERATURY POWIETRZA I OPADY ATMOSFERYCZNE W WYBRANYCH STACJACH METEOROLOGICZNYCH W 2019 R.

CHART 1. AIR TEMPERATURES AND ATMOSPHERIC PRECIPITATION IN SELECTED METEOROLOGICAL STATIONS IN 2019

TABL. 3. POWIERZCHNIA GEODEZYJNA WEDŁUG KIERUNKÓW WYKORZYSTANIA

Stan w dniu 1 stycznia
 GEODETIC AREA BY THE LAND USE
 As of 1 January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2019	2020	odset- kach in per- cent	SPECIFICATION
	w ha in ha					
Powierzchnia ogólna	2417347	2417347	2417347	2417347	100,0	Total area
Użytki rolne	1327753	1306731	1315295 ^a	1314318 ^a	54,4 ^a	Agricultural land
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	778262	796091	793619	794844	32,9	Forest land as well as wooded and bushy areas
Grunty pod wodami	138401	136757	137401	137345	5,7	Lands under waters
Grunty zabudowane i zurbanizowane	86788	92679	94545 ^b	95131 ^b	3,9 ^b	Built-up and urbanised areas
Użytki ekologiczne	2489	3236	3324	3317	0,1	Ecological areas
Nieuzytki	76561	74688	67729	66985	2,8	Wasteland
Tereny różne	7093	7165	5434	5407	0,2	Miscellaneous land

a Łącznie z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi na użytkach rolnych, ujmowanymi do 2016 r. w pozycji „grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione”. b Łącznie z gruntami przeznaczonymi pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych.

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

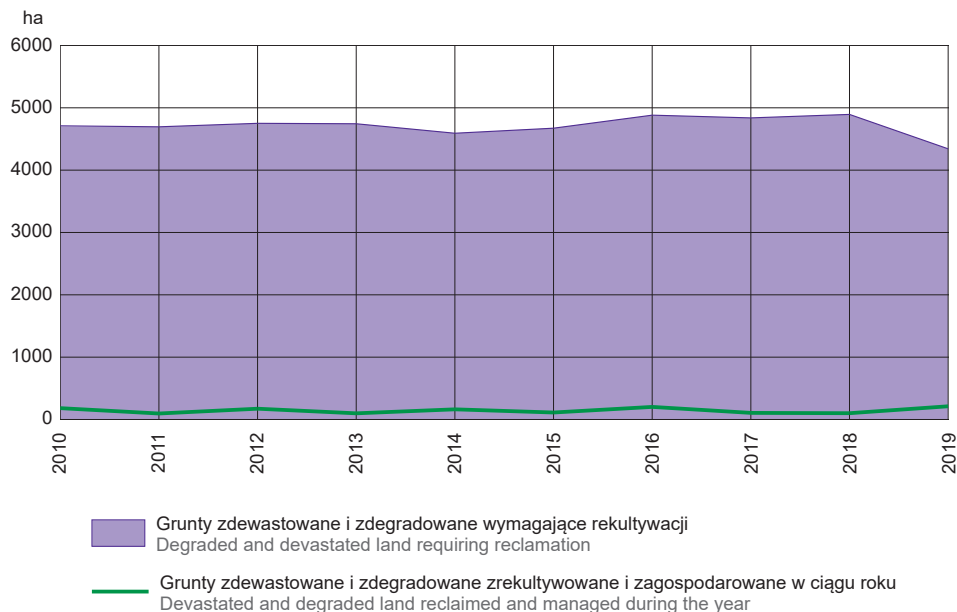
a Including wooded and bushy areas on agricultural land, classified until 2016 in the item "forest land as well as wooded and bushy areas".

b Including areas used for the construction of public roads or railways.

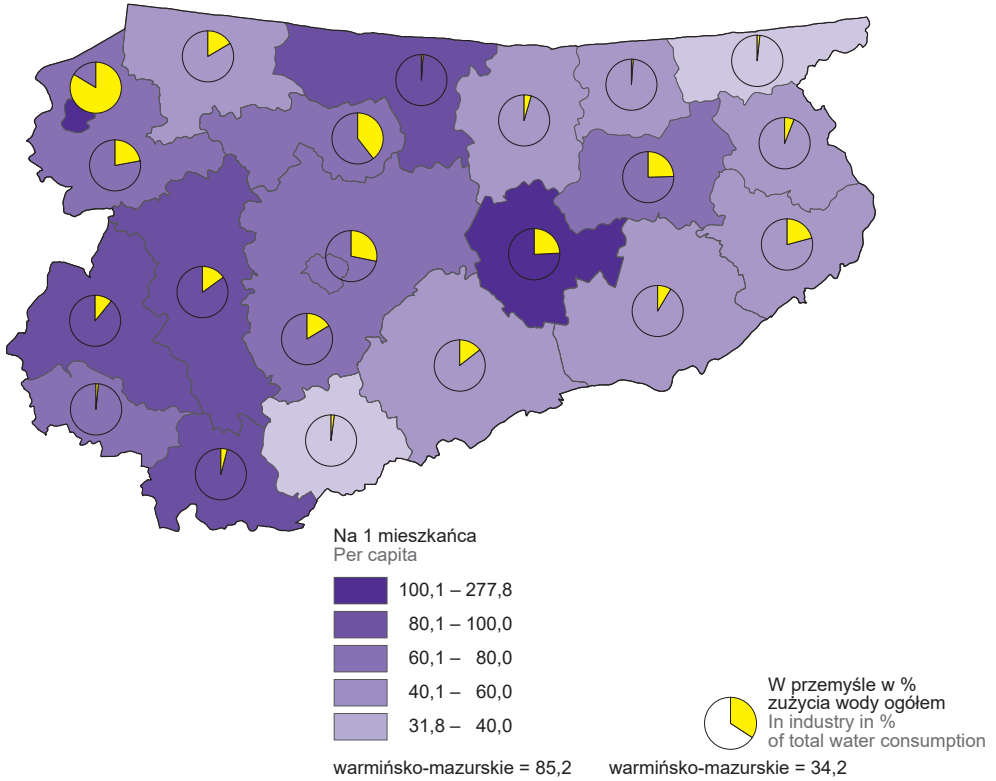
Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

WYKRES 2. GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE

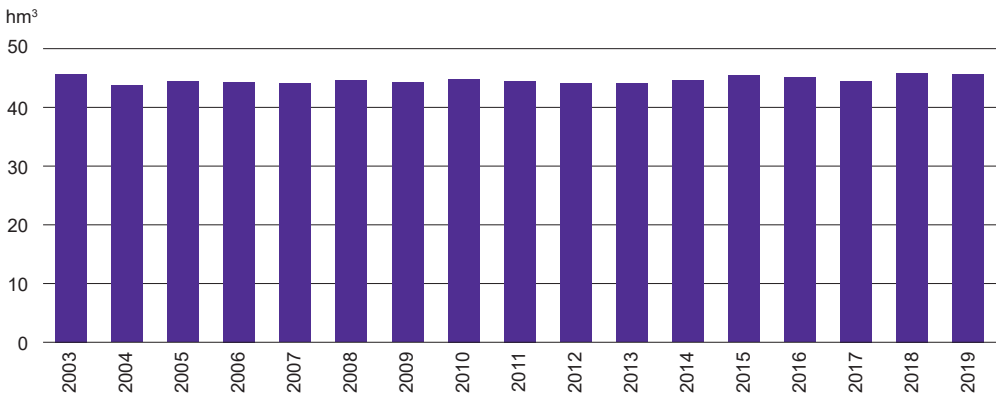
CHART 2. DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND

MAPA 3. ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI W 2019 R.
MAP 3. WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION
IN 2019

Na cele gospodarstw domowych z sieci wodociągowej
For household purposes from water supply network

TABL. 4. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZANE DO WÓD LUB DO ZIEMI
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO
THE GROUND

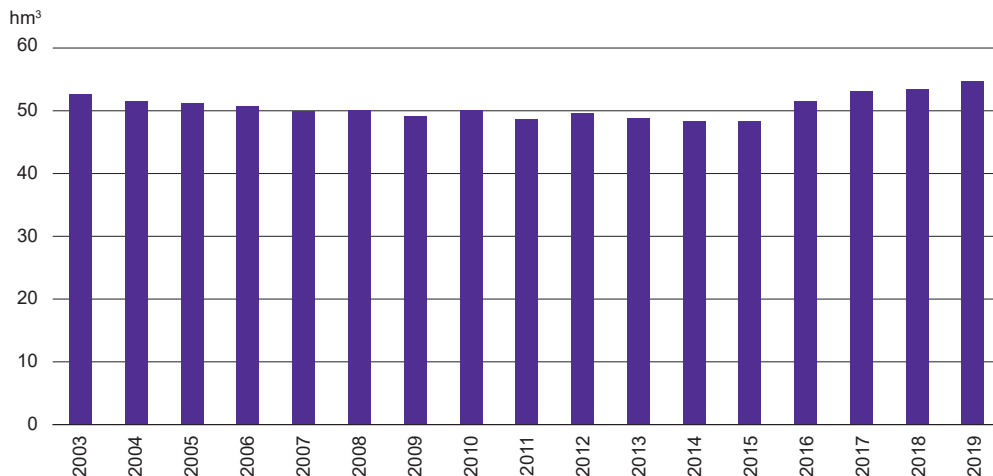
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019		SPECIFICATION
	w hm ³		in hm ³	w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	65,8	69,4	71,7	82,3	100,0	TOTAL
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^a	18,7	24,6	24,6	35,3	42,9	discharged directly by plants ^a
w tym wody chłodnicze	15,7	21,0	18,2	27,7	33,6	of which cooling water
odprowadzone siecią kanalizacyjną	47,1	44,8	47,1	47,0	57,1	discharged by sewage network
W tym ścieki wymagające oczyszczania	50,1	48,4	53,5	54,7	66,4	Of which wastewater requiring treatment
oczyszczane	49,8	48,1	51,0	51,2	62,1	treated
mechanicznie	0,7	0,4	0,2	0,4	0,5	mechanically
chemicznie ^b	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	chemically ^b
biologicznie	8,5	10,3	11,4	11,2	13,6	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	40,6	37,4	39,4	39,5	47,9	with increased biogene removal
nieoczyszczane	0,3	0,2	2,5	3,5	4,2	untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	0,2	0,2	2,5	3,5	4,2	discharged directly by plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną	0,1	0,0	-	-	-	discharged by sewage network

a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. b Dane dotyczą tylko ścieków przemysłowych.

a Including polluted cooling water and water from mine drainage, building constructions as well as from contaminated precipitation water. b Data concern only industrial wastewater.

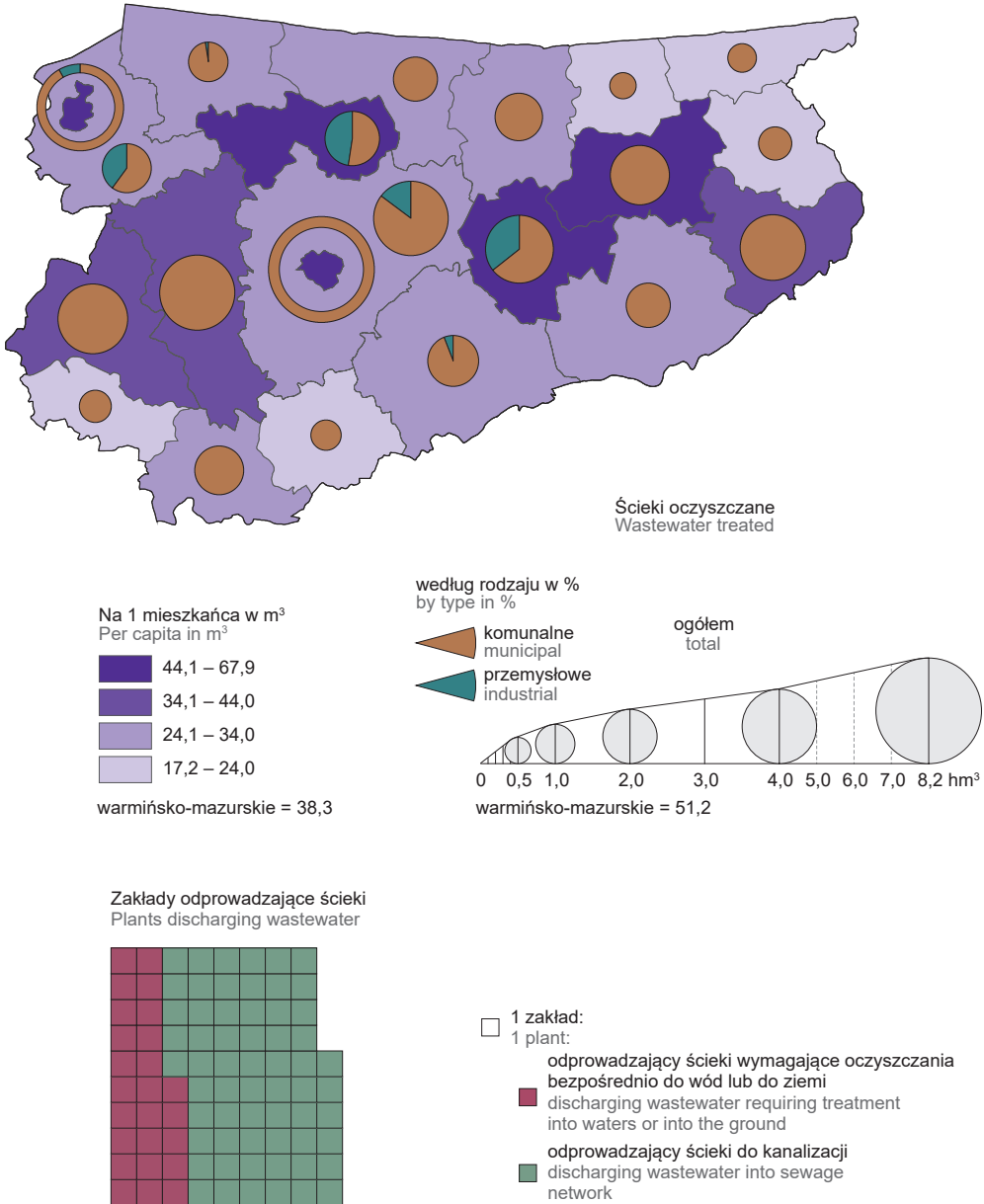
WYKRES 3. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA
ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI

CHART 3. INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER REQUIRING TREATMENT
DISCHARGED INTO WATER OR INTO THE GROUND

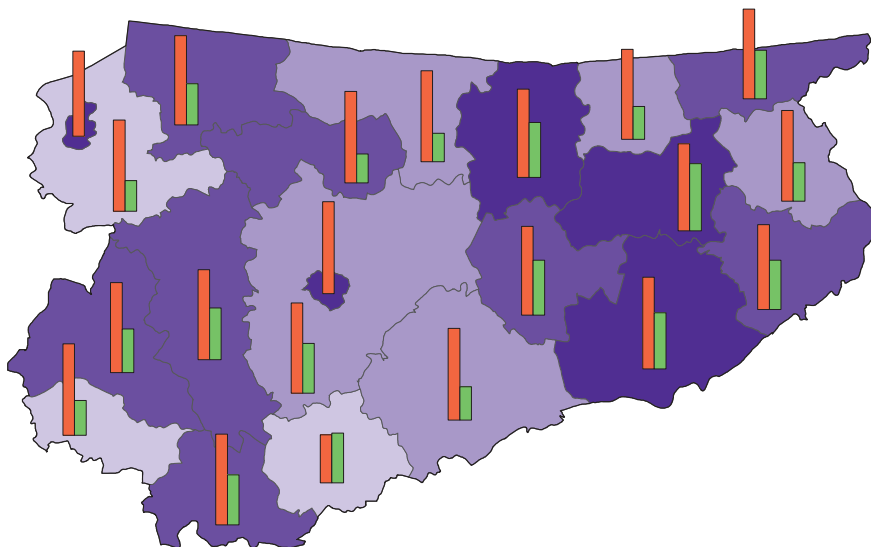

**MAPA 4. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA
ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI W 2019 R.**

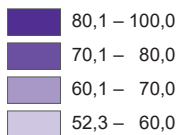
MAP 4. INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER REQUIRING TREATMENT
DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND IN 2019

MAPA 5. LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW W 2019 R.
 MAP 5. POPULATION CONNECTED TO WASTEWATER TREATMENT PLANTS IN 2019

Udział w ogólnej liczbie ludności w %
 Share in total population in %

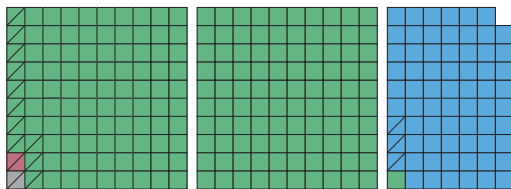

warmińsko-mazurskie = 77,1

Udział w ogólnej liczbie ludności w %
 Share in total population in %

Oczyszczalnie ścieków w województwie
 Wastewater treatment plants in the voivodship

- 1 oczyszczalnia ścieków:
 1 wastewater treatment plant:
- w tym 1 oczyszczalnia ścieków przemysłowych
 of which 1 industrial wastewater treatment plant
- mechaniczna
 mechanical
- chemiczna
 chemical
- biologiczna
 biological
- z podwyższonym usuwaniem biogenów
 with increased biogenic removal

TABL. 5. EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA
EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Emisja zanieczyszczeń w tys. ton:					Emission of pollutants in thousand tonnes:
pyłowych	1,2	1,0	0,7	0,6	particulate
w tym pyły ze spalania paliw	1,1	0,8	0,6	0,5	of which particulates from the combustion of fuels
gazowych	1532,7	1450,0	1667,8	1723,3	gaseous
w tym: dwutlenek siarki	4,1	4,1	3,9	3,6	of which: sulphur dioxide
tlenek węgla	2,7	2,4	2,5	2,8	carbon oxide
tlenki azotu ^a	2,6	2,3	2,6	3,5	nitrogen oxides ^a
dwutlenek węgla	1523,0	1440,6	1657,8	1712,4	carbon dioxide
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					Pollutants retained in pollutant reduction systems:
w tys. ton:					in thousand tonnes:
pyłowe	49,9	54,6	54,5	51,0	particulate
gazowe (bez dwutlenku węgla)	0,7	0,2	0,1	0,4	gaseous (excluding carbon dioxide)
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					in % of pollutants produced:
pyłowych	97,7	98,2	98,8	98,8	particulate
gazowych (bez dwutlenku węgla)	7,1	1,8	1,4	3,3	gaseous (excluding carbon dioxide)

a W przeliczeniu na dwutlenek azotu.

a In terms of nitrogen dioxide.

TABL. 6. URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH
SZCZEGÓLNIE UCIAŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE
TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
URZĄDZENIA – stan w dniu 31 XII			EQUIPMENT – as of 31 December		
Cyklony	116	111	118	115	Cyclones
Multicyklony	43	83	105	101	Multicyclones
Filtry tkaninowe	100	175	227	223	Fabric filters
Elektrofiltry	9	9	11	16	Electrofilters
Urządzenia mokre	1	4	3	2	Wet air cleaners
Inne	52	34	52	32	Others
PRZEPŁYW GAZÓW ODLOTOWYCH w dm ³ /h			WASTE GAS FLOW in dm ³ /h		
Cyklony	1749	1880	2737	2623	Cyclones
Multicyklony	1081	1559	2760	2753	Multicyclones
Filtry tkaninowe	1349	3665	5474	5401	Fabric filters
Elektrofiltry	1234	1111	1309	1383	Electrofilters
Urządzenia mokre	36	55	332	297	Wet air cleaners
Inne	409	336	469	434	Others

TABL. 7. POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA^a
Stan w dniu 31 grudnia
AREA OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019		SPECIFICATION	
	w ha			in ha	w % powierzchni ogólnej województwa in % of total area of the voivodship		na 1 mieszkańca w m ² per capita in m ²
OGÓŁEM	1126155,3	1129519,3	1128501,1	1128155,2	46,7	7929	TOTAL
Rezerwy przyrody	31229,4	31518,7	33258,3	33257,3	1,4	234	Nature reserves
Parki krajobrazowe ^b	139399,0	139399,0	137739,6	137783,8	5,7	968	Landscape parks ^b
Obszary chronionego krajobrazu ^b	929281,8	931926,5	926446,8	926552,5	38,3	6512	Protected landscape areas ^b
Stanowiska dokumentacyjne	2,0	2,0	2,0	2,0	0,0	0	Documentation sites
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	21388,1	21388,1	24851,0	24517,3	1,0	172	Landscape-nature complexes
Użytki ekologiczne	4855,0	5285,0	6203,4	6042,2	0,2	42	Ecological areas

a Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000, obejmują tylko tę ich część, która mieści się w granicach pozostałych obszarów prawnie chronionych. b Bez powierzchni rezerwatów przyrody i innych form ochrony przyrody położonych na ich terenie.

a Data do not include information concerning the areas of Natura 2000 network, data include only the part located within the legally protected areas. b Excluding nature reserves and other forms of nature protection located within those areas.

TABL. 8. PARKI KRAJOBRAZOWE

 Stan w dniu 31 grudnia
 LANDSCAPE PARKS
 As of 31 December

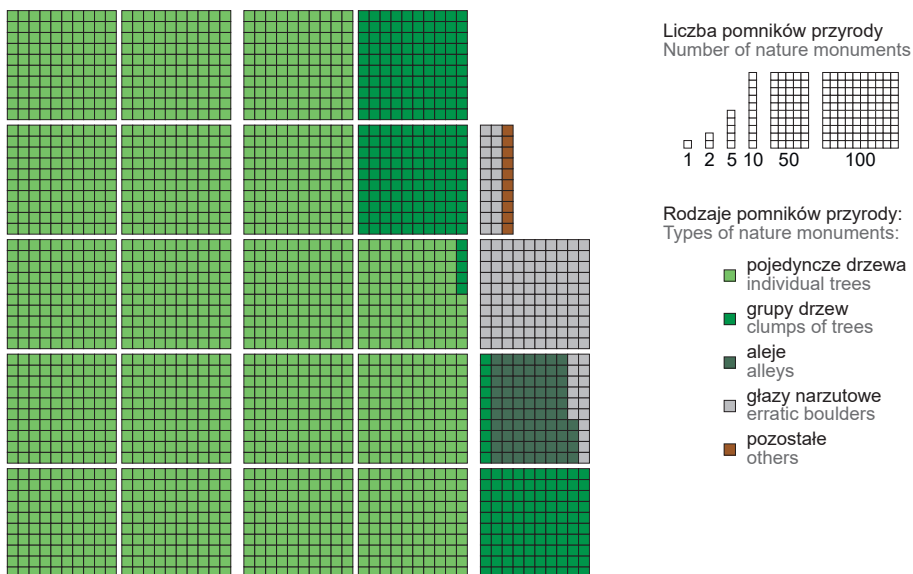
LATA YEARS ZESPOŁY I PARKI KRAJOBRAZOWE ^a LANDSCAPE PARKS AND COMPLEXES ^a		Powierzchnia ^b Area ^b			
		ogółem total	w tym of which		
			lasów forests	użytków rolnych agricultural land	wód water
		w ha		in ha	
OGÓŁEM	2010	144931,4	79044,8	33282,0	24618,5
TOTAL	2015	144931,4	79044,8	33282,0	24618,5
	2018	144950,0	78982,1	32340,5	24619,7
	2019	144994,2	78982,1	32340,5	24619,7
Zespół Parków Krajobrazowych Pojezierza Iławskiego i Wzgórz Dylewskich		29574,5	17268,0	5367,7	4621,0
Pojezierza Iławskiego		22404,7	13383,9	3580,8	4601,9
Wzgórz Dylewskich		7169,8	3884,1	1786,9	19,1
Mazurski		53655,0	26140,0	8100,0	18015,0
Welski		20444,0	7973,2	9608,7	1022,2
Puszczy Rominckiej		14620,0	10534,3	2341,3	228,3
Wysoczyzny Elbląskiej		13732,0	7003,3	5080,8	137,3
Górznięsko-Lidzbarski ^c		8632,7	6618,3	1471,0	75,9
Brodnicki ^c		4336,0	3445,0	371,0	520,0

a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. b Łącznie z powierzchnią rezerwatów przyrody i innymi formami ochrony przyrody położonymi na terenie parków. c Powierzchnia parku w granicach województwa.

a Listed according to decreasing grand total area in voivodship. b Including nature reserves and other forms of nature protection located within parks. c Area of park in boundaries of the voivodship.

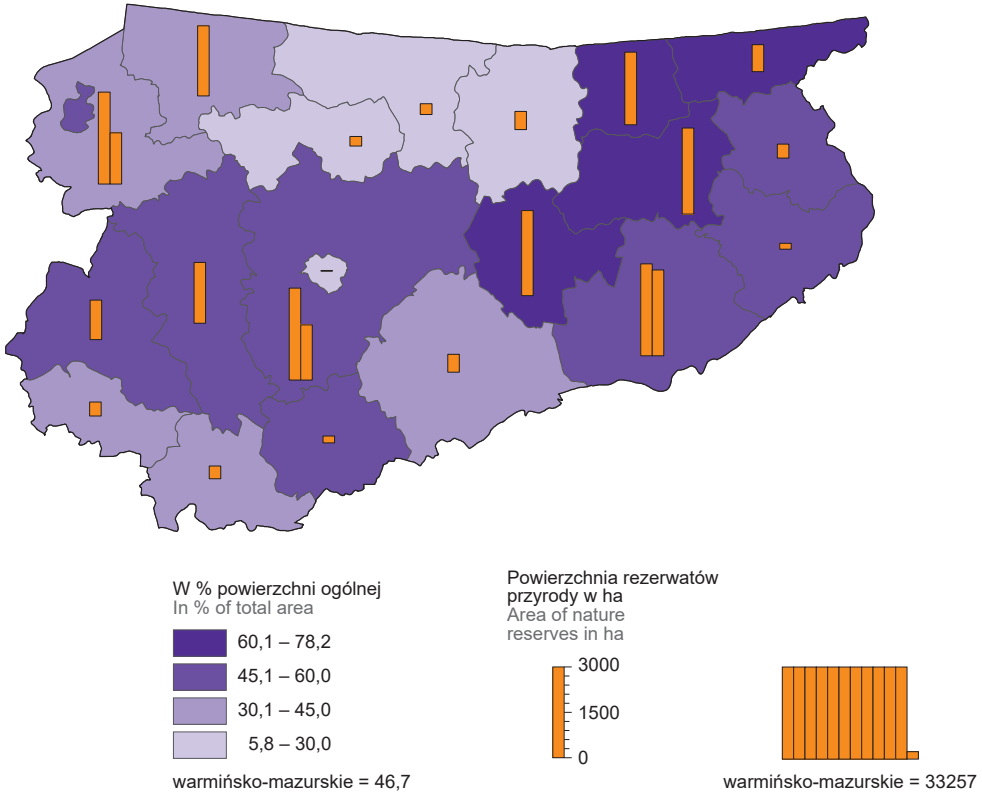
WYKRES 4. POMNIKI PRZYRODY W 2019 R.

CHART 4. NATURE MONUMENTS IN 2019

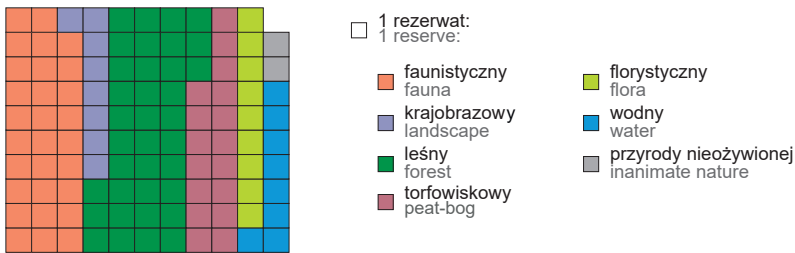

MAPA 6. POWIERZCHNIA OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONYCH^a W 2019 R.

MAP 6. AREA OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION^a IN 2019

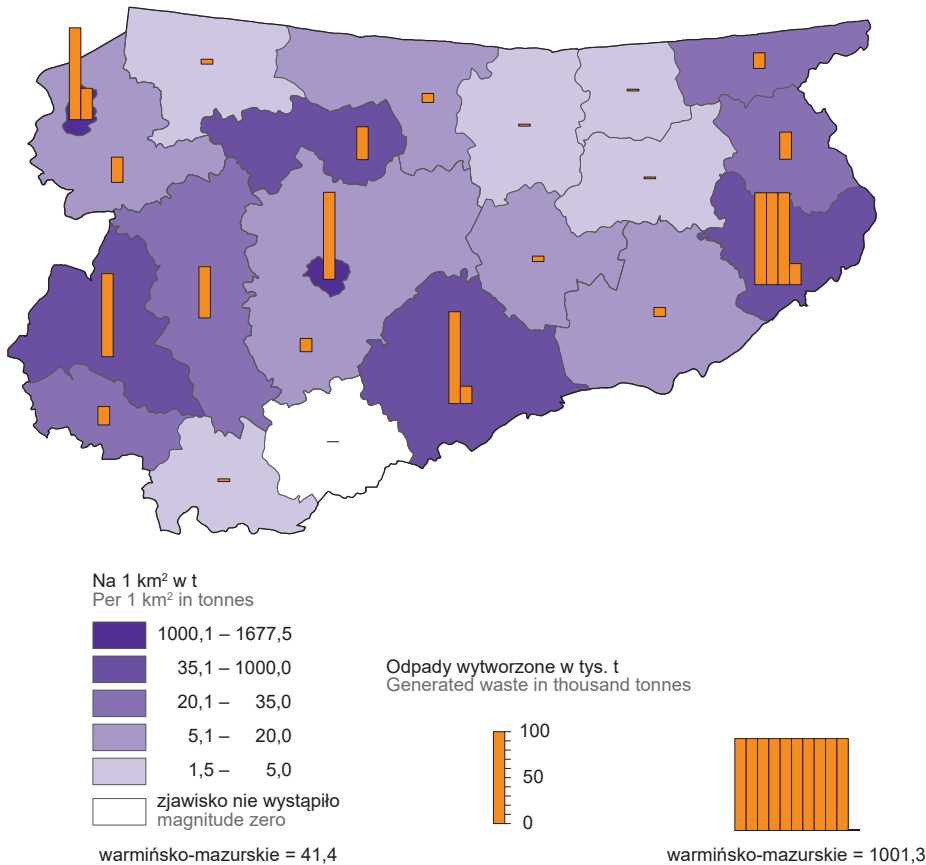

Rezerваты przyrody w województwie
Nature reserves in the voivodeship

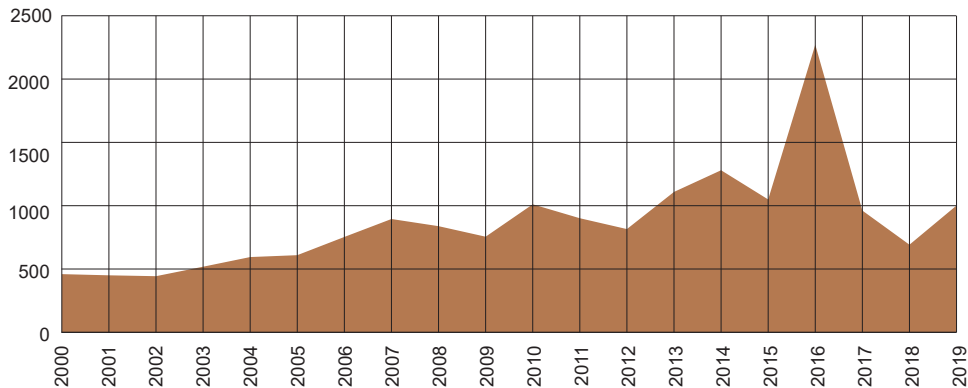
^a Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000, obejmują tylko tę ich część, która mieści się w granicach pozostałych obszarów prawnie chronionych.
a Data do not include information concerning the areas of Nature 2000 network, data include only the part located within other legally protected areas.

MAPA 7. ODPADY (z wyłączeniem odpadów komunalnych) WYTWORZONE W 2019 R.
 MAP 7. WASTE (excluding municipal waste) GENERATED IN 2019

Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) wytworzone w ciągu roku
 Waste (excluding municipal waste) generated during the year

tys. t
 thousand tonnes

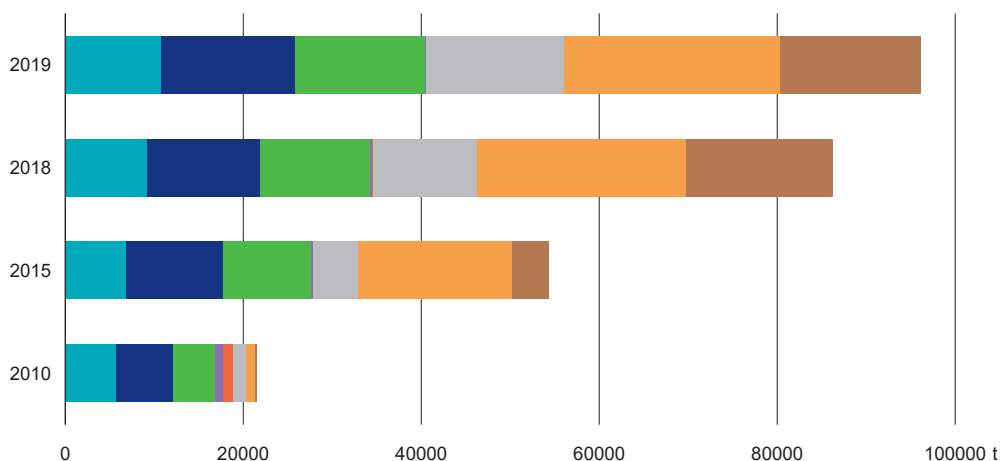

TABL. 9. ODPADY KOMUNALNE
MUNICIPAL WASTE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010 ^a	2015	2018	2019		SPECIFICATION
				ogółem total	z gospodarstw domowych of which from house- holds	
Odpady komunalne zebrane ^a w tys. t	328,2	390,1	441,4	435,8	339,8	Municipal waste collected ^a in thousand tonnes
zmieszane	306,3	335,7	355,2	339,7	255,0	mixed
miasta	240,5	245,3	251,0	238,9	171,9	urban areas
wieś	66,3	90,4	104,2	100,8	83,1	rural areas
zebrane selektywnie	21,4	54,4	86,2	96,2	84,8	collected separately
w tym:						of which:
papier i tektura	5,7	6,8	9,2	10,8	9,0	paper and cardboard
szkło	6,4	11,0	12,7	15,0	13,2	glass
tworzywa sztuczne	4,7	9,8	12,3	14,6	12,8	plastic
metale	0,9	0,2	0,2	0,0	0,0	metals
tekstylija	1,1	0,0	0,0	0,1	0,1	textile
wielkogabarytowe	1,5	5,0	11,7	15,5	14,3	largesize
biodegradowalne	1,0	17,4	23,5	24,3	22,2	biodegradable

^a Dane szacunkowe.

^a Estimated data.

WYKRES 5. ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE SELEKTYWNIE
CHART 5. MUNICIPAL WASTE COLLECTED SEPARATELY

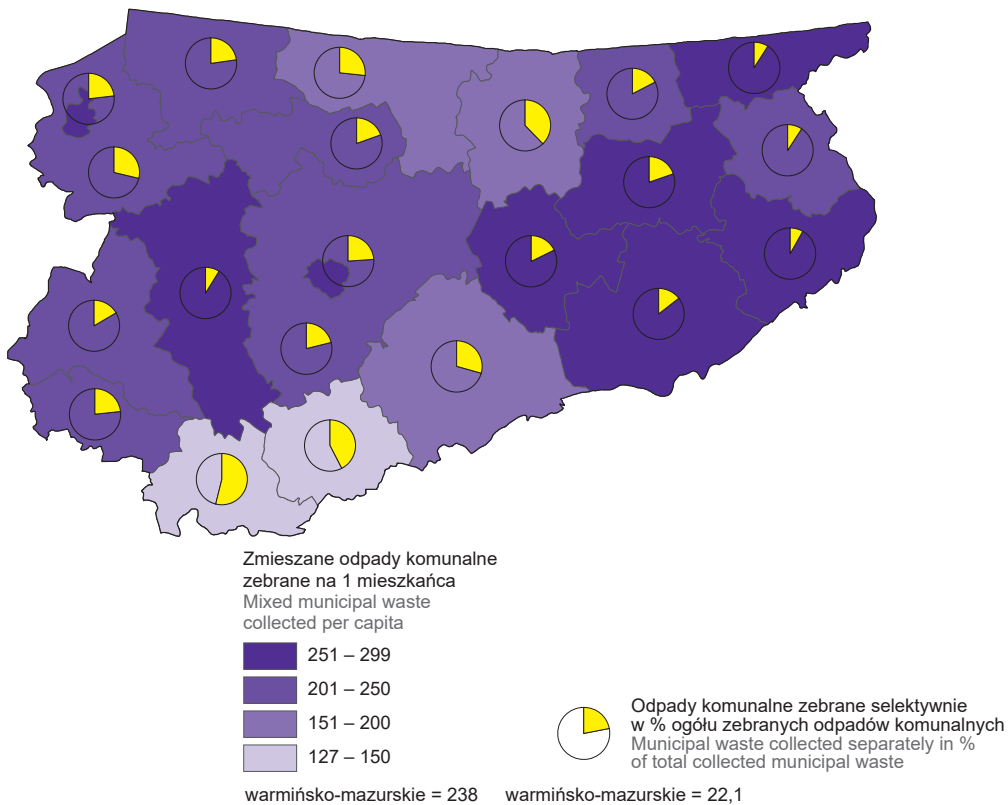
Rodzaj odpadów:

Waste types:

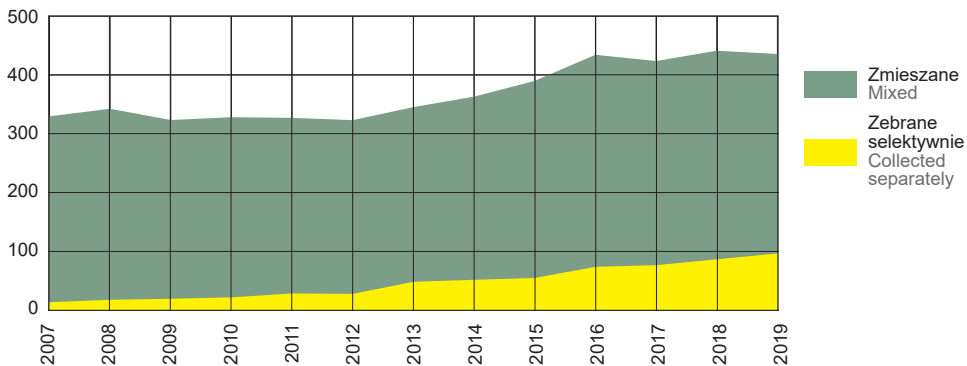
MAPA 8. ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE W 2019 R.

MAP 8. MUNICIPAL WASTE COLLECTED IN 2019

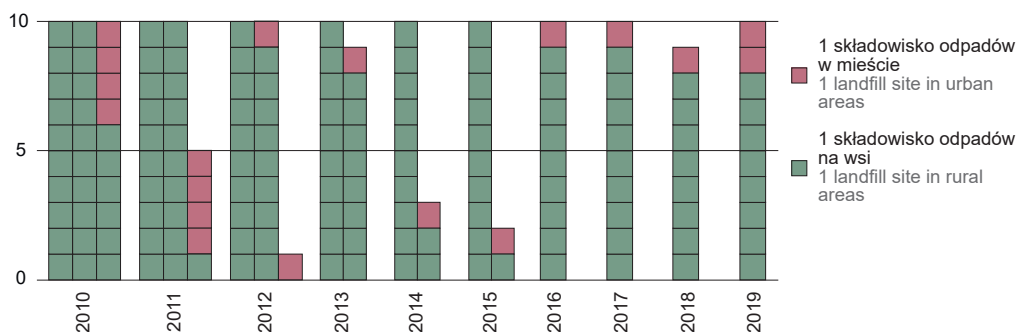

Odpady komunalne zebrane w ciągu roku
Municipal waste collected during the year

tys. t
thousand tonnes

WYKRES 6. SKŁADOWISKA ODPADÓW
CHART 6. LANDFILL SITES

TABL. 10. NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA
I GOSPODARCE WODNEJ^a (ceny bieżące)

OUTLAYS ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER
MANAGEMENT^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w tys. zł in thousand PLN				
Ochrona środowiska	402206,6	278817,9	191187,5	256490,2	Environmental protection
w tym:					of which:
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	65195,5	11888,8	54999,4	62715,6	Protection of air and climate
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	2912,7	2373,3	1308,0	22192,6	of which outlays on modern fuel combustion technologies as well as the modernization of boiler and thermal energy plants
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	308094,0	110206,8	121083,7	118613,3	Wastewater management and protection of waters
w tym nakłady na:					of which outlays on:
oczyszczanie ścieków komunalnych	41604,2	24513,7	13428,0	35350,9	municipal wastewater treatment
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe	262661,2	83644,1	106738,8	75290,2	sewage network for the transport of wastewater and precipitation water
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	25228,4	145896,7	9003,2	16066,5	Waste management, protection and recovery of soils, protection of groundwater and surface water
w tym nakłady na:					of which outlays on:
zbieranie odpadów ^b i ich transport	3902,1	4157,5	3404,0	809,3	waste collection ^b and transportation
w tym selektywne zbieranie odpadów	2772,0	10,9	46,0	-	of which selective waste collection
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów ^b	9612,0	136830,7	956,9	13454,8	removal and treatment of waste ^b
rekultywację hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych	-	481,2	5,4	-	reclamation of waste dumps, sludge tanks and landfills as well as of other devastated and degraded areas
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	-	17,4	-	4501,6	Protection of biodiversity and landscape
Zmniejszanie hałasu i wibracji	-	891,6	61,0	211,3	Noise and vibration reduction
Gospodarka wodna	119316,3	71481,4	53261,1	77603,8	Water management
nakłady na:					outlays on:
Ujęcia i doprowadzenia wody	88135,6	19786,9	32357,2	27276,7	Water intakes and systems
Budowę i modernizację stacji uzdatniania wody	17476,6	16185,9	20122,9	25845,1	Construction and modernisation of water treatment plants
Zbiorniki i stopnie wodne	4410,4	4596,0	-	-	Water reservoirs and falls
Regulację i zabudowę rzek i potoków	2974,2	10393,8	781,0	24482,0	Regulation and management of rivers and streams
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	6319,5	20518,8	-	-	Flood embankments and pump stations

a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej, b Przemysłowych i komunalnych.

a By investments locations; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy. b Industrial and municipal.

TABL. 11. EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA		ENVIRONMENTAL PROTECTION			
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu					Protection of air and climate
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r:					Capacity of completed systems to reduce pollutants in t/y:
pyłowych	-	5607	25	-	particulate
gazowych	-	-	17	16	gaseous
Gospodarka ściekowa i ochrona wód					Wastewater management and protection of waters
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					Sewage network in km discharging:
ścieki	330,8	217,6	117,7	95,7	wastewater
wody opadowe	37,8	34,8	28,0	23,6	precipitation water
Oczyszczalnie ścieków:					Wastewater treatment plants:
obiekty	6	3	11	2	facilities
w tym oczyszczalnie komunalne	6	3	11	2	of which municipal
mechaniczne	2	-	-	-	mechanical
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	4	3	11	2	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	-	-	-	-	with increased biogene removal ^a
przepustowość oczyszczalni w m ³ /d	3478	964	682	718	capacity of treatment plants in m ³ /24 h
w tym oczyszczalni komunalnych	3478	964	682	718	of which municipal
mechanicznych	1603	-	-	-	mechanical
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	1875	700	682	718	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	-	264	-	-	with increased biogene removal ^a
Oczyszczalnie ścieków indywidualne (prywatne):					Farmstead treatment facilities (homestead):
obiekty	288	247	149	77	facilities
przepustowość w m ³ /d	586	786	230	312	capacity in m ³ /24 h
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych:					Industrial waste pre-treatment plants:
obiekty	-	-	1	-	facilities
przepustowość w m ³ /d	-	-	1	-	capacity in m ³ /24 h
Gospodarka odpadami					Wastes management
Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów:					Waste treatment plants:
obiekty	-	-	-	1	facilities
wydajność w t/r	-	-	-	23700	capacity in t/y
Składowiska dla odpadów komunalnych:					Landfills of municipal waste:
obiekty	-	-	-	-	facilities
powierzchnia w ha	-	-	-	-	area in ha
wydajność w t/r	-	-	-	-	capacity in t/y
Wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów ^b w t/r	117	-	-	-	Capacity of waste utilization systems ^b in t/y
GOSPODARKA WODNA		WATER MANAGEMENT			
Wydajność ujęć wodnych ^c w m ³ /d	1519	7425	75	1087	Capacity of water intakes ^c in m ³ /24 h
Uzdatnianie wody w m ³ /d	28597	8188	1651	620	Water treatment in m ³ /24 h
Sieć wodociągowa w km	352,3	197,4	96,1	113,2	Water supply network in km
Pojemność zbiorników wodnych m ³	-	5150	-	-	Capacity of water reservoirs in m ³
Regulacja i zabudowa rzek i potoków w km	0,1	70,2	-	-	Regulation and management of rivers and streams in km
Obwałowania przeciwpowodziowe w km	-	35,3	-	-	Flood embankments in km

a W tym chemiczne. b Z wyłączeniem odpadów komunalnych. c Bez ujęć w energetyce zawodowej.

a Of which chemical. b Excluding municipal waste. c Excluding water intakes in the power industry.

Dział II. Samorząd terytorialny Chapter II. Local government

TABL. 1 (12). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2019 R.**

Stan w dniu 31 grudnia

COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS IN 2019

As of 31 December

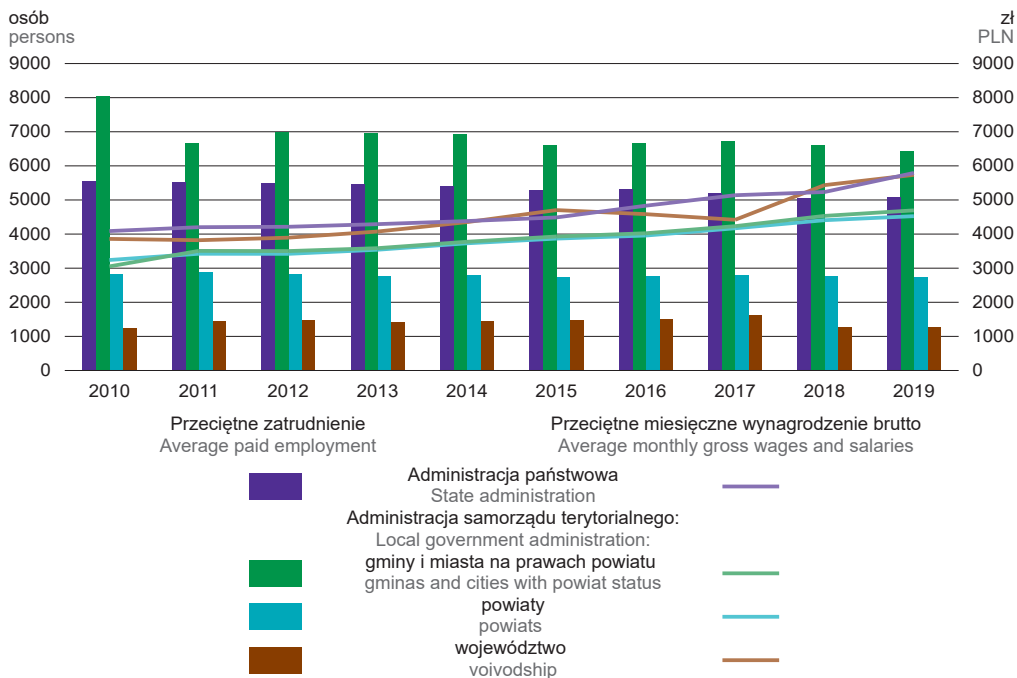
WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a gmina councils ^a	rad miast w miastach na prawach powiatu city councils in cities with powiat status	rad powiatów powiat councils	sejmiku wojewódz- kiego voivodship regional council	
O G Ó Ł E M T O T A L					
O G Ó Ł E M	1785	50	342	30	T O T A L
w tym kobiety	659	18	74	10	of which women
WEDŁUG WIEKU BY AGE					
18–29 lat	63	-	6	-	18–29 years
30–39	332	5	30	1	30–39
40–49	491	10	67	6	40–49
50–59	487	15	114	12	50–59
60 lat i więcej	412	20	125	11	60 and more
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL					
Wyższe	713	48	267	30	Tertiary
Policealne i średnie	739	2	63	-	Post-secondary and secondary
Zasadnicze zawodowe	282	-	8	-	Basic vocational
Gimnazjalne i podstawowe	51	-	4	-	Lower secondary and primary

a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.

a Excluding councillors of city councils in cities with powiat status.

WYKRES 1 (7). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE ORAZ PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIE BRUTTO W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ**

CHART 1 (7). **AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN PUBLIC ADMINISTRATION**

Dział III. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości Chapter III. Public safety. Justice

Uwaga do tablicy 1 (13), wykresu 1 (8) i mapy 1 (9) na str. 26–27.

Dane o przestępstwach stwierdzonych w latach 2014–2019 nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

Note to table 1 (13), chart 1 (8) and map 1(9) on page 26–27.

Data on ascertained crimes in 2014–2019 do not include punishable acts committed by juveniles.

TABLE 1 (13). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH I WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW**
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS AND RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010 ^a	2015	2018	2019	2010 ^a	2015	2018	2019
	przestępstwa stwierdzone przez Policję ascertained crimes by the Police				wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw w % rates of detectability of delinquents in %			
O G Ó Ł E M T O T A L	37666	27120	25203	25839	71,6	64,9	75,3	75,5
w tym ^b : of which ^b :								
Przeciwko życiu i zdrowiu Against life and health	1415	819	725	679	89,1	82,1	85,9	91,0
Przeciwko bezpieczeństwu poszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji Against public safety and safety in transport	5946	3288	3357	3343	99,2	97,8	98,5	98,3
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania Against freedom, freedom of conscience and religion	1247	1047	1061	1278	95,5	86,8	91,5	91,5
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności Against sexual freedom and morals	246	161	192	194	91,5	82,6	84,4	83,1
Przeciwko rodzinie i opiece Against the family and guardianship	1503	1244	3564	3411	100,4	99,0	99,9	99,9
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej Against good name and personal integrity	230	155	172	226	93,9	81,9	87,9	85,0
Przeciwko mieniu ^c Against property ^c	20114	15144	11394	11413	52,0	46,9	54,2	53,9

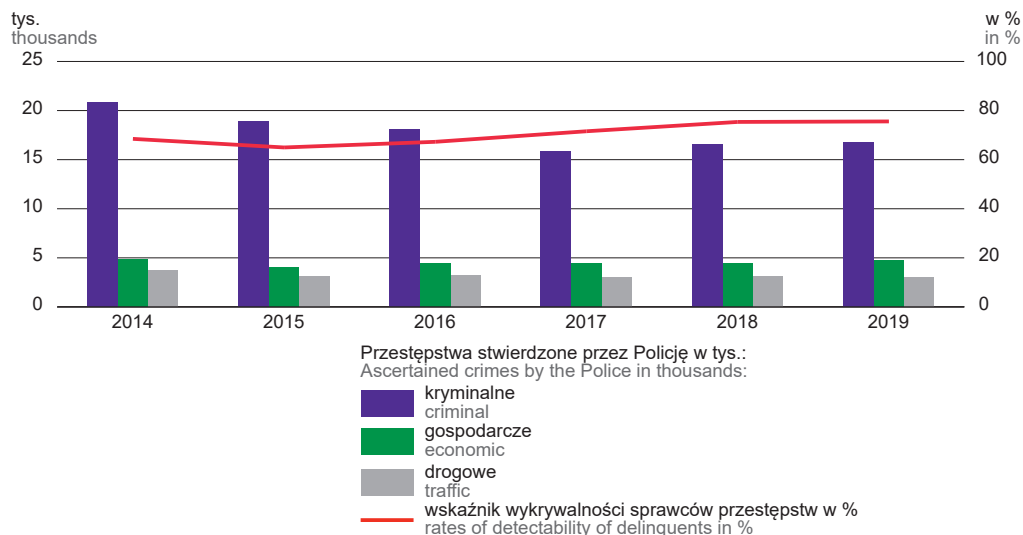
a Łącznie z przestępstwami stwierdzonymi przez prokuraturę. b Artykuły kodeksu karnego, patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 176. c Łącznie z kradzieżą lub przywłaszczeniem dokumentu tożsamości.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

a Including crimes ascertained by prosecutor's office. b See Criminal Code articles, general notes, item 1 on page 176. c Including theft or appropriation of identification.

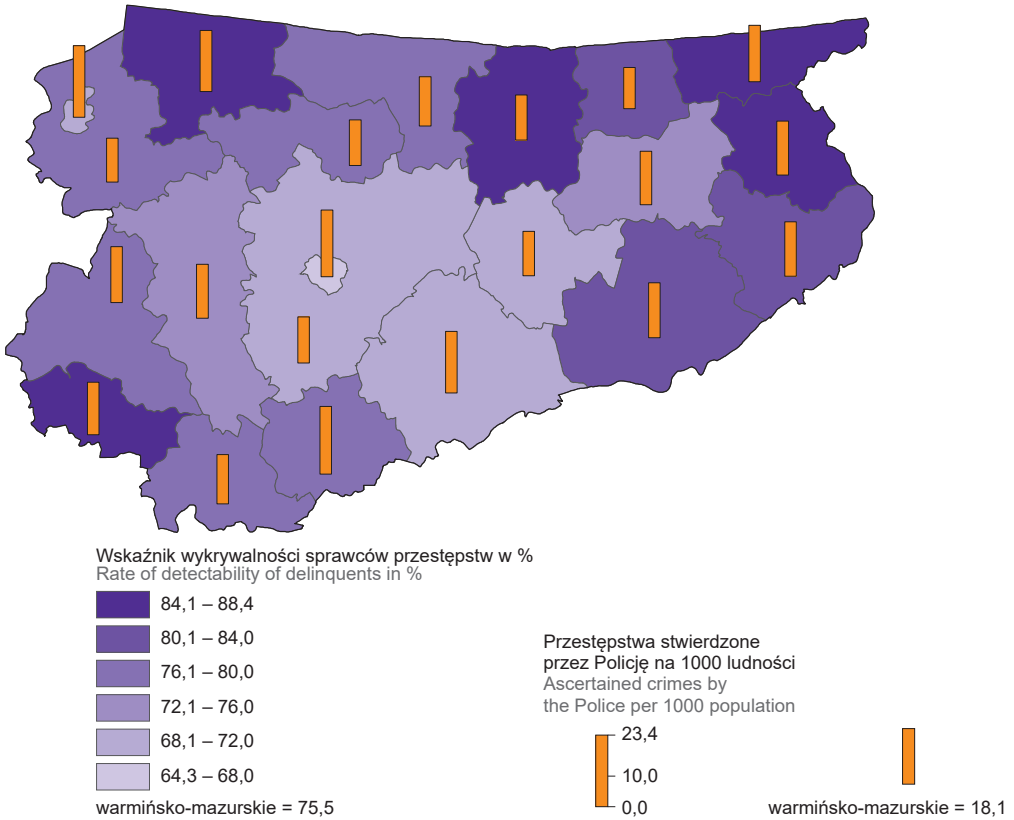
Source: data of the National Police Headquarters.

WYKRES 1 (8). **RODZAJE PRZESTĘPSTW I WSKAŹNIK WYKRYWALNOŚCI**
CHART 1 (8). **TYPES OF CRIME AND RATES OF DETECTABILITY**

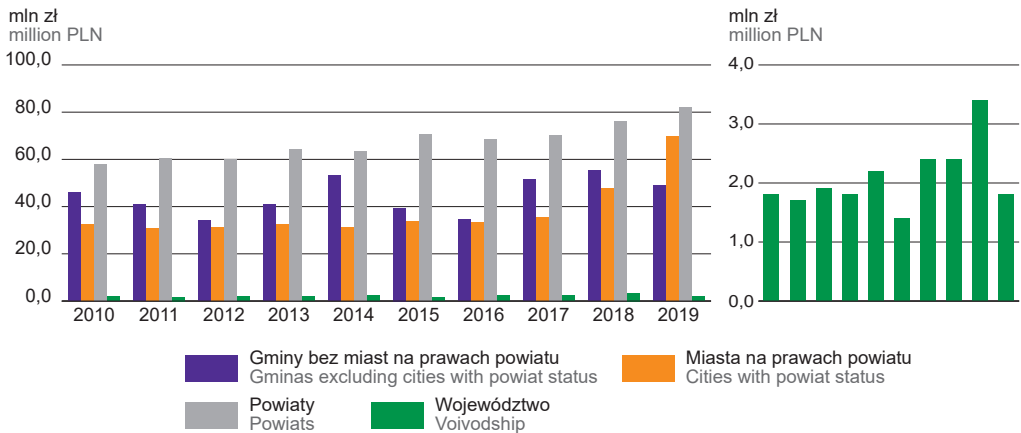
MAPA 1 (9). ZAGROŻENIE PRZESTĘPCZOŚCIĄ W 2019 R.

MAP 1 (9). CRIME RISK IN 2019

WYKRES 2 (9). WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W DZIALE BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWPÓŻAROWA

CHART 2 (9). EXPENDITURE OF BUDGETS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS IN DIVISION PUBLIC SAFETY AND FIRE CARE

Źródło: dane Ministerstwa Finansów.
Source: data of the Ministry of Finance.

TABL. 2 (14). ZAŁATWIONE SPRAWY RODZINNE
RESOLVED FAMILY CASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
O G Ő Ł Ę M	20888	12772	9711	9345	TOTAL
O rozwód	3926	3045	2883	2983	By divorce
O separację	211	126	85	70	By separation
O alimenty	7064	5121	3678	3381	By alimony
Nieletnich ^a w postępowaniu w sprawach, w których zachodzi podejrzenie:					Concerning juveniles ^a in investigation of case in which occur suspicion:
demoralizacji	.	2625	2027	1969	of demoralization
popęnienia czynu karalnego	.	1855	1038	942	of committing punishable acts

^a Dane dotyczą osób.

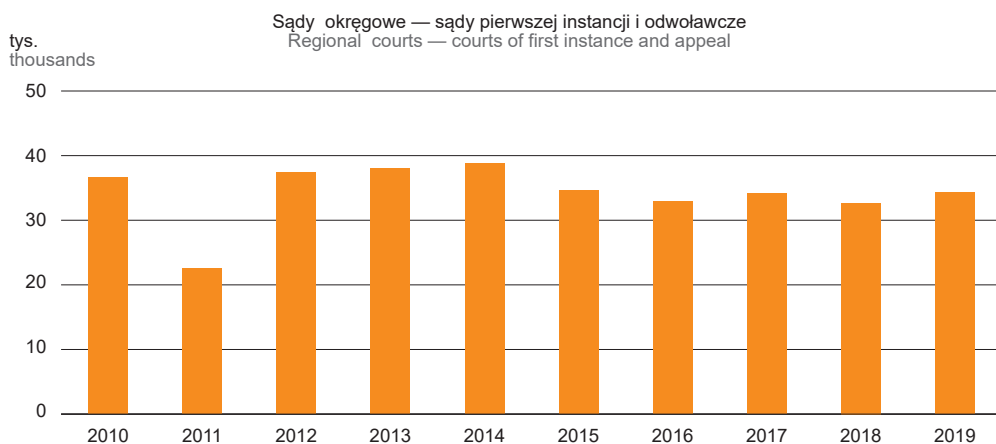
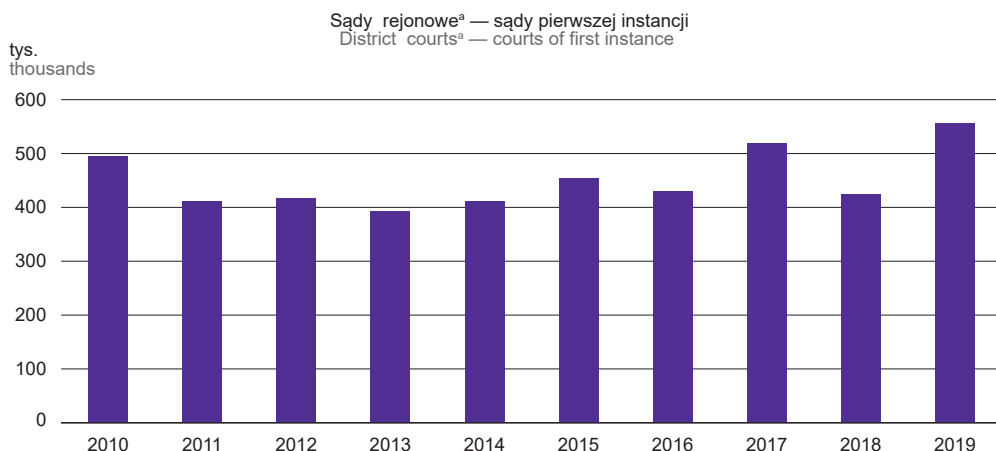
Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

^a Data relate to persons.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

WYKRES 3 (10). WPŁYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH

CHART 3 (10). INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS

^a Od 2013 r. dane nie obejmują spraw rejestrowych.

^a Since 2013 data excluding registration cases.

Dział IV. Ludność Chapter IV. Population

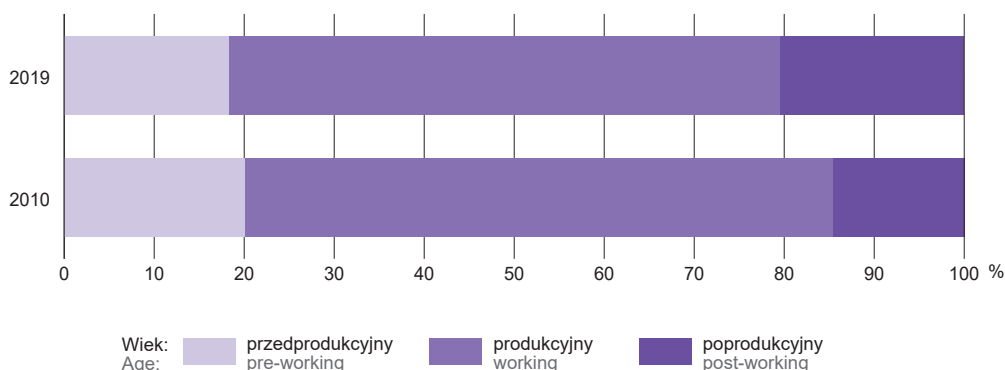
TABL. 1 (15). **LUDNOŚĆ**
Stan w dniu 31 grudnia
POPULATION
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	1453782	1439675	1428983	1422737	T O T A L
na 1 km ²	60,1	59,6	59,1	58,9	per 1 km ²
mężczyźni	712260	704893	698982	695909	males
kobiety	741522	734782	730001	726828	females
na 100 mężczyzn	104,1	104,2	104,4	104,4	per 100 males
Miasta	864661	850385	842964	842096	Urban areas
w % ogółu ludności	59,5	59,1	59,0	59,2	in % of total population
Wieś	589121	589290	586019	580641	Rural areas
w % ogółu ludności	40,5	40,9	41,0	40,8	in % of total population

TABL. 2 (16). **LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**
Stan w dniu 31 grudnia
WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	1453782	1439675	1428983	1422737	T O T A L
W wieku przedprodukcyjnym	290117	266937	261737	259636	Pre-working age
mężczyźni	148627	137304	134673	133557	males
kobiety	141490	129633	127064	126079	females
Miasta	156649	146694	146667	147189	Urban areas
Wieś	133468	120243	115070	112447	Rural areas
W wieku produkcyjnym	950669	917403	884335	871301	Working age
mężczyźni	500840	489372	474457	468377	males
kobiety	449829	428031	409878	402924	females
Miasta	572867	536925	510501	502714	Urban areas
Wieś	377802	380478	373834	368587	Rural areas
W wieku poprodukcyjnym	212996	255335	282911	291800	Post-working age
mężczyźni	62793	78217	89852	93975	males
kobiety	150203	177118	193059	197825	females
Miasta	135145	166766	185796	192193	Urban areas
Wieś	23992	88569	97115	99607	Rural areas
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	52,9	56,9	61,6	63,3	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	42,2	44,0	47,3	48,6	Males
Kobiety	64,8	71,7	78,1	80,4	Females

WYKRES 1 (11). **LUDNOŚĆ WEDŁUG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU W 2010 I 2019 R.**
Stan w dniu 31 grudnia
CHART 1 (11).
POPULATION BY ECONOMIC AGE GROUPS IN 2010 AND 2019
As of 31 December

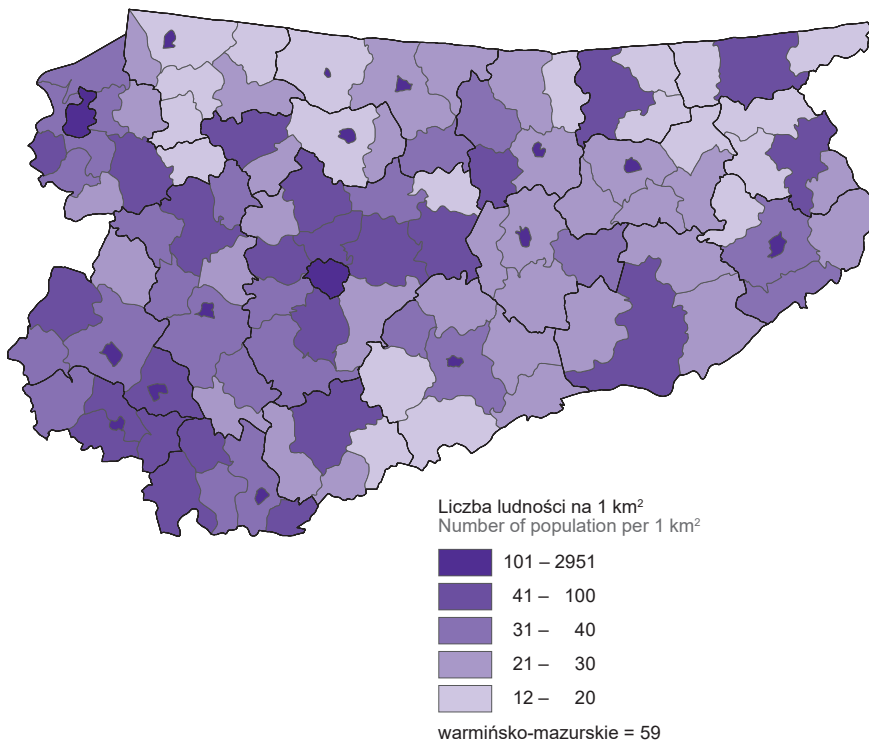

MAPA 1 (10). **GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA W 2019 R.**

Stan w dniu 31 grudnia

MAP 1 (10). **POPULATION DENSITY IN 2019**

As of 31 December

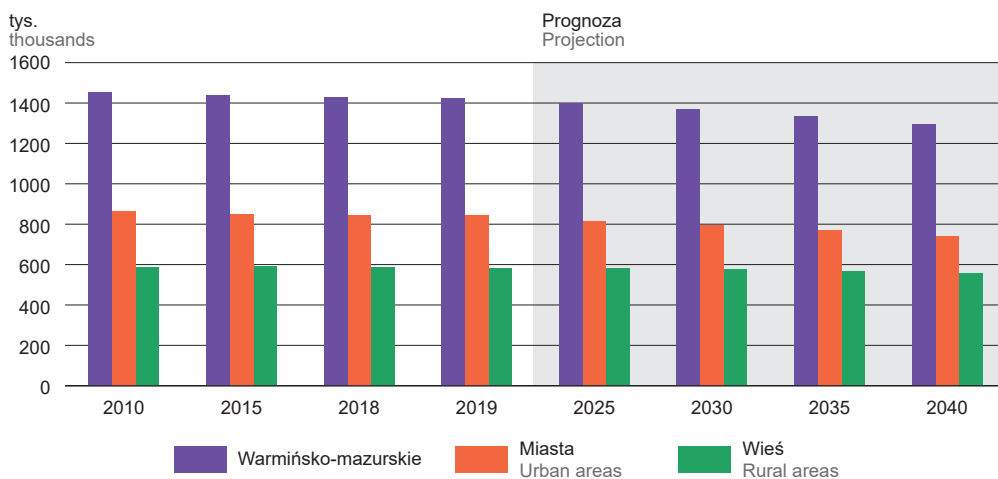

WYKRES 2 (12). **LUDNOŚĆ WEDŁUG MIEJSCA ZAMIESZKANIA**

Stan w dniu 31 grudnia

CHART 2 (12). **POPULATION BY PLACE OF RESIDENCE**

As of 31 December

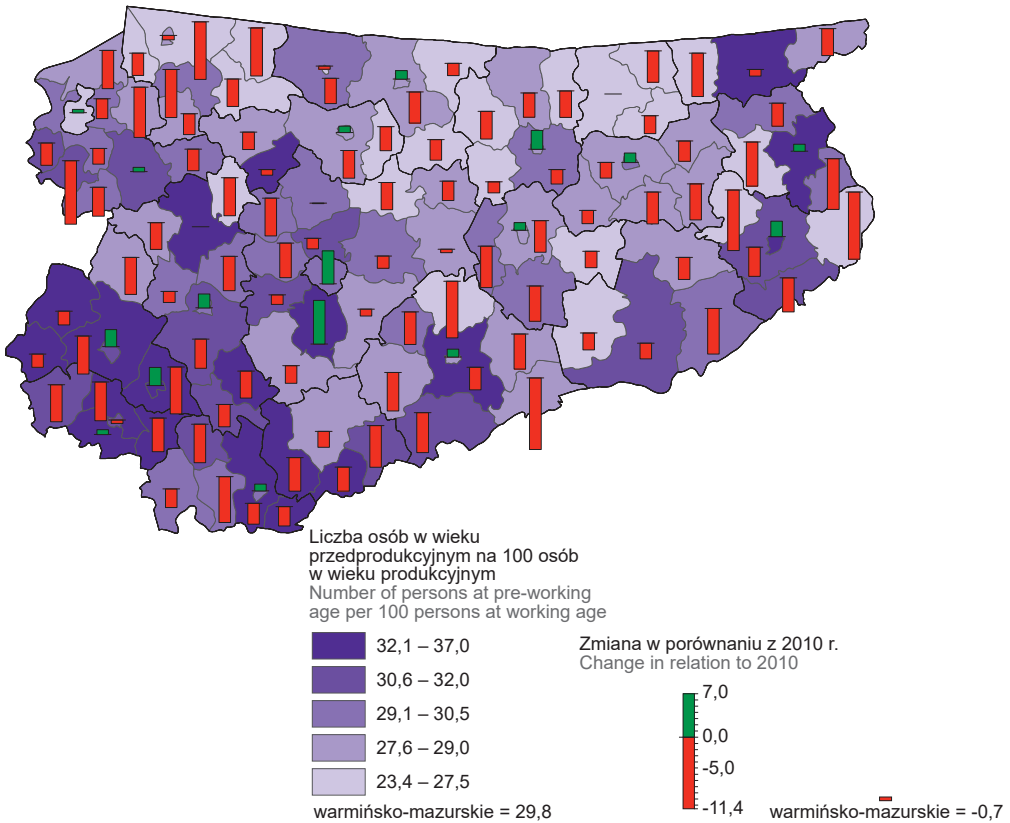

MAPA 2 (11). LUDNOŚĆ W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM W 2019 R.

Stan w dniu 31 grudnia

MAP 2 (11). PRE-WORKING AGE POPULATION IN 2019

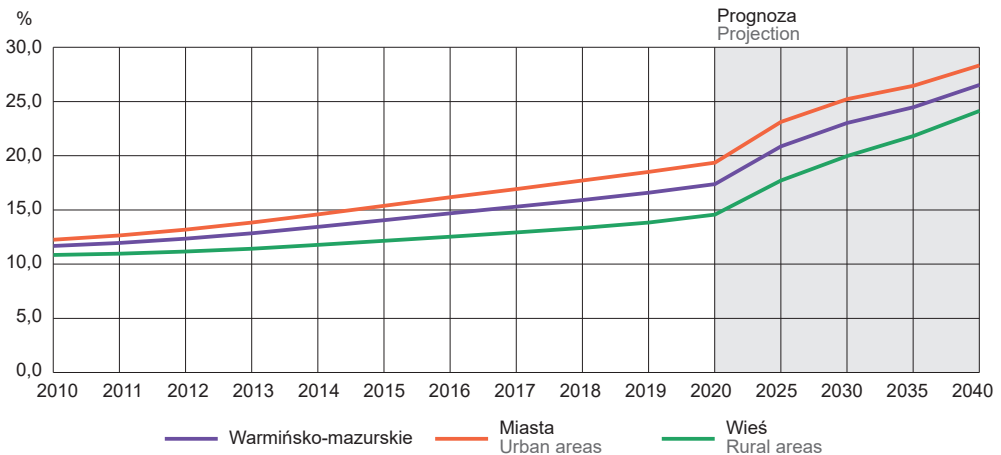
As of 31 December

WYKRES 3 (13). WSPÓLCZYNNIK STAROŚCI DEMOGRAFICZNEJ^a

Stan w dniu 31 grudnia

CHART 3 (13). OLD AGE RATE^a

As of 31 December

^a Udział osób w wieku 65 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności.
^a Share of population at age 65 and more in the total population.

TABL. 3 (17). **MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH**

Stan w dniu 31 grudnia
TOWNS AND URBAN POPULATION
As of 31 December

GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF TOWNS BY NUMBER OF POPULATION		Miasta Towns	Ludność w miastach Urban population	
			w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM	2010	49	864661	59,5
TOTAL	2015	49	850385	59,1
	2018	49	842964	59,0
	2019	50	842096	59,2
Poniżej 2000 2000–4999 5000–9999 10000–19999 20000–49999 50000–99999 100000–199999 200000 i więcej	Below 2000	2 18 6 13 8 1 2 -	3706 55700 42581 174924 211780 62109 291296 -	0,3 3,9 3,0 12,3 14,9 4,4 20,4 -

TABL. 4 (18). **GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ**

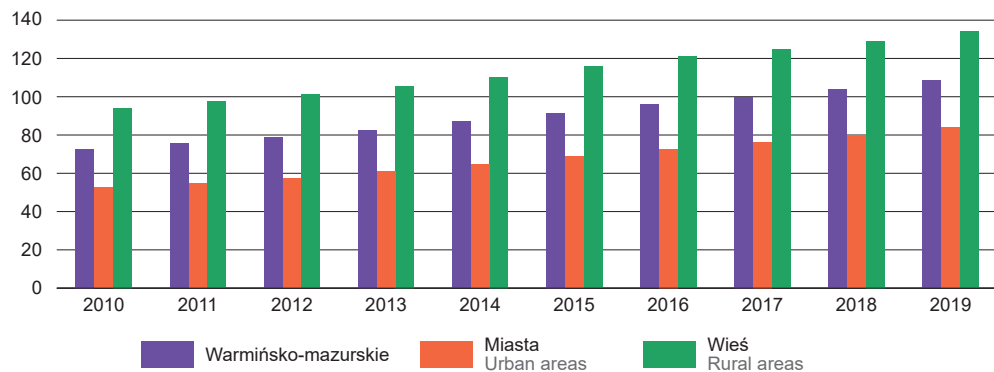
Stan w dniu 31 grudnia
GMINAS AND RURAL POPULATION
As of 31 December

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF RURAL POPULATION		Gminy ^a Gminas ^a	Ludność na wsi Rural population	
			w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM	2010	100	589121	40,5
TOTAL	2015	100	589290	40,9
	2018	100	586019	41,0
	2019	99	580641	40,8
Poniżej 2000 2000–4999 5000–6999 7000–9999 10000 i więcej	Below 2000	1 46 23 20 9	1229 161403 138901 160119 118989	0,1 11,3 9,8 11,2 8,4

a Wiejskie i miejsko-wiejskie.
a Rural and urban-rural gminas.

WYKRES 4 (14). **INDEKS STAROŚCI^a**

Stan w dniu 31 grudnia

CHART 4 (14). **AGEING INDEX^a**
As of 31 December

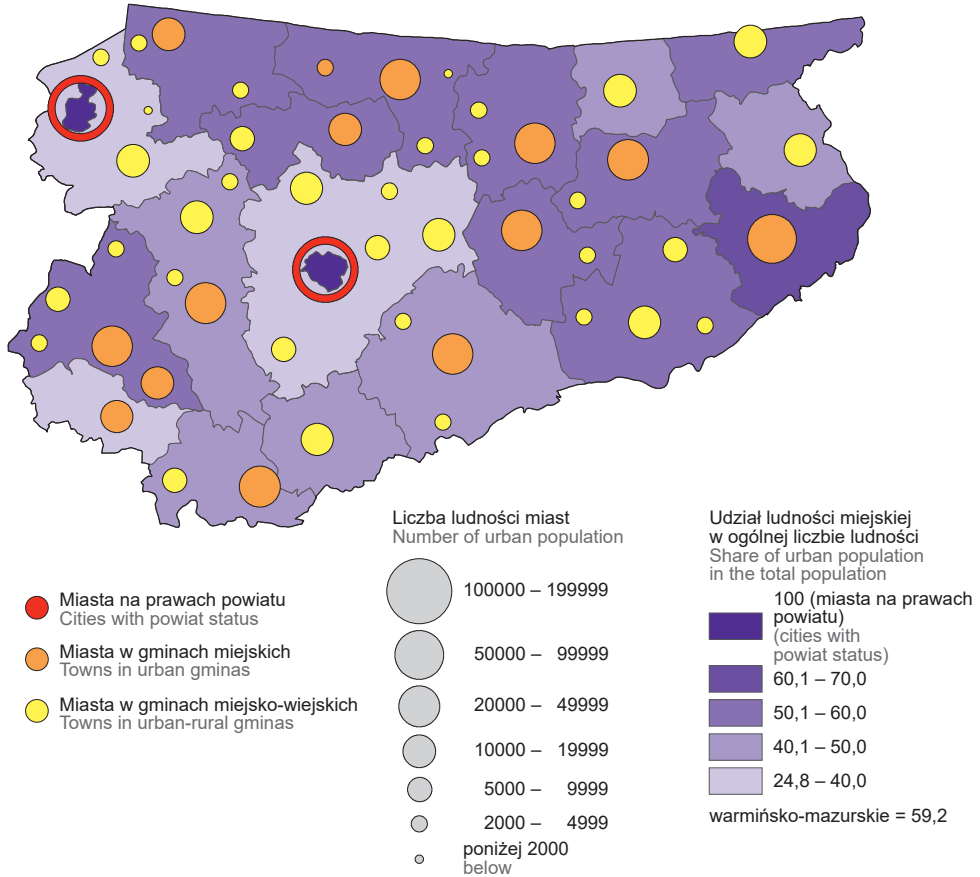
a Liczba osób w wieku 65 lat i więcej przypadająca na 100 osób w wieku 0–14 lat.
a Number of persons aged 65 years and more per 100 persons aged 0–14 years.

MAPA 3 (12). WSKAŹNIK URBANIZACJI W 2019 R.

Stan w dniu 31 grudnia

MAP 3 (12). URBANIZATION RATE IN 2019

As of 31 December

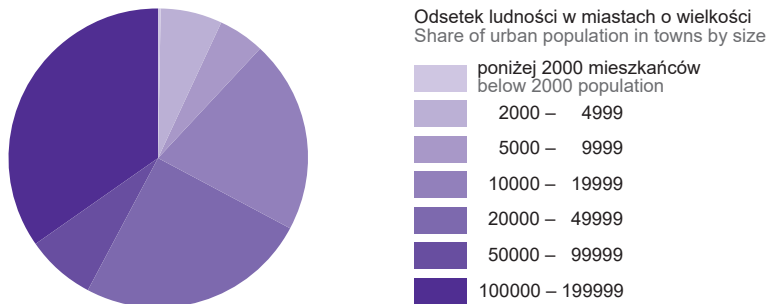

WYKRES 5 (15). LUDNOŚĆ W MIASTACH W 2019 R.

Stan w dniu 31 grudnia

CHART 5 (15). URBAN POPULATION IN 2019

As of 31 December

TABL. 5 (19). LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU

Stan w dniu 31 grudnia
POPULATION BY SEX AND AGE
As of 31 December

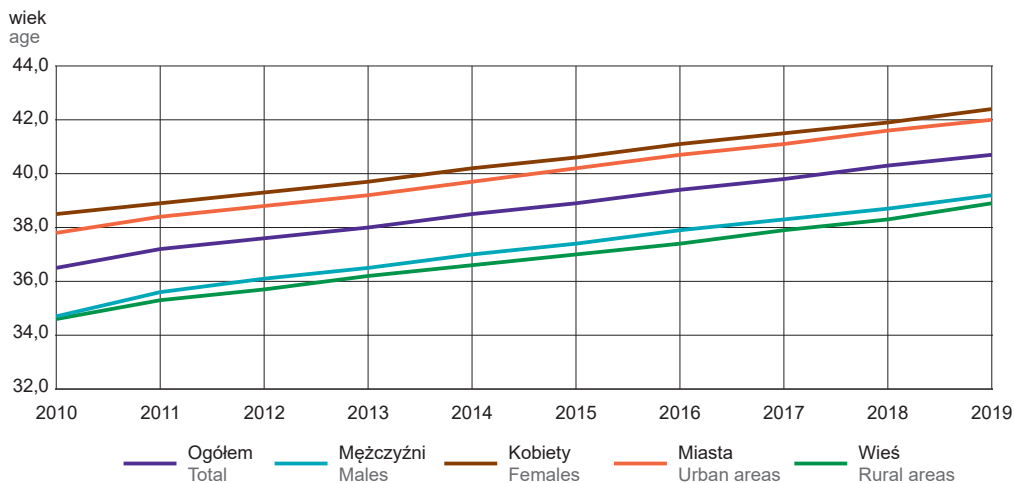
WIEK AGE	2010	2015	2018	2019					
				ogółem grand total	z liczby ogółem of grand total number				
					mężczyźni males	miasta urban areas		wieś rural areas	
						razem total	w tym mężczyźni of which males	razem total	w tym mężczyźni of which males
OGÓŁEM TOTAL	1453782	1439675	1428983	1422737	695909	842096	401249	580641	294660
0–2 lata	49309	40318	41192	40643	20781	24531	12559	16112	8222
3–6	59826	61901	55164	54119	27894	30576	15865	23543	12029
7–12	89935	89734	94471	93861	48367	52335	27060	41526	21307
13–15	52321	44049	42166	43176	22086	23814	12210	19362	9876
16–18	59519	47479	43633	42422	21972	24263	12499	18159	9473
19–24	135149	115275	100442	96367	49107	49770	25167	46597	23940
25–29	126768	109114	101398	97888	50620	52416	26765	45472	23855
30–34	116644	121620	111852	107384	55615	63610	32169	43774	23446
35–39	102094	113597	118342	118481	60789	72456	36481	46025	24308
40–44	89741	99855	107813	109620	56182	66271	33339	43349	22843
45–49	98121	87949	91772	94896	48258	54855	27234	40041	21024
50–54	115885	95284	87572	85917	42732	49104	23500	36813	19232
55–59	106739	110904	99802	95445	46813	55995	26001	39450	20812
60–64	81961	100287	105907	106485	50718	66343	29907	40142	20811
65–69	43723	74885	87299	89359	40470	58976	25361	30383	15109
70–74	44899	38412	51511	58592	25178	39431	16603	19161	8575
75–79	38054	37363	34068	32792	12337	21532	8015	11260	4322
80 lat i więcej and more	43094	51649	54579	55290	15990	35818	10514	19472	5476

WYKRES 6 (16). MEDIANA WIEKU (WIEK ŚRODKOWY) LUDNOŚCI

Stan w dniu 31 grudnia

CHART 6 (16). MEDIAN AGE (MIDDLE AGE) OF POPULATION

As of 31 December

WYKRES 7 (17). LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W LATACH 2010, 2019 I 2040

Stan w dniu 31 grudnia

CHART 7 (17). POPULATION BY SEX AND AGE IN 2010, 2019 AND 2040

As of 31 December

Mężczyźni Males

Wiek przedprodukcyjny i poprodukcyjny
Pre-working age and post-working age

Wiek produkcyjny
Working age

2010 r.

2040 r.

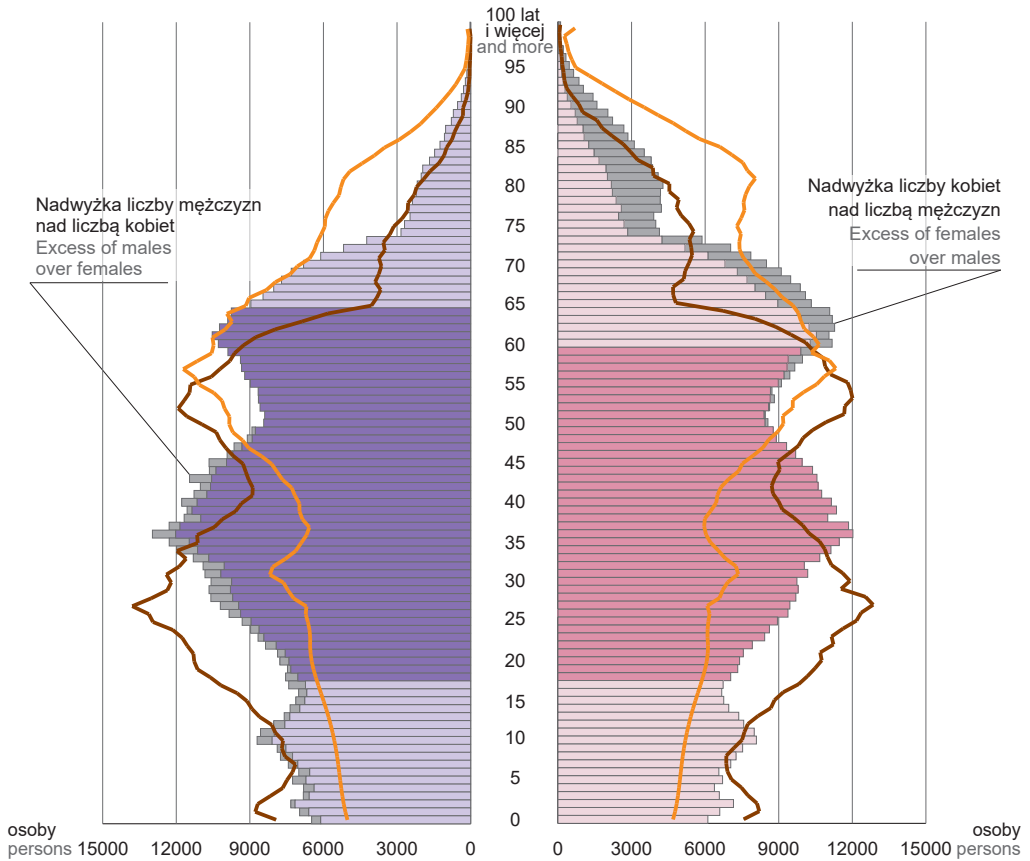
Kobiety Females

Wiek przedprodukcyjny i poprodukcyjny
Pre-working age and post-working age

Wiek produkcyjny
Working age

2010 r.

2040 r.

TABL. 6 (20). RUCH NATURALNY LUDNOŚCI
VITAL STATISTICS

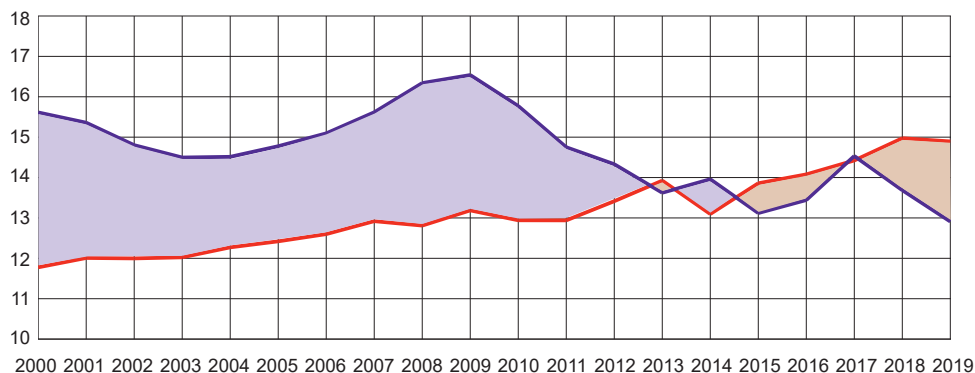
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost naturalny Natural increase	
		ogółem total	w tym niemowląt of which infants		
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS					
OGÓŁEM	2010	15771	12942	75	2829
TOTAL	2015	13121	13858	53	-731
	2018	13687	14973	58	-1286
	2019	12911	14894	52	-1983
Miasta	2010	8688	7662	45	1026
Urban areas	2015	7344	8295	29	-951
	2018	8401	8881	32	-480
	2019	7797	8955	32	-1158
Wieś	2010	7083	5280	30	1803
Rural areas	2015	5777	5563	24	214
	2018	5286	6092	26	-806
	2019	5114	5939	20	-825
NA 1000 LUDNOŚCI ^a PER 1000 POPULATION ^a					
OGÓŁEM	2010	10,85	8,90	4,76	1,95
TOTAL	2015	9,10	9,61	4,04	-0,51
	2018	9,56	10,46	4,24	-0,90
	2019	9,05	10,44	4,03	-1,39
Miasta	2010	10,03	8,85	5,18	1,19
Urban areas	2015	8,61	9,72	3,95	-1,11
	2018	9,94	10,51	3,81	-0,57
	2019	9,24	10,61	4,10	-1,37
Wieś	2010	12,14	9,05	4,24	3,09
Rural areas	2015	9,81	9,45	4,15	0,36
	2018	9,02	10,39	4,92	-1,37
	2019	8,79	10,21	3,91	-1,42

a W przypadku zgonów niemowląt na 1000 urodzeń żywych.

a In case of infant deaths – per 1000 live births.

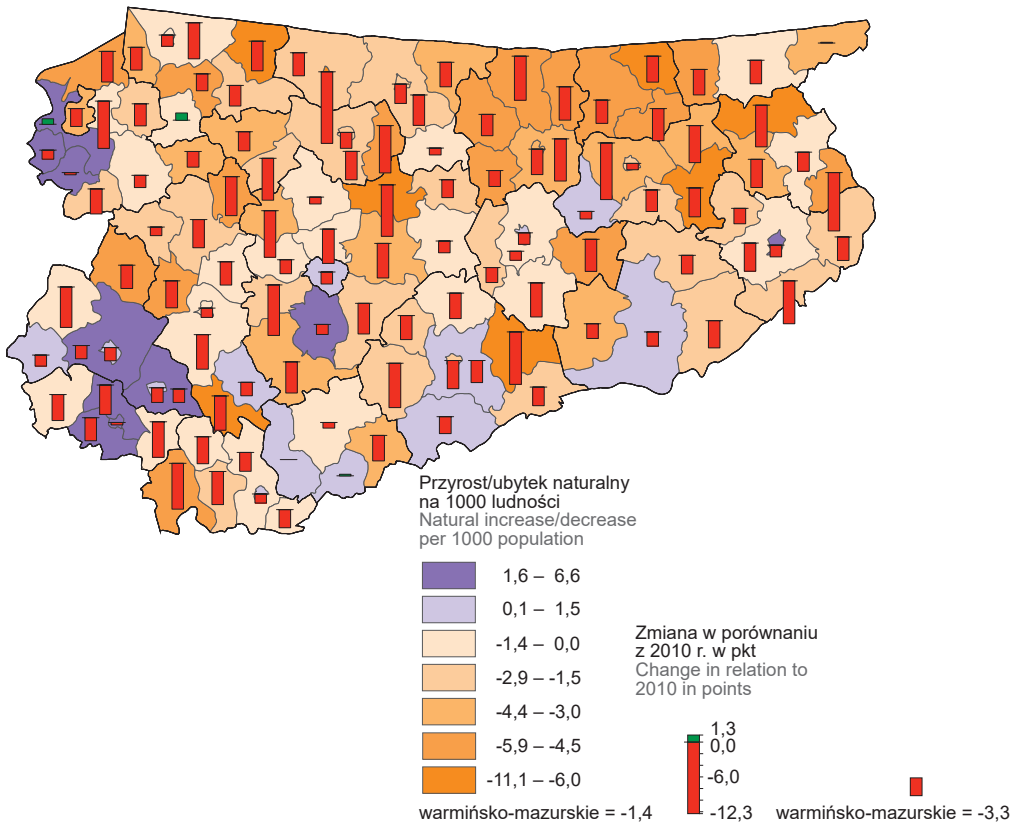
WYKRES 8 (18). PRZYROST NATURALNY, URODZENIA ŻYWE I ZGONY
CHART 8 (18). NATURAL INCREASE, LIVE BIRTHS AND DEATHS

w tys.
in thousands

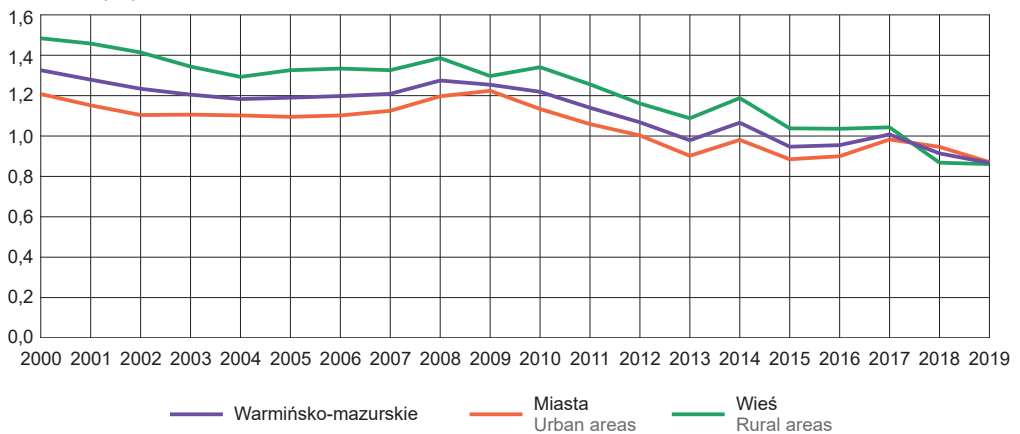
MAPA 4 (13). RUCH NATURALNY LUDNOŚCI W 2019 R.

MAP 4 (13). VITAL STATISTICS IN 2019

WYKRES 9 (19). WSPÓŁCZYNNIK DYNAMIKI DEMOGRAFICZNEJ

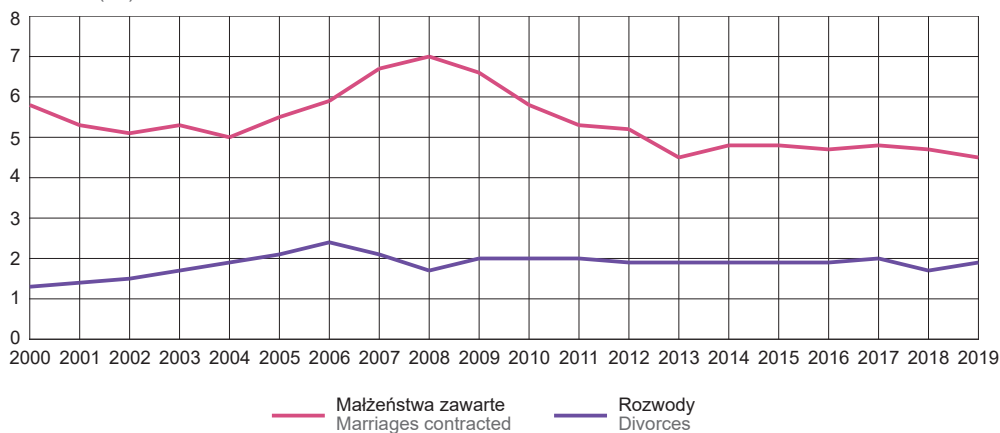
CHART 9 (19). DEMOGRAPHIC DYNAMICS RATE

TABL. 7 (21). MAŁŻEŃSTWA, ROZWODY, SEPARACJE
MARRIAGES, DIVORCES, SEPARATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa zawarte Marriages contracted		Małżeństwa rozwiązane Marriages dissolved				Różnica między małżeństwami zawartymi a rozwiązanymi ^b Difference between contracted and dissolved marriages ^b	Separacje Separations		
	ogółem total	w tym wyznaniowe ^a of which religious ^a	przez śmierć by death of		przez rozwód by divorce	na 1000 istniejących małżeństw per 1000 existing marriages				
			męża husband	żony wife		ogółem total			w tym przez rozwód of which by divorce	
OGÓŁEM	2010	8370	5338	4111	1457	2899	26,7	17,6	-980	115
TOTAL	2015	6903	4015	3476	1309	2749	23,6	8,6	-1726	73
	2018	6696	3819	4213	1576	2494	26,6	8,0	-2668	51
	2019	6357	3439	4016	1623	2699	27,0	8,8	-2987	42
Miasta	2010	4943	3055	2416	899	2171	28,8	17,4	-1446	82
Urban areas	2015	3995	2277	2071	777	1890	25,0	10,0	-1368	50
	2018	3842	2225	2489	954	1749	28,3	9,5	-2057	35
	2019	3817	1947	2431	991	1892	29,3	10,4	-2295	27
Wieś	2010	3427	2283	1695	558	728	23,6	17,8	466	33
Rural areas	2015	2908	1738	1405	532	859	21,6	6,6	-359	23
	2018	2854	1694	1724	622	745	24,2	5,8	-611	16
	2019	2540	1492	1585	632	807	23,8	6,3	-691	15

a Ze skutkami cywilnymi. b Po uwzględnieniu salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały osób pozostających w stanie małżeńskim.
a With civil law consequences. b After considering net internal and international migration for permanent residence of married persons.

WYKRES 10 (20). MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWODY NA 1000 LUDNOŚCI
CHART 10 (20). MARRIAGES CONTRACTED AND DIVORCES PER 1000 POPULATION

TABL. 8 (22). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a ORAZ WIEKU MATKI**
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER

WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem Total	Kolejność urodzenia dziecka u matki Birth order						
		1	2	3	4	5	6 i dalsze and over	
OGÓŁEM	2010	15771	7696	5424	1636	571	247	196
TOTAL	2015	13121	6112	4834	1442	439	152	142
	2018 ^b	13687
	2019	12911	4967	4784	2134	679	242	105
19 lat i mniej Under 20 years		468	400	59	9	-	-	-
20–24		2112	1277	612	179	36	8	-
25–29		4135	1902	1506	537	134	47	9
30–34		3897	1051	1766	750	221	80	29
35–39		1908	290	726	551	224	77	40
40–44		377	46	112	105	62	28	24
45 lat i więcej and more		14	1	3	3	2	2	3

a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia. b W 2018 r. brak informacji o urodzeniach żywych według kolejności urodzenia, w związku ze zmianą kart urodzeń wprowadzonych przez Ministerstwo Zdrowia.

a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown. b In 2018 lack of information about live births by birth order due to new birth certificate templates introduced by the Ministry of Health.

TABL. 9 (23). **PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKUCJI LUDNOŚCI**
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

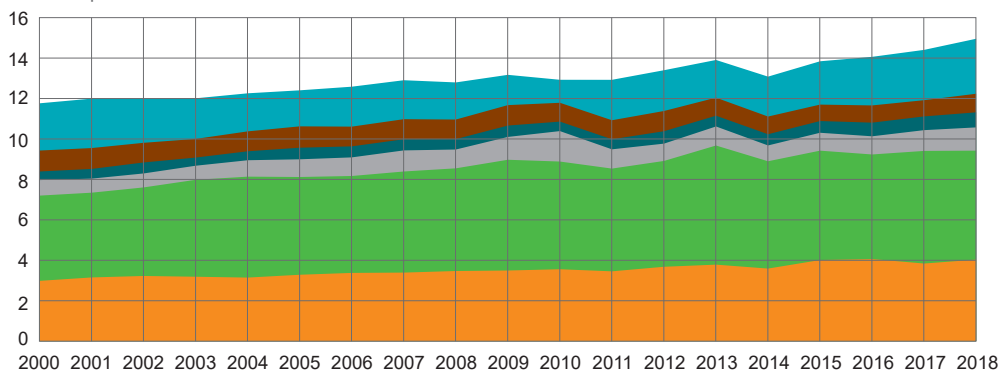
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2018	2019		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Płodność – urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku: Fertility – live births per 1000 women aged:						
15–49 lat	43,0	37,7	40,5	38,7	39,9	37,0
15–19	21,4	17,0	14,4	13,4	12,0	15,2
20–24	63,8	52,0	52,7	51,7	48,9	54,6
25–29	92,2	80,4	89,3	85,9	92,6	77,9
30–34	67,7	63,9	75,6	73,7	81,2	61,9
35–39	27,5	27,8	33,5	33,1	34,0	31,5
40–44	6,2	5,8	7,0	7,1	7,0	7,4
45–49 lat	0,2	0,3	0,5	0,3	0,3	0,3
Współczynniki: Rates:						
Dzietności ogólnej Total fertility	1,387	1,228	1,361	1,322	1,376	1,242
Reprodukcji brutto Gross reproduction	0,675	0,597	0,661	0,643	0,672	0,599
Dynamiki demograficznej Demographic dynamics	1,219	0,947	0,914	0,867	0,871	0,861

TABL. 10 (24). ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Grand total	Mężczyźni Males	Kobiety Females	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas			
				razem total	mężczyźni males	kobiety females	razem total	mężczyźni males	kobiety females	
OGÓŁEM	2010	12942	7088	5854	6755	3733	3022	5022	2979	2043
TOTAL	2015	13858	7457	6401	8295	4366	3929	5563	3091	2472
	2018	14973	8029	6944	8881	4616	4265	6092	3413	2679
	2019	14894	7851	7043	8955	4608	4347	5939	3243	2696
0 lat		52	29	23	32	17	15	20	12	8
1-4 lata		10	7	3	9	6	3	1	1	-
5-9		5	1	4	3	-	3	2	1	1
10-14		6	4	2	5	3	2	1	1	-
15-19		33	30	3	18	16	2	15	14	1
20-24		51	44	7	26	22	4	25	22	3
25-29		76	63	13	40	33	7	36	30	6
30-34		114	91	23	60	46	14	54	45	9
35-39		209	155	54	108	78	30	101	77	24
40-44		251	195	56	154	114	40	97	81	16
45-49		325	239	86	186	138	48	139	101	38
50-54		506	365	141	261	184	77	245	181	64
55-59		872	626	246	468	328	140	404	298	106
60-64		1552	1040	512	900	580	320	652	460	192
65-69		1887	1208	679	1201	732	469	686	476	210
70-74		1627	985	642	1027	613	414	600	372	228
75-79		1428	715	713	872	432	440	556	283	273
80-84		2022	895	1127	1215	542	673	807	353	454
85 lat i więcej and more		3868	1159	2709	2370	724	1646	1498	435	1063

WYKRES 11 (21). ZGONY WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYN
CHART 11 (21). DEATHS BY SELECTED CAUSES

tys. osób
thousand persons

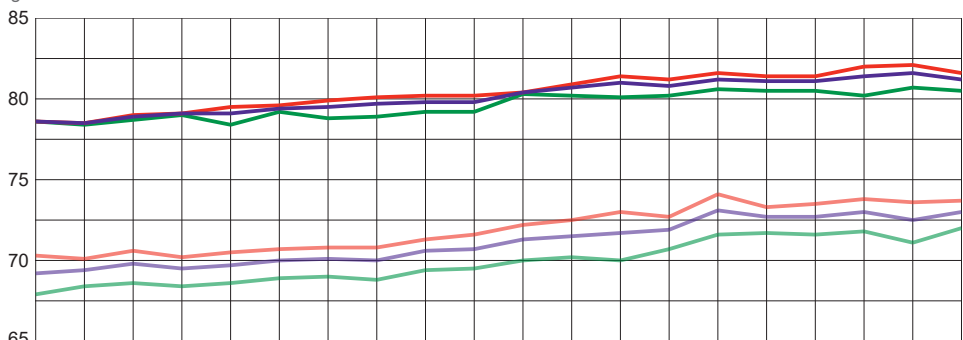
- Nowotwory
Neoplasms
- Choroby układu krążenia
Diseases of the circulatory system
- Choroby układu oddechowego
Diseases of the respiratory system
- Choroby układu pokarmowego
Diseases of the digestive system
- Zewnętrzne przyczyny
External causes
- Pozostałe
Others

TABL. 11 (25). ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PŁCI I WIEKU
INFANT DEATHS BY SEX AND AGE

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED		Ogółem Grand total	Chłopcy Males	Dziewczęta Females	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
					razem total	chłopcy males	dziewczęta females	razem total	chłopcy males	dziewczęta females
OGÓŁEM	2010	75	44	31	45	25	20	30	19	11
TOTAL	2015	53	21	32	29	13	16	24	8	16
	2018	58	35	23	32	19	13	26	16	10
	2019	52	29	23	32	17	15	20	12	8
0–27 dni 0–27 days		33	19	14	20	10	10	13	9	4
0–6		25	15	10	15	8	7	10	7	3
w tym 0 of which 0		17	10	7	11	6	5	6	4	2
7–13		4	2	2	2	1	1	2	1	1
14–20		1	-	1	1	-	1	-	-	-
21–27		3	2	1	2	1	1	1	1	-
28–29 dni 28–29 days		1	1	-	1	1	-	-	-	-
1 miesiąc 1 month		7	7	-	4	4	-	3	3	-
2		3	-	3	2	-	2	1	-	1
3		-	-	-	-	-	-	-	-	-
4		3	1	2	2	1	1	1	-	1
5		-	-	-	-	-	-	-	-	-
6		2	1	1	1	1	-	1	-	1
7		1	-	1	-	-	-	1	-	1
8		-	-	-	-	-	-	-	-	-
9		1	-	1	1	-	1	-	-	-
10		1	-	1	1	-	1	-	-	-
11 miesięcy 11 months		-	-	-	-	-	-	-	-	-

WYKRES 12 (22). PRZECIĘTNE TRWANIE ŻYCIA
CHART 12 (22). LIFE EXPECTANCY

wiek
age

2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019

Mężczyźni
Males

— ogółem
total
— miasta
urban areas
— wieś
rural areas

Kobiety
Females

— ogółem
total
— miasta
urban areas
— wieś
rural areas

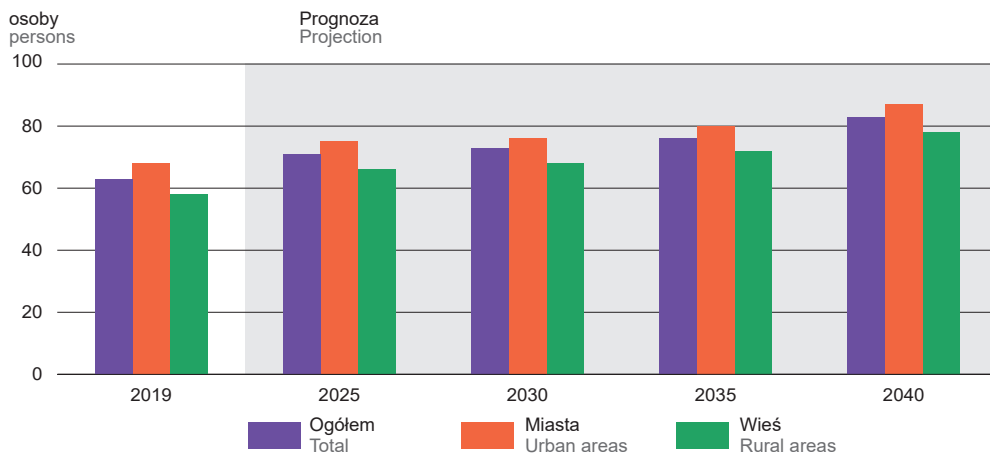
TABL. 12 (26). **PROGNOZA LUDNOŚCI**
Stan w dniu 31 grudnia
POPULATION PROJECTION
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
OGÓŁEM w tys.	1399	1371	1336	1296	1253	1208	TOTAL in thousands
W wieku przedprodukcyjnym	243	220	206	193	183	176	Pre-working age
mężczyźni	125	113	106	99	94	90	males
kobiety	118	107	100	94	89	85	females
Miasta	132	119	111	104	99	95	Urban areas
mężczyźni	68	61	57	53	51	49	males
kobiety	64	58	54	51	48	47	females
Wieś	110	101	95	89	84	80	Rural areas
mężczyźni	57	52	49	46	43	41	males
kobiety	53	49	46	43	41	39	females
W wieku produkcyjnym	819	794	757	708	648	589	Working age
mężczyźni	439	426	412	391	362	330	males
kobiety	379	367	346	318	286	261	females
Miasta	467	450	427	395	357	321	Urban areas
mężczyźni	246	237	228	214	196	177	males
kobiety	222	214	200	181	162	145	females
Wieś	352	343	330	313	291	268	Rural areas
mężczyźni	193	189	183	176	165	153	males
kobiety	158	154	147	137	125	115	females
W wieku poprodukcyjnym	337	357	373	395	421	443	Post-working age
mężczyźni	120	131	135	144	158	174	males
kobiety	217	226	237	251	264	268	females
Miasta	216	224	230	240	253	263	Urban areas
mężczyźni	74	79	80	84	91	100	males
kobiety	142	145	150	157	162	163	females
Wieś	121	132	143	155	168	180	Rural areas
mężczyźni	46	52	56	60	67	74	males
kobiety	75	81	87	94	101	106	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	71	73	76	83	93	105	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	56	57	59	62	70	80	Males
Kobiety	88	91	97	109	123	135	Females

WYKRES 13 (23). **LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM**

Stan na 31 grudnia

CHART 13 (23). **NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE**
As of 31 December

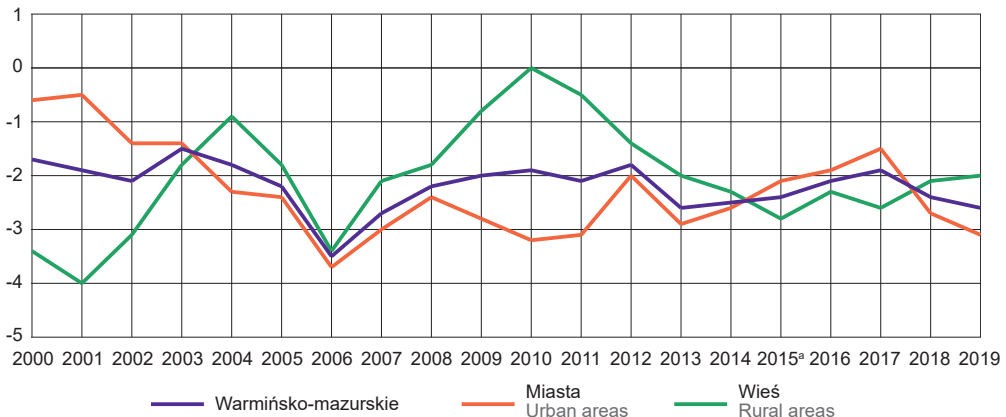
TABL. 13 (27). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY**
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT
RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Napływ ^a Inflow ^a			Odpływ ^b Outflow ^b				Saldo migracji ^c Net migration ^c	
		ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z zagranicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas		za granicę to abroad
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS										
OGÓŁEM	2010	17527	9450	7322	755	20233	10926	8567	740	-2706
TOTAL	2015	15534	7628	7327	.	18925	10571	6993	.	-3391
	2018	18354	9199	8595	560	21858	12509	8682	667	-3504
	2019	18557	9452	8571	534	22307	12705	9089	513	-3750
Miasta	2010	8945	3706	4726	513	11659	5460	5680	519	-2714
Urban areas	2015	8531	3095	5053	.	10304	4816	4569	.	-1773
	2018	9821	3606	5852	363	12104	5857	5732	515	-2283
	2019	9682	3431	5930	321	12259	5783	6074	402	-2577
Wieś	2010	8582	5744	2596	242	8574	5466	2887	221	8
Rural areas	2015	7003	4533	2274	.	8621	5755	2424	.	-1618
	2018	8533	5593	2743	197	9754	6652	2950	152	-1221
	2019	8875	6021	2641	213	10048	6922	3015	111	-1173
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION										
OGÓŁEM	2010	12,05	6,50	5,04	0,52	13,91	7,51	5,89	0,51	-1,86
TOTAL	2015	10,77	5,29	5,08	.	13,12	7,33	4,85	.	-2,35
	2018	12,82	6,43	6,01	0,39	15,27	8,74	6,07	0,47	-2,45
	2019	13,01	6,63	6,01	0,37	15,64	8,91	6,37	0,36	-2,63
Miasta	2010	10,33	4,28	5,46	0,59	13,47	6,31	6,56	0,60	-3,13
Urban areas	2015	10,00	3,63	5,92	.	12,07	5,64	5,35	.	-2,08
	2018	11,62	4,27	6,92	0,43	14,32	6,93	6,78	0,61	-2,70
	2019	11,47	4,06	7,02	0,38	14,52	6,85	7,20	0,48	-3,05
Wieś	2010	14,59	9,76	4,41	0,41	14,57	9,29	4,91	0,38	0,01
Rural areas	2015	11,89	7,70	3,86	.	14,64	9,77	4,12	.	-2,75
	2018	14,56	9,54	4,68	0,34	16,64	11,35	5,03	0,26	-2,08
	2019	15,25	10,35	4,54	0,37	17,27	11,90	5,18	0,19	-2,02

a Zameldowania. b Wymeldowania. c W 2015 r. do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.

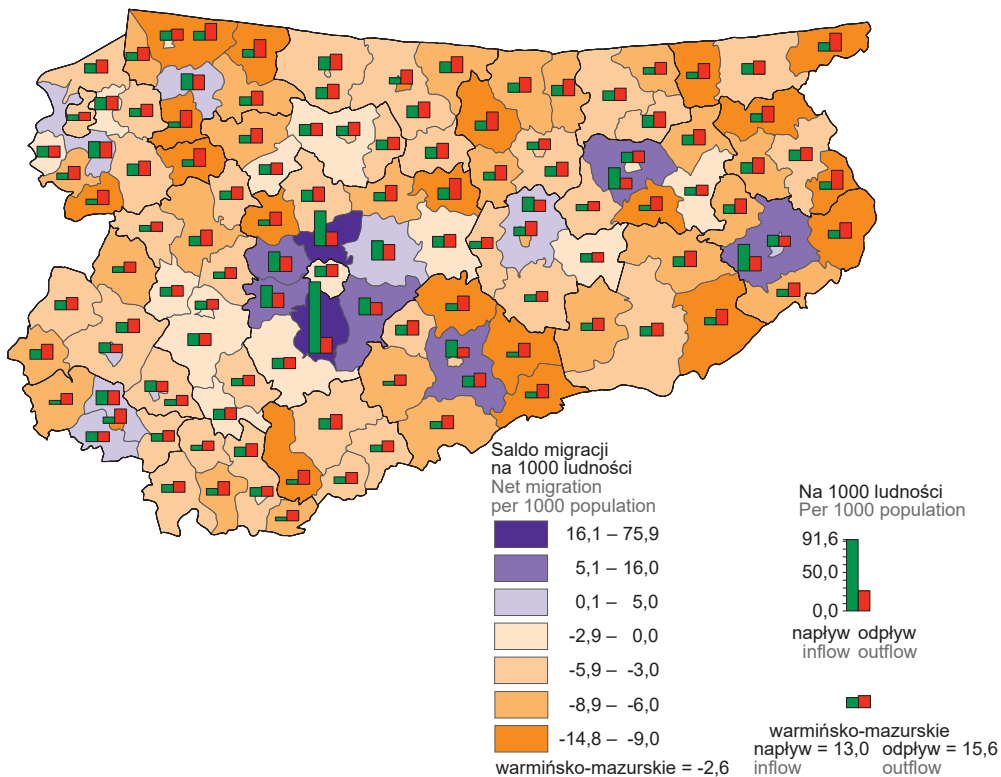
a Registrations. b Deregistrations. c In 2015 for calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on inter-national migration for 2014 were used.

WYKRES 14 (24). **SALDO MIGRACJI LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY NA 1000 LUDNOŚCI**
CHART 14 (24). **NET MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE**
PER 1000 POPULATION

a Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.
a For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used

MAPA 5 (14). MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY W 2019 R.
 MAP 5 (14). INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE IN 2019

WYKRES 15 (25). MIGRACJE WENĄTRZWOJEWÓDZKIE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY W 2010 I 2019 R.
 CHART 15 (25). INTERVOIVODSHIP MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE IN 2010 AND 2019

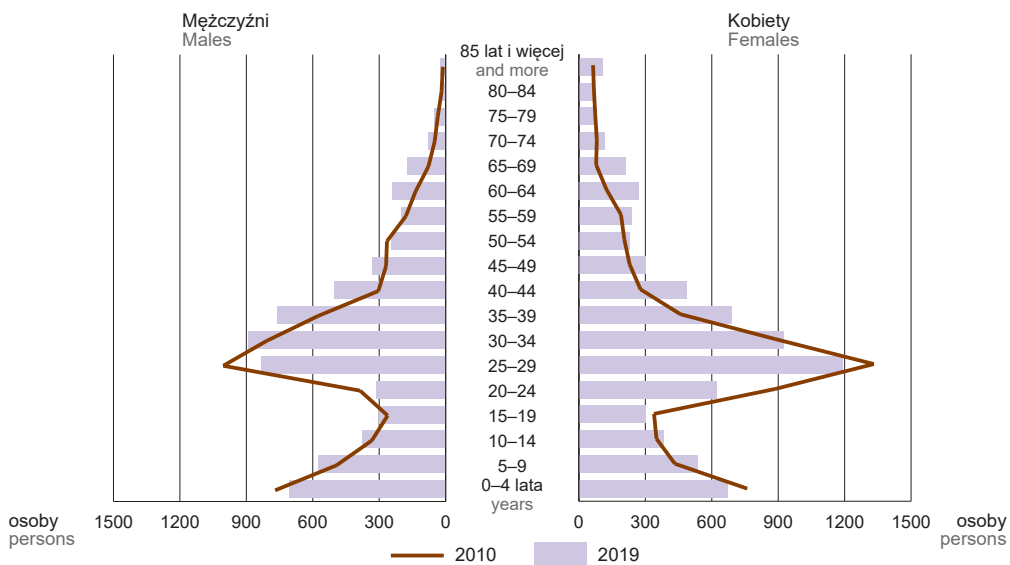

TABLE 14 (28). **MIGRACJE ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

LATA YEARS	WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Imigranci Immigrants			Emigranci Emigrants			Saldo migracji Net migration		
		ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females
OGÓŁEM	2010	755	447	308	740	343	397	15	104	-89
TOTAL	2014	579	306	273	1361	659	702	-782	-353	-429
	2018	560	294	266	667	342	325	-107	-48	-59
	2019	534	282	252	513	268	245	21	14	7
	0–4 lata	274	140	134	9	3	6	265	137	128
	5–9	91	47	44	30	13	17	61	34	27
	10–14	17	8	9	32	22	10	-15	-14	-1
	15–19	5	2	3	43	32	11	-38	-30	-8
	20–24	11	5	6	25	15	10	-14	-10	-4
	25–29	13	7	6	57	24	33	-44	-17	-27
	30–34	19	13	6	72	39	33	-53	-26	-27
	35–39	17	12	5	76	37	39	-59	-25	-34
	40–44	13	7	6	51	30	21	-38	-23	-15
	45–49	18	14	4	44	18	26	-26	-4	-22
	50–54	11	5	6	26	13	13	-15	-8	-7
	55–59	8	4	4	20	8	12	-12	-4	-8
	60–64	14	6	8	17	9	8	-3	-3	-
	65 lat i więcej and more	23	12	11	11	5	6	12	7	5

TABLE 15 (29). **REZYDENCI^a**
Stan w dniu 31 grudnia
USUAL RESIDENCE POPULATION^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
OGÓŁEM	1428620	1414734	1404441	1399038	TOTAL
mężczyźni	699873	692573	686971	684333	males
kobiety	728747	722161	717470	714705	females
Miasta	847950	835273	828895	828480	Urban areas
w tym mężczyźni	405430	398504	395001	394653	of which males
Wieś	580670	579461	575546	570558	Rural areas
w tym mężczyźni	294443	294069	291970	289680	of which males

a Do ludności rezydującej (rezydentów) zalicza się: stałych mieszkańców gminy, z wyjątkiem osób przebywających poza gminą zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy – bez względu na ich miejsce przebywania (w kraju czy za granicą); osoby przebywające czasowo w gminie z zamiarem zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy, przybyłe z innego miejsca w kraju lub z zagranicy (imigranci bez stałego pobytu w Polsce).

a The usual residence population (residents) – comprise the following groups: permanent residents of the gmina, with the exception of persons residing outside the gmina of residence for a period 12 months and more – regardless of their place of residence (in the country or abroad); a person temporarily staying in the gmina with the intention of residence for the period 12 months and more, arrived from another place in the country or from abroad (immigrants who are not registered for permanent residence in Poland).

TABL. 16 (30). **NIKTÓRE KOŚCIOŁY I INNE ZWIĄZKI WYZNANIOWE**
 Stan w dniu 31 grudnia
 SELECTED CHURCHES AND OTHER RELIGIOUS ASSOCIATIONS
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2018	2019	2010	2015	2018	2019		
	jednostki kościelne ^a church units ^a				duchowni clergy			wierni, wyzna- -wcy adhe- -rents, faithful		
Kościół Katolicki: Catholic Church:										
Kościół Rzymskokatolicki ^c	561	569	572	572	1256	1244	1301	1293	1449740	
Kościół Greckokatolicki ^d	29	72	68	67	.	31	55	54	30000	
Starokatolickie: Old Catholic:										
Kościół Polskokatolicki w RP ^d	2	2	3	3	2	1	2	2	261	
Prawosławne: Orthodox:										
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosław- ny ^e	58	58	60	60	102	109	105	107	220700	
Staroprawosławna Cerkiew Staroobrze- dowców	-	-	-	-	-	-	-	-	40	
Wschodni Kościół Staroobrze- dowców w RP ^f	1	1	1	1	1	1	1	-	15	
Protestanckie i tradycji protestanckiej: Protestant and Protestant tradition:										
Kościół Ewangelicko-Augsburski w RP ^g	15	15	14	14	14	17	15	17	3404	
Kościół Ewangelicko-Methodystyczny w RP ^g	14	14	15	15	9	7	6	6	1794	
Kościół Zielonoświątkowy w RP	16	17	17	17	28	26	27	25	1454	
Nowoapostolski Kościół w Polsce	5	5	5	6	18	22	23	21	1167	
Kościół Chrześcijan Baptystów w RP ^g	9	11	10	10	8	27	11	14	502	
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego w RP	6	6	5	5	2	3	2	3	232	
Kościół Boży w Chrystusie	3	3	3	3	17	13	1	4	102	
Kościół Chrześcijański „Słowo Wiary”	-	-	1	1	1	1	1	1	15	
Nurt badaczy Pisma Świętego: Bible student movement:										
Świadkowie Jehowy w Polsce	67	49	48	47	.	.	250	253	3632 ^g	
Świecki Ruch Misyjny „Epifania”	4	5	5	5	12	12	11	11	38	
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego w RP	3	1	1	2	1	1	1	5	35	
Islamskie: Muslim:										
Islamskie Zgromadzenie Ahl-ul Bayt	-	-	-	-	-	-	-	-	360	
Stowarzyszenie Jedności Muzułmańskiej	-	1	1	1	1	1	1	1	10	
Dalekiego Wschodu: Far Eastern Religions:										
Związek Buddyjski Bencien Karma Kamtsang	1	1	-	-	-	-	-	-	105	
Misja Buddyjska „Trzy Schronienia”	-	-	-	-	-	-	-	-	60 ^h	
Międzynarodowe Towarzystwo Świadomo- ści Kryszny	-	1	-	-	-	2	2	4	20	
Inne: Others:										
Związek wyznaniowy Wyznawcy Stońca	-	-	-	-	-	-	1	1	20	

a Znaczące w województwie; uszeregowane malejąco według liczby wiernych, wyznawców. b Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. c Dane dotyczą diecezji: elbląskiej, warmińskiej, elckiej; wierni – ochrzczeni. d Do 2013 r. dane dotyczą dekanatu elbląskiego, olsztyńskiego i wegorzewskiego, od 2014 r. – diecezji przemysko-warszawskiej. e Kościół stowarzyszony w Polskiej Radzie Ekumenicznej. f Do 2016 r. dane dotyczą gminy wyznaniowej w Suwałkach. g Głosiciele. h Dane za 2018 r.

a Important in the voivodship; listed by the decreasing number of adherents and faithful. b Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. c Data concern diocese: elbląskiej, warmińskiej, elckiej; adherents – baptised person. d Until 2013 data concern elbląski, olsztyński and wegorzewski decanat, since 2014 – przemysko-warszawskiej diocese. e Church associated in the Polish Ecumenical Council. f Until 2016 data concern the religious community in Suwałki. g Proclaimers. h Date for 2018.

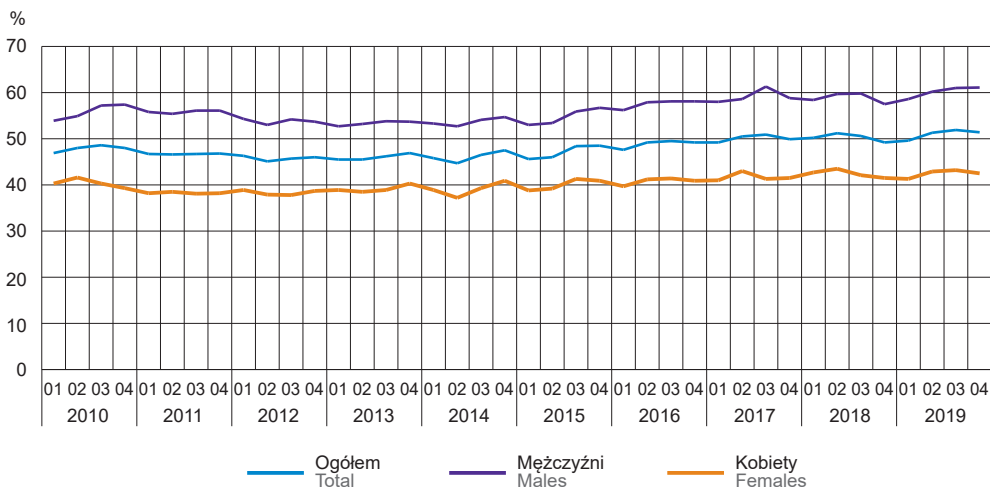
Dział V. Rynek pracy
Chapter V. Labour market

TABL. 1 (31). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ
– NA PODSTAWIE BAEL
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE
– ON THE LFS BASIS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019					SPECIFICATION
	przeciętne w roku annual averages				kwartały quarters				
	1	2	3	4					
LUDNOŚĆ w tys.	1147	1178	1103	1094	1095	1094	1093	1092	POPULATION in thousands
Mężczyźni	558	570	533	528	529	528	528	527	Men
Kobiety	589	608	570	566	566	566	565	565	Women
Aktywni zawodowo	608	614	588	577	571	580	581	577	Economically active persons
Mężczyźni	342	342	332	326	323	327	326	329	Men
Kobiety	266	272	256	251	248	253	255	248	Women
Pracujący	549	556	555	558	543	561	567	561	Employed persons
Mężczyźni	311	312	313	318	310	318	322	322	Men
Kobiety	238	244	242	240	234	243	244	240	Women
Bezrobotni ^a	59	58	33	19	28	18	15	16	Unemployed persons ^a
Mężczyźni	31	30	19	.	13	.	.	.	Men
Kobiety	28	29	14	11	15	10	11	.	Women
WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ w %	53,0	52,1	53,3	52,7	52,1	53,0	53,2	52,8	ACTIVITY RATE in %
Mężczyźni	61,3	60,0	62,3	61,7	61,1	61,9	61,7	62,4	Men
Kobiety	45,2	44,7	44,9	44,3	43,8	44,7	45,1	43,9	Women
Bierni zawodowo	539	563	515	516	524	514	512	515	Economically inactive persons
Mężczyźni	216	228	201	202	206	201	202	198	Men
Kobiety	323	336	314	315	318	313	310	317	Women
STOPA BEZROBOCIA w %	9,7	9,4	5,6	3,3	4,9	3,1	2,6	2,8	UNEMPLOYMENT RATE in %
Mężczyźni	9,1	8,8	5,7	.	4,0	.	.	.	Men
Kobiety	10,5	10,7	5,5	4,4	6,0	4,0	4,3	.	Women

a Osoby w wieku 15–74 lata.
a Persons aged 15–74.

WYKRES 1 (26). WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA DLA OSÓB W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ
CHART 1 (26) THE EMPLOYMENT RATE FOR PERSONS AGED 15 YEARS AND OVER

TABL. 2 (32). PRACUJĄCY^a
 Stan w dniu 31 grudnia
 EMPLOYED PERSONS^a
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2018	2019	
				ogółem total	w tym kobiety of which women
O G Ó Ł E M T O T A L	423286	433237	457002	458607	216954
sektor publiczny public sector	110855	102896	103132	103151	69494
sektor prywatny private sector	312431	330341	353870	355456	147460
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ^b Agriculture, forestry and fishing ^b	69642	70442	70730	70487	29148
Przemysł Industry	98771	101986	110345	110278	35140
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	88184	92458	99688	99540	32800
Budownictwo Construction	26846	23614	27195	28131	2785
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a Trade; repair of motor vehicles ^a	63952	61568	62474	62477	33639
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	19220	18855	20489	21691	4760
Zakwaterowanie i gastronomia ^a Accommodation and catering ^a	7511	8435	9590	9779	6244
Informacja i komunikacja Information and communication	3061	3884	4382	4357	1390
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	8199	7897	7633	7435	5175
Obsługa rynku nieruchomości ^a Real estate activities	5254	5172	5204	4960	2654
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	10535	11773	12783	12721	6445
Administrowanie i działalność wspierająca ^a Administrative and support service activities	10015	12002	14117	14017	6524
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	25507	25616	25383	25333	15930
Edukacja Education	38436	39895	40840	41578	32917
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	25802	28544	30307	29657	24016
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	4564	4734	4973	5059	3052
Pozostała działalność usługowa Other service activities	5971	8820	10557	10647	7135

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. b Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe.
 a By actual workplace and kind of activity. b For private farms in agriculture estimated data.

TABL. 3 (33). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób ^a of which entities employing more than 9 persons ^a	
O G Ó Ł E M	275019	269055	282678	285378	237999	T O T A L
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	10299	10565	11183	10949	6260	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	84754	85015	92200	93840	87991	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	77288	77460	83860	85348	79866	of which manufacturing
Budownictwo	20853	15881	17326	17309	10424	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a	35738	31794	32528	32392	20523	Trade; repair of motor vehicles ^a
Transport i gospodarka magazynowa	7730	8333	9718	10090	6722	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^a	5940	4612	5266	5633	3598	Accommodation and catering ^a
Informacja i komunikacja	1258	1803	1552	1604	1151	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	4278	3303	2897	2751	2193	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^a	3834	3661	3449	3374	2481	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	5303	5597	5905	6007	3258	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^a	4693	7745	8358	8846	7822	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	25655	23768	23213	23089	23089	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	36918	37160	37799	38489	38063	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	21438	21927	22515	22128	20264	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3840	3748	3916	3958	3718	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	2488	4143	4852	4920	441	Other service activities

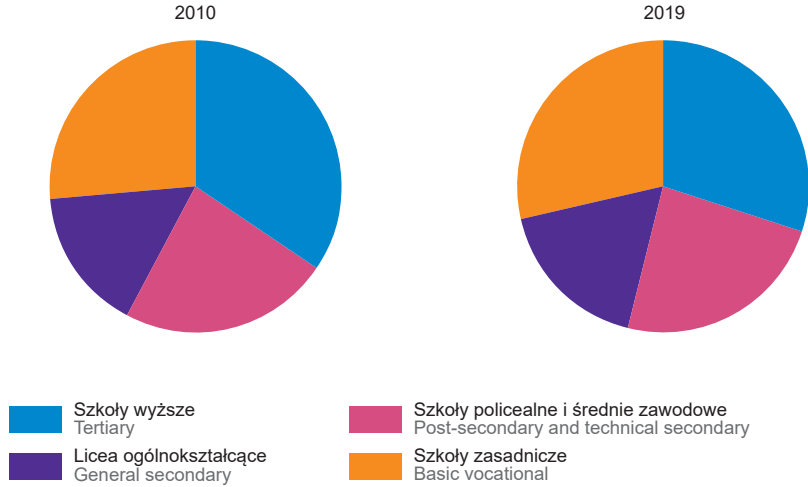
^a Bez zatrudnionych za granicą.

^a Excluding persons employed abroad.

TABL. 4 (34). PRZYJĘCIA DO PRACY I ZWOLNIENIA Z PRACY^a
HIRES AND TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przyjęcia do pracy Hires		Współczynnik przyjęć w % Hire rate in %	Zwolnienia z pracy Terminations		Współczynnik zwolnień w % Terminations rate in %
		ogółem total	w tym kobiety women		ogółem total	w tym kobiety women	
OGÓŁEM	2010	46758	17953	20,9	45575	17559	20,3
TOTAL	2015	47692	21381	21,6	44446	18662	20,1
	2018	55404	23514	23,9	52846	21805	22,7
	2019	53795	23917	23,1	50476	21577	21,6
sektor publiczny public sector		11367	7839	12,8	10997	7270	12,3
sektor prywatny private sector		42428	16078	29,5	39479	14307	27,4
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		817	226	14,0	975	287	16,7
Przemysł Industry		22443	7458	25,5	21180	6896	24,0
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing		20958	7173	26,2	19783	6625	24,6
Budownictwo Construction		3012	200	29,5	2802	133	27,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		5722	2900	28,2	5111	2604	25,2
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		1817	241	27,1	1820	244	27,1
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ		1563	984	44,7	1445	911	41,2
Informacja i komunikacja Information and communication		284	116	24,2	310	112	26,2
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		408	319	18,0	459	372	20,3
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities		340	193	14,2	311	184	12,9
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		948	470	31,3	793	363	26,3
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		5467	2542	77,3	4740	1889	66,9
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security		3626	2261	15,1	3654	2158	15,0
Edukacja Education		3934	3269	11,3	3686	2910	10,5
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		2746	2353	13,9	2511	2130	12,7
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		588	340	17,0	594	336	17,2
Pozostałe sekcje Other sections		80	45	20,2	85	48	21,0

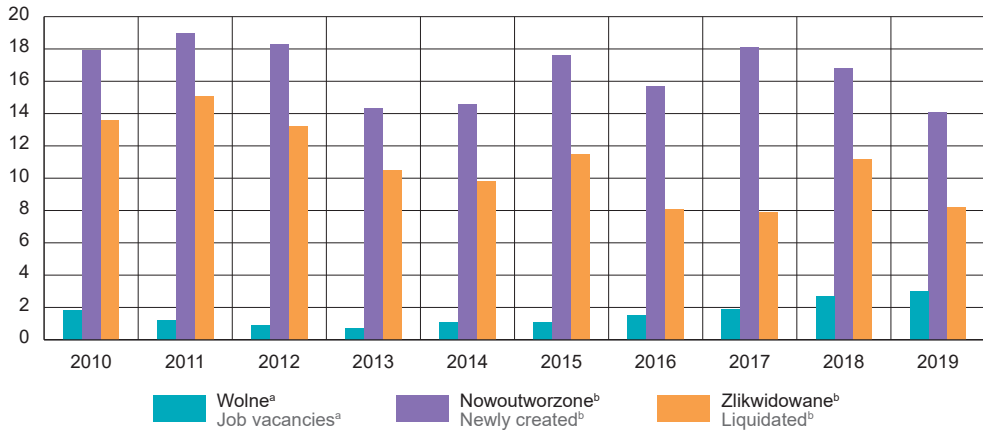
^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.
^a Data cover full-time paid employees as well as seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

WYKRES 2 (27). ABSOLWENCI PODEJMUJĄCY PRACĘ PO RAZ PIERWSZY WEDŁUG RODZAJU UKOŃCZONEJ SZKOŁY^a
CHART 2 (27). GRADUATES TAKING UP WORK FOR THE FIRST TIME BY TYPE OF SCHOOL THEY GRADUATED FROM^a

a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane obejmują pełnozatrudnionych oraz sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

a Employed on the basis of an employment contract; data cover full-time paid employees as well as seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

WYKRES 3 (28). MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWOUTWORZONE I ZLIKWIDOWANE
CHART 3 (28). JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOBS

 tys.
thousands

a Stan w dniu 31 grudnia. b W ciągu roku.

a As of 31 December. b During the year.

TABL. 5 (35). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI**
Stan w dniu 31 grudnia
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Bezrobotni zarejestrowani ogółem	105942	83510	53141	45731	Total registered unemployed persons
w tym kobiety	56128	44083	30694	26509	of which women
Z liczby ogółem – bezrobotni:					Of total number – unemployed persons:
dotychczas niepracujący	19948	12179	6674	5501	previously not employed
absolwenci ^a	5393	3465	1740	1639	school-leavers ^a
bez kwalifikacji zawodowych	29858	26790	17779	15175	without occupational qualifications
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	2101	3178	1598	1448	terminated for company reasons
długotrwale bezrobotni ^b	51808	47505	27869	22439	long-term unemployed ^b
posiadający prawo do zasiłku	21709	14652	10120	9018	possessing benefit rights
posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	.	13966	11326	9864	with at least one child under 6 years of age
niepełnosprawni	5319	5148	3660	3345	disabled persons

a Za bezrobotnego absolwenta uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby niepełnosprawne. b Pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego.

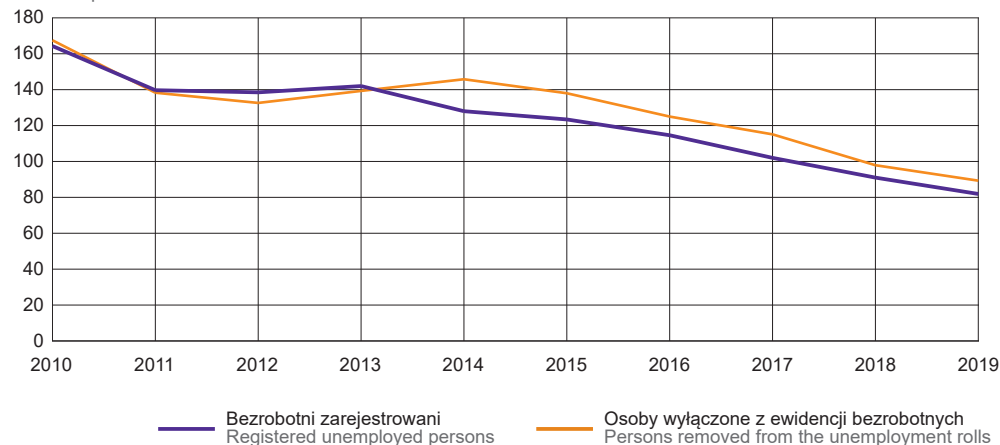
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a An unemployed school-leaver is a person who has, within the last 12 months graduated any school confirmed by a certificate, diploma or other document completion of education (concerns school-leavers with basic vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or disabled persons who acquired qualifications to work in a given occupation. b Remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall over 12 months during the last two years, excluding the time of undergoing traineeship and on a job occupational training.

S o u r c e: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

WYKRES 4 (29). **NAPŁYW I ODPŁYW BEZROBOTNYCH**
CHART 4 (29). INFLOW AND OUTFLOW OF THE UNEMPLOYED

tys. osób
thousand persons

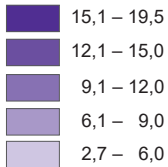
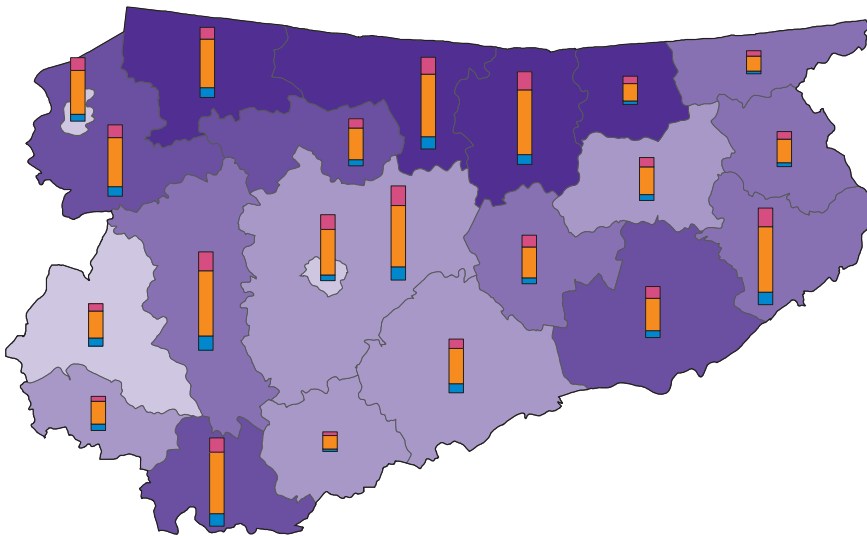
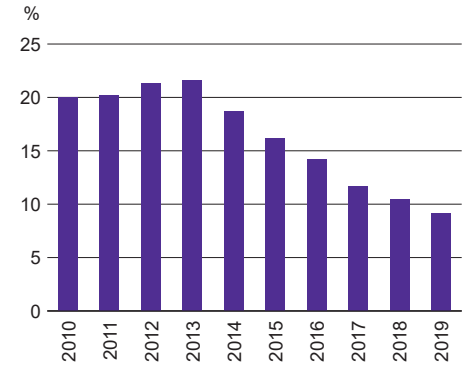
MAPA 1 (15). **STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO W 2019 R.**

Stan w dniu 31 grudnia

MAP 1 (15). **REGISTERED UNEMPLOYMENT RATE IN 2019**

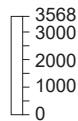
As of 31 December

Stopa bezrobocia rejestrowanego
Registered unemployment rate

warmińsko-mazurskie = 9,1

Liczba bezrobotnych
Number of unemployed

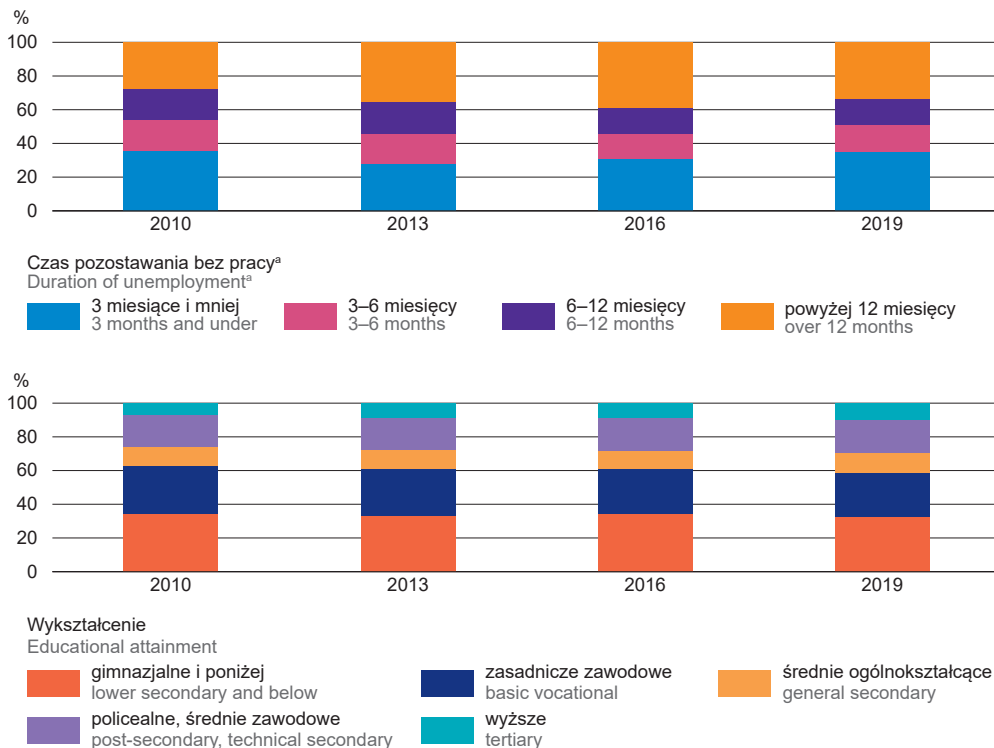

W wieku
Aged

WYKRES 5 (30). **BEZROBOTNI OGÓLEM WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY I WYKSZTAŁCENIA**
Stan w dniu 31 grudnia

CHART 5 (30). **UNEMPLOYED PERSONS BY DURATION OF UNEMPLOYMENT AND EDUCATIONAL ATTAINMENT**
As of 31 December

a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy; przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3–6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

a From the date of registering in a labour office; intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3–6, persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

TABL. 6 (36). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU ORAZ OFERTY PRACY^a**
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME AS WELL AS JOB OFFERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Bezrobotni, którzy:					Unemployed persons who:
Podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	4641	3783	3710	3199	Undertook employment in intervention works
w tym kobiety	2481	2136	2003	1730	of which women
Podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych	6123	3192	1945	1105	Undertook employment in public works
w tym kobiety	2559	1342	802	420	of which women
Rozpoczęli szkolenie i staż u pracodawcy	24922	12574	7113	5901	Started training and traineeship with the employer
w tym kobiety	14526	7474	4266	3575	of which women
Rozpoczęli prace społecznie użyteczne	6766	5186	2179	1858	Started a social useful works
w tym kobiety	4491	3233	1305	1093	of which women
Liczba zgłoszonych ofert pracy	52639	55085	60140	53012	Number of submitted job offers
Bezrobotni na 1 ofertę pracy^b	230	67	20	22	Unemployed for 1 job offers^b

a W ciągu roku. b Stan w dniu 31 grudnia.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a During the year. b As of 31 December.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

MAPA 2 (16). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a W 2019 R.**

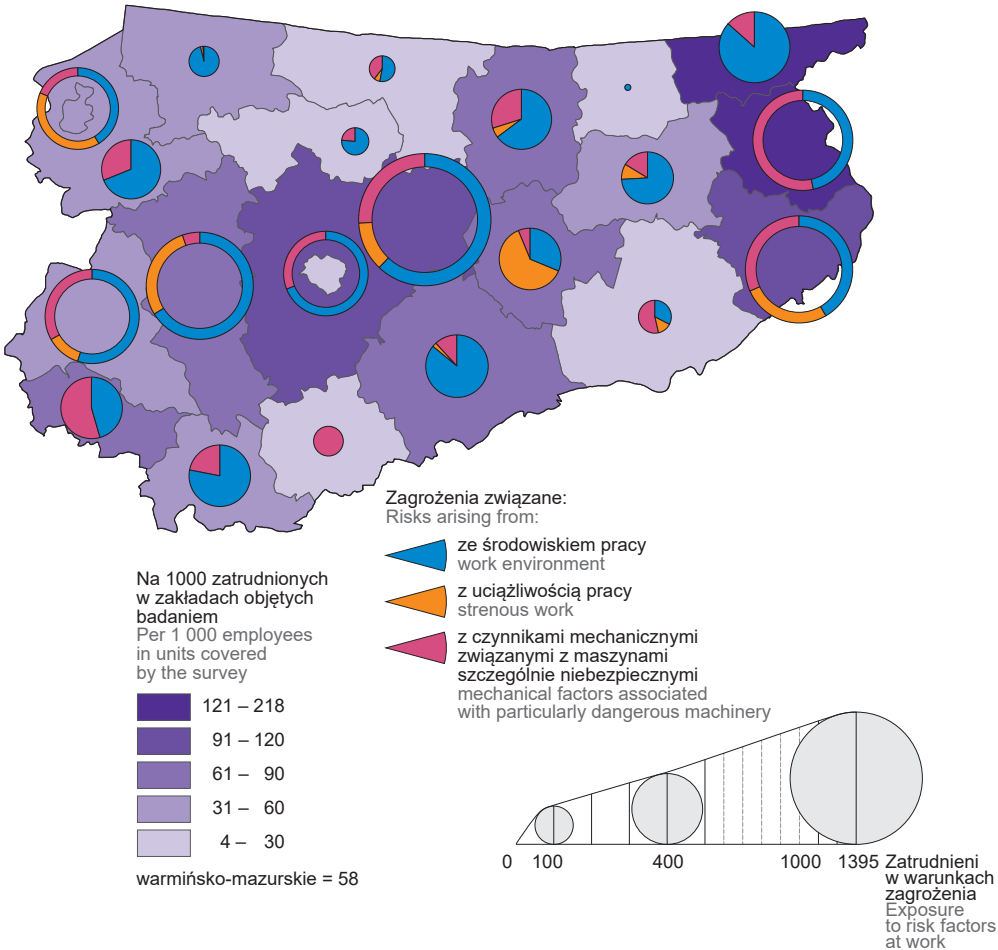
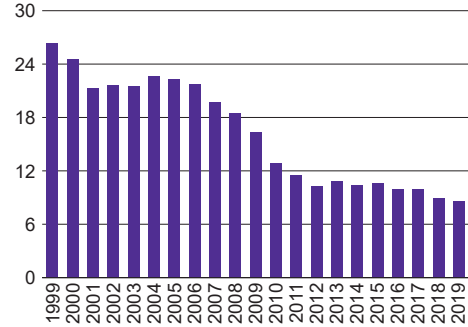
Stan w dniu 31 grudnia

MAP 2 (16). **EXPOSURE TO RISK FACTORS AT WORK^a IN 2019**

As of 31 December

Zatrudnieni w warunkach zagrożenia
Exposure to risk factors at work

w tys.
in thousands

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego.
a Employees listed only once by predominant factor.

TABLE 7 (37). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem – niezdol- ni do pracy ^b Of total number – persons incapable for work ^b			SPECIFICATION	
		śmier- telnych fatal	ciężkich serious	z innym skut- kiem with other effect	1–3 dni days	4–20	21 dni i więcej days and more		
O G Ó Ł E M	2010	3530	19	24	3487	26	1145	2095	T O T A L
	2015	3431	8	22	3401	47	1308	1880	
	2018	2991	8	21	2962	50	1136	1654	
	2019	2862	9	14	2839	25	1221	1579	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		116	-	3	113	-	36	80	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł		1203	3	11	1189	7	470	717	Industry
górnictwo i wydobywanie		7	-	-	7	-	3	4	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe		1089	1	11	1077	7	424	651	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a		24	-	-	24	-	8	16	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowa- nie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a		83	2	-	81	-	35	46	water supply; sewerage, waste management and remedia- tion activities
Budownictwo		118	1	-	117	-	31	86	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a		320	-	-	320	2	154	160	Trade; repair of motor vehicles ^a
Transport i gospodarka maga- zynowa		189	3	-	186	1	82	103	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^a		47	-	-	47	-	29	18	Accommodation and catering ^a
Informacja i komunikacja		2	-	-	2	-	1	1	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa		25	-	-	25	-	14	10	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^a		29	-	-	29	-	13	16	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		26	1	-	25	-	13	12	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^a		77	-	-	77	-	31	46	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		166	-	-	166	1	74	86	Public administration and defen- ce; compulsory social security
Edukacja		226	1	-	225	4	105	110	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		274	-	-	274	10	146	112	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		23	-	-	23	-	9	14	Arts, entertainment and recre- ation
Pozostała działalność usługowa		21	-	-	21	-	13	8	Other service activities

a Zgłoszone w danym roku. b Bez osób poszkodowanych w wypadkach śmiertelnych.
a Registered in a given year. b Excluding persons injured in fatal accidents.

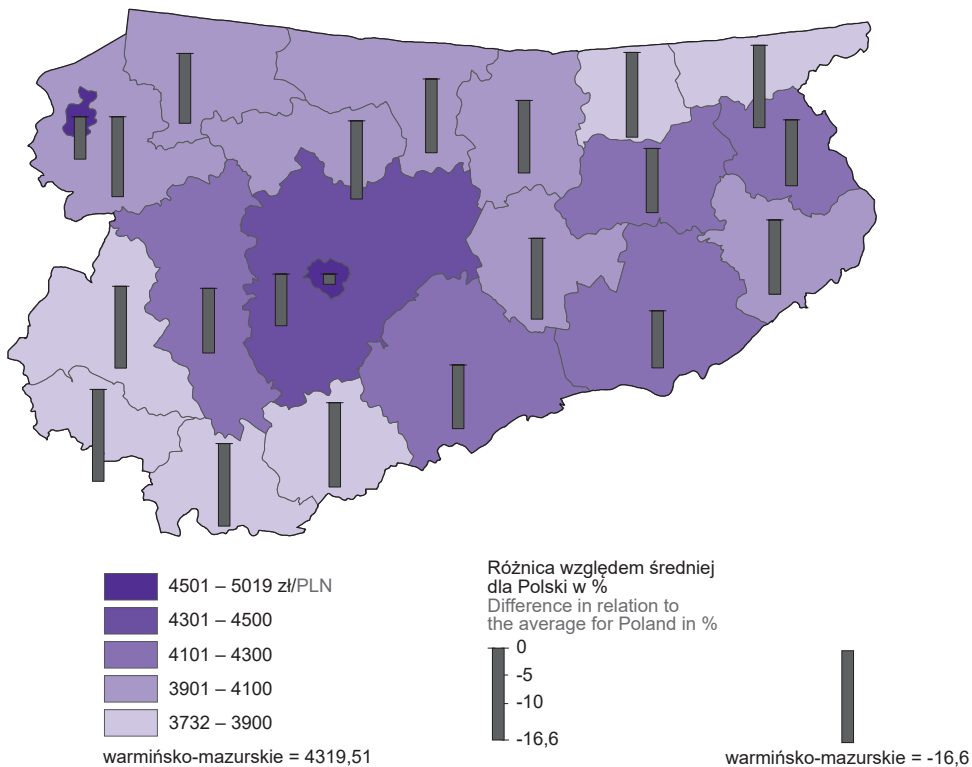
Dział VI. Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne Chapter VI. Wages and salaries. Social benefits

Wynagrodzenia Wages and salaries

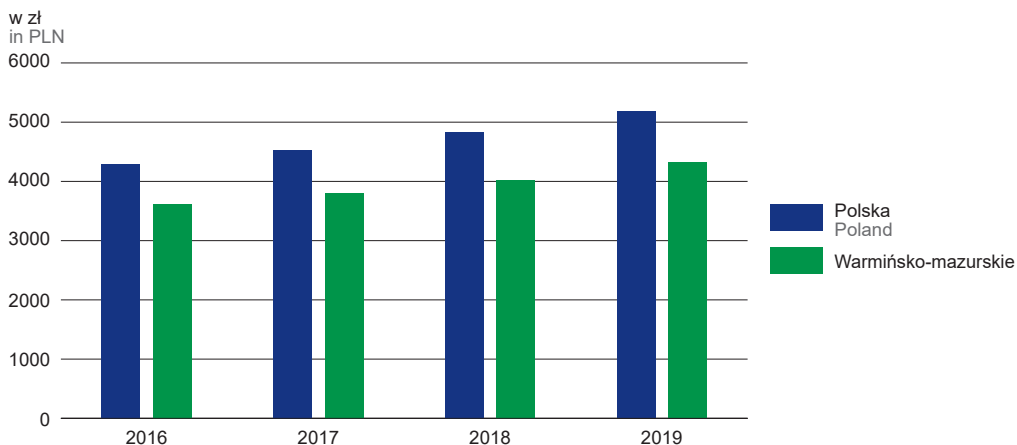
TABL. 1 (38). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracu- jących powyżej 9 of which entities employing more than 9 persons	
O G Ó Ł E M	2722,00	3324,04	3855,79	4136,26	4319,51	T O T A L
sektor publiczny	3354,05	4093,59	4609,38	4990,44	4990,44	public sector
sektor prywatny	2356,01	2921,83	3494,16	3731,20	3908,06	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3386,09	4396,52	4780,55	5052,28	5335,20	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	2587,50	3231,63	3881,19	4142,42	4211,52	Industry
w tym przetwórstwo prze- mysłowe	2529,49	3184,25	3863,67	4129,73	4203,09	of which manufacturing
Budownictwo	2293,03	2718,77	3140,30	3314,89	3614,20	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	2004,19	2519,45	3075,28	3375,80	3532,83	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka maga- zynowa	2091,66	2547,39	3013,81	3161,12	3307,93	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	2267,21	2323,66	2746,55	2927,27	3087,65	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	3229,48	4114,16	5121,34	5496,31	5594,53	Information and communication
Działalność finansowa i ubez- pieczeniowa	3866,03	4445,12	4800,49	5013,03	5452,34	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	3088,22	3880,49	4260,46	4415,70	4638,66	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2595,64	3305,21	3739,21	4002,48	4408,46	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1906,13	2280,64	2680,06	2873,63	2829,51	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obro- na narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	3721,74	4394,14	5082,28	5477,96	5477,96	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	3298,07	4012,11	4328,40	4725,31	4741,37	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2816,36	3330,30	4071,33	4435,64	4527,10	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2578,14	3052,81	3493,64	3754,48	3792,15	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	2128,06	2808,79	3313,77	3340,58	3065,67	Other service activities

MAPA 1 (17). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a W 2019 R.
 MAP 1 (17). AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a IN 2019

WYKRES 1 (31). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a
 CHART 1 (31). AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a

a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.
 a Excluding economic entities employing up to 9 persons.

Świadczenia społeczne Social benefits

TABL. 2 (39). **EMERYCI I RENCISCI^a**
RETIREES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	299695	291695	303364	306323	T O T A L
Pobierający emerytury i renty wypłacone przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	249562	247321	261034	265389	Persons receiving retirement and other pensions paid by the Social Insurance Institution
emerytury	156680	162644	187454	194817	retirement pensions
renty z tytułu niezdolności do pracy	50100	41725	31725	29226	disability pensions
renty rodzinne	42782	42952	41854	41347	survivors pensions
Rolnicy indywidualni	50133	44374	42330	40934	Farmers

a Przeciętne w roku.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

a Annual averages.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 3 (40). **ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO**
GROSS RETIREMENT AND OTHER PENSION BENEFITS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M G R A N D T O T A L					
Świadczenia w mln zł	4852,9	5944,6	6786,8	7213,8	Benefits in million PLN
WYPŁACANE PRZEZ ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH PAID BY THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION					
R a z e m T o t a l					
Świadczenia w mln zł	4278,4	5311,0	6153,5	6568,2	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	1428,63	1789,53	1964,46	2062,43	Average monthly retirement and other pension in PLN
Emerytury Retirement pensions					
Świadczenia w mln zł	2929,0	3752,0	4659,8	5051,6	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	1557,82	1922,42	2071,51	2160,82	Average monthly retirement pension in PLN
Renty z tytułu niezdolności do pracy Disability pensions					
Świadczenia w mln zł	684,8	726,0	611,2	596,9	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna renta w zł	1139,00	1450,06	1605,42	1702,09	Average monthly pension in PLN
Renty rodzinne Survivors pensions					
Świadczenia w mln zł	664,6	833,0	882,5	919,6	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna renta w zł	1294,63	1616,06	1757,15	1853,52	Average monthly pension in PLN
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH^a FARMERS^a					
Świadczenia w mln zł	574,6	633,5	633,3	645,7	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	955,05	1189,75	1246,73	1314,43	Average monthly retirement and other pension in PLN

a Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego; patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 182.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

a Including payments from non-agricultural social security system, in case of a simultaneous right to benefits from this system and to benefits from the Pension Fund; see general notes, item 1 on page 182.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 4 (41). **ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE „RODZINA 500+”**
CHILD-RAISING BENEFIT „FAMILY 500+”

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2018	2019	SPECIFICATION
Świadczenie wychowawcze: przeciętna miesięczna liczba rodzin otrzymujących świadczenie w tys.	98,4	91,8	91,2 ^a	Child-raising benefit: average monthly number of families receiving benefit in thousands
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny otrzymują świadczenie w tys.	153,4	143,5	141,9 ^b 222,8	average monthly number of children to which families receive benefits in thousands
wypłaty świadczenia w tys. zł	928619,1	882997,4	1144774,0	benefit payments in thousand PLN
Dodatek wychowawczy: przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka otrzymują dodatek	2411	2381	2296	Child-rising supplement: average monthly number of children to which foster families and foster homes receive benefits
wypłaty świadczenia w tys. zł	14439,0	14114,9	13841,0	benefit payments in thousand PLN
Dodatek do zryczałtowanej kwoty: przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego otrzymują dodatek	35	27	23	Lump sum supplement: average monthly number of children to which family care and education centres receive benefits
wypłaty świadczenia w tys. zł	213,0	165,5	164,5	benefit payments in thousand PLN
Dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego: przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które pozostałe placówki otrzymują dodatek	.	.	713	Supplement equal child-rising benefit: average monthly number of children to which others centres receive benefits
wypłaty świadczenia w tys. zł	.	.	2019,2	benefit payments in thousand PLN

a, b Dane dotyczą okresu: a – od 1 stycznia do 30 czerwca. Od 1 lipca 2019 r. nie są gromadzone informacje o liczbie rodzin pobierających świadczenie wychowawcze. b Dane dotyczą okresu: w liczniku – od 1 stycznia do 30 czerwca, w mianowniku – od 1 lipca do 31 grudnia; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 183.

Uwaga. W 2019 r. Kartę Dużej Rodziny posiadało 35713 rodzin.

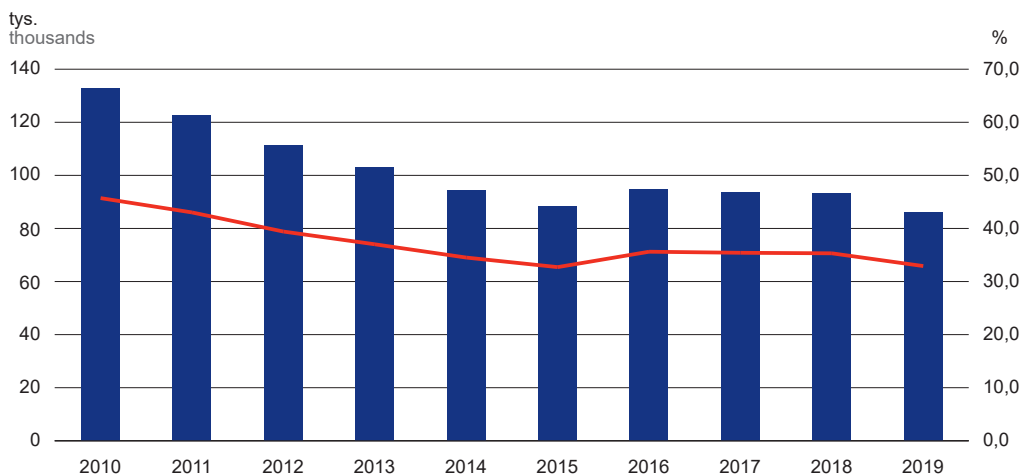
Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a – Data concern the period: a – from 1 January to 30 June. Since 1 July 2019 information of the number of families receiving the child-raising benefit is not collected, b – in the numerator – from 1 January to 30 June, in the denominator – from 1 July to 31 December; see general notes, item 8 on page 183.

Note. In 2019, 35713 families had the Large Family Card.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

WYKRES 2 (32). **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH**
CHART 2 (32). **BENEFITING FROM FAMILY BENEFITS**

■ Liczba dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny (w tysiącach)
Number of children aged under 17 years, for which the parents shall receive family allowances (in thousands)

— Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku (w %)
Share of children aged under 17 years, for which the parents shall receive family allowances in the total number of children in this age (in %)

Dział VII. Gospodarstwa domowe. Mieszkania Chapter VII. Households. Dwellings

Gospodarstwa domowe Households

TABL. 1 (42). **PROGNOZA GOSPODARSTW DOMOWYCH**

Stan w dniu 31 grudnia
HOUSEHOLDS PROJECTION
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
GOSPODARSTWA DOMOWE w tys. HOUSEHOLDS in thousands								
O G Ó Ł E M	539,6	549,7	556,3	539,7	519,2	503,2	489,2	TOTAL
Miasta	344,8	347,1	346,6	334,9	319,3	306,9	297,3	Urban areas
Wieś	194,8	202,6	209,8	204,8	199,9	196,3	191,9	Rural areas
PRZECIĘTNA LICZBA OSÓB W GOSPODARSTWIE DOMOWYM AVERAGE NUMBER OF PERSONS IN A HOUSEHOLD								
O G Ó Ł E M	2,624	2,546	2,477	2,503	2,540	2,551	2,551	TOTAL
Miasta	2,406	2,347	2,298	2,315	2,354	2,369	2,365	Urban areas
Wieś	3,011	2,887	2,773	2,809	2,836	2,835	2,841	Rural areas

Budżety gospodarstw domowych Households budgets

TABL. 2 (43). **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

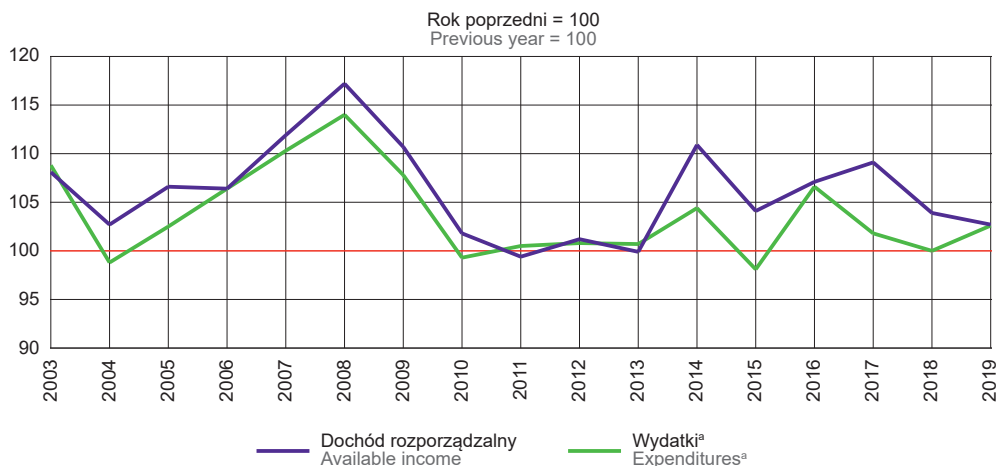
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniem	1381	1497	1456	1466	Households included in the survey
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	2,74	2,63	2,63	2,59	Average number of persons in a household
w tym:					of which:
pracujących	0,99	0,97	1,01	0,96	employed
pobierających świadczenia społeczne	0,83	0,83	1,22	0,90	receiving social benefits
w tym emeryturę lub rentę	0,65	0,68	0,67	0,71	of which retirement or other pension
pozostających na utrzymaniu ^a	0,85	0,76	0,34	0,65	dependents ^a

a W 2018 r. bez dzieci w wieku 15–18 lat pobierających świadczenie wychowawcze „Rodzina 500+”, a w 2019 r. łącznie z dziećmi w wieku 15–18 lat otrzymującymi świadczenie wychowawcze „Rodzina 500+”.

a In 2018 without children aged 15–18 years receiving the child-raising benefit „Family 500+”, and in 2019 including children aged 15–18 receiving the child-raising benefit “Family 500+”.

WYKRES 1 (33). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE DOCHODY I WYDATKI NA 1 OSOBE** **W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**

CHART 1 (33). **AVERAGE MONTHLY INCOMES AND EXPENDITURES PER CAPITA**
IN HOUSEHOLDS

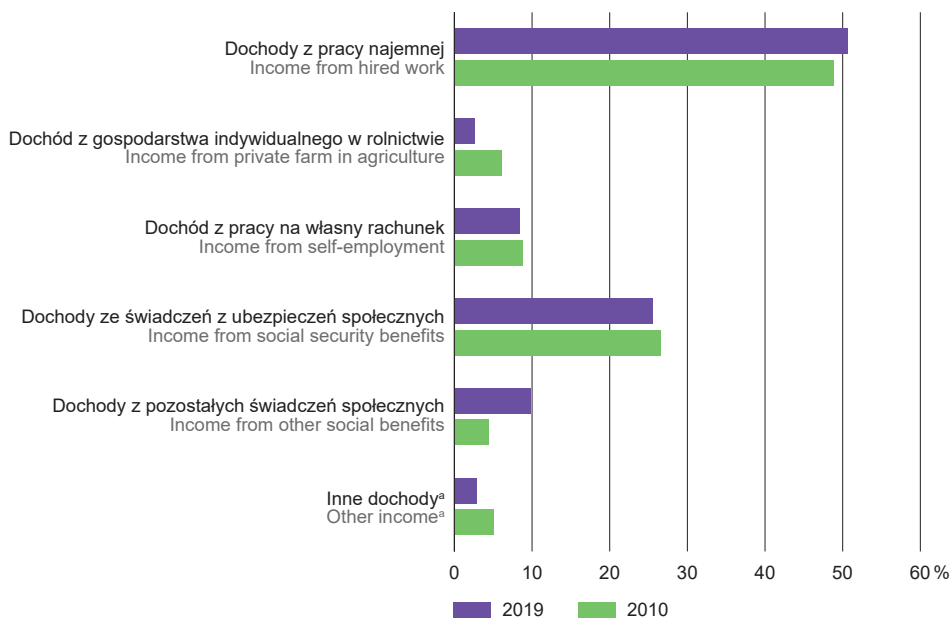
a Od 2005 r. bez funduszu remontowego oraz łącznie z wydatki na ubezpieczenia na życie.
a Since 2005 excluding renovation fund and including expenditures on life insurance.

TABL. 3 (44). PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBĘ
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH

AVERAGE MONTHLY AVAILABLE INCOME PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w zł in PLN				
Dochód rozporządzalny	1108,44	1280,51	1554,81	1597,18	Available income
w tym dochód do dyspozycji	1074,99	1240,51	1513,28	1561,11	of which disposable income
w tym:					of which:
z pracy najemnej	542,58	637,72	779,11	809,28	from hired work
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	67,87	78,17 ^a	79,11 ^b	42,62 ^c	from a private farm in agriculture
z pracy na własny rachunek	97,94	90,58 ^d	152,79 ^e	133,97 ^f	from self-employment
ze świadczeń społecznych	343,3	417,64	491,22	564,94	from social benefits

a-f Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: a – 34,35%, b – 37,05%, c – 17,67%, d – 21,48%, e – 14,45%, f – 12,43%.
a-f Relative error of estimates exceeds 10% and is equal: a – 34,35%, b – 37,05%, c – 17,67%, d – 21,48%, e – 14,45%, f – 12,43%.

WYKRES 2 (34). STRUKTURA PRZECIĘTNEGO MIESIĘCZNEGO DOCHODU ROZPORZĄDZALNEGO
NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCHCHART 2 (34). STRUCTURE OF AVERAGE MONTHLY AVAILABLE INCOME PER CAPITA
IN HOUSEHOLDS

a Obejmują: dochody z własności, dochody z wynajmu nieruchomości oraz pozostałe dochody.
a Including: income from property, income from rental of real estate and other income.

TABL. 4 (45). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY EXPENDITURES PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

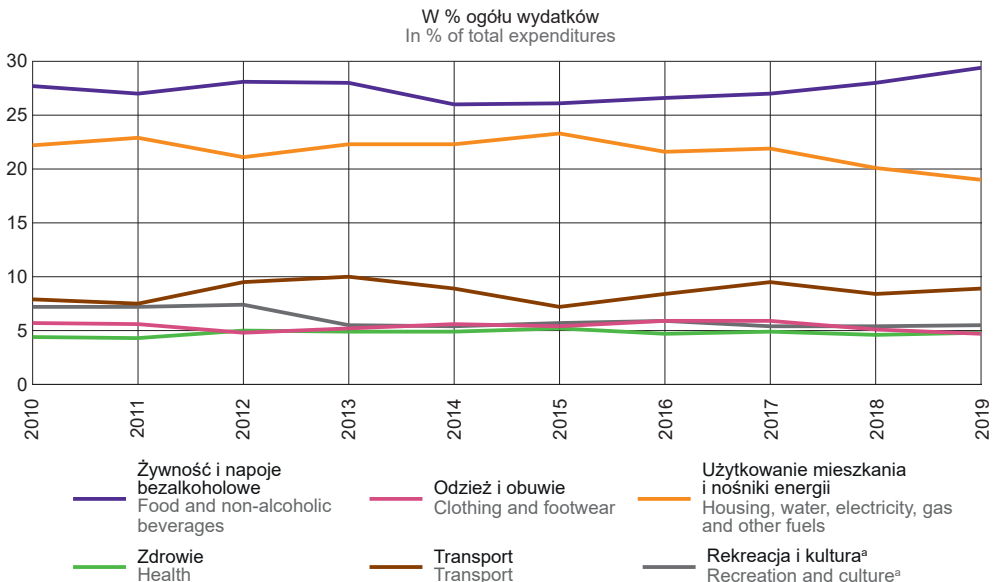
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w zł in PLN				
Wydatki ogółem ^a	873,20	904,91	981,86	1006,90	Total expenditures ^a
w tym towary i usługi konsumpcyjne ^{ab}	839,75	864,92	940,33	970,83	of which consumer goods and services ^{ab}
w tym:					of which:
żywność i napoje bezalkoholowe	240,09	235,73	274,61	295,91	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	25,14	21,75	25,89	28,72	alcoholic beverages and tobacco
odzież i obuwie	49,64	48,46	50,35	47,19	clothing and footwear
użytkowanie mieszkania i nośniki energii	192,58	210,68	197,04	190,97	housing, water, electricity, gas and other fuels
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	51,34	43,59	58,46 ^c	55,55 ^d	furnishings, household equipment and routine household maintenance
zdrowie	38,79	47,35	45,38	47,85	health
w tym wyroby farmaceutyczne	24,73	27,68	31,51	33,24	of which pharmaceutical products
transport	69,22	65,41	82,56	89,72	transport
łącznie ^e	43,70	53,18	45,13	51,82	communication ^e
rekreacja i kultura	62,30	51,94	53,50	55,24	recreation and culture
edukacja ^f	6,26	6,77 ^g	9,52 ^h	12,10 ⁱ	education ^f
restauracje i hotele	12,95	28,61	40,77	40,97	restaurants and hotels
pozostałe towary i usługi ^a	43,81	48,27	56,50	53,72	miscellaneous goods and services ^a
w tym higiena osobista	26,05	25,79	31,88	33,39	of which personal care

a, b, e, f łącznie z: a – wydatkami na ubezpieczenia na życie, b – kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków, e – wydatkami na usługi internetowe (od 2013 r.; do 2012 r. ujmowane w pozycji „Rekreacja i kultura”), f – wychowaniem przedszkolnym. c, d, g-i Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi c – 11,33%, d – 10,95%, g – 21,67%, h – 16,67%, i – 40,47%.

a, b, e, f Including: a – expenditures on life insurance, b – pocket money not considered in items by types of expenditures, e – expenditures for Internet services (since 2013; until 2012, included in position "Recreation and culture"), f – pre-school education. c, d, g-i Relative error of estimates exceeds 10% and equals c – 11,33%, d – 10,95%, g – 21,67%, h – 16,67%, i – 40,47%.

WYKRES 3 (35). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**

CHART 3 (35). AVERAGE MONTHLY EXPENDITURES PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

a Od 2013 r. bez wydatków na usługi internetowe.
a Since 2013 excluding expenditures for Internet services.

TABL. 5 (46). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a**
HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a

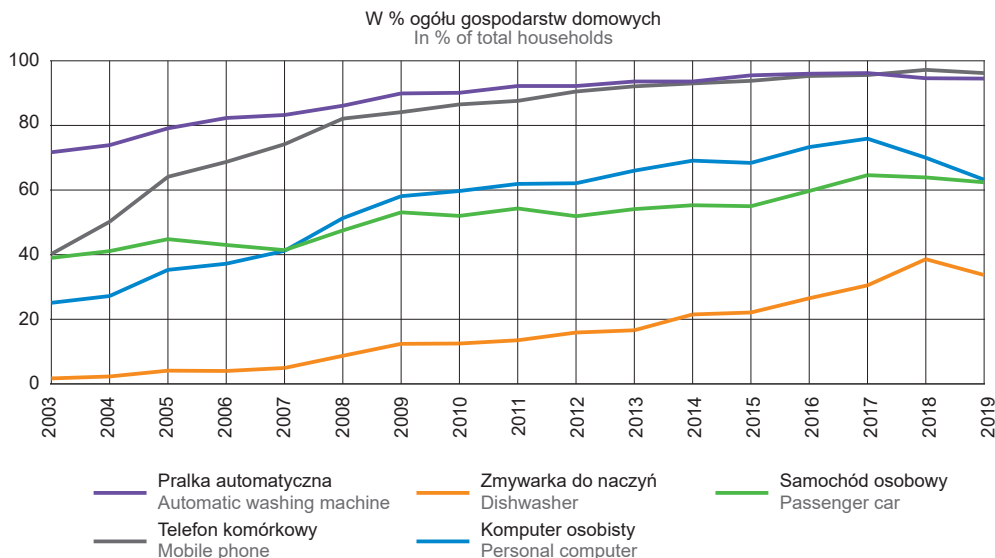
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households				
Pralka automatyczna	90,2	95,5	94,6	94,5	Automatic washing machine
Zmywarka do naczyń	12,4	22,1	38,6	33,7	Dishwasher
Kuchenka elektryczna z płytą ceramiczną, indukcyjną	.	10,8	22,1	23,3	Electric cooker with ceramic or induction cooktop
Kuchenka mikrofalowa	55,9	57,6	66,1	64,3	Microwave oven
Samochód osobowy	52,1	55,0	63,9	62,4	Passenger car
Motocykl, skuter, motorower	.	.	6,7	7,4	Motorcycle, scooter, motorbike
Rower (bez dziecięcego)	.	.	64,4	61,2	Bicycle (excluding children's)
Telefon komórkowy	86,8	93,8	97,2	96,2	Mobile phone
Smartfon	.	37,9	65,7	67,1	Smartphone
Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku ^b	.	69,2	65,0	61,7	Equipment for reception, recording and reproduction of sound ^b
Odbiornik telewizyjny	99,3	97,7	97,7	98,4	Television set
Zestaw kina domowego	22,1	13,5	13,7	13,9	Home theatre system
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	67,9	67,8	55,0	67,3	Satellite or cable television equipment
Komputer osobisty	59,6	68,4	70,0	63,2	Personal computer
Laptop, tablet	55,6	65,9	60,0	54,9	Laptop, tablet
Urządzenie z dostępem do Internetu ^c	.	.	73,6	74,6	Device with access to the Internet ^c
Drukarka	38,8	26,6	30,8	26,8	Printer
Drukarka wielofunkcyjna	.	15,0	20,9	17,2	Multifunction printer

a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. b Obejmuje: radio, radiomagnetofon, radio z odtwarzaczem płyt kompaktowych lub radiomagnetofon z odtwarzaczem płyt kompaktowych, wieżę. c Komputery, laptopy, tablety, telewizory, smartfony, inne posiadające dostęp do Internetu.

a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters. b Includes: radio, radio tape recorder, radio with compact disc player or radio tape recorder with compact disc player, stereo music system. c Personal computers, tablets, television set, smartphones, others with access to the Internet.

WYKRES 4 (36). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA**

CHART 4 (36). HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH SELECTED DURABLE GOODS

TABL. 6 (47). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWIŃCOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

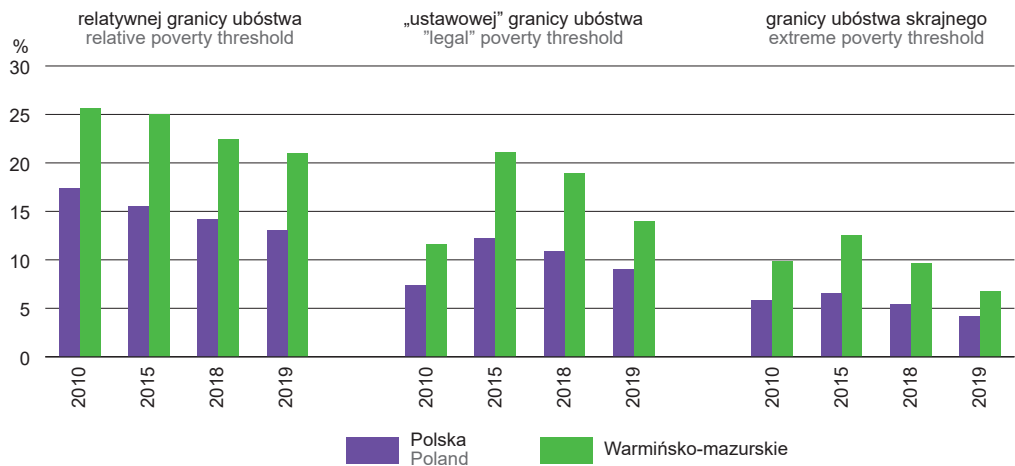
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe ^a w kg	6,89	5,43	4,88	4,92	Bread and cereal ^a in kg
w tym pieczywo ^b	4,67	3,41	2,86	2,74	of which bread ^b
Mięso ^c w kg	5,86	5,45	5,34	5,40	Meat ^c in kg
w tym:					of which:
mięso surowe	.	3,21	3,01	2,95	raw meat
w tym drób	.	1,51	1,43	1,52	of which poultry
wędliny i inne przetwory mięsne ^d	.	1,97	2,09	2,18	processed meat and other meat preparations ^d
Ryby i owoce morza ^e w kg	0,60	0,34	0,29	0,31	Fish and seafood ^e in kg
Mleko ^f w l	3,89	3,31	2,87	2,87	Milk ^f in l
Jogurty w kg	0,56	0,48	0,53	0,55	Yoghurt in kg
Sery i twarogi ^g w kg	0,86	0,70	0,74	0,81	Cheese and curd ^g in kg
Jaja w szt.	13,45	11,13	9,34	9,03	Eggs in units
Oleje i tłuszcze w kg	1,46	1,13	1,04	1,00	Oils and fats in kg
w tym masło	0,25	0,20	0,18	0,22	of which butter
Owoce ^h w kg	3,42	3,21	3,36	3,52	Fruit ^h in kg
Warzywa w kg	10,15	8,28	7,37	6,58	Vegetables in kg
w tym ziemniaki	5,07	3,90	2,80	2,36	of which potatoes
Cukier w kg	1,24	0,99	0,76	0,75	Sugar in kg
Kawa, herbata, kakao w kg	0,30	0,26	0,24	0,25	Coffee, tea, cocoa in kg
Wody mineralne i źródlane w l	3,85	4,12	5,64	5,26	Mineral or spring waters in l
Soki owocowe i warzywne w l	0,99	0,79	0,86	0,87	Fruit and vegetable juices in l

a, b, g Od 2013 r. bez: a – mąki ziemniaczanej, b – pieczywa chrupkiego, tostowego i cukierniczego, g – serków słodkich; c Od 2013 r. łącznie z boczkiem surowym (ujmowanym do 2012 r. w pozycji „Oleje i tłuszcze”). d, h Łącznie z: d – wyrobami garmażeryjnymi; od 2013 r. bez przetworów podrobowych, h – nasionami i pestkami jadalnymi. e Do 2012 r. określane jako „Ryby”; bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmażeryjnych i panierowanych oraz od 2013 r. bez konserw rybnych. f Bez zagęszczonego i w proszku.

a, b, g, Since 2013 excluding: a – potato flour, b – crisp bread, toasted bread and confectionery, g – sweet cottage cheese. c Since 2013 including raw bacon (until 2012, included in position “Oils and fats”). d, h Including: d – ready-to-serve meat products; since 2013 excluding offal preparations, h – seeds and edible kernel. e Until 2012 defined as „Fish”; excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products as well as since 2013 excluding canned fish. f Excluding condensed and powdered milk.

WYKRES 5 (37). **WSKAŹNIKI ZASIĘGU UBÓSTWA W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
CHART 5 (37). POVERTY RATES IN HOUSEHOLDS

Udział osób w gospodarstwach domowych o wydatkach poniżej:
 Share of persons in households with expenditures below:

Mieszkania. Infrastruktura komunalna
Dwellings. Municipal infrastructure
TABL. 7 (48). **ZASOBY MIESZKANIOWE^a**

Stan w dniu 31 grudnia

DWELLING STOCKS^a

As of 31 December

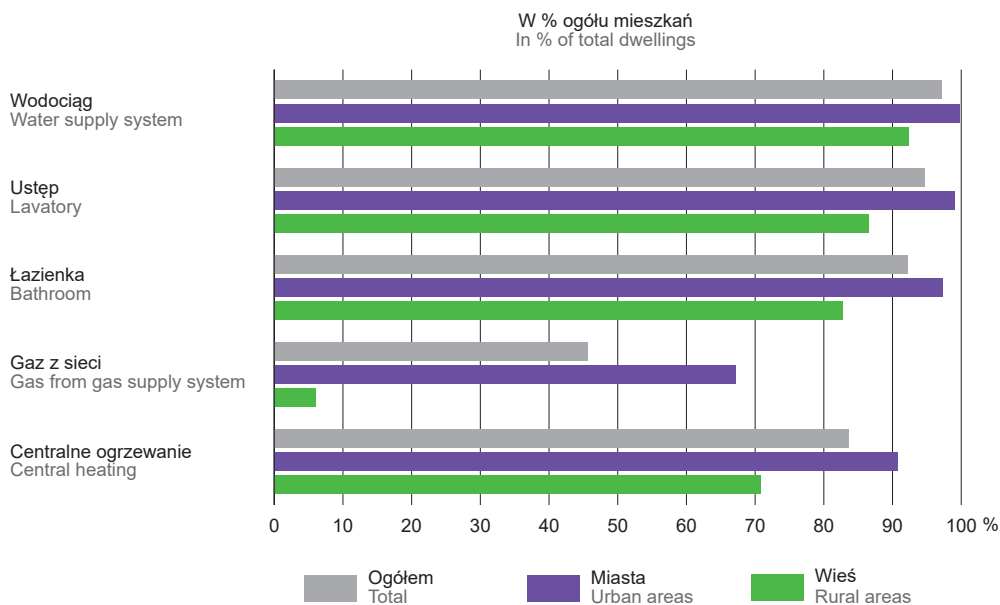
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Mieszkania w tys.	483,2	505,2	519,4	525,0	339,4	185,7	Dwellings in thousands
Izby w mieszkaniach w tys.	1818,8	1909,2	1963,4	1984,2	1221,0	763,2	Rooms in dwellings in thousands
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	32322,5	34437,3	35682,4	36154,1	20853,7	15300,4	Useful floor area of dwellings in thousand m ²
Przeciętna w zasobach:							Dwelling stocks, average:
liczba izb w mieszkaniu	3,76	3,78	3,78	3,78	3,60	4,11	number of rooms in a dwelling
powierzchnia użytkowa w m ² :							useful floor area in m ² :
1 mieszkania	66,9	68,2	68,7	68,9	61,5	82,4	per dwelling
na 1 osobę	22,2	23,9	25,0	25,4	24,8	26,4	per person
liczba osób na:							number of persons:
1 mieszkanie	3,01	2,85	2,75	2,71	2,48	3,13	per dwelling
1 izbę	0,80	0,75	0,73	0,72	0,69	0,76	per room

a Na podstawie bilansów.

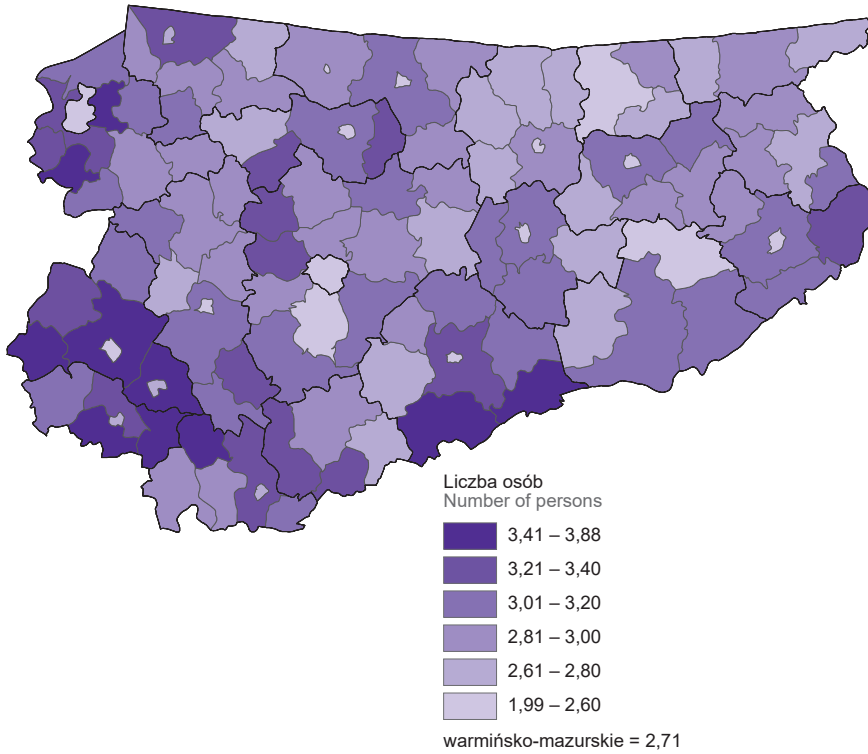
a Based on balances.

WYKRES 6 (38). MIESZKANIA W ZASOBACH MIESZKANIOWYCH WYPOSAŻONE W INSTALACJE W 2019 R.

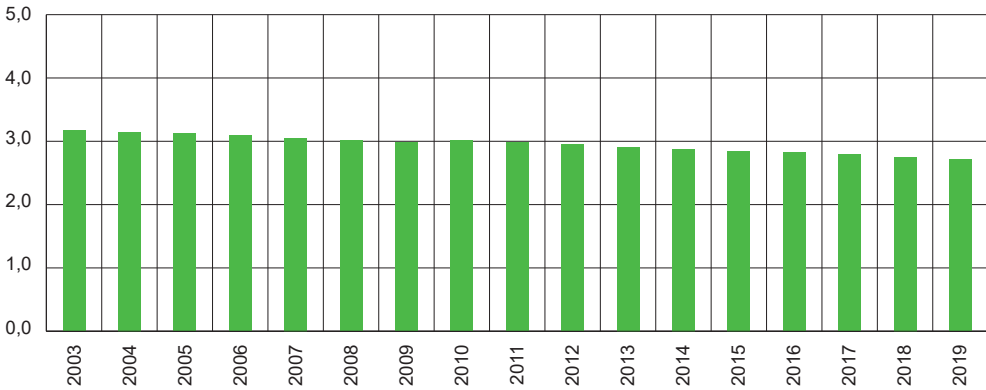
CHART 6 (38). DWELLINGS IN DWELLING STOCKS FITTED WITH INSTALLATIONS IN 2019

MAPA 1 (18). PRZECIĘTNA LICZBA OSÓB NA 1 MIESZKANIE W 2019 R.
 MAP 1 (18). AVERAGE NUMBER OF PERSONS PER DWELLING IN 2019

Przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie
 Average number of persons per dwelling

TABL. 8 (49). MIESZKANIA, NA BUDOWĘ KTÓRYCH WYDANO POZWOLENIA^a
DWELLINGS FOR WHICH PERMITS HAVE BEEN GRANTED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	6193	6706	8743	8216	T O T A L
W nowych budynkach mieszkalnych ^b	5642	6397	8464	7967	In new residential buildings ^b
jednorodzinnych ^c	2815	2102	2957	3260	single-family ^c
wielorodzinnych ^d	2827	4295	5507	4707	multi-family ^d
W nowych budynkach zbiorowego zamieszkania i nowych budynkach niemieszkalnych	34	4	8	2	In new residences for communities and new non-residential buildings
Powstałe w wyniku rozbudowy ^e i przebudowy ^f	517	305	271	247	Created as a result of enlarging ^e and adapting ^f

a Od lipca 2015 r. łącznie z mieszkaniami, na budowę których dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym. b Bez budynków zbiorowego zamieszkania. c O jednym lub dwóch mieszkaniach. d O trzech lub więcej mieszkaniach. e Budynków mieszkalnych i niemieszkalnych. f Mieszkań i pomieszczeń niemieszkalnych.

a Since July 2015 including dwellings which have been registered with a construction project. b Excluding residences for communities. c With one or two dwellings. d With three or more dwellings. e Of residential and non-residential buildings. f Of dwellings and non-residential spaces.

TABL. 9 (50). MIESZKANIA, KTÓRYCH BUDOWĘ ROZPOCZĘTO
DWELLINGS IN WHICH CONSTRUCTION HAS BEGUN

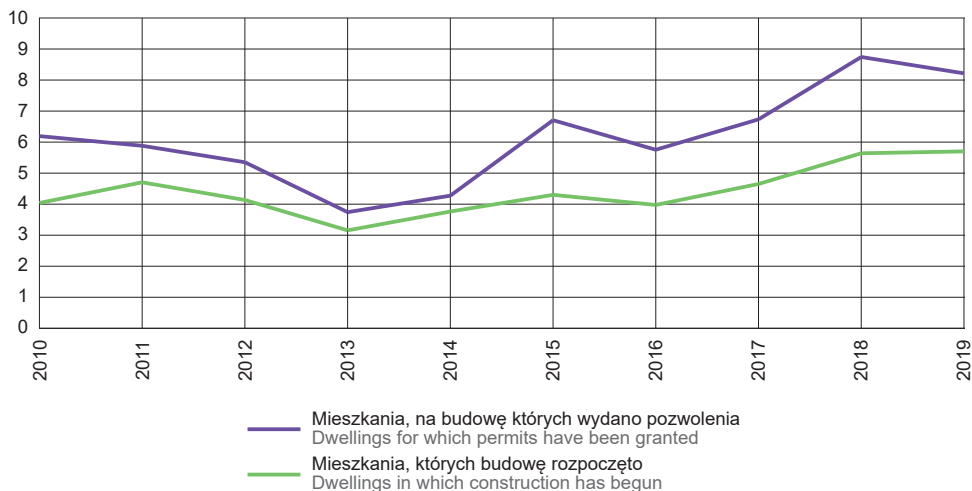
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	4040	4300	5640	5701	T O T A L
Indywidualne	2623	2289	2357 ^a	2669 ^a	Private
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	1276	1966	3269 ^b	2840 ^b	For sale or rent
Spółdzielcze	76	-	-	60	Cooperatives
Komunalne (gminne)	16	42	12	77	Municipal (gmina)
Spółeczne czynszowe	29	-	-	55	Public building society
Zakładowe	20	3	2	-	Company

a Przeznaczone na użytek własny inwestora. b Łącznie z budownictwem indywidualnym przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 185.

a Intended for the own use of the investor. b Including private construction intended for sale or rent; see general notes, item 5 on page 185.

WYKRES 7 (39). MIESZKANIA (POZWOLENIA, ROZPOCZĘTE BUDOWY)
CHART 7 (39). DWELLINGS (PERMITS, CONSTRUCTION IN PROGRESS)

tys.
thousands

TABL. 10 (51). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
DWELLINGS COMPLETED

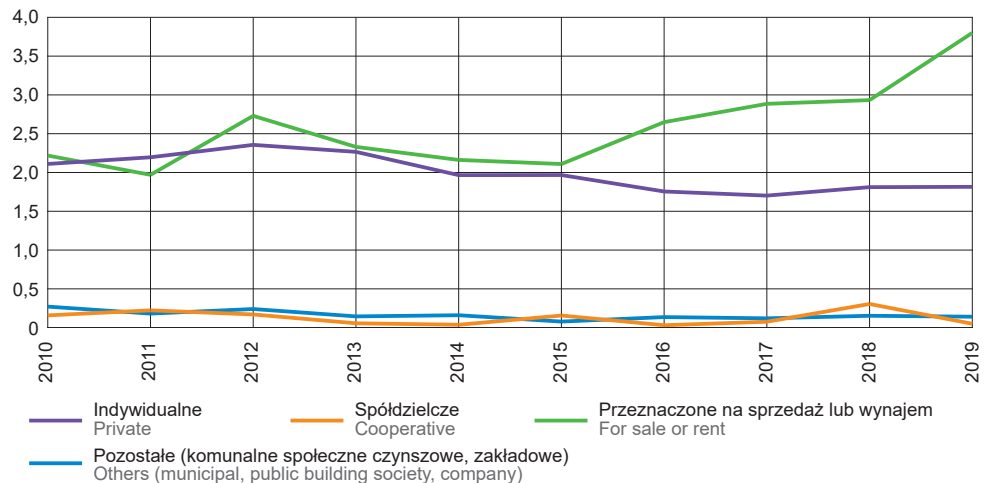
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Mieszkania	4757	4310	5202	5806	Dwellings
miasta	3009	2420	2893	3540	urban areas
wieś	1748	1890	2309	2266	rural areas
Indywidualne ^a	2110	1967	1811	1815	Private ^a
miasta	587	434	391	389	urban areas
wieś	1523	1533	1420	1426	rural areas
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^b	2218	2109	2933	3800	For sale or rent ^b
Spółdzielcze	158	156	305	50	Cooperative
Komunalne (gminne)	155	9	82	87	Municipal (gmina)
Społeczne czynszowe	24	-	68	53	Public building society
Zakładowe	92	69	3	1	Company
Mieszkania na 1000 zawartych małżeństw	568	624	777	913	Dwellings per 1000 marriages contracted
Miasta	609	606	753	927	Urban areas
Wieś	510	650	809	892	Rural areas
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	96,2	95,9	86,5	83,3	Average useful floor area per dwelling in m²
miasta	75,1	72,7	69,9	67,7	urban areas
wieś	132,4	125,6	107,2	107,8	rural areas
Indywidualne ^a	146,9	143,5	143,3	142,6	Private ^a
miasta	153,7	151,0	156,6	155,6	urban areas
wieś	144,2	141,4	139,6	139,1	rural areas
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^b	57,0	56,1	56,6	56,9	For sale or rent ^b
Spółdzielcze	54,4	47,8	56,3	50,7	Cooperative
Komunalne (gminne)	34,6	26,2	44,5	41,0	Municipal (gmina)
Społeczne czynszowe	44,5	-	45,4	51,6	Public building society
Zakładowe	65,5	73,5	109,0	151,0	Company

a Przeznaczone na użytek własny inwestora. b Łącznie z budownictwem indywidualnym przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 185.

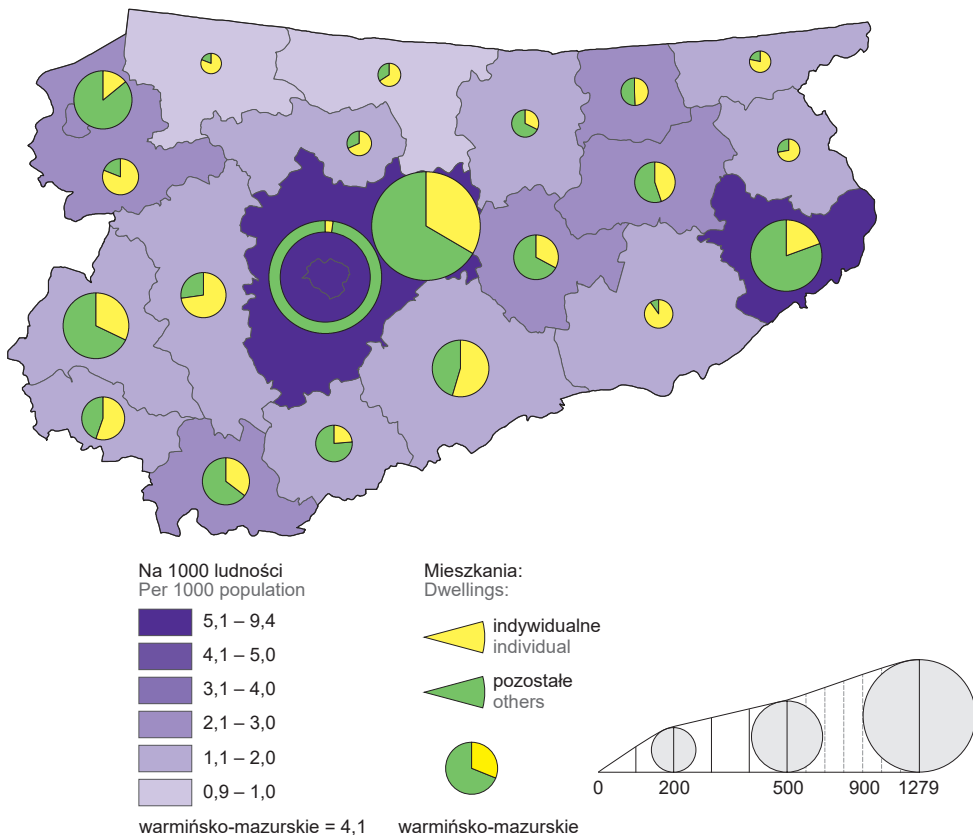
a Intended for the own use of the investor. b Including private construction intended for sale or rent; see general notes, item 5 on page 185.

WYKRES 8 (40). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG FORM BUDOWNICTWA**
CHART 8 (40). DWELLINGS COMPLETED BY FORMS OF CONSTRUCTION

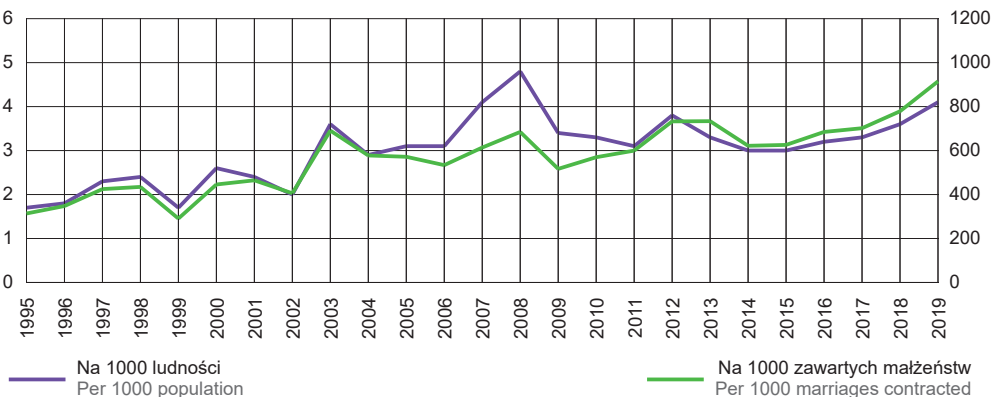
tys.
thousands

MAPA 2 (19). MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA W 2019 R.
 MAP 2 (19). DWELLINGS COMPLETED IN 2019

Mieszkania oddane do użytkowania
Dwellings completed

TABL. 11 (52). **WODOCIĄGI I KANALIZACJA**
Stan w dniu 31 grudnia
WATER SUPPLY AND SEWAGE SYSTEMS
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza w km					Distribution network in km
Wodociągowa	13951,7	15872,2	16431,1	16621,9	Water supply
miasta	2153,5	2304,4	2385,8	2417,7	urban areas
wieś	11798,2	13567,8	14045,3	14204,2	rural areas
Kanalizacyjna ^a	4794,6	6922,3	7340,7	7468,6	Sewage ^a
miasta	2085,1	2279,6	2376,4	2405,5	urban areas
wieś	2709,5	4642,7	4964,3	5063,1	rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³	44,8	45,4	45,9	45,7	Consumption of water from water supply systems in households (during the year) in hm³
na 1 mieszkańca w m ³	30,8	31,5	32,1	32,1	per capita in m ³
Miasta:					Urban areas:
w hm ³	29,6	27,7	27,4	27,2	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	34,2	32,5	32,5	32,2	per capita in m ³
Wieś:					Rural areas:
w hm ³	15,3	17,7	18,5	18,5	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	25,9	30,0	31,5	31,9	per capita in m ³
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm³	47,1	44,8	47,1	47,0	Wastewater discharged by sewage system (during the year) in hm³
W tym oczyszczane	47,1	44,8	47,1	47,0	Of which treated

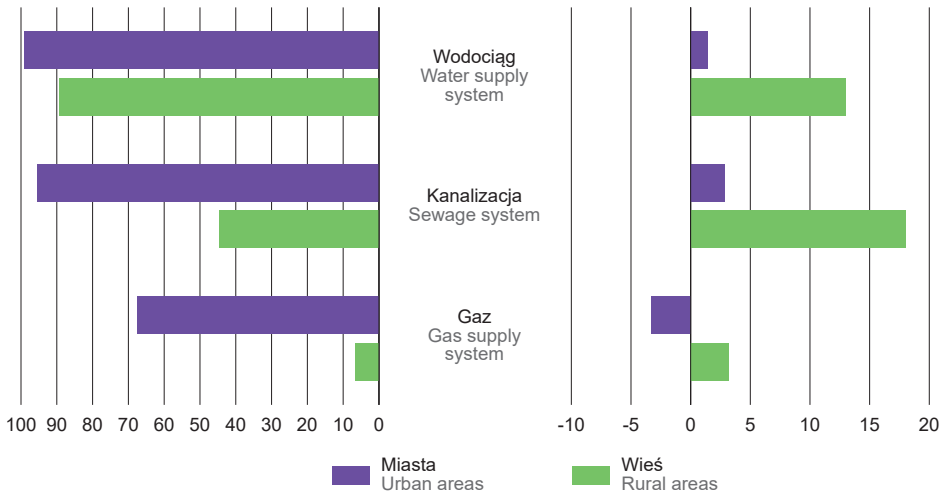
a Łącznie z kolektorami.
a Including collectors.

WYKRES 9 (41). **LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ W 2019 R.**

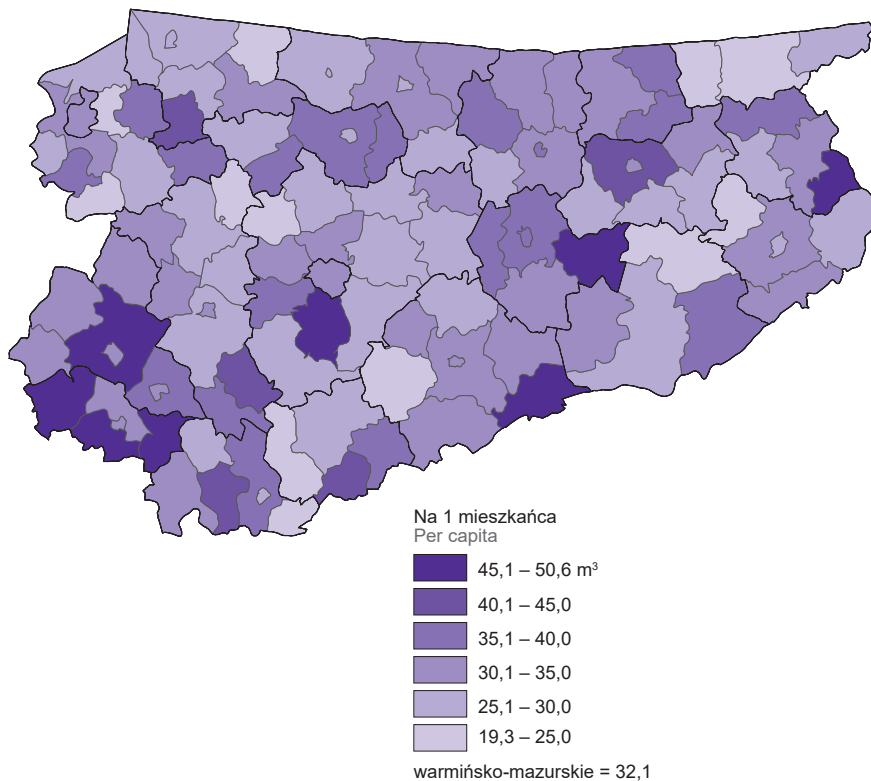
CHART 9 (41). POPULATION USING WATER SUPPLY, SEWAGE AND GAS SUPPLY SYSTEM IN 2019

Korzystający z instalacji w % ogółu ludności
Population using system in % of total population

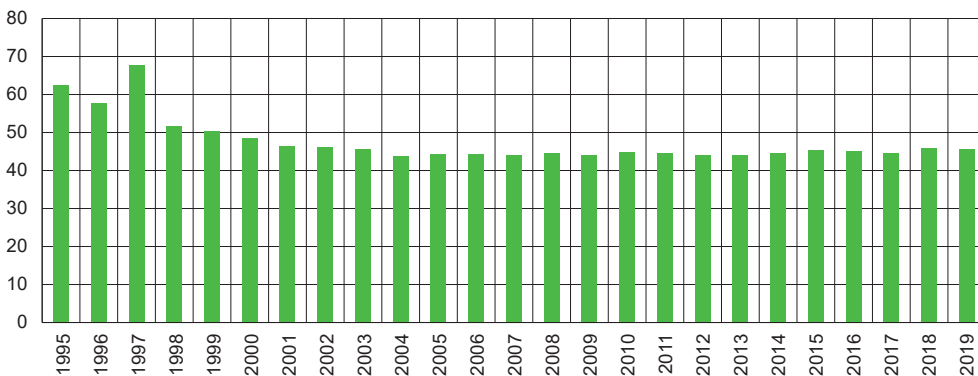
Wzrost/spadek w porównaniu z 2010 r. w p.proc.
Increase/decrease in relation to 2010 in pp

MAPA 3 (20). **ZUŻYCIÉ WODY Z WODOCIĄGÓW W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH W 2019 R.**
 MAP 3 (20). CONSUMPTION OF WATER FROM WATER SUPPLY SYSTEMS IN HOUSEHOLDS IN 2019

Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych
 Consumption of water from water supply system in households

TABL. 12 (53). **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIĘ ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.	487,6	484,5	518,2	531,2	Consumers (as of 31 December) in thousands
Miasta	310,1	312,3	331,1	341,1	Urban areas
Wieś	177,6	172,2	187,1	190,1	Rural areas
Zużycie (w ciągu roku)					Consumption (during the year)
W GWh	1050,2	942,5	1034,7	1029,5	In GWh
miasta	594,2	510,5	552,0	541,0	urban areas
wieś	456,0	432,0	482,6	488,5	rural areas
W kWh:					In kWh:
miasta: na 1 mieszkańca	686,3	598,2	653,2	640,9	urban areas: per capita
na 1 odbiorcę ^a	1916,2	1634,7	1667,3	1586,1	per consumer ^a
wieś – na 1 odbiorcę ^a	2568,0	2508,2	2579,7	2569,7	rural areas – per consumer ^a

a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 grudnia.

Źródło: dane Ministerstwa Energii.

a The number of consumers as of 31 December was used in calculations.

Source: data of the Ministry of Energy.

TABL. 13 (54). **SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIĘ GAZU Z SIECI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
Stan w dniu 31 grudnia
GAS SUPPLY SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS FROM GAS SUPPLY SYSTEM IN HOUSEHOLDS
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza i przesyłowa w km	2609,8	3004,5	3292,8	3389,2	Distribution and transmission network in km
w tym przesyłowa	805,8	856,0	909,7	912,5	of which transmission
miasta	24,2	27,4	30,1	33,4	urban areas
wieś	781,6	828,7	879,6	879,2	rural areas
Miasta	1359,0	1561,0	1690,1	1732,6	Urban areas
Wieś	1250,8	1443,5	1602,8	1653,5	Rural areas
Odbiorcy gazu z sieci^a w tys.	171,9	195,6	212,9	211,3	Consumers of gas from gas supply system ^a in thousands
Miasta	166,4	186,9	202,4	199,1	Urban areas
Wieś	5,5	8,7	10,5	12,2	Rural areas
Zużycie gazu z sieci (w ciągu roku)					Consumption of gas from gas supply system (during the year)
W GWh ^b	92,0	930,4	1064,2	1019,1	In GWh ^b
miasta	85,9	838,5	959,8	883,5	urban areas
wieś	6,1	91,8	104,4	135,7	rural areas
Na 1 mieszkańca w kWh ^c	63,2	645,1	743,5	714,7	Per capita in kWh ^c
miasta	99,2	982,6	1135,8	1046,5	urban areas
wieś	10,4	156,0	178,1	233,2	rural areas

a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych. b, c W 2010 r. w jednostkach naturalnych: b – hm³, c – m³.

a Including consumers using collective gas-meter. b, c In 2010 in natural units: b – hm³, c – m³.

TABL. 14 (55). **OGRZEWNICTWO**
Stan w dniu 31 grudnia
HOUSE-HEATING
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć ciepła przesyłowa i rozdzielcza w km	900,9	977,9	990,9	1003,8	935,3	68,5	Heating transmission and distribution network in km
Kotłownie	712	1073	1065	1359	965	394	Boiler rooms
Sprzedaż energii ciepłej (w ciągu roku) w TJ	7381,0	6404,8	7361,5	7172,0	6934,4	237,5	Sale of heating energy (during the year) in TJ

Dział VIII. Edukacja i wychowanie Chapter VIII. Education

TABLE 1 (56). EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA
EDUCATION BY LEVELS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2018/19	2019/20	SPECIFICATION
WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE^a PRE-PRIMARY EDUCATION^a					
Placówki	692	765	784	779	Establishments
w tym na wsi	399	415	401	394	of which in rural areas
w tym:					of which:
Przedszkola	262	349	386	394	Nursery schools
w tym specjalne	4	14	17	18	of which special
w tym na wsi	67	88	95	96	of which in rural areas
Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	395	356	344	330	Pre-primary sections in primary schools
SZKOLY SCHOOLS					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	548	536	563	561	primary
w tym na wsi	379	351	350	346	of which in rural areas
gimnazja	282	292	70	-	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	22	25	28	28	special job-training
branżowe I stopnia ^b	79	73	74	75	stage I sectoral vocational ^b
licea ogólnokształcące ^d	109	93	91	92	general secondary ^d
technika ^e	103	77	76	76	technical secondary ^e
artystyczne ogólnokształcące	3	3	3	3	general art
policealne	115	78	68	62	post-secondary
dla dorosłych	136	92	83	66	for adults
podstawowe	.	.	11	8	primary
gimnazja	13	16	8	1	lower secondary
zasadnicze zawodowe	5	.	.	.	basic vocational
licea ogólnokształcące ^d	116	76	64	57	general secondary ^d
technika ^e	2	.	.	.	technical secondary ^e
Uczelnie	9	7	7	6	Higher education institutions
NAUCZYCIELE^f TEACHERS^f					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	6495	7107	9434	9909	primary
w tym na wsi	3033	2140	2768	3823	of which in rural areas
gimnazja	4287	3822	1272	1	lower secondary
branżowe I stopnia ^{bg}	717	703	653 ^c	603	stage I sectoral vocational ^{bg}
licea ogólnokształcące ^d	1930	1471	1333	1667	general secondary ^d
technika ^{eh}	1893	1707	1652	2000	technical secondary ^{eh}
policealne	329	245	202	138	post-secondary
Uczelnie	2670	2443	2243	2145	Higher education institutions
DZIECI, UCZNIOWIE I STUDENCI CHILDREN, PUPILS AND STUDENTS					
Wychowanie przedszkolne					Pre-primary education
dzieci w wieku 6 lat	22003	14429	13089	12324	6-year-old children
w tym w przedszkolach	6215	9223	8618	8285	of which in nursery schools
Szkoły:					Schools:
podstawowe	87302	93910	111888	111766	primary
w tym na wsi	33061	33098	37783	36822	of which in rural areas
gimnazja	51379	41965	13211	-	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	419	449	490	593	special job-training
branżowe I stopnia ^b	9959	8146	6775 ^c	9317	stage I sectoral vocational ^b
licea ogólnokształcące ^d	24353	18014	16246	21579	general secondary ^d
technika ^e	22282	19209	18701	23970	technical secondary ^e
artystyczne ogólnokształcące	369	327	337	372	general art
policealne	11900	8632	7614	6834	post-secondary
dla dorosłych	13526	7962	5996	5341	for adults
podstawowe	.	.	206	225	primary
gimnazja	1173	998	292	13	lower secondary
branżowe I stopnia ^b	276	.	.	.	stage I sectoral vocational ^b
licea ogólnokształcące ^d	10635	6964	5498	5103	general secondary ^d
technika ^e	1442	.	.	.	technical secondary ^e
Uczelnie	49982 ^k	32920	27180	25817	Higher education institutions

a Obejmuje przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne. b W latach szkolnych 2010/11 i 2015/16 zasadnicze szkoły zawodowe. c Z oddziałami zasadniczych szkół zawodowych. d W roku szkolnym 2010/11 łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi i liceami profilowanymi. e W roku szkolnym 2010/11 łącznie z technikami uzupełniającymi. f-h łącznie ze szkołami: f – dla dorosłych; g – specjalnymi przysposabiającymi do pracy; h – artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. i W roku szkolnym 2015/16 – w wieku 5 lat. k – Bez uczelni resortu spraw wewnętrznych i administracji.

a Includes nursery schools, pre-primary sections in primary schools, pre-primary education units and pre-primary centres. b In the 2010/11 and 2015/16 school years, basic vocational schools. c Including basic vocational school sections. d In the 2010/11 school year, including supplementary general secondary and specialised secondary schools. e In the 2010/11 school year, including supplementary technical secondary schools. f-h Including schools: f – for adults; g – special job-training schools; h – general art schools leading to professional certification. i In the 2015/16 school year – 5 years old. k – Excluding higher schools of the Ministry of the Interior and Administration.

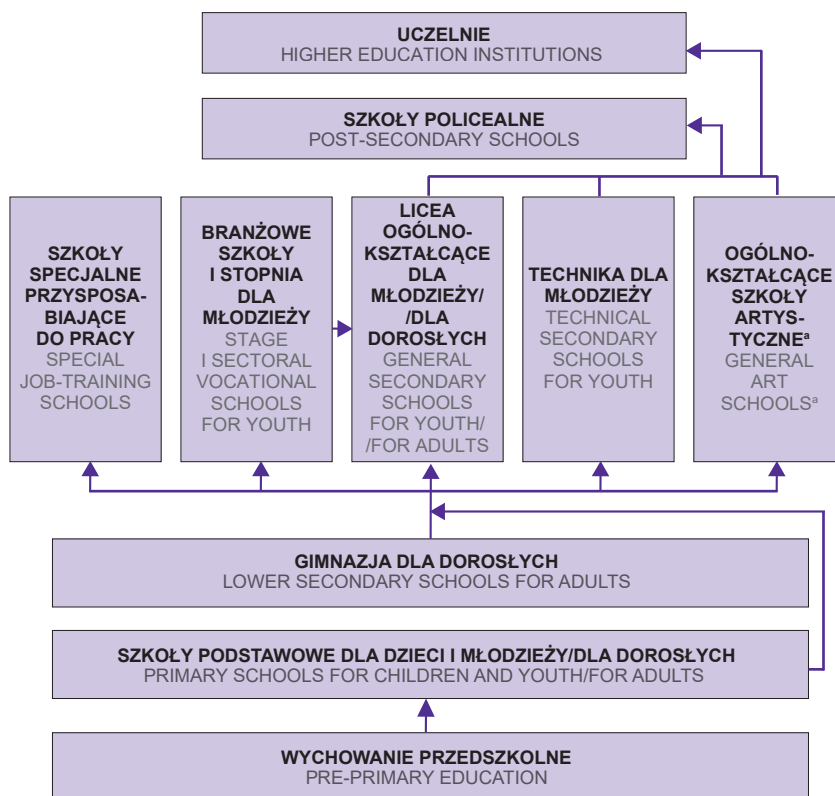
TABL. 1 (56). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)**
EDUCATION BY LEVELS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2018/19	2019/20	SPECIFICATION
	ABSOLWENCI		GRADUATES		
Szkoły:					Schools:
podstawowe	14974	13263	13472	.	primary
gimnazja	16522	13490	12406	.	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	68	112	108	.	special job-training
zasadnicze zawodowe	3218	2443	1949	.	basic vocational
licea ogólnokształcące ^a	7433	5878	4977	.	general secondary ^a
technika ^b	5063	4387	3915	.	technical secondary ^b
artystyczne ogólnokształcące	52	62	60	.	general art
policealne	3588	2561	1641	.	post-secondary
dla dorosłych	1705	2062	1776	.	for adults
podstawowe	.	.	98	.	primary
gimnazja	227	321	181	.	lower secondary
zasadnicze zawodowe	85	.	.	.	basic vocational
licea ogólnokształcące ^a	1375	1741	1497	.	general secondary ^a
technika ^b	18	.	.	.	technical secondary ^b
Uczelnie	14551 ^c	9185	7740	.	Higher education institutions

a W roku szkolnym 2010/11 łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi i liceami profilowanymi. b W roku szkolnym 2010/11 łącznie z technikami uzupełniającymi. c – Bez uczelni resortu spraw wewnętrznych i administracji.

a In the 2010/11 school year, including supplementary general secondary and specialised secondary schools. b In the 2010/11 school year, including supplementary technical secondary schools. c – Excluding higher schools of the Ministry of the Interior and Administration.

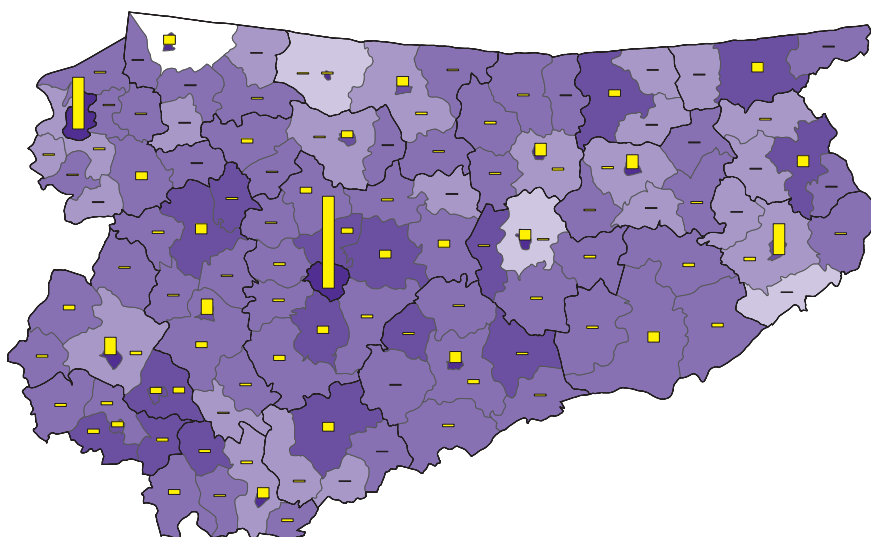
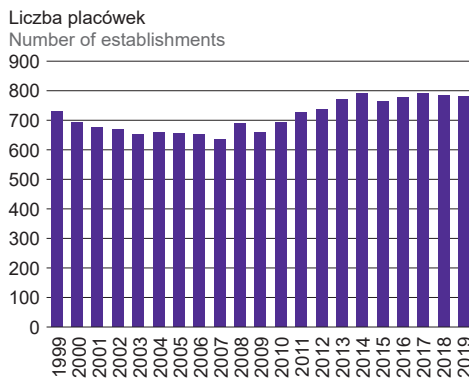
EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA W ROKU SZKOLNYM 2019/20
EDUCATION BY LEVELS IN THE 2019/20 SCHOOL YEAR

a Dające uprawnienia zawodowe.
a Leading to professional certification.

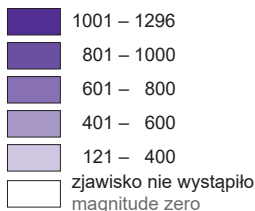
MAPA 1 (21). WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE^a W ROKU SZKOLNYM 2019/20

MAP 1 (21). PRE-PRIMARY EDUCATION^a IN THE 2019/20 SCHOOL YEAR

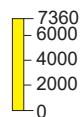
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego
na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat

Children in pre-primary establishments
per 1000 children aged 3–6

warmińsko-mazurskie = 863

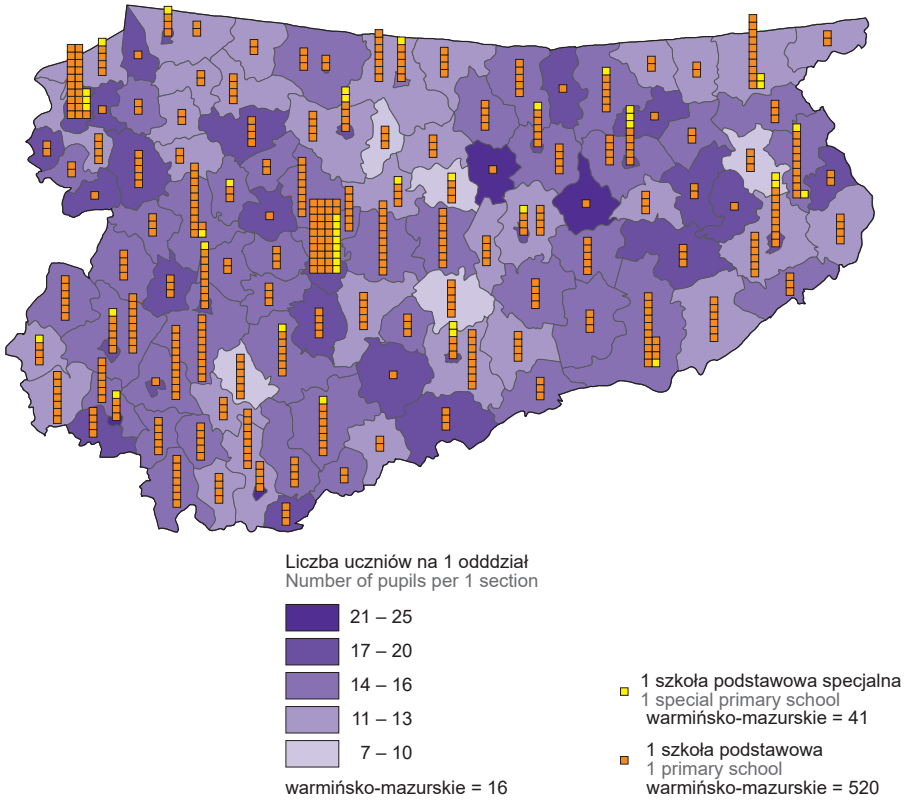
Liczba dzieci
w placówkach
Number of children
in establishments

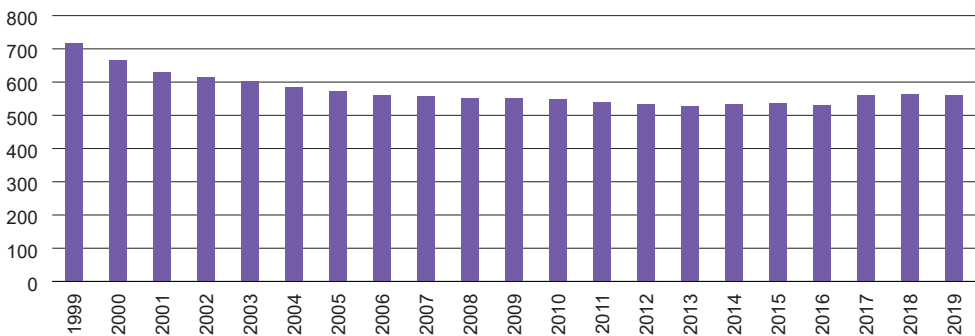
warmińsko-mazurskie = 46703

^a Obejmuje przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne.
a Includes nursery schools, pre-primary sections in primary schools, pre-primary education units and pre-primary centres.

MAPA 2 (22). SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY W ROKU SZKOLNYM 2019/20
 MAP 2 (22). PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH IN THE 2019/20 SCHOOL YEAR

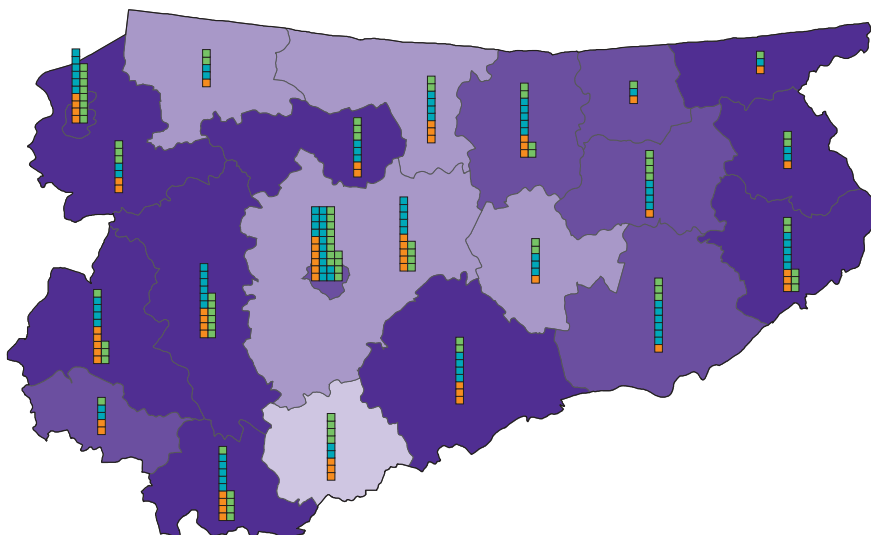
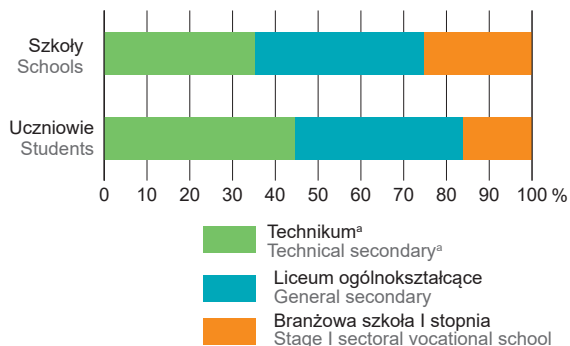

Liczba szkół podstawowych
 Number of total primary schools

MAPA 3 (23). SZKOŁY PONADPODSTAWOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) W ROKU SZKOLNYM 2019/20

MAP 3 (23). POST-PRIMARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools) IN THE 2019/20 SCHOOL YEAR

Liczba uczniów na 1 oddział w szkołach ponadpodstawowych ogółem
Number of students per 1 section in total post-primary schools

- 25 – 26
- 23 – 24
- 21 – 22
- 19 – 20

warmińsko-mazurskie = 24

□ 1 szkoła ponadpodstawowa
1 post-primary school
warmińsko-mazurskie = 222

- technikum^a / technical secondary^a
- liceum ogólnokształcące / general secondary
- branżowa szkoła I stopnia / stage I sectoral vocational school

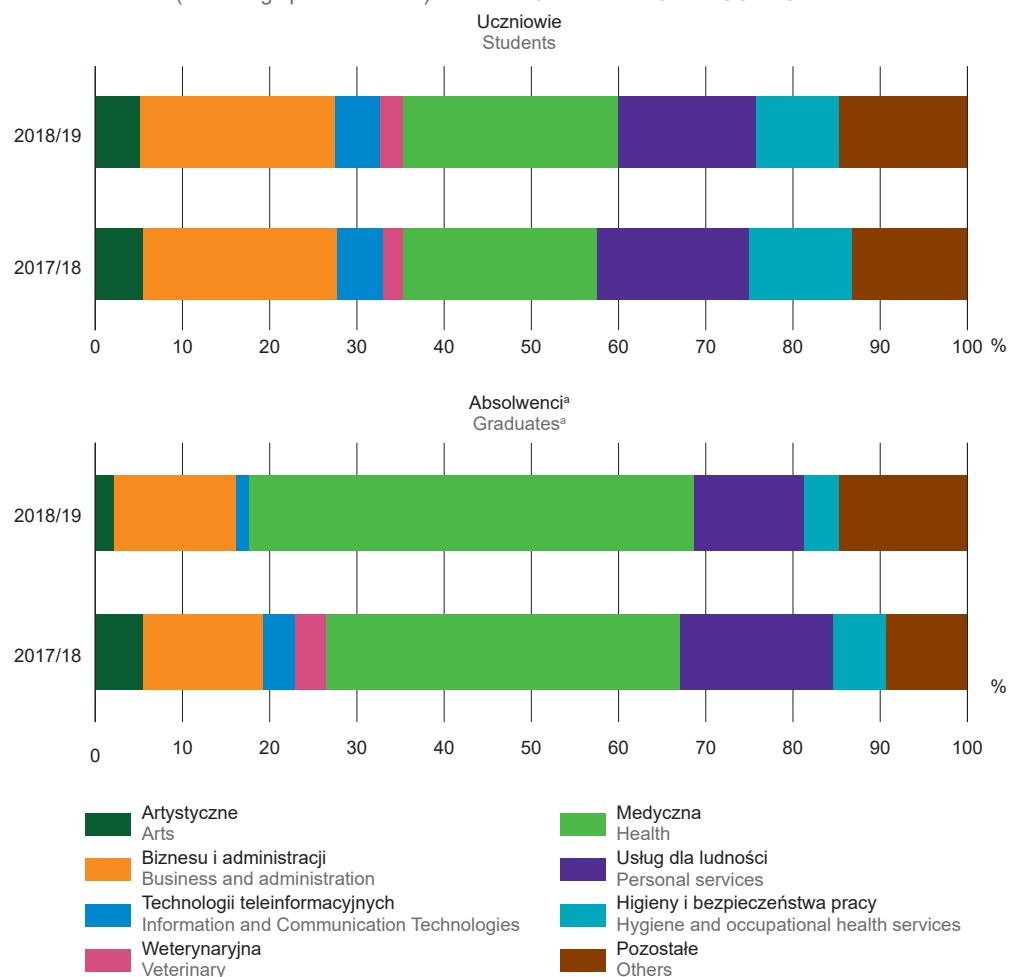
a Łącznie z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.
a Including general art schools leading to professional certification.

TABL. 2 (57). **SZKOŁY POLICEALNE (bez szkół specjalnych)**
POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2018/19	2019/20	SPECIFICATION
Szkoły	114	78	68	62	Schools
Oddziały	479	456	386	360	Sections
Uczniowie	11893	8632	7606	6834	Students
w tym kobiety	8125	6269	5310	4812	of which females
Absolwenci	3580	2561	1641	.	Graduates
w tym kobiety	2703	1963	1303	.	of which females

WYKRES 1 (42). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych)**
WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA

CHART 1 (42). **STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS**
(excluding special schools) **BY NARROW FIELDS OF EDUCATION**

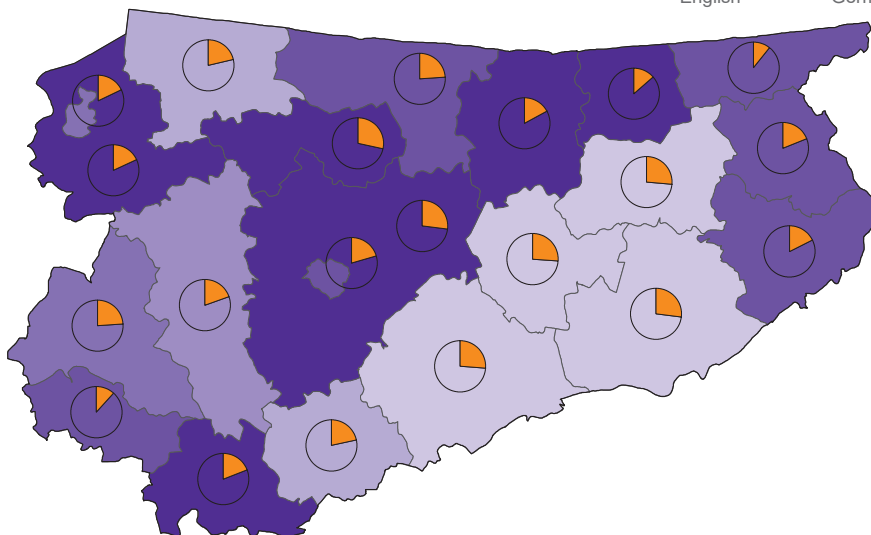
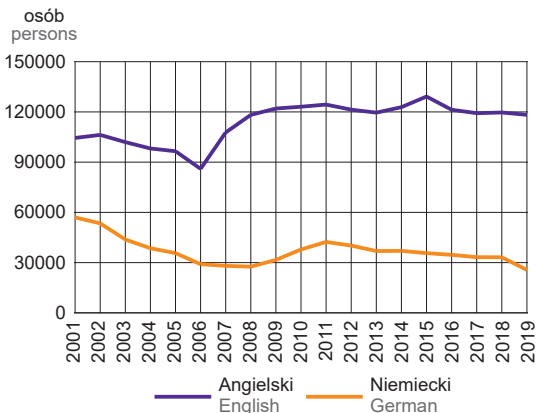

^a Dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe.
^a Data concern the graduates who passed examination confirming vocational qualifications.

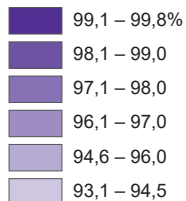
MAPA 4 (24). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH PODSTAWOWYCH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY W ROKU SZKOLNYM 2019/20**

MAP 4 (24). PUPILS AND STUDENTS LEARNING FOREIGN LANGUAGES IN PRIMARY SCHOOLS IN THE 2019/20 SCHOOL YEAR

W szkołach podstawowych i gimnazjach dla dzieci i młodzieży
In primary schools and lower secondary schools for children and youth

Uczący się języka angielskiego
English language learners

warmińsko-mazurskie = 97,5

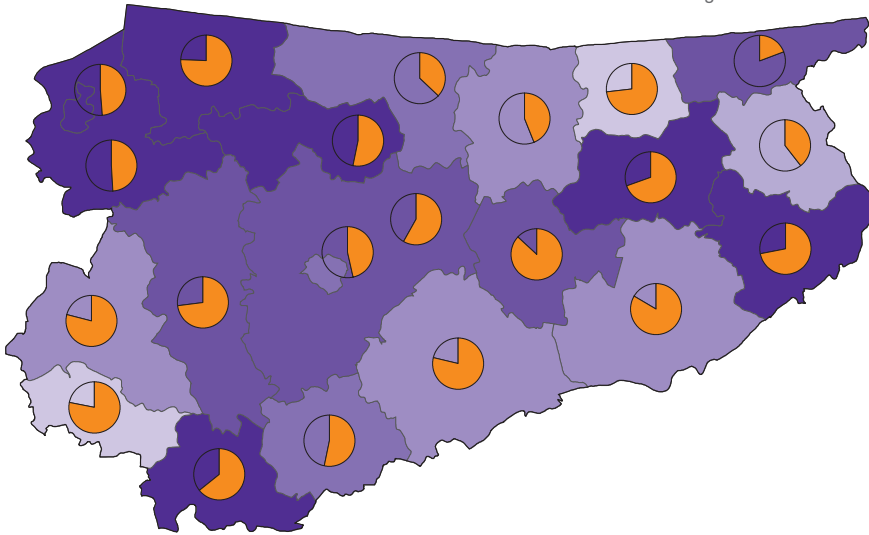
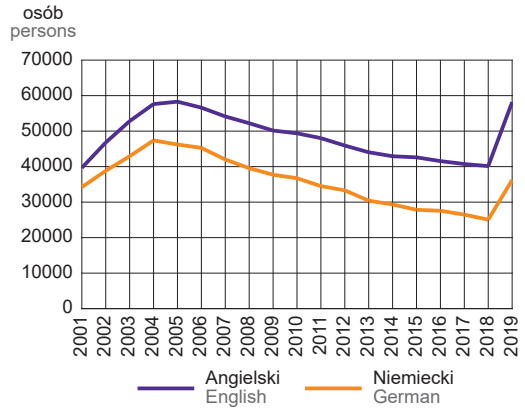

Uczący się języka niemieckiego w %
German language learners in %

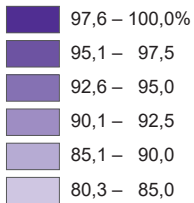
warmińsko-mazurskie = 21,1

MAPA 5 (25). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH PONADPODSTAWOWYCH DLA MŁODZIEŻY I SZKOŁACH POLICEALNYCH W ROKU SZKOLNYM 2019/20 (bez szkół specjalnych)**

MAP 5 (25). PUPILS AND STUDENTS LEARNING FOREIGN LANGUAGES IN POST-PRIMARY SCHOOLS FOR YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS IN THE 2019/20 SCHOOL YEAR (excluding special schools)

Uczący się języka angielskiego
English language learners

warmińsko-mazurskie = 94,6

Uczący się języka niemieckiego w %
German language learners in %

warmińsko-mazurskie = 58,9

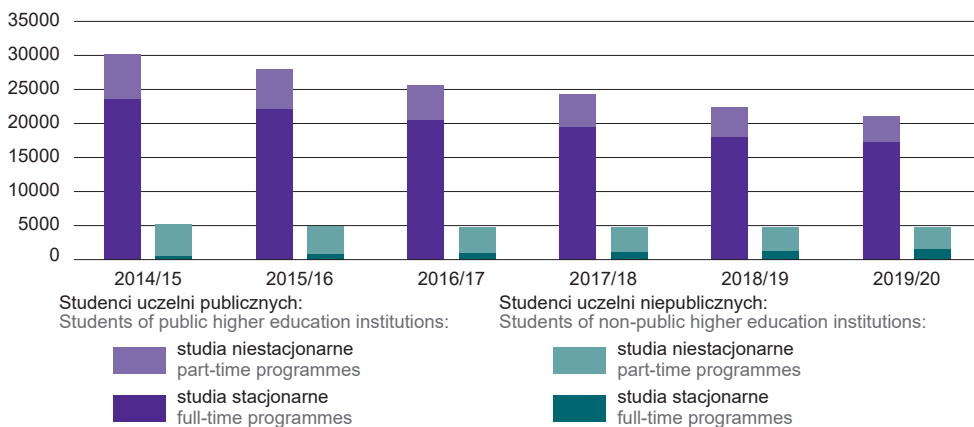
TABL. 3 (58). **UCZELNIE W ROKU AKADEMICKIM 2019/20**
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN THE 2019/20 ACADEMIC YEAR

WYSZCZEGÓLNIENIE	Uczelnie Higher education institutions	Nauczyciele akademicy ^a Academic teachers ^a	Studenci Students			Absolwenci ^b Graduates ^b	SPECIFICATION
			ogółem total	w tym na studiach stacjonarnych of which full-time programmes	w tym cudzoziemcy of which foreigners		
O G Ó Ł E M	6	2148	25817	18893	441	7740	T O T A L
w tym nadzorowane przez Ministerstwo:							of which supervised by the Ministry of:
Nauki i Szkolnictwa Wyższego	5	1978	23765	17625	439	6827	Science and Higher Education
Zdrowia	Health
Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej	Maritime Economy and Inland Navigation
Kultury i Dziedzictwa Narodowego	Culture and National Heritage
Spraw Wewnętrznych i Administracji	1	170	2052	1268	2	913	The Interior and Administration

a Pełno- i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na pełne etaty, zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej uczelni wykazani zostali w każdym miejscu pracy. b W podziale według uczelni – osoby, które uzyskały dyplom ukończenia studiów w okresie od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r.

a Full-time and part-time employed converted into full-time equivalent units, teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces. b In the breakdown by types of higher education institutions – persons who obtained higher education diplomas between 1 January 2019 and 31 December 2019.

WYKRES 2 (43). **STUDENCI UCZELNI**
CHART 2 (43). STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

TABL. 4 (59). **SŁUCHACZE STUDIÓW PODYPLOMOWYCH I DOKTORANCI**
NON-DEGREE POSTGRADUATE PROGRAMMES STUDENTS AND DOCTORAL STUDENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE		Słuchacze studiów podyplomowych Non-degree postgraduate programme students		Doktoranci Doctoral students				SPECIFICATION
		ogółem total	w tym kobiety of which females	na studiach doktoranckich in doctoral programmes		w szkołach doktorskich in doctoral schools		
				ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	
O G Ó Ł E M	2010/11	5534	4021	430	284	.	.	T O T A L
	2015/16	3081	2197	645	419	.	.	
	2018/19	2239	1577	523	322	.	.	
	2019/20	1663	1077	401	249	28	18	

Dział IX. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna Chapter IX. Health care and social welfare

TABL. 1 (60). **OCHRONA ZDROWIA – PODSTAWOWE DANE**

Stan w dniu 31 grudnia
BASIC DATA ON HEALTH CARE
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2018	2019	SPECIFICATION
PRACOWNICY MEDYCZNI		MEDICAL PERSONNEL		
Lekarze	2983	2819	3068	Doctors
Lekarze dentyści	432	347	565	Dentists
Pielęgniarki i położne	7550	7162	7551	Nurses and midwives
Fizjoterapeuci	720	658	794	Physiotherapists
Diagności laboratoryjni	514	294	372	Laboratory diagnosticians
Farmaceuci	745	764	746	Pharmacists
AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA		OUTPATIENT HEALTH CARE		
Przychodnie	831	856	870	Outpatient departments
miasta	677	692	711	urban areas
wieś	154	164	159	rural areas
Praktyki lekarzy i lekarzy dentyistów ^a	355	300	274	Practices of doctors and dentists ^a
miasta	302	258	232	urban areas
wieś	53	42	42	rural areas
Porady udzielone ^b w ciągu roku w tys.	10947,0	11027,3	11157,7	Consultations provided ^b during the year in thousands
lekarskie ^c	9774,0	9958,5	10103,2	doctors ^c
w tym w opiece zdrowotnej:				of which in health care:
podstawowej	6242,9	6509,7	6686,7	primary
specjalistycznej	3531,1	3448,8	3416,5	specialised
stomatologiczne	1173,0	1068,8	1054,5	stomatological
SZPITALE		HOSPITALS		
Szpitale ogólne	43	43	39	General hospitals
Łóżka	6668	6411	6241	Beds
Leczenia ^d w ciągu roku na:				Inpatients ^d during the year per:
10 tys. ludności	1997	2075	2002	10 thousand population
1 łóżko ^e	43,2	46,3	45,8	bed ^e

a Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakt z NFZ lub z przychodniami. b Łącznie z poradami opłaconymi w przychodniach przez pacjentów oraz łącznie z poradami udzielonymi w ramach nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej. c Łącznie z poradami z izb przyjęć udzielanymi pacjentom niehospitalizowanym. d Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. e Bez łóżek i inkubatorów dla noworodków na oddziałach neonatologicznych.

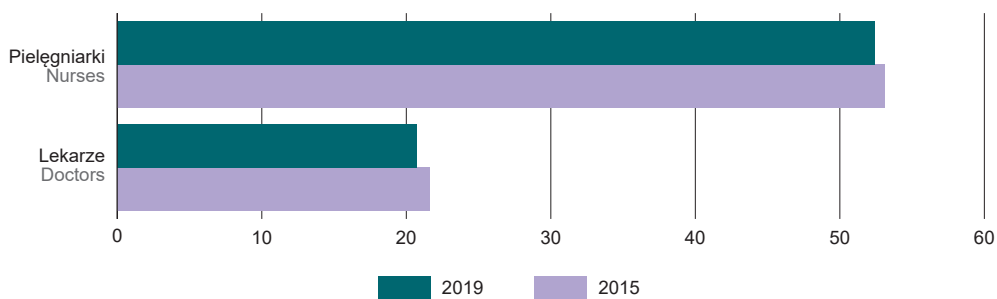
Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

a Data concern practices that have signed contract with the National Health Fund or outpatient departments. b Including consultations paid by patients in outpatient departments as well as including consultations provided as part of night and holiday health care. c Including consultations provided in admission rooms for non-hospitalized patients. d Excluding inter-ward patient transfer. e Excluding beds and incubators for newborns on neonatology wards.

Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of the Interior and Administration as well as Statistics Poland.

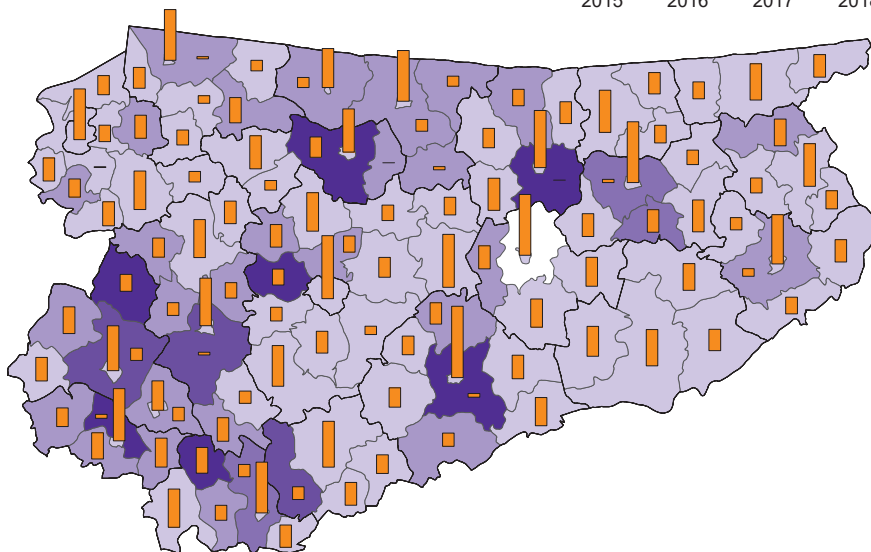
WYKRES 1 (44). **PRACOWNICY MEDYCZNI NA 10 TYS. LUDNOŚCI**

CHART 1 (44). **MEDICAL PERSONNEL PER 10 THOUSAND POPULATION**

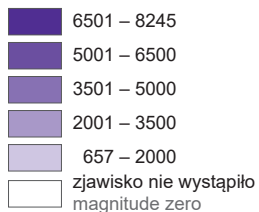

MAPA 1 (26). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA W 2019 R.**

MAP 1 (26). **OUTPATIENT HEALTH CARE IN 2019**

Liczba ludności na 1 podmiot
Number of population per 1 entity

warmińsko-mazurskie = 1244

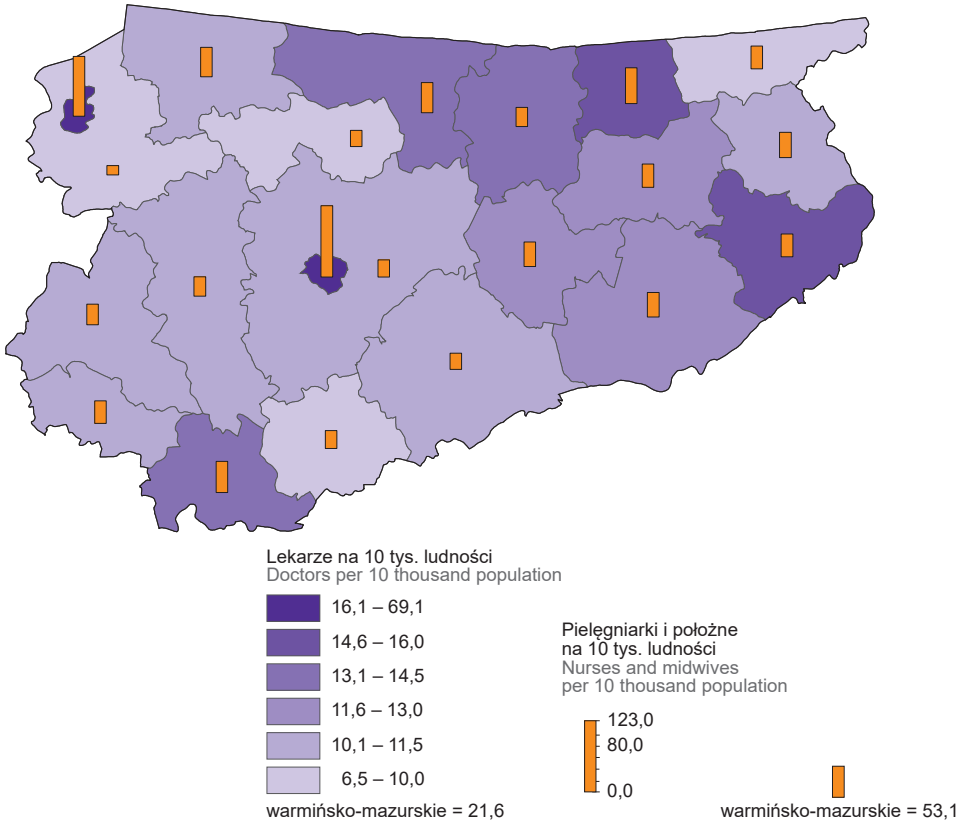
Liczba udzielonych porad lekarskich
na 1 mieszkańca
Number of doctors consultations
per 1 inhabitant

warmińsko-mazurskie = 7,0

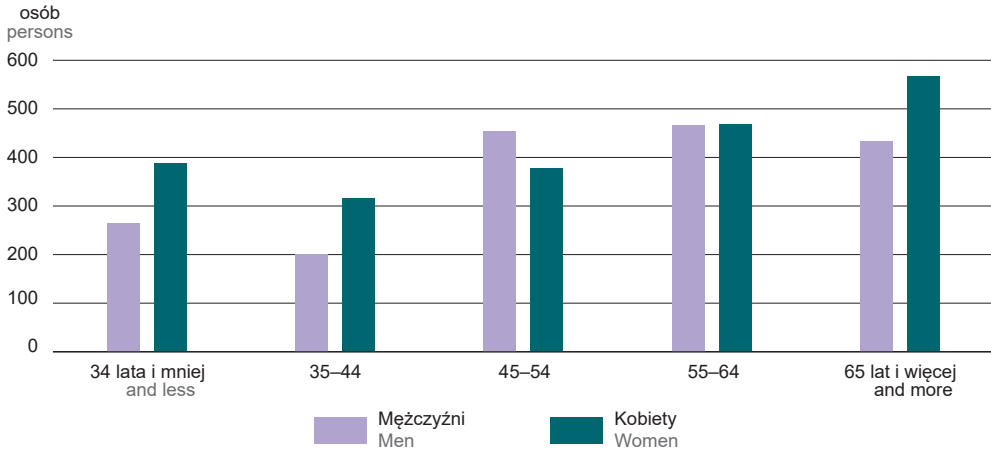
MAPA 2 (27). PRACOWNICY MEDYCZNI W 2019 R.

MAP 2 (27). MEDICAL PERSONNEL IN 2019

Lekarze uprawnieni do wykonywania zawodu medycznego według grup wieku i płci

Doctors entitled to practise medical profession by age groups and sex

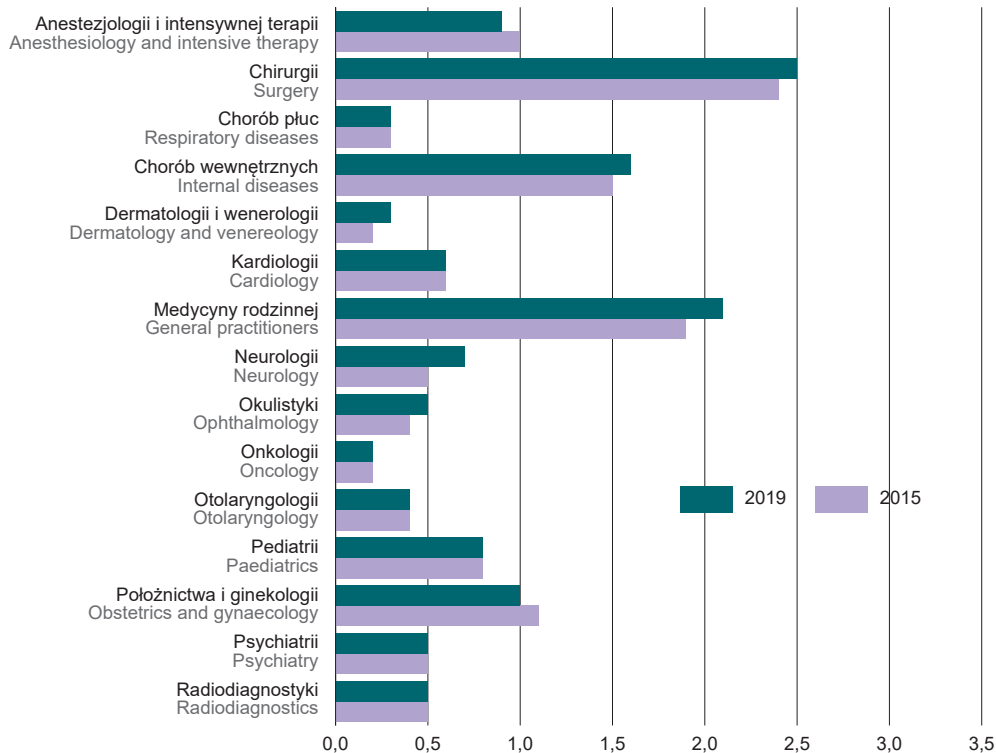
TABL. 2 (61). **LEKARZE SPECJALIŚCI**
 Stan w dniu 31 grudnia
 DOCTORS SPECIALISTS
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Lekarze specjaliści	2130	2059	2243	Doctors specialists
w tym w zakresie:				of which in the field of:
Anestezjologii i intensywnej terapii	146	144	129	Anesthesiology and intensive therapy
Chirurgii	344	353	356	Surgery
Chorób płuc	47	40	41	Respiratory diseases
Chorób wewnętrznych	220	224	226	Internal diseases
Dermatologii i wenerologii	34	35	49	Dermatology and venereology
Kardiologii	83	79	81	Cardiology
Medycyny rodzinnej	269	250	293	General practitioners
Neurologii	78	91	97	Neurology
Okulistyki	58	51	67	Ophthalmology
Onkologii	35	32	33	Oncology
Otolaryngologii	55	48	60	Otolaryngology
Pediatrici	110	117	120	Paediatrics
Położnictwa i ginekologii	153	127	149	Obstetrics and gynaecology
Psychiatrii	72	58	77	Psychiatry
Radiodiagnostyki	75	67	74	Radiodiagnostics

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.
 Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of the Interior and Administration.

WYKRES 2 (45). **LEKARZE SPECJALIŚCI WEDŁUG WYBRANYCH SPECJALNOŚCI**
NA 10 TYS. LUDNOŚCI

CHART 2 (45). **DOCTOR SPECIALISTS BY SELECTED SPECIALISATION**
PER 10 THOUSAND POPULATION

TABL. 3 (62). **SZPITALE OGÓLNE**
GENERAL HOSPITALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Leczeni ^a w tys.	309,1	311,6	305,2	Inpatients ^a in thousands
Przeciętny pobyt chorego w dniach	5,0	4,9	5,0	Average patient stay in days
Łóżka ^b	6668	6411	6241	Beds ^b
w tym na oddziałach:				of which in specified wards:
Chorób wewnętrznych	1134	978	1003	Internal diseases
Kardiologicznych ^c	257	223	222	Cardiological ^c
Chirurgicznych	1319	1207	1142	Surgical
Pediatrycznych	478	521	482	Paediatric
Ginekologiczno-polożniczych	759	708	647	Gynaecological-obstetric
Onkologicznych	293	270	251	Oncological
Intensywnej terapii	116	117	118	Intensive therapy
Zakaźnych	91	101	102	Communicable
Gruźlicy i chorób płuc	181	221	172	Tubercular and pulmonary
Dermatologicznych	91	101	102	Dermathological
Neurologicznych	313	298	306	Neurological
Psychiatrycznych	125	125	177	Psychiatric

a Leczeni w trybie stacjonarnym łącznie z ruchem międzyoddziałowym. b Stan w dniu 31 grudnia. c łącznie z oddziałami intensywnej opieki kardiologicznej.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

a Inpatients including inter-ward transfer. b As of 31 December. c Including intensive cardiological care wards.

Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of the Interior and Administration.

TABL. 4 (63). **LECZNICTWO UZDROWISKOWE**
HEALTH RESORT TREATMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Sanatoria ^a	1	1	1	1	Sanatoria ^a
łożka ^a	395	395	395	395	beds ^a
kuracjusze lecznictwa stacjonarnego w tys.	3781	5217	6417	5695	inpatients in thousands
Szpitala uzdrowiskowe ^a	1	1	1	1	Health resort hospitals ^a
łożka ^a	135	85	85	85	beds ^a
kuracjusze lecznictwa stacjonarnego w tys.	1065	1098	1070	1261	inpatients in thousands

a Stan w dniu 31 grudnia.

Źródło: dane Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

a As of 31 December.

Source: data of the Ministry of the Interior and Administration as well as Statistics Poland.

TABL. 5 (64). POMOC DORAŻNA I RATOWNICTWO MEDYCZNE
Stan w dniu 31 grudnia
FIRST AID AND EMERGENCY MEDICAL SERVICES
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Jednostki systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne:					Units of the State Emergency Medical Services:
Zespoły ratownictwa medycznego	71	79	79	82	Emergency rescue teams
podstawowe	45	50	61	67	basic
specjalistyczne	26	29	18	15	specialists
Lotniczy zespół ratownictwa medycznego	1	1	1	1	Medical air rescue team
Szpitalne oddziały ratunkowe	10	11	11	11	Hospital emergency wards
Wyjazdy na miejsca zdarzenia (w ciągu roku):					Calls to the occurrence places (during the year):
w tysiącach	108,0	132,1	127,8	121,9	in thousands
na 1000 ludności	7,4	9,2	8,9	8,5	per 1000 population
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia (w ciągu roku):					Persons who received health care benefits in the place of occurrence (during the year):
w tysiącach	110,7	132,7	128,1	122,4	in thousands
na 1000 ludności	76,1	92,0	89,5	85,9	per 1000 population

TABL. 6 (65). KRWIODAWSTWO^a
BLOOD DONATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Regionalne centra ^b	1	1	1	1	Regional centres ^b
Oddziały terenowe ^b	8	7	7	7	Local branches ^b
Krwiodawcy w tys.	21,1	25,7	20,9	20,4	Blood donors in thousands
w tym honorowi	21,1	25,7	20,9	20,4	of which voluntary
Liczba donacji ^c krwi pełnej w tys.	39,6	44,3	43,5	43,0	Number of collected donations ^c of whole blood in thousands
Wyprodukowana liczba jednostek świeżo mrożonego osocza (FFP) ^d w tys.	45,4	50,1	40,2	45,2	Number of prepared units of fresh frozen plasma (FFP) ^d in thousands

a Bez danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. b Stan w dniu 31 grudnia. c Donacja jest to pobranie krwi lub jej składnika do celów klinicznych, diagnostycznych lub produkcyjnych. d Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom.

Źródło: dane Narodowego Centrum Krwi.

a Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior and Administration. b As of 31 December. c Donation is collection of blood or blood components for clinical, diagnostic or manufacturing purposes. d One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units.

Source: data of the National Blood Centre.

TABL. 7 (66). APTEKI OGÓLNOODOSTĘPNE I PUKTY APTECZNE
Stan w dniu 31 grudnia
GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Apteki	366	411	432	413	Pharmacies
w tym prywatne	361	408	431	412	of which private
w tym na wsi	37	39	39	36	of which in rural areas
Punkty apteczne	46	45	41	40	Pharmaceutical outlets
w tym na wsi	46	45	41	40	of which in rural areas
Liczba ludności na:					Population per:
1 aptekę i punkt apteczny	3529	3157	3021	3141	pharmacy and pharmaceutical outlet
w tym na wsi	7098	7015	7325	7640	of which in rural areas
1 aptekę	3972	3503	3308	3445	pharmacy
w tym na wsi	15922	15110	15026	16129	of which in rural areas
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	583	673	692	675	Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets

TABL. 8 (67). ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA NA 100 TYS. LUDNOŚCI
INCIDENCE OF SELECTED INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS PER 100 THOUSAND POPULATION

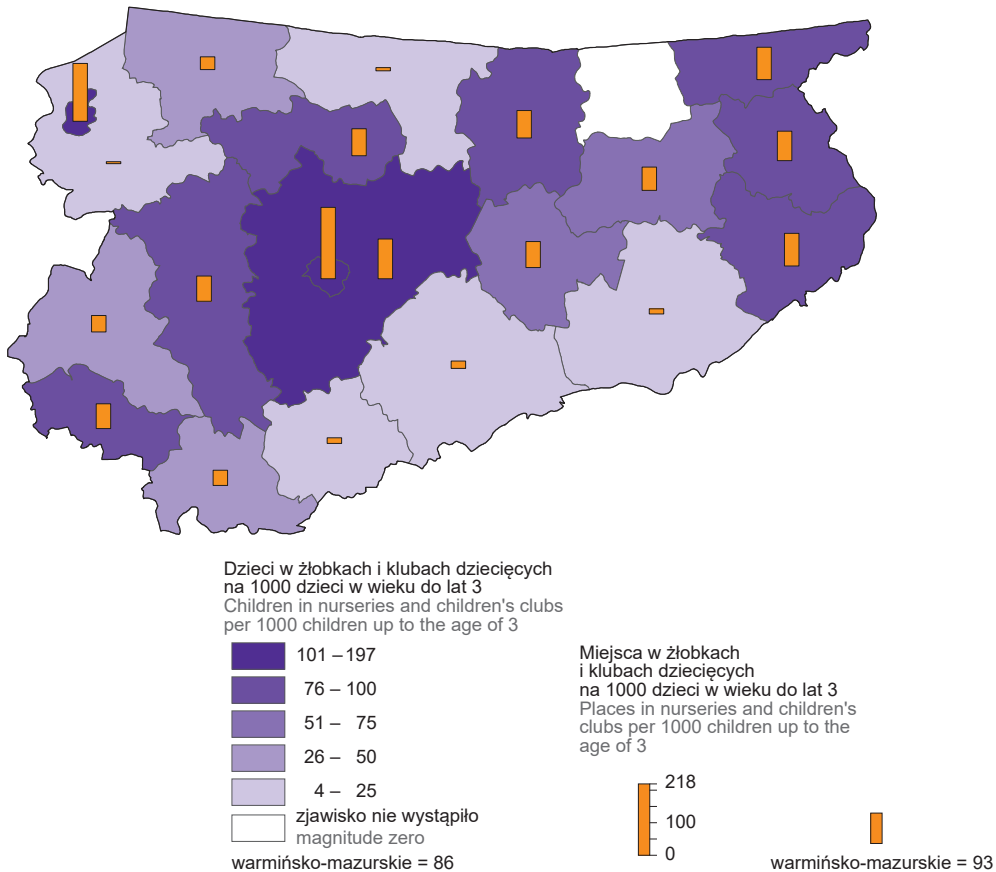
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Gruźlica	17,9	9,2	8,7	10,5	Tuberculosis
Tężec	0,1	.	0,1	0,1	Tetanus
Ksztusiec	0,3	3,1	0,9	2,6	Whooping cough
Odra	.	.	1,6	2,9	Measles
Wirusowe zapalenie wątroby:					Viral hepatitis:
typ A	0,2	.	0,8	0,8	type A
typ B	0,8	9,4	7,6	6,0	type B
typ C	2,7	12,1	8,7	8,9	type C
Różyczka	10,2	4,9	0,1	0,3	Rubella
Inwazyjne zakażenie <i>Streptococcus pneumoniae</i>	0,8	2,8	3,4	2,5	<i>Streptococcus pneumoniae</i> invasive infection
AIDS ^a	0,6	0,6	0,4	0,1	AIDS ^a
Salmonellozy	36,9	24,5	19,8	20,1	Other salmonella infections
Czerwonka bakteryjna	0,1	0,1	.	.	Shigellosis
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	0,6	1,0	0,4	0,4	Other bacterial foodborne intoxications
Biegunki u dzieci w wieku do lat 2 ^b	531,3	534,3	491,1	534,6	Acute diarrhoea in children up to the age of 2 ^b
Szkarlatyna (płonica)	35,8	34,0	32,7	36,3	Scarlet (fever)
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	2,3	2,6	1,4	1,3	Bacterial meningitis and/or encephalitis
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	4,5	3,7	4,0	2,9	Viral meningitis
Wirusowe zapalenie mózgu	5,8	1,9	2,7	3,6	Viral encephalitis
Świnka (zapalenie przyusznic nagminne)	6,9	3,4	2,6	2,9	Mumps
Włośnica	0,8	.	.	.	Trichinellosis
Grypa ^c	990,8	3223,2	6645,2	5864,9	Influenza ^c
Choroby weneryczne	1,0	3,2	3,4	1,1	Venereal diseases
w tym kiła	0,9	2,8	3,1	1,0	of which syphilis
Szczepieni przeciw wścieklicznie	39,3	35,6	32,1	36,0	Rabies vaccinants

a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. b Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. c Łącznie z podejrzeniami zachorowań. Źródło: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzonego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne), Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc oraz Instytutu Wenerologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

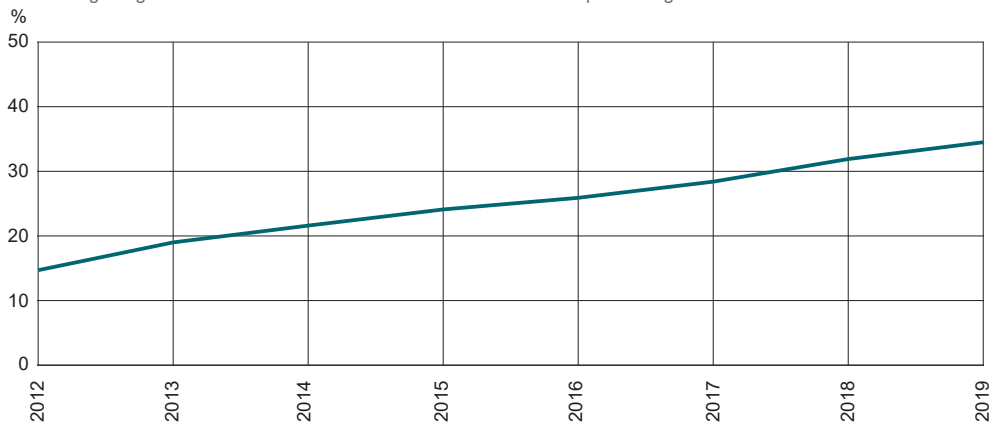
a Preliminary data because of specific features of the disease. b Ratio calculated per 10 thousand children up to the age of 2. c Including influenza-like illness.

Source: data of the National Institute of Public Health – National Institute of Hygiene (on the ground of register of infectious diseases kept by sanitary and epidemiological stations), the Tuberculosis and Lung Diseases Institute and the Institute of Venereology of the Medical University of Warsaw.

MAPA 3 (28). **ŻŁOBKI I KLUBY DZIECIĘCE W 2019 R**
 MAP 3 (28). **NURSERIES AND CHILDREN'S CLUBS IN 2019**

Odsetek gmin, w których znajduje się przynajmniej jedna placówka opieki nad dziećmi do lat 3
 Percentage of gminas with at least one childcare centre for children up to the age of 3

TABL. 9 (68). ŻŁOBKI I KLUBY DZIECIĘCE^{ab}
Stan w dniu 31 grudnia
NURSERIES AND CHILDREN'S CLUBS^{ab}
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Żłobki	7	48	77	92	Nurseries
w tym publiczne	7	18	30	31	of which public
Oddziały żłobkowe	11	1	-	-	Nursery wards
Kluby dziecięce	.	9	14	18	Children's clubs
w tym publiczne	.	-	-	-	of which public
Miejsca:					Places:
w żłobkach	894	1684	2893	3468	in nurseries
w klubach dziecięcych	.	163	237	306	in children's clubs
Dzieci przebywające (w ciągu roku):					Children staying (during the year):
w żłobkach	1465	2557	3856	4928	in nurseries
w klubach dziecięcych	.	195	379	435	in children's clubs
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych:					Children staying in nurseries and children's clubs:
na 1000 dzieci w wieku do lat 3	19	42	69	86	per 1000 children up to the age of 3
na 100 miejsc	112	92	91	93	per 100 places

a Miejsca i dzieci w żłobkach łącznie z oddziałami żłobkowymi. b Ponadto w 2019 r. opiekę nad dziećmi sprawowało 45 dziennych opiekunów opiekujących się 275 dziećmi i 223 niań zarejestrowanych w ZUS.

a Places and children staying in nurseries including nursery wards. b Moreover, in 2019 childcare for 275 children was provided by 45 day carers and 223 nannies registered in the Social Insurance Institution.

TABL. 10 (69). RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA^a
Stan w dniu 31 grudnia
FAMILY FOSTER CARE^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	2021	1887	1830	1762	Foster families
Spokrewnione	1695	1214	1156	1100	Related
dzieci ^b	2241	1573	1469	1399	children ^b
Niezawodowe	213	543	547	539	Non-professional
dzieci ^b	344	770	764	746	children ^b
Zawodowe ^c	113	130	127	123	Professional ^c
dzieci ^b	435	437	416	421	children ^b
Rodzinne domy dziecka	.	26	27	30	Foster homes
dzieci ^d	.	167	182	193	children ^d

a Niektóre dane nie są w pełni porównywalne z danymi za 2010 r. z powodu zmiany przepisów prawnych. b Do 2011 r. – w wieku do 18 lat, od 2012 r. – w wieku do 25 lat. c Do 2011 r. rodziny zastępcze zawodowe niespokrewnione z dzieckiem. d W wieku do 25 lat.

a Some data are not fully comparable with data for 2010 due to changes of the provisions of the law. b Until 2011 – up to the age of 18, since 2012 – up to the age of 25. c Until 2011 professional, not related to the child foster families. d Up to the age of 25.

TABL. 11 (70). **INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA**

Stan w dniu 31 grudnia
 INSTITUTIONAL FOSTER CARE
 As of 31 December

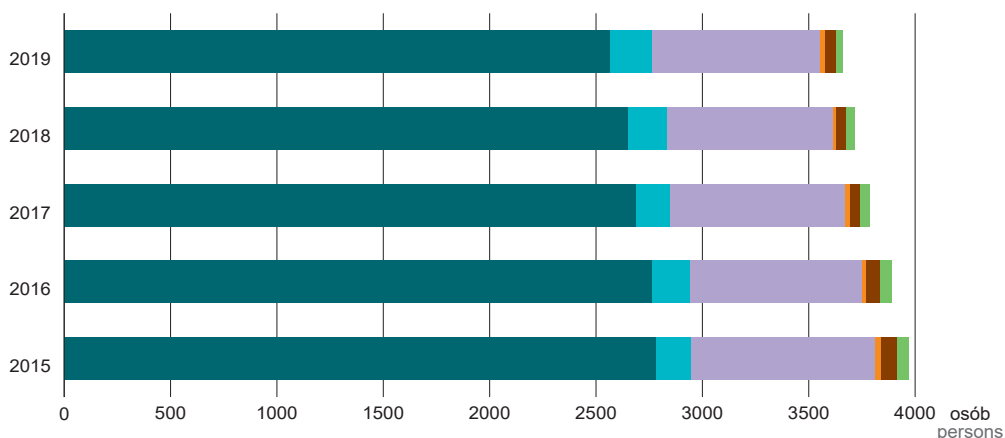
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	placówki centres				wychowankowie residents				
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	37	63	60	60	1029	1026	888	902	Care and education centres
interwencyjne	-	2	2	2	-	25	14	27	intervention
rodzinne	11	10	7	6	71	60	42	32	family
socjalizacyjne	12	47	48	49	390	864	781	792	socialisation
specjalistyczno-terapeutyczne	-	-	-	-	-	-	-	-	specialist therapy
inne ^a	14	4	3	3	568	77	51	51	others ^a
Regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne	-	-	-	-	-	-	-	-	Regional care and therapy centers
Interwencyjne ośrodki preadopcyjne	-	-	-	-	-	-	-	-	Intervention preadoption centers

a Łączące zadania placówek interwencyjnych, socjalizacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych; w 2010 r. – placówki wielofunkcyjne.
 a Combining tasks of the intervention, socialisation and specialist therapy centres; in 2010 – multifunctional centres.

WYKRES 3 (46). **DZIECI (WYCHOWANKOWIE) W WYBRANYCH FORMACH PIECZY ZASTĘPCZEJ**

Stan w dniu 31 grudnia

CHART 3 (46). **CHILDREN (RESIDENTS) IN SELECTED FORMS OF FOSTER CARE**
 As of 31 December

W pieczy rodzinnej
 In family care

■ w rodzinach zastępczych
 in foster families

■ w rodzinnych domach dziecka
 in foster homes

W pieczy instytucjonalnej
 In institutional care

w placówkach opiekuńczo-wychowawczych:
 in care and education centres:

■ socjalizacyjnych
 socialisation

■ interwencyjnych
 intervention

■ specjalistyczno-terapeutycznych
 specialist therapy

■ rodzinnych
 family

TABL. 12 (71). **POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA^a**

Stan w dniu 31 grudnia
STATIONARY SOCIAL WELFARE^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	63	78	89	90	Homes and facilities (excluding branches)
Miejsca (łącznie z filiami):					Places (including branches):
ogółem	4443	4990	5358	5258	total
na 10 tys. ludności	30,6	34,7	37,5	37,0	per 10 thousand population
Mieszkańcy (łącznie z filiami):					Residents (including branches):
ogółem	4416	4698	5065	5022	total
na 10 tys. ludności	30,4	32,6	35,4	35,3	per 10 thousand population
Osoby oczekujące na umieszczenie	553	329	530	504	Persons awaiting a place

^a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy.

^a Including community self-help homes.

TABL. 13 (72). **ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ**

SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający ^a Beneficiaries ^a	Udzielone świadczenia w tys. zł Benefits granted in thousand PLN	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M			T O T A L
2010	176371	224138,6	
2015	156362	233802,5	
2018	115517	208055,5	
2019	106374	206111,4	
Pomoc pieniężna	67945	139569,7	Monetary assistance
w tym:			of which:
Zasiłek stały	10513	55571,7	Permanent benefit
Zasiłek okresowy	22932	48980,3	Temporary benefit
Zasiłek celowy	34255	34079,1	Appropriated benefit
Pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki			Assistance to reach self-dependence and to continue education
Pomoc niepieniężna	38429	66541,7	Non-monetary assistance
w tym:			of which:
Schronienie	1179	4573,3	Shelter
Posiłek	30010	17765,6	Meal
Ubranie	370	49,6	Clothing
Sprawienie pogrzebu	122 ^b	274,5	Burial
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	6151	38829,4	Attendance services and specialized attendance services
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia i na zagospodarowanie	27	51,5	Assistance in gaining adequate housing conditions, gaining employment and for running one's own household

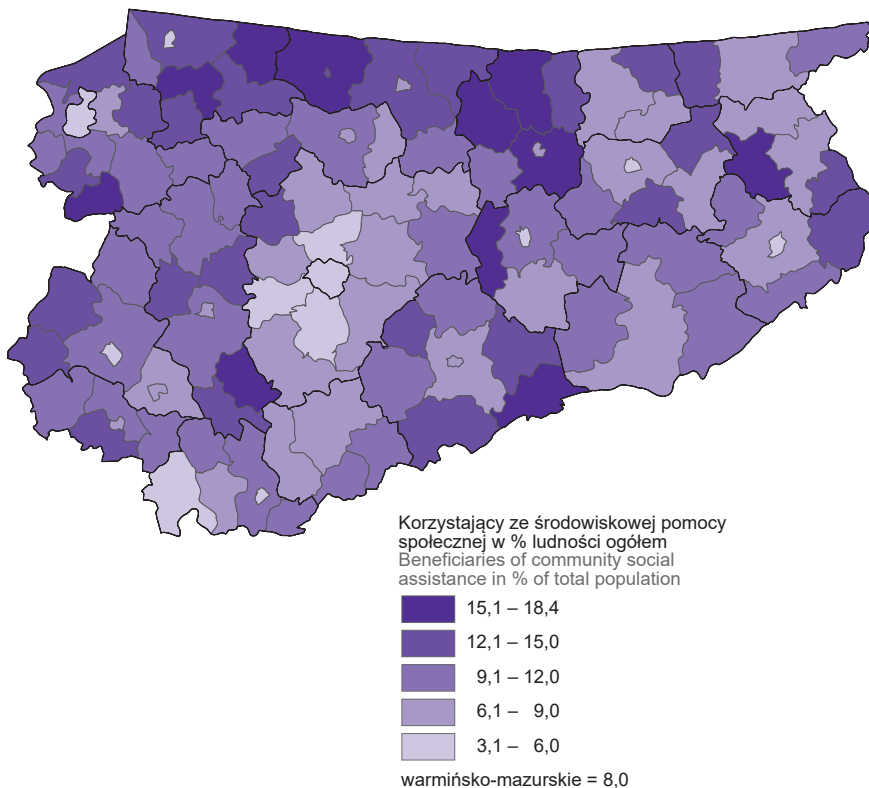
^a Osoby, którym przyznano świadczenie decyzją; w podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie. ^b Podano liczbę świadczeń, która w tym przypadku oznacza liczbę zmarłych.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

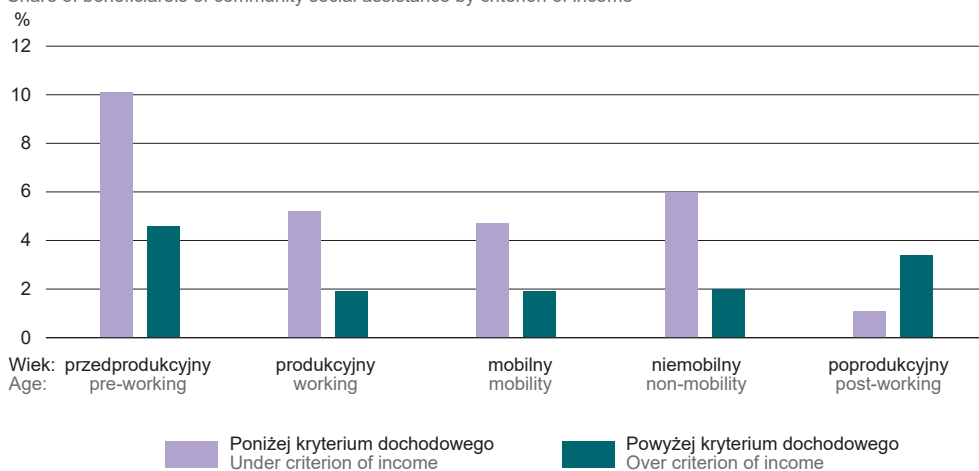
^a Persons awarded the benefit by the decision; under the item benefits, recipients may be shown several times. ^b The number of benefits is provided, which in this case means the number of deceased.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

MAPA 4 (29). BENEFICJENCI ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ W 2019 R.
 MAP 4 (29). BENEFICIARIES OF COMMUNITY SOCIAL ASSISTANCE IN 2019

Odsetek osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej według kryterium dochodowego
 Share of beneficiareis of community social assistance by criterion of income

Dział X. Kultura. Turystyka. Sport Chapter X. Culture. Tourism. Sport

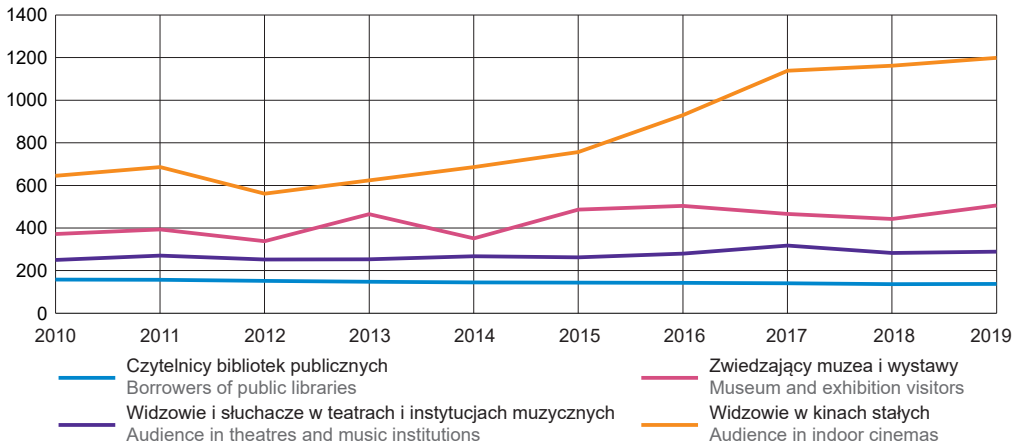
Kultura Culture

TABL. 1 (73). **DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA – TYTUŁY**
PUBLISHING ACTIVITIES – TITLES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	liczba tytułów number of titles				
Książki i broszury	489	526	560	562	Books and brochures
Wydawnictwa naukowe	178	214	175	156	Scientific publications
Podręczniki dla szkół wyższych	33	20	7	5	University textbooks
Wydawnictwa zawodowe	10	6	26	19	Professional publications
Podręczniki szkolne	1	-	1	7	School textbooks
Wydawnictwa popularne	62	90	141	176	Popular science
Literatura piękna	56	43	56	49	Belles-lettres
w tym dla dzieci i młodzieży	2	13	13	17	of which for children and youth
Gazety i czasopisma	149	153	154	150	Newspapers and magazines

Źródło: dane Biblioteki Narodowej.
Source: data of the National Library.

WYKRES 1 (47). **KORZYSTAJĄCY Z INSTYTUCJI KULTURY NA 1000 LUDNOŚCI**
CHART 1 (47). **PERSONS USING CULTURAL INSTITUTIONS PER 1000 POPULATION**

TABL. 2 (74). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)**
PUBLIC LIBRARIES (with branches)

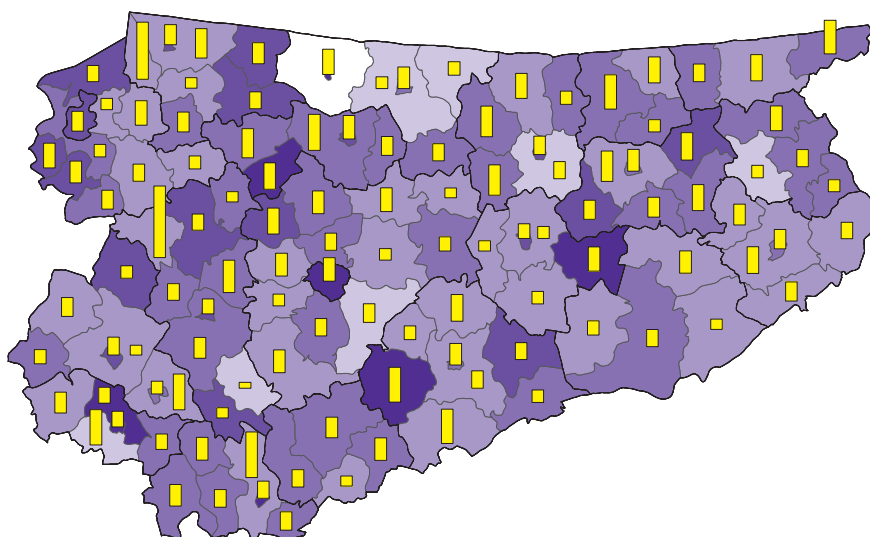
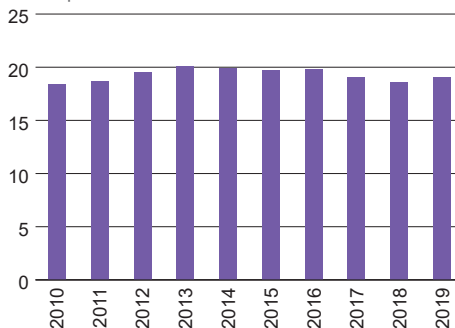
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Biblioteki (stan w dniu 31 grudnia)	316	304	299	297	Libraries (as of 31 December)
w tym na wsi	228	214	212	209	of which in rural areas
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31 grudnia)	124	128	102	89	Library service points (as of 31 December)
w tym na wsi	95	.	.	.	of which in rural areas
Księgozbiór (stan w dniu 31 grudnia)					Collection (as of 31 December)
w tys. wol.	5094,5	4427,2	4154,8	4086,4	in thousand volumes
w tym na wsi	2056,7	1745,9	1615,7	1564,1	of which in rural areas
Czytelnicy ^a w tys.	229,1	207,4	195,3	195,4	Borrowers ^a in thousand
w tym na wsi	54,1	49,8	47,0	46,7	of which in rural areas
Wypożyczenia ^{ab} :					Loans ^{ab} :
w tys. wol.	4222,0	4094,8	3635,5	3709,0	in thousand volumes
w tym na wsi	1245,1	1055,9	923,5	911,4	of which in rural areas
na 1 czytelnika w wol.	18,4	19,7	18,6	19,0	per borrower in volumes
w tym na wsi	23,0	21,2	19,7	19,5	of which in rural areas

a Łącznie z punktami bibliotecznymi, dane za lata 2015–2019 przyporządkowano w podziale na miasta i wieś według siedziby jednostki macierzystej. b W 2010 r. bez wypożyczeń międzybibliotecznych.

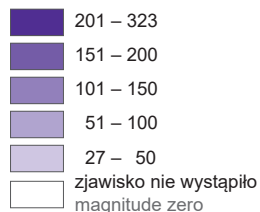
a Including library service points, data for 2015–2019 were assigned with division into urban areas and rural areas according to the location of the main unit. b In 2010 excluding interlibrary loans.

MAPA 1 (30). BIBLIOTEKI PUBLICZNE W 2019 R.
MAP 1 (30). PUBLIC LIBRARIES IN 2019

Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika
w woluminach
Loans per borrower in volumes

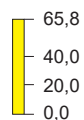

Czytelnicy bibliotek publicznych
na 1000 ludności
Borrowers of public libraries
per 1000 population

warmińsko-mazurskie = 137

Wypożyczenia księgozbioru
na 1 czytelnika w woluminach
Loans per borrower in volumes

warmińsko-mazurskie = 19,0

TABL. 3 (75). **MUZEA**
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Muzea i oddziały muzealne ^a	27	33	31	32	Museums with branches ^a
Muzealia ^a w tys. szt	-	-	261,8	267,4	Museum exhibits ^a in thousand pcs
Wystawy czasowe:	148	135	171	113	Temporary exhibitions:
własne ^b	81	76	81	78	own ^b
obce ^c	67	59	72	21	exterior ^c
współorganizowane	-	-	18	14	co-organized
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	540,5	700,9	632,5	720,6	Museum and exhibition visitors in thousand
w tym młodzież szkolna ^d	131,9	125,2	112,6	83,3	of which primary and secondary school students ^d

a Stan w dniu 31 grudnia. b W kraju. c Krajowe i z zagranicy. d Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.
a As of 31 December. b In Poland. c Domestic and foreign. d Visiting museums in organized groups.

TABL. 4 (76). **TEATRY, INSTYTUCJE MUZYCZNE, PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE**
THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Instytucje ^a Institutions ^a	Miejsca na widowni w stałej sali ^a Seats in fixed halls ^a	Przedstawienia i koncerty ^b Performances and concerts ^b	Widzowie i słuchacze ^b w tys. Audience ^b in thousand	SPECIFICATION	
Teatry i instytucje muzyczne	2010	5	1828	2718	364	Theatres and music institutions
	2015	5	1906	2486	378	
	2018	5	1978	2430	404	
	2019	5	1978	2510	411	
Teatry		3	1473	974	164	Theatres
dramatyczne		2	1253	568	117	dramatic
lalkowe		1	220	406	42	puppet
Teatry muzyczne		-	-	19	4	Music theatres
Filharmonie		1	505	1457	226	Philharmonic halls
Orkiestry symfoniczne i kameralne, chóry		1	-	49	16,8	Symphonic and chamber orchestras, choirs
Zespoły pieśni i tańca		-	-	11	4,6	Song and dance ensembles
Przedsiębiorstwa estradowe	2010	1	x	74	21,9	Entertainment enterprises
	2015	-	x	48	16,4	
	2018	-	x	25	25,3	
	2019	-	x	6	7,3	

a Stan w dniu 31 grudnia. b Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.
a As of 31 December. b Data concern activity performed in voivodship area, including outdoor events.

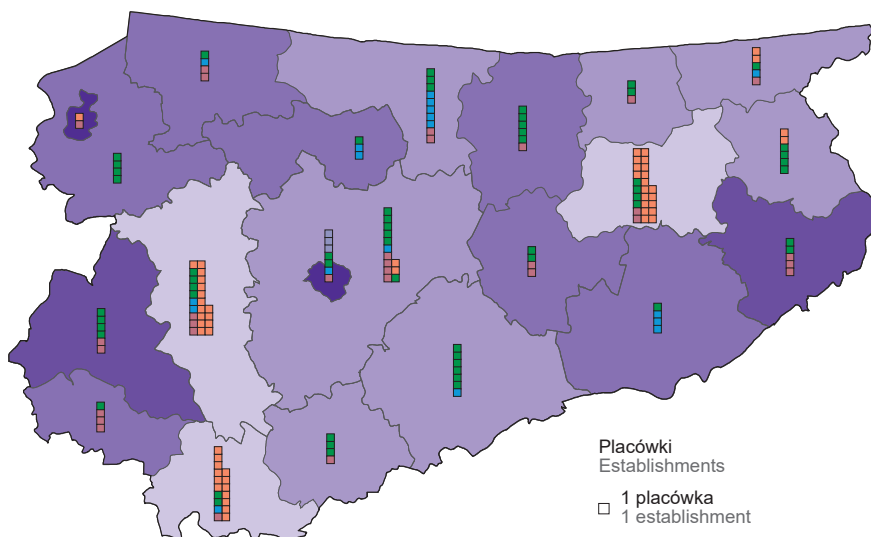
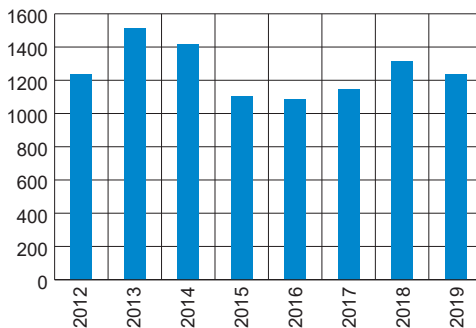
TABL. 5 (77). **KINA STAŁE**
INDOOR CINEMAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Kina (stan w dniu 31 grudnia)	21	18	20 ^a	20 ^b	Cinemas (as of 31 December)
w tym multiplexy	1	2	2	2	of which multiplexes
Miejsca na widowni (stan w dniu 31 XII)	7258	7262	8071	8012	Seats (as of 31 December)
w tym multiplexy	1904	3172	3178	3178	of which multiplexes
Seanse	34669	45772	61807	61792	Screenings
w tym multiplexy	16673	28612	31042	30096	of which multiplexes
na 1 kino	1651	2543	3090	3090	per cinema
Widzowie	938625	1092432	1663380	1710010	Audience
w tym multiplexy	563226	672352	774561	771617	of which multiplexes
na 1 kino	44696	60691	83169	85501	per cinema
na 1 seans	27	24	27	28	per screening

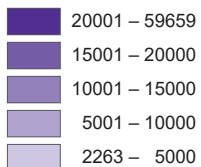
a W tym 3 miniplexy.
a Of which 3 miniplexes.

MAPA 2 (31). **PLACÓWKI KULTURY W 2019 R.**
 MAP 2 (31). **CULTURE CENTRES IN 2019**

Liczba uczestników imprez na 1000 ludności
 Number of event participants per 1000 population

Liczba ludności na 1 placówkę
 Population per 1 establishment

warmińsko-mazurskie = 8728

Placówki
 Establishments

□ 1 placówka
 1 establishment

Rodzaje placówek:
 Types of establishments:

- świetlice
community centres
- kluby
clubs
- ośrodki kultury
cultural centres
- domy kultury
cultural establishments
- centra kultury
centres of culture

Turystyka
Tourism
TABL. 6 (78). BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI^a
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31 lipca)	387	492	507	541	Establishments (as of 31 July)
w tym całoroczne	234	279	294	316	of which open all year
Obiekty hotelowe	168	189	211	218	Hotels and similar establishments
hotele	95	105	115	117	hotels
motele	4	3	3	3	motels
pensjonaty	26	27	32	36	boarding houses
inne obiekty hotelowe	43	54	61	62	other hotel establishments
Pozostałe obiekty	219	303	296	323	Other establishments
schroniska ^b	21	21	19	19	shelters ^b
kempingi	13	14	18	17	camping sites
pola biwakowe	20	16	21	21	tent camp sites
ośrodki wczasowe	55	36	39	43	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	26	16	20	19	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych	31	35	35	39	complexes of tourist cottages
hostele	1	2	2	2	hostels
pokoje gościnne	.	41	42	67	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	88	75	73	agrotourism lodgings
inne obiekty	52	34	25	23	miscellaneous establishments
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 lipca)	37722	40022	40813	42998	Bed places (as of 31 July)
w tym całoroczne	19213	22542	23756	24667	of which open all year
Obiekty hotelowe	13072	16097	18204	18914	Hotels and similar establishments
hotele	10068	12547	13594	14212	hotels
motele	91	49	48	42	motels
pensjonaty	767	912	1204	1340	boarding houses
inne obiekty hotelowe	2146	2589	3358	3320	other hotel establishments
Pozostałe obiekty	24650	23925	22609	24084	Other facilities
schroniska ^b	1510	1742	1492	1820	shelters ^b
kempingi	1330	1538	1560	1572	camping sites
pola biwakowe	1495	1241	1710	1735	tent camp sites
ośrodki wczasowe	6714	4067	4322	5027	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	3617	2836	3003	2599	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych ^c	1768	3583	2877	3262	complexes of tourist cottages ^c
hostele	31	81	71	71	hostels
pokoje gościnne	.	709	748	1164	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	1351	1238	1225	agrotourism lodgings
inne obiekty	8185	6777	5588	5609	miscellaneous establishments
Korzystający z noclegów	898771	1135040	1308573	1377450	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni	144700	157602	162345	164721	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	641165	889721	1043041	1096176	Hotels and similar establishments
hotele	558015	777227	910164	963025	hotels
motele	3853	2138	2317	2067	motels
pensjonaty	17095	23345	37901	36987	boarding houses
inne obiekty hotelowe	62202	87011	92659	94097	other hotel establishments
Pozostałe obiekty	257606	245319	265532	281274	Other establishments
schroniska ^b	18699	27434	23415	23765	shelters ^b
kempingi	13445	11358	15912	14855	camping sites
pola biwakowe	7588	7332	12904	10975	tent camp sites
ośrodki wczasowe	76571	34452	45982	58688	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	51608	51014	60649	60044	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych ^c	17864	33519	36379	37706	complexes of tourist cottages ^c
hostele	690	3683	1775	1440	hostels
pokoje gościnne	.	7717	13424	17941	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	11588	8960	10131	agrotourism lodgings
inne obiekty	71141	57222	46132	45729	miscellaneous establishments

a W 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych; w latach 2015–2019 dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. Dane za lata 2018 i 2019 opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. b Łącznie ze schroniskami młodzieżowymi i szkolnymi schroniskami młodzieżowymi. c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

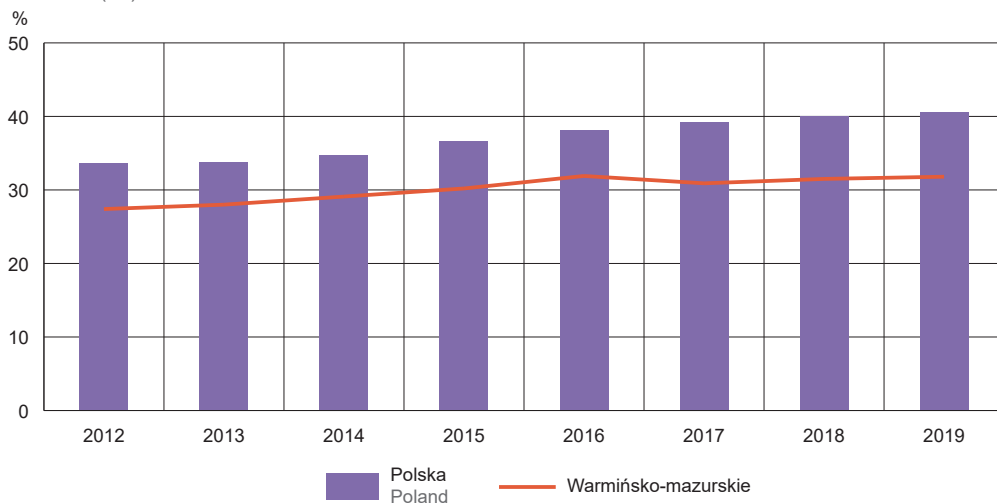
a In 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings; in 2015–2019 concern establishments possessing 10 and more bed places. Data for 2018 and 2019 were compiled with consideration imputation for units, which refused to participate in the survey. b Including youth hostels and school youth hostels. c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 6 (78). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI^a (dok.)**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Udzielone noclegi	2407502	2831860	3236269	3379520	Nights spent (overnight stays)
w tym turystom zagranicznym	361077	380250	395204	395351	of which by foreign tourists
Obiekty hotelowe	1273703	1794094	2165680	2255308	Hotels and similar establishments
hotele	1089446	1529777	1829529	1914421	hotels
motele	5296	2664	3039	2713	motels
pensjonaty	41038	65885	92427	94126	boarding houses
inne obiekty hotelowe	137923	195768	240685	244048	other hotel establishments
Pozostałe obiekty	1133799	1037766	1070589	1124212	Other establishments
schroniska ^b	51526	78854	67045	67058	shelters ^b
kempingi	35936	34765	39070	37327	camping sites
pola biwakowe	22495	22339	42968	37000	tent camp sites
ośrodki wczasowe	401182	146188	181973	251816	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	37054	34885	22631	214101	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych ^c	202927	192551	223000	115840	complexes of tourist cottages ^c
hostele	1066	5802	5476	3727	hostels
pokoje gościnne	.	23325	47073	55272	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	37183	31247	36329	agrotourism lodgings
inne obiekty	381613	461874	410106	305742	miscellaneous establishments

a W 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych; w latach 2015–2019 dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. Dane za lata 2018 i 2019 opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. b Łącznie ze schroniskami młodzieżowymi i szkolnymi schroniskami młodzieżowymi. c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu. a In 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings; in 2015–2019 concerns establishments with 10 and more bed places. Data for 2018 and 2019 were compiled considering imputation for units, which refused to participate in the survey. b Including youth hostels and school youth hostels. c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

WYKRES 2 (48). **STOPIEŃ WYKORZYSTANIA MIEJSC NOCLEGOWYCH^a**
CHART 2 (48). **OCCUPANCY RATE OF BED PLACES^a**

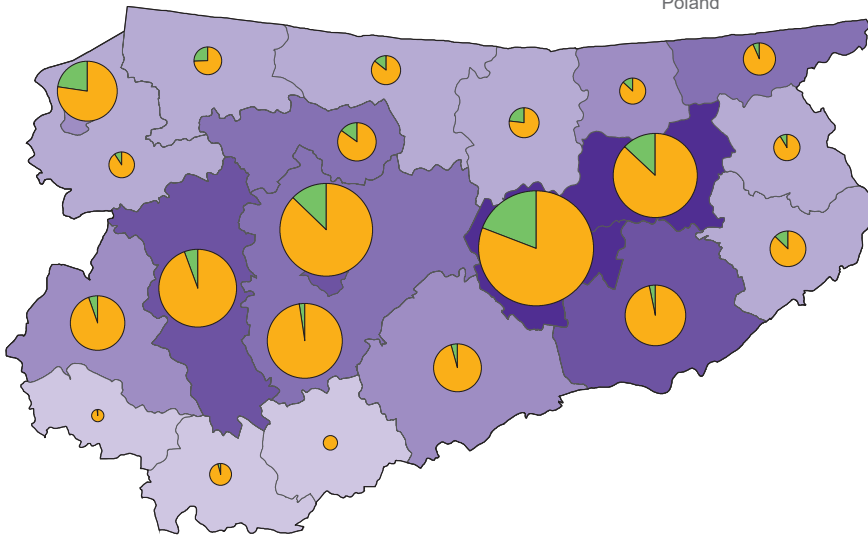
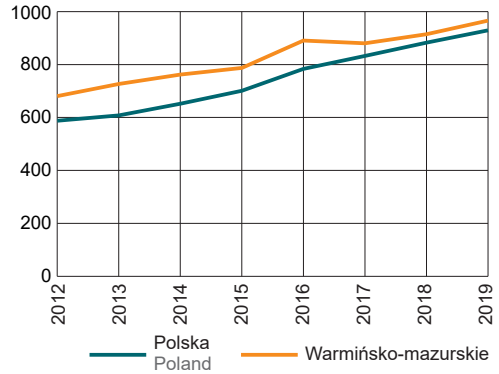

a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych.
a Concerns establishments with 10 and more bed places.

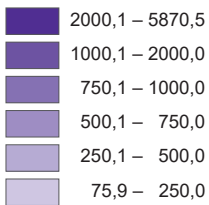
MAPA 3 (32). WYKORZYSTANIE BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI W 2019 R.

MAP 3 (32). OCCUPANCY OF TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS IN 2019

Turyści korzystający z noclegów na 1000 ludności
Tourists accommodated per 1000 population

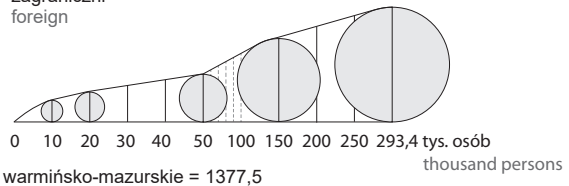
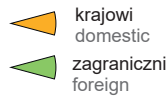

Na 1000 ludności
Per 1000 population

warmińsko-mazurskie = 966,0

Turyści:
Tourists:

Sport

TABL. 7 (79). ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ I KLUBY SPORTOWE
 Stan w dniu 31 grudnia
 PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS AND SPORTS CLUBS
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2016	2018	SPECIFICATION
ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS					
Jednostki organizacyjne	707	468	397	381	Organizational units
Członkowie	15463	12004	18757	10734	Members
Ćwiczący ^a	15552	12366	10618	8015	Persons practising sports ^a
KLUBY SPORTOWE SPORTS CLUBS					
Jednostki organizacyjne	545	538	544	537	Organizational units
Członkowie	34771	33443	33823	33877	Members
Ćwiczący	33682	33007	34979	34259	Persons practising sports
mężczyźni	24519	24298	26101	25003	males
kobiety	9163	8709	8878	9256	females
w tym w wieku do 18 lat	25599	24480	24836	25169	of which aged up to 18 years
Sekcje sportowe	1130	994	959	911	Sports sections
Trenerzy	471	541	883	901	Coaches
Instruktorzy sportowi	951	954	802	769	Sports instructors
Inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	459	312	286	345	Other persons running sports classes

^a Dane szacunkowe.

U w a g a. Dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

^a Estimated data.

N o t e. Data on the basis of a periodic survey conducted every two years.

TABL. 8 (80). WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTÓW W KLUBACH SPORTOWYCH W 2018 R.
 Stan w dniu 31 grudnia
 SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS IN 2018
 As of 31 December

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTÓW	Sekcje Sections	Ćwiczący Persons practising sports			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors	SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
Badminton	5	68	31	28	1	4	Badminton
Boks	6	205	58	158	8	4	Boxing
Brydż sportowy	6	93	17	-	2	1	Bridge
Gimnastyka sportowa	2	55	55	50	5	5	Artistic gymnastics
Hokej na lodzie	3	72	11	43	-	4	Ice hockey
Jeździectwo ^a	20	331	261	133	4	44	Equestrian sports ^a
Judo	7	167	77	76	8	5	Judo
Kajakarstwo klasyczne	14	1054	382	865	9	22	Classic canoeing
Karate ^a	5	68	31	28	1	4	Karate ^a
Kick-boxing	16	589	152	437	9	13	Kick-boxing
Kolarstwo górskie	7	132	19	33	2	2	Mountain biking
Kolarstwo szosowe	12	171	44	84	5	8	Road cycling
Koszykówka	41	1460	727	1349	36	40	Basketball
Lekkoatletyka	49	1550	732	1343	37	40	Athletics
Łucznictwo	2	27	10	17	-	2	Archery
Łyżwiarstwo figurowe	1	72	58	72	1	3	Figure skating
Łyżwiarstwo szybkie ^a	5	121	61	73	3	4	Speed skating ^a

^a Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

^a A sports field (consists of a number of related kinds of sports).

**TABL. 8 (80). WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTÓW W KLUBACH SPORTOWYCH
W 2018 R. (dok.)**
Stan w dniu 31 grudnia
SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS
IN 2018 (cont.)
As of 31 December

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTÓW	Sekcje Sections	Ćwiczący Persons practising sports			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors	SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
Piłka nożna	224	13376	814	10395	459	119	Football
Piłka nożna halowa (futsal)	12	319	39	274	9	6	Indoor football
Piłka ręczna	34	1281	524	1151	31	28	Handball
Piłka siatkowa	101	2893	1700	2603	74	76	Volleyball
Pływanie	32	2111	954	1852	35	40	Swimming
Podnoszenie ciężarów	6	80	5	60	3	7	Weightlifting
Sport lotniczy ^a	7	173	19	30	-	13	Air sport ^a
Sport motorowy ^a	5	88	4	9	1	3	Motorsport ^a
Strzelectwo sportowe ^a	39	3451	402	109	49	110	Sport shooting ^a
Szachy	22	797	185	630	6	24	Chess
Szermierka	3	81	26	81	3	4	Fencing
Tenis	10	542	192	332	9	11	Tennis
Tenis stołowy	44	771	253	621	24	33	Table tennis
Wioślarstwo	3	103	42	95	2	7	Rowing
Zapasy styl klasyczny	8	220	18	215	8	12	Greco-Roman wrestling
Zapasy styl wolny	6	127	29	121	5	7	Freestyle wrestling
Żeglarstwo ^a	21	328	119	197	11	20	Sailing ^a

a Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

a A sports field (consists of a number of related kinds of sports).

TABL. 9 (81). WYBRANE OBIEKTY SPORTOWE^a W 2018 R.
Stan w dniu 31 grudnia
SELECTED SPORTS FACILITIES^a IN 2018
As of 31 December

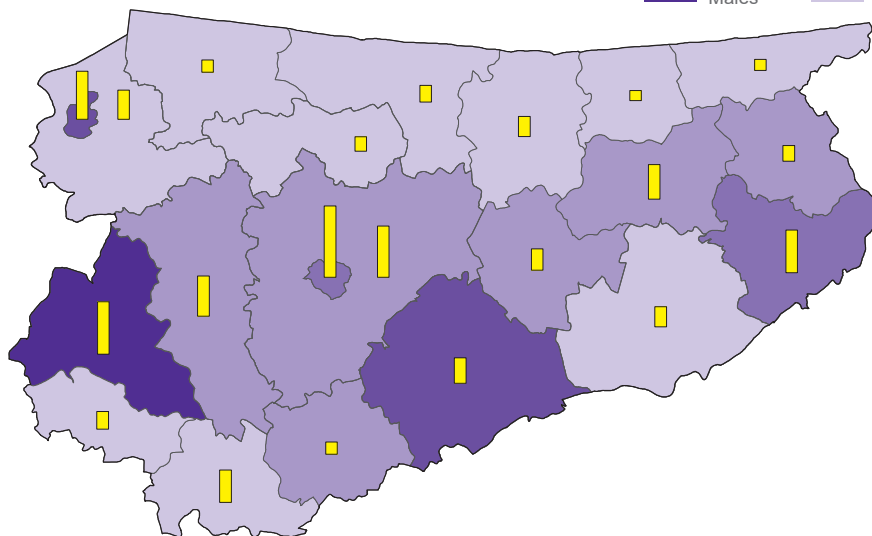
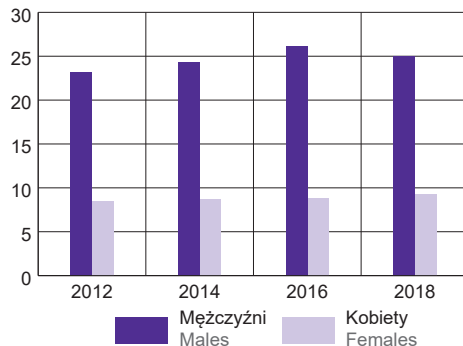
WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W tym dostosowane do potrzeb niepeł- nosprawnych osób ćwiczących Of which adapted to the needs of disabled persons practising sports	SPECIFICATION
Stadiony ogółem^b	85	24	Stadiums total^b
w tym piłkarskie	34	6	of which football
Boiska do gier wielkich ^c	281	42	Fields for big games ^c
w tym piłkarskie	280	42	of which football
Boiska do gier małych ^c	69	39	Fields for small games ^c
w tym:			of which:
koszykówki	31	20	basketball
piłki ręcznej	4	3	handball
piłki siatkowej	34	16	volleyball
Boiska uniwersalne (wielozadaniowe)	159	90	Universal and multipurpose sports fields
Korty tenisowe	94	43	Tennis courts
Hale sportowe	46	33	Sports halls
Sale gimnastyczne ^d	41	23	Gyms ^d
Pływalnie	23	18	Swimming pools
Tory sportowe	10	1	Sports tracks
Lodowiska sztucznie mrożone	18	6	Ice skating rinks

a Bez obiektów przyszkolnych. b Łącznie z deklarowanymi obiektami niespełniającymi wymogów przewidzianych dla stadionów, np. widowni. c Łącznie z obiektami niepełnowymiarowymi. d Łącznie z salami pomocniczymi.

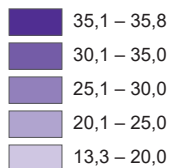
a Excluding schools facilities. b Including declared facilities not satisfying the requirements for stadiums, e.g. the seating. c Including non-full-size facilities. d Including auxiliary gyms.

MAPA 4 (33). KLUBY SPORTOWE W 2018 R.
 MAP 4 (33). SPORTS CLUBS IN 2018

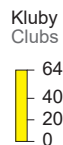
Ćwiczący w klubach sportowych według płci
 Persons practising sports in sports clubs by sex
 tys.
 thousands

Ćwiczący na 1000 ludności
 Persons practising sports per 1000 population

warmińsko-mazurskie = 23,9

warmińsko-mazurskie = 537

Dział XI. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne
Chapter XI. Science and technology. Information society

Nauka i technika
Science and technology

TABL. 1 (82). PODMIOTY, STOPIEŃ ŻUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ ORAZ NAKŁADY W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ
ENTITIES, DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT AND EXPENDITURES IN RESEARCH AND DEVELOPMENT

A. PODMIOTY^a
ENTITIES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
OGÓŁEM	34	87	120	116	TOTAL
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	13	16	20	11	of which R&D dedicated entities
instytuty ^b	institutes ^b
uczelnie ^b	6	5	4	4	higher education institutions ^b
pozostałe	4	8	13	.	others
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	-	-	3	.	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	14	52	66	72	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	13	50	61	67	of which manufacturing
Budownictwo	-	-	3	.	Construction
Usługi ^c	20	35	48	40	Services ^c

B. STOPIEŃ ŻUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI B+R^a
DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN R&D^a

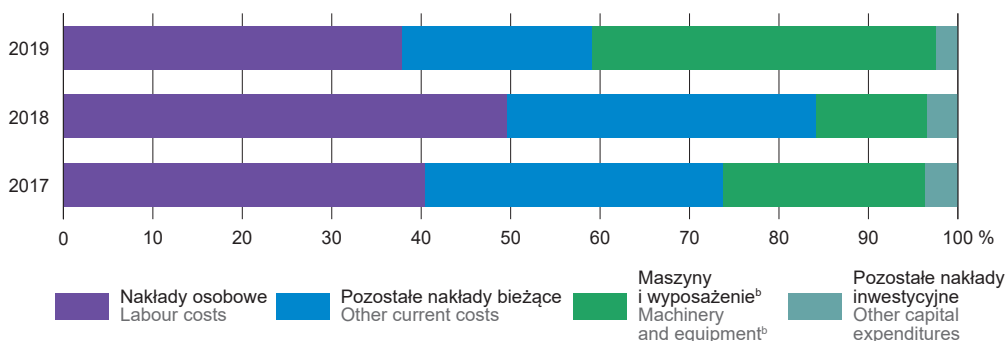
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
OGÓŁEM	73,4	95,0	86,8	83,8	TOTAL
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	75,3	99,7	92,6	87,7	of which R&D dedicated entities
instytuty ^b	64,7	95,2	93,9	.	institutes ^b
uczelnie ^b	.	100,0	.	86,7	higher education institutions ^b
pozostałe	.	.	.	-	others
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	-	-	-	-	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	.	22,7	33,3	32,8	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	.	22,7	33,3	33,2	of which manufacturing
Budownictwo	-	-	.	.	Construction
Usługi ^c	73,7	98,7	90,0	85,9	Services ^c

C. NAKŁADY^d NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ
EXPENDITURES^d ON RESEARCH AND DEVELOPMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
OGÓŁEM	173,8	154,3	303,2	467,6	TOTAL
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	149,6	124,4	176,3	.	of which R&D dedicated entities
instytuty ^b	institutes ^b
uczelnie ^b	.	79,3	.	.	higher education institutions ^b
pozostałe	0,2	2,1	5,6	.	others
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	-	-	.	.	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	3,8	22,3	83,3	191,2	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	3,4	22,0	75,8	187,4	of which manufacturing
Budownictwo	-	-	.	.	Construction
Usługi ^c	170,0	132,0	216,6	272,3	Services ^c

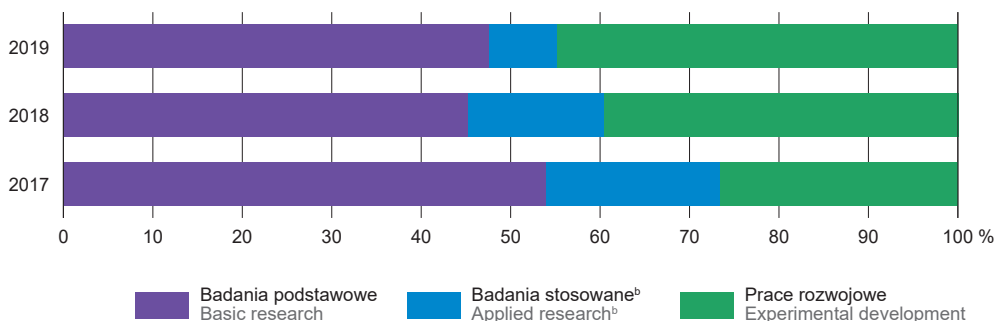
a Stan w dniu 31 grudnia. b Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 192. c Pozostałe rodzaje działalności (sekcje G–U). d Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych.

a As of 31 December. b See general notes, item 1 on pages 192. c Other kinds of activity (sections G–U). d Intramural; excluding depreciation of fixed assets.

WYKRES 1 (49). NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW KOSZTÓW
CHART 1 (49). EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT BY TYPE OF COSTS

a Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych. b Dotyczy maszyn i urządzeń technicznych, narzędzi, przyrządów, ruchomości, wyposażenia oraz środków transportu (grupy 3–8 KŚT).

a Intramural; excluding depreciation of fixed assets. b Concerns machinery and technical equipment, tools, instruments, movable properties, equipment not elsewhere classified and means of transport (groups 3–8 according to Classification of Fixed Assets).

WYKRES 2 (50). NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI B+R
CHART 2 (50). EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT BY TYPE OF R&D

a Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych. b W 2017 r. łącznie z nakładami na badania przemysłowe.

a Intramural; excluding depreciation of fixed assets. b In 2017 including expenditures on industrial research.

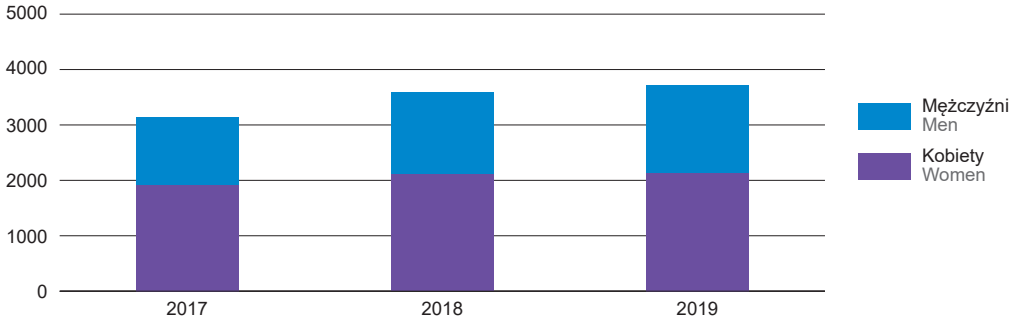
TABL. 2 (83). NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG DZIEDZIN B+R (ceny bieżące)
EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT BY FIELD OF R&D (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN				
O G Ó Ł E M	173,8	154,3	303,2	467,6	TOTAL
w dziedzinie:					in the field of:
Nauk przyrodniczych	25,7	23,3	37,0	41,6	Natural sciences
Nauk inżynierskich i technicznych	11,7	27,2	125,5	255,0	Engineering and technology
Nauk medycznych i nauk o zdrowiu	18,4	18,9	30,9	.	Medical and health sciences
Nauk rolniczych i weterynaryjnych	97,2	74,1	87,3	124,0	Agricultural and veterinary sciences
Nauk społecznych	17,8	8,0	16,7	19,3	Social sciences
Nauk humanistycznych i sztuki	2,8	2,7	5,8	.	Humanities and the arts

a Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych.

a Intramural; excluding depreciation of fixed assets.

WYKRES 3 (51). PRACUJĄCY (personel wewnętrzny)^a W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG PŁCI
CHART 3 (51). INTERNAL PERSONNEL^a IN RESEARCH AND DEVELOPMENT BY SEX

 w osobach
 in persons

a Uwzględniono wszystkie osoby, które w danym roku przeznaczyły na działalność B+R minimum 10% całkowitego czasu pracy lub ich wkład w działalność B+R był bardzo istotny.

a Taking into account all persons who in a given year allocated a minimum 10% of their total working time to R&D or their contribution to the R&D was very significant.

TABL. 3 (84). PRACUJĄCY (personel wewnętrzny)^a W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
INTERNAL PERSONNEL^a IN RESEARCH AND DEVELOPMENT BY EDUCATIONAL LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Z wykształceniem With level of education wyższym higher					pozostałym other	SPECIFICATION
		z tytułem profesora with title of professor	ze stopniem naukowym with scientific degree of		pozostali others			
			doktora habilitowanego habilitated doctor ^b (HD)	doktora doctor (PhD)				
2018	3599	217	.	.	1409	.		
OGÓŁEM 2019	3720	.	.	.	1391	.	TOTAL	
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	of which R&D dedicated entities	
instytuty ^c	institutes ^c	
uczelnie ^c	higher education institutions ^c	
pozostałe	others	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	.	.	-	-	.	.	Agriculture, forestry and fishing	
Przemysł	821	4	.	20	384	.	Industry	
w tym przetwórstwo przemysłowe	790	.	.	17	.	392	of which manufacturing	
Budownictwo	.	-	-	.	.	.	Construction	
Usługi ^d	2858	Services ^d	

a W osobach; uwzględniono wszystkie osoby, które w danym roku przeznaczyły na działalność B+R minimum 10% całkowitego czasu pracy lub ich wkład w działalność B+R był bardzo istotny. c Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 192. d Pozostałe rodzaje działalności (sekcje G–U).

a In persons; taking into account all persons who in a given year allocated a minimum 10% of their total working time to R&D or their contribution to the R&D was very significant. b The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions. c See general notes, item 1 on pages 192. d Other kinds of activity (sections G–U).

TABL. 4 (85). PRACUJĄCY (personel wewnętrzny)^a W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG FUNKCJI

 INTERNAL PERSONNEL^a IN RESEARCH AND DEVELOPMENT BY FUNCTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2018		2019			SPECIFICATION
	ogółem total		badacze researchers	technicy i pracownicy równorzędni technicians and equivalent staff	pozostali personel pomocniczy other supporting staff	
OGÓŁEM	2028,0	2199,5	1543,7	413,5	242,3	TOTAL
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	.	.	.	166,1	.	of which R&D dedicated entities
instytuty ^b	institutes ^b
uczelnie ^b	higher education institutions ^b
pozostałe	46,7	others
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	-	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	.	513,9	208,5	169,2	136,2	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	501,1	504,3	203,7	.	.	of which manufacturing
Budownictwo	-	Construction
Usługi ^c	1505,6	1663,8	1313,4	244,3	106,1	Services ^c

a W ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC). b Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 192. c Pozostałe rodzaje działalności (sekcje G–U).
 a In full-time equivalents (FTE). b See general notes, item 1 on pages 192. c Other kinds of activity (sections G–U).

WYKRES 4 (52). PRZEDSIĘBIORSTWA INNOWACYJNE W LATACH 2017–2019 WEDŁUG RODZAJÓW INNOWACJI

CHART 4 (52). INNOVATIVE ENTERPRISES IN THE YEARS 2017–2019 BY INNOVATION TYPES

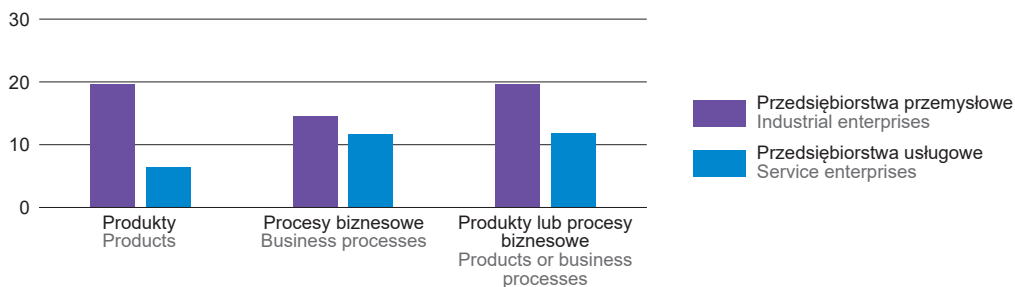
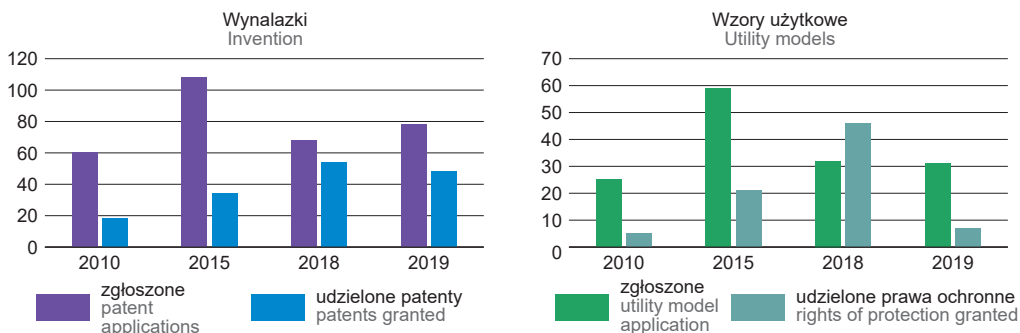

WYKRES 5 (53). WYNAŁAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE^a

 CHART 5 (53). DOMESTIC INVENTIONS AND UTILITY MODELS^a

^a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej.
 Źródło: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.

^a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.
 Source: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

Spółeczeństwo informacyjne

Information society

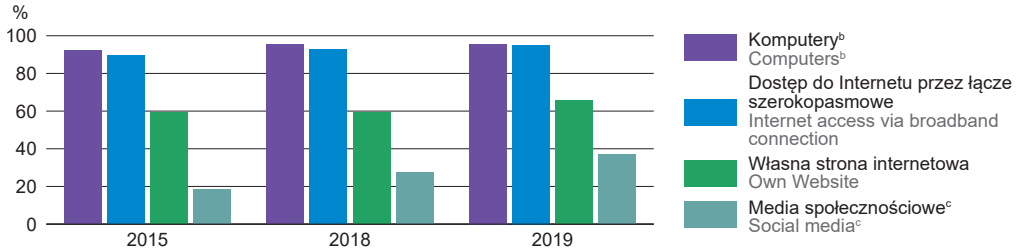
TABL. 5 (86). CELE WYKORZYSTANIA INTERNETU W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a
PURPOSES OF USING THE INTERNET BY ENTERPRISES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in percent of total enterprises				
Przedsiębiorstwa kupujące usługi w chmurze obliczeniowej	.	.	6,4	8,5	Enterprises buying cloud computing services
Przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż elektroniczną	6,0	12,0	13,0	12,1	Enterprises conducting electronic sales
Przedsiębiorstwa korzystające z otwartych danych publicznych	.	.	16,8	17,6	Enterprises using open data

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

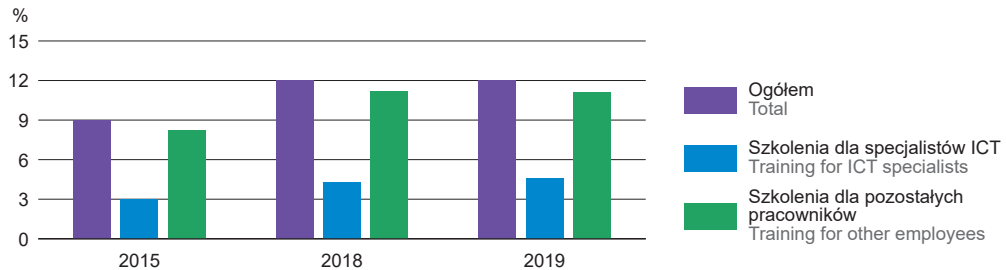
WYKRES 6 (54). PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-TELEKOMUNIKACYJNE

Stan w styczniu

CHART 6 (54). ENTERPRISES^a USING SELECTED INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES
As of January

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9. b Stacjonarne i przenośne np. laptopy (notebooki); od 2015 r. również smartfony i nettopy. c Serwisy społecznościowe, blogi, strony umożliwiające udostępnianie multimediów i narzędzi wymiany informacji Wiki.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b Desktop and portable computers e.g. laptops (notebooks); since 2015 including smartphones and nettops. c Social networks, blogs, multimedia content sharing websites, Wiki based knowledge sharing tools.

WYKRES 7 (55). PRZEDSIĘBIORSTWA ZAPEWNIAJĄCE SWOIM PRACOWNIKOM SZKOLENIA PODNOSZĄCE UMIEJĘTNOŚCI Z ZAKRESU ICT**CHART 7 (55). ENTERPRISES PROVIDING ICT TRAINING TO THEIR EMPLOYEES**

Dział XII. Ceny Chapter XII. Prices

TABL. 1 (87). PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w zł in PLN				
Ziarno zbóż konsumpcyjnych i paszowych – za 1 dt:					Consumer and for feeds cereal grain – per dt:
pszenicy	61,17	68,31	74,49	72,64	wheat
żyta	44,03	50,88	62,74	58,64	rye
jęczmienia	50,81	60,56	71,07	72,61	barley
owsa i mieszanek zbożowych	36,70	45,50	55,14	59,68	oats and cereal mixed
pszenżyta	46,99	54,80	66,46	63,54	triticale
Ziemniaki – za 1 dt	63,90	66,03	47,79	72,65	Potatoes – per dt
w tym jadalne (bez wczesnych)	56,26	65,24	62,00	96,92	of which edible (excluding early kinds)
Buraki cukrowe – za 1 dt	11,38	11,44	11,46	11,22	Sugar beets – per dt
Rzepak i rzepik przemysłowy – za 1 dt	129,00	149,28	153,88	152,06	Industrial rape and turnip rape – per dt
Liście tytoniu – za 1 dt	566,73	777,87	914,86	947,36	Raw tobacco – per dt
Żywiec rzeźny – za 1 kg:					Animals for slaughter – per kg:
bydło (bez cieląt)	4,27	6,03	6,51	6,20	cattle (excluding calves)
cielęta	8,49	8,69	9,93	8,26	calves
trzoda chlewna	4,01	4,31	4,53	5,39	pigs
Mleko krowie – za 1 l	1,10	1,15	1,40	1,37	Cows' milk – per l
Jaja kurze konsumpcyjne – za 1 szt.	0,10	0,17	0,17	0,19	Consumer hen eggs – per piece

TABL. 2 (88). PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH
AVERAGE MARKETPLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS

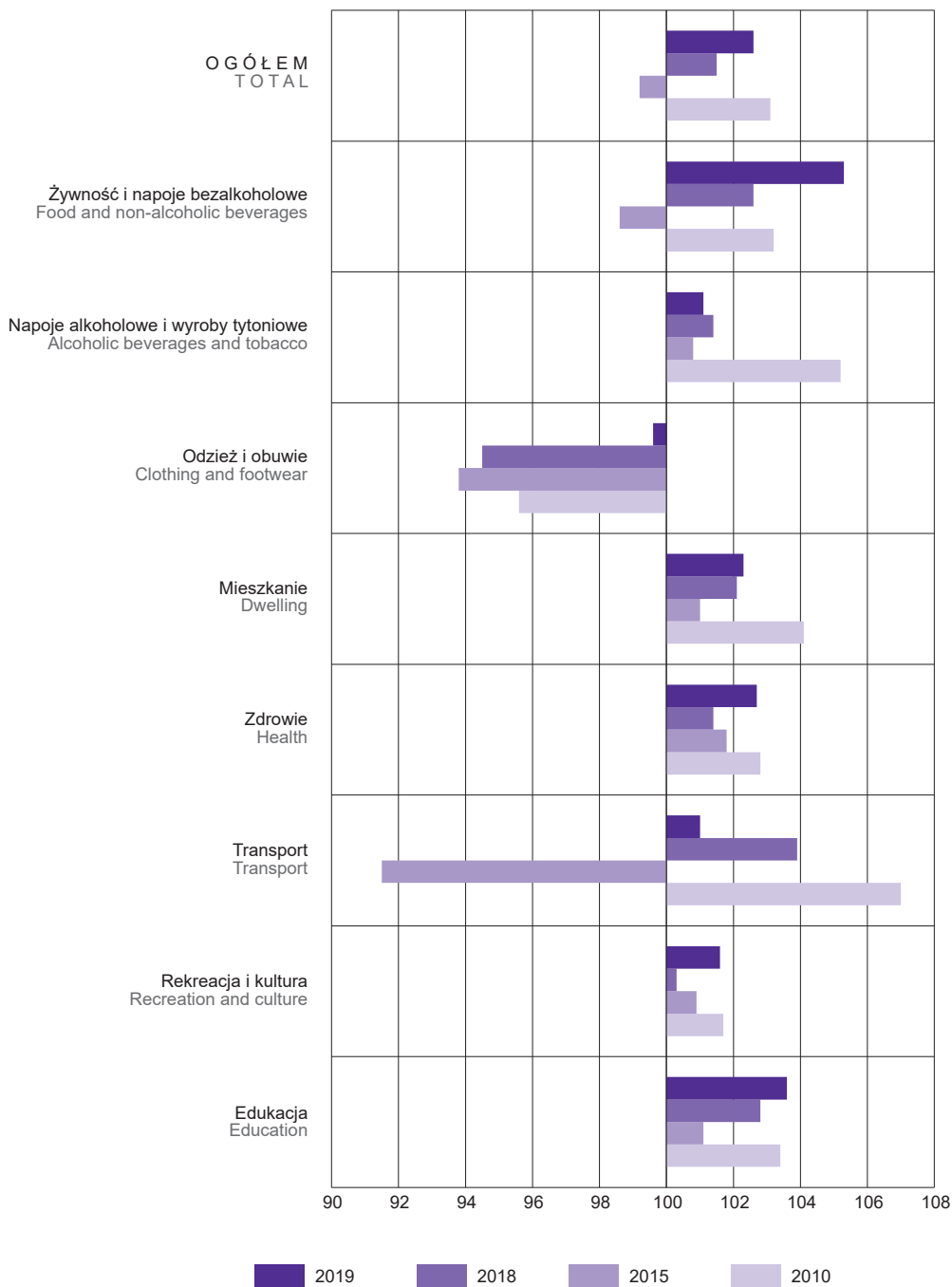
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w zł in PLN				
Ziarno zbóż – za 1 dt:					Cereal grain – per dt:
pszenicy	61,18	85,83	88,27	97,33	wheat
żyta	42,63	70,56	80,00	76,00	rye
jęczmienia	50,00	79,01	79,10	101,30	barley
owsa	43,96	62,17	71,27	82,55	oats
pszenżyta	49,77	75,87	78,51	85,97	triticale
Ziemniaki (bez jadalnych wczesnych) – za 1 dt	107,40	99,39	109,21	192,09	Potatoes (excluding edible early kinds) – per dt
Siano łąkowe – za 1 dt	.	.	.	53,34	Meadow hay – per dt
Słoma zbóż ozimych – za 1 dt	.	.	.	41,67	Straw of winter cereals – per dt
Zwierzęta gospodarskie – prosię na chów – za 1 szt.	158,04	151,26	.	.	Livestock – piglet – per head
Żywiec rzeźny – trzoda chlewna – za 1 kg	3,81	5,32	.	.	Animals for slaughter – pigs – per kg
Jaja kurze – za 1 szt.	0,48	0,67	0,78	0,74	Hen eggs – per piece

WYKRES 1 (56). WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH

Rok poprzedni = 100

CHART 1 (56). PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

Previous year = 100

Dział XIII. Rolnictwo
Chapter XIII. Agriculture

TABL. 1 (89). POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG RODZAJÓW UŻYTKÓW^a
Stan w czerwcu
AGRICULTURAL LAND AREA BY LAND TYPE^a
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	W tym gospodarstwa indywidualne	SPECIFICATION
		Total	Of which private farms	
		w ha	in ha	
O G Ó Ł E M	2010	1001009	862049	T O T A L
	2015	994569	871735	
	2018	948701	839361	
	2019	945350	837845	
W dobrej kulturze rolnej		925291	832223	In good agricultural condition
Pod zasiewami		598211	526343	Sown area
Grunty ugorowane		6842	5170	Fallow land
Uprawy trwałe		3261	3102	Permanent crops
Ogrody przydomowe		795	791	Kitchen gardens
Łąki trwałe		222058	209333	Permanent meadows
Pastwiska trwałe		94124	87484	Permanent pastures
Pozostałe		20059	5623	Others

a Według siedziby użytkownika.
a By residence of the holder.

TABL. 2 (90). GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH
Stan w czerwcu
FARMS BY AREA GROUPS
As of June

LATA YEARS	w tys. in thousands	Gospodarstwa Farms								Przeciętna powierzchnia ogólna gospodarstwa w ha Average total farm area in ha	
		o powierzchni użytków rolnych – w odsetkach with agricultural land area of – in percent								ogółem total	w tym użytki rolne of which agricultural land
		do 1,00 ha up to	1,01– –1,99	2,00– –4,99	5,00– –9,99	10,00– –14,99	15,00– –19,99	20,00– –49,99	50,00 ha i więcej and more		
O G Ó Ł E M T O T A L											
2010	43,8	1,6	11,5	17,5	17,0	15,5	10,2	19,6	7,1	26,64	22,86
2013	41,7	1,2	11,2	16,3	17,7	14,8	9,9	20,4	8,5	27,33	24,47
2016	43,2	2,0	8,9	18,8	17,3	13,6	9,7	20,7	9,0	26,19	23,70
W tym GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE Of which PRIVATE FARMS											
2010	43,5	1,6	11,5	17,6	17,1	15,5	10,3	19,6	6,8	22,02	19,80
2013	41,5	1,2	11,3	16,4	17,8	14,9	9,9	20,5	8,1	23,25	21,24
2016	42,9	2,0	8,9	18,9	17,4	13,6	9,7	20,7	8,7	23,70	21,64

U w a g a. Od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.
N o t e. Since 2013, data on the basis of period survey conducted every three years.

TABL. 3 (91). EKOLOGICZNE GOSPODARSTWA ROLNE
ORGANIC FARMS

LATA YEARS	Z certyfikatem Certified		W okresie przestawiania Under conversion	
	gospodarstwa farms	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha organic agricultural land in ha	gospodarstwa farms	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha organic agricultural land in ha
2010		989		41112
2015		3477		19819
2018		2719		28498
2019		2674		25889

Ź r ó d ł o: dane Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.
S o u r c e: data the Main Inspectorate of Agricultural and Food Quality.

TABL. 4 (92). POWIERZCHNIA ZASIEWÓW

Stan w czerwcu
SOWN AREA
As of June

ZIEMIOPŁODY	2010	2015	2018	2019		CROPS
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
O G Ó Ł E M	592127	608740	595809	598211	526343	T O T A L
w tym:						of which:
Zboża	429017	369639	385872	382318	342400	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe	347394	315055	326891	320762	285274	basic cereals
pszenica	143663	150888	156333	147440	124248	wheat
żyto	39578	27031	34087	37113	34469	rye
jęczmień	44732	32131	49207	38662	36415	barley
owies	29916	19010	24507	22195	20415	oats
pszenżyto	89504	85995	62757	75352	69727	triticale
mieszanki zbożowe	64285	37150	40668	42938	42893	cereal mixed
kukurydza na ziarno	8969	12422	13020	14762	10915	maize for grain
Ziemniaki	10435	9355	8772	7624	7021	Potatoes
Buraki cukrowe	3379	2060	2875	3254	3091	Sugar beets
Rzepak i rzepik	68972	75786	46381	75349	59054	Rape and turnip rape

TABL. 5 (93). ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW
SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS

ZIEMIOPŁODY	2011-2015 ^a	2015	2018	2019		CROPS
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Zboża	1540092	1461328	1257546	1500117	1266245	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe	1296677	1293839	1079317	1283159	1076450	basic cereals
pszenica	668988	741111	594191	679964	531530	wheat
żyto	104601	79202	90196	119356	108233	rye
jęczmień	125603	100920	132686	122390	112525	barley
owies	69008	52241	62293	67109	59816	oats
pszenżyto	328478	320366	199950	294341	264347	triticale
mieszanki zbożowe	170083	103755	99678	126159	126028	cereal mixed
Ziemniaki	201603	179719	165811	163954	146739	Potatoes
Buraki cukrowe	154637	117008	188194	198283	189183	Sugar beets
Rzepak i rzepik	184819	194055	103384	211888	158638	Rape and turnip rape
Siano łąkowe	1104361	1144831	1002626	1110634	1072631	Meadow hay
				PLONY z 1 ha w dt YIELDS per 1 ha in dt		
Zboża	38,9	39,5	32,6	39,2	37,0	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe	39,8	41,1	33,0	40,0	37,7	basic cereals
pszenica	45,7	49,1	38,0	46,1	42,8	wheat
żyto	30,3	29,3	26,5	32,2	31,4	rye
jęczmień	33,6	31,4	27,0	31,7	30,9	barley
owies	30,4	27,5	25,4	30,2	29,3	oats
pszenżyto	38,8	37,3	31,9	39,1	37,9	triticale
mieszanki zbożowe	32,1	27,9	24,5	29,4	29,4	cereal mixed
Ziemniaki	212	192	189	215	209	Potatoes
Buraki cukrowe	551	568	655	609	612	Sugar beets
Rzepak i rzepik	26,3	25,6	22,3	28,1	26,9	Rape and turnip rape
Siano łąkowe	54,9	48,2	46,3	50,0	51,2	Meadow hay

a Przeciętne roczne.
a Annual averages.

TABL. 6 (94). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH^a**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2018	2019		SPECIFICATION
			ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
POWIERZCHNIA w ha – stan w czerwcu			AREA in ha – as of June		
O G Ó Ł E M	3052	2664	2611	2360	TOTAL
Kapusta	409	330	300	300	Cabbages
Kalafiory	127	180	169	136	Cauliflowers
Cebula	40	37	36	36	Onions
Marchew jadalna	483	491	489	412	Carrots
Buraki ówikłowe	52	43	50	41	Beetroots
Ogórki	118	98	96	95	Cucumbers
Pomidory	19	47	50	50	Tomatoes
Pozostałe ^b	1805	1437	1423	1291	Others ^b
ZBIORY w t			PRODUCTION in tonnes		
O G Ó Ł E M	53274	54248	51564	45300	TOTAL
Kapusta	16413	16100	14582	14582	Cabbages
Kalafiory	1806	3492	3642	2836	Cauliflowers
Cebula	670	509	485	485	Onions
Marchew jadalna	16800	19024	16584	12770	Carrots
Buraki ówikłowe	1521	1088	1416	1035	Beetroots
Ogórki	1627	1667	1428	1425	Cucumbers
Pomidory	242	531	639	639	Tomatoes
Pozostałe ^b	14195	11836	12789	11529	Others ^b
PLONY z 1 ha w dt			YIELDS per 1 ha in dt		
Kapusta	401	488	486	486	Cabbages
Kalafiory	142	194	216	208	Cauliflowers
Cebula	169	137	136	136	Onions
Marchew jadalna	348	388	339	310	Carrots
Buraki ówikłowe	294	251	285	255	Beetroots
Ogórki	138	169	149	150	Cucumbers
Pomidory	130	112	129	129	Tomatoes
Pozostałe ^b	79	82	90	89	Others ^b

a Łącznie z ogrodami przydomowymi. b Pietruszka, pory, seleny, rzodkiewka, salata, rabarbar itp.

a Including kitchen gardens. b Parsley, leeks, celeries, radish, salad, rhubarb etc.

WYKRES 1 (57). **ZBIORY OWOCÓW**
 CHART 1 (57). **FRUIT PRODUCTION**

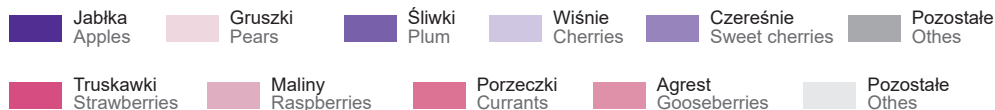
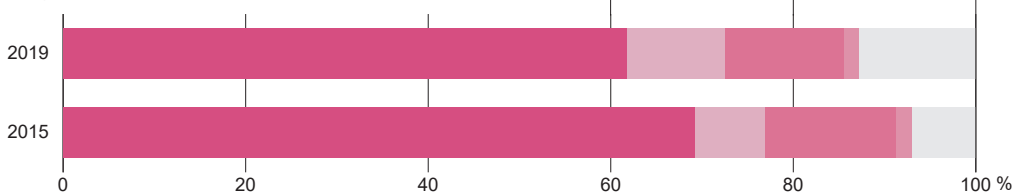
Zbiory owoców z drzew owocowych:

Tree fruit production:

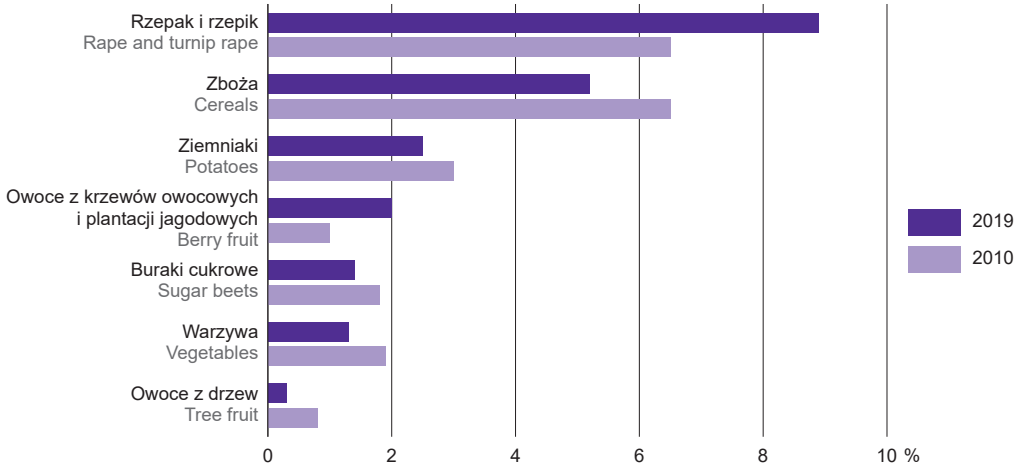

Zbiory owoców z krzewów owocowych i z plantacji jagodowych:

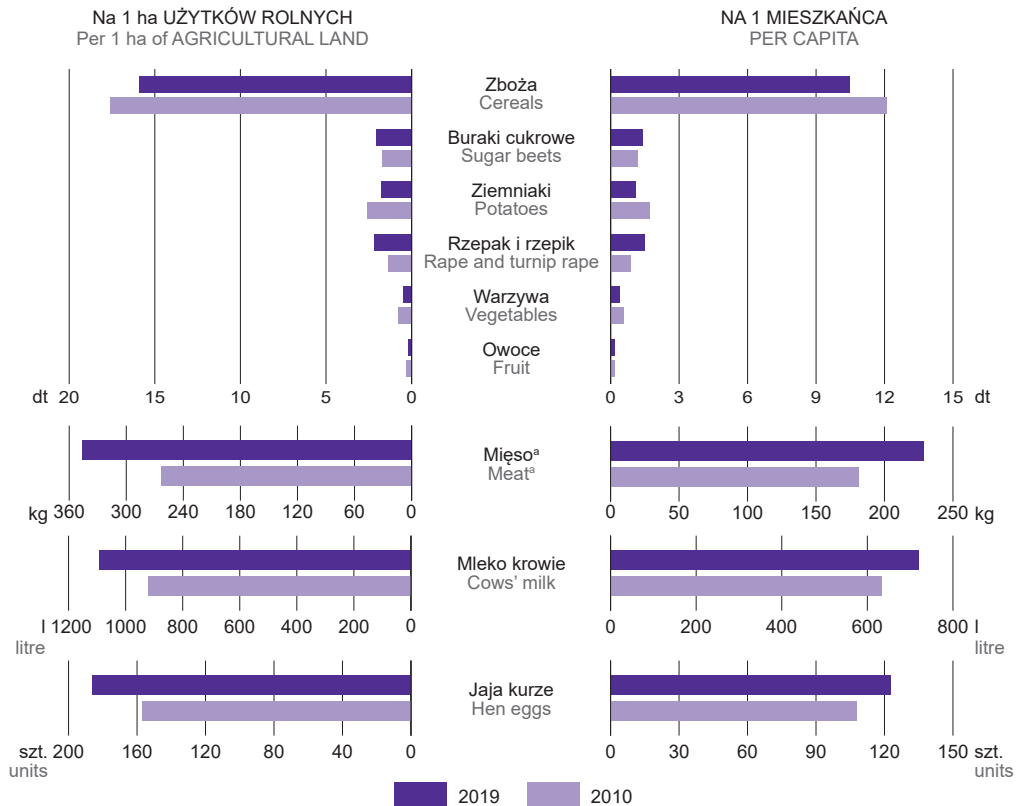
Berry fruit production:

WYKRES 2 (58). UDZIAŁ WOJEWÓDZTWA W KRAJOWEJ PRODUKCJI WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH I OGRODNICZYCH
 CHART 2 (58). THE VOIVODSHIP'S SHARE IN DOMESTIC PRODUCTION OF SELECTED AGRICULTURAL AND HORTICULTURAL CROPS

WYKRES 3 (59). PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH
 CHART 3 (59). PRODUCTION OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

a Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie, drobiowe, kozie, królicze i dziczyzna; łącznie z tłuszczami i podrobami; w wadze poubojowej cieplej. Od 2018 r. dane nie są porównywalne z danymi za lata poprzednie z uwagi na zmianę współczynników przeliczeniowych żywca rzeźnego na wagę poubojową ciepłą.
 a Beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; including fats and pluck; in post-slaughter warm weight. Since 2018, data have been incomparable with those for previous years due to the change of conversion rates in post-slaughter warm weight.

TABL. 7 (95). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA I OWCE**

Stan w czerwcu
CATTLE, PIGS AND SHEEP
As of June

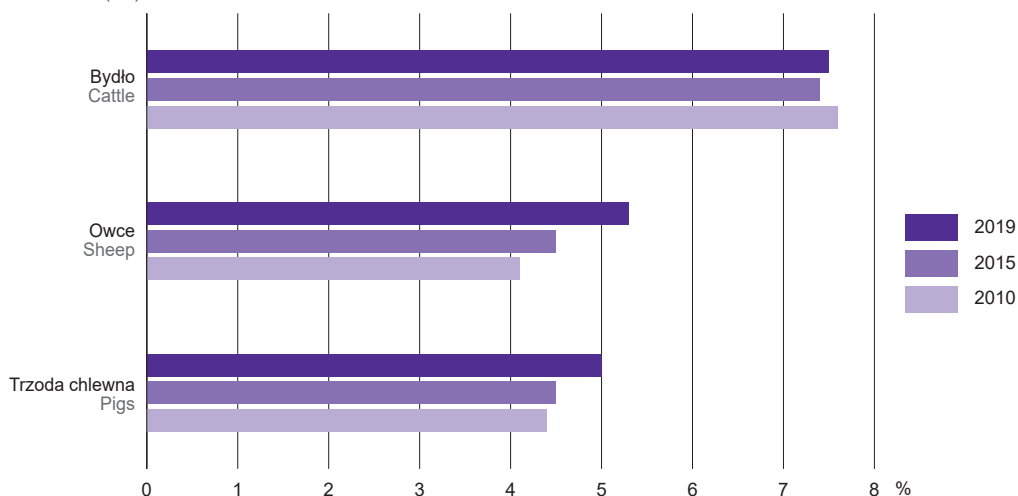
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	ogółem total				w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms				
W SZTUKACH IN HEADS									
Bydło	434968	440444	473861	475299	412043	419976	450984	455061	Cattle
w tym krowy	207556	197020	216147	200409	197081	187884	206473	191400	of which cows
Trzoda chlewna	670057	525395	572861	536308	595556	450572	496919	461048	Pigs
w tym lochy	69770	48926	41790	41613	57005	35449	29871	27171	of which sows
Owce	10752	10129	15072	14423	9397	9272	14520	13933	Sheep
w tym maciorki	6725	6092	9971	7865	5951	5611	9652	7582	of which ewes
W przeliczeniowych sztukach dużych ^a (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	465226	445492	479982	475597	434461	417084	449695	447529	In terms of large heads ^a (cattle, pigs, sheep and horses)
NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w szt. PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND in heads									
Bydło	43,5	44,3	49,9	50,3	47,8	48,2	53,7	54,3	Cattle
w tym krowy	20,7	19,8	22,8	21,2	22,9	21,6	24,6	22,8	of which cows
Trzoda chlewna	66,9	52,8	60,4	56,7	69,1	51,7	59,2	55,0	Pigs
w tym lochy	7,0	4,9	4,4	4,4	6,6	4,1	3,6	3,2	of which sows
Owce	1,1	1,0	1,6	1,5	1,1	1,1	1,7	1,7	Sheep
w tym maciorki	0,7	0,6	1,1	0,8	0,7	0,6	1,1	0,9	of which ewes
W przeliczeniowych sztukach dużych ^a (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	46,5	44,8	50,6	50,3	50,4	47,8	53,6	53,4	In terms of large heads ^a (cattle, pigs, sheep and horses)

a W 2015 r. do przeliczeń przyjęto stan koni z 2013 r., w 2018 r. i 2019 r. – stan z 2016 r.

a In 2015 for calculations horses stocks of 2013 were adopted, in 2018 and in 2019 – as of 2016.

WYKRES 4 (60). **UDZIAŁ WOJEWÓDZTWA W KRAJOWYM POGŁOWIU BYDŁA, TRZODY CHLEWNEJ I OWIEC**

CHART 4 (60). THE VOIVODSHIP'S SHARE IN DOMESTIC STOCK OF CATTLE, PIGS AND SHEEP

TABL. 8 (96). PRODUKCJA MIĘSA^a
PRODUCTION OF MEAT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES					
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami)	263,8	302,3	342,1	327,9	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)
mięso i tłuszcze	249,9	285,9	324,4	310,6	meat and fats
wołowe	15,4	23,7	17,6	18,4	beef
cielęce	1,0	0,5	-0,3	-0,2	veal
wieprzowe	88,4	92,6	111,1	97,5	pork
baranie	0,1	0,1	0,1	0,1	mutton
końskie	0,2	0,1	0,1	0,1	horseflesh
drobiowe	143,7	166,3	193,3	192,3	poultry
kozy i królicze ^b	1,3	2,6	2,6	2,5	goat and rabbit ^b
podroby	13,9	16,4	17,7	17,3	pluck
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w kg PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND in kg					
OGÓŁEM	263,5	304,0	360,6	346,8	TOTAL

a W wadze poubojowej cieplej. Od 2018 r. dane nie są porównywalne z danymi za lata poprzednie z uwagi na zmianę współczynników przeliczeniowych żywca rzeźnego na wagę poubojową ciepłą. b Łącznie z dziczyzną.

a In post-slaughter warm weight. Since 2018, data have not been comparable with data for previous years due to the change of conversion rates in post-slaughter warm weight. b Including game.

TABL. 9 (97). PRODUKCJA MLEKA KROWIEGO I JAJ KURZYCH
PRODUCTION OF COWS' MILK AND HEN EGGS

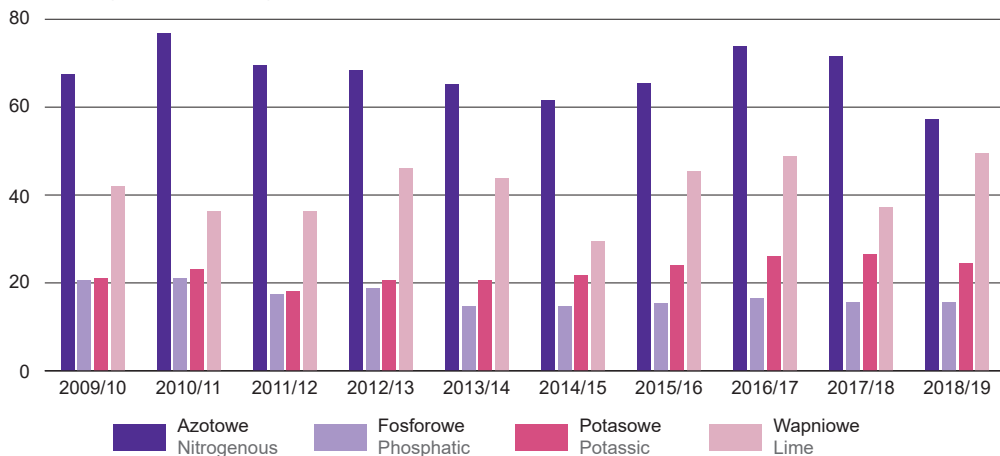
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Produkcja mleka:						Milk production:
w milionach litrów	922,3	959,6	1134,3	1031,4	979,6	in million litres
na 100 ha użytków rolnych w tys. l	92,1	96,5	119,6	109,1	116,9	per 100 ha agricultural land in thousand litres
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l	4549	5013	5383	5050	5019	Average annual quantity of milk per cow in litres
Produkcja jaj w mln szt.	157,2	269,0	203,7	175,4	175,4	Egg production in million pieces
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury noski w szt.	199	223	203	196	196	Average annual number of eggs per laying hen in pieces

TABL. 10 (98). CIĄGNIKI ROLNICZE
Stan w czerwcu
AGRICULTURAL TRACTORS
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem Total	W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms	SPECIFICATION
W sztukach	2010	50543	49088	In units
	2013	52373	51287	
	2016	55002	53735	
Powierzchnia użytków rolnych na 1 ciągnik w ha	2010	19,8	17,6	Agricultural land area per tractor in ha
	2013	19,5	17,2	
	2016	18,6	17,3	

U w a g a. Od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.
 N o t e. Since 2013, data on the basis of period survey conducted every three years.

WYKRES 5 (61). ZUŻYCIENIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH^a ORAZ WAPNIOWYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK
CHART 5 (61). CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL^a AND LIME FERTILISERS IN TERMS OF PURE INGREDIENT

 na 1 ha użytków rolnych w kg
 per 1 ha of agricultural land in kg

 a Łącznie z nawozami wieloskładnikowymi.
 a Including mixed fertilizers.

WYKRES 6 (62). WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące)
CHART 6 (62). VALUE OF AGRICULTURE PRODUCTS PROCUREMENT (current prices)

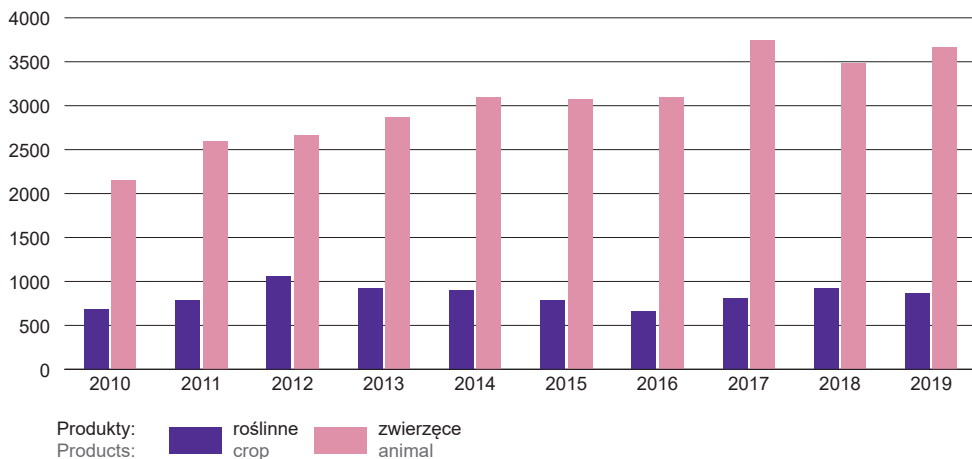
 na 1 ha użytków rolnych w zł
 per 1 ha of agricultural land in PLN

TABLE 11 (99). **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2010	2015	2018	2019		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Zboża w t	764471	700095	836260	723625	540865	Cereals in tonnes
w tym zboża podstawowe	734930	652667	757640	651861	481303	of which basic cereals
pszenica	513719	443528	555456	447745	318782	wheat
żyto	84415	48565	47773	60854	48504	rye
jęczmień	31210	36715	42714	36497	27212	barley
owies i mieszanki zbożowe	9475	7025	16262	11688	9323	oats and cereal mixed
pszenżyto	96111	116834	95435	95077	77482	triticale
Ziemniaki w t	9156	14496	43137	53071	24978	Potatoes in tonnes
Buraki cukrowe w t	161716	128965	173494	219497	210397	Sugar beets in tonnes
Rzepak i rzepik w t	128425	131023	49381	96159	67909	Rape and turnip rape in tonnes
Warzywa w t	38254	38604	54013	28159	18599	Vegetables in tonnes
Owoce w t	9800	20878	10621	4736	4507	Fruit in tonnes
Żywiec rzeźny ^a w t	315293	397518	412458	399042	356986	Animals for slaughter ^a in tonnes
bydło (bez cieląt)	24592	41262	25490	26257	24026	cattle (excluding calves)
cielęta	551	725	535	103	20	calves
trzoda chlewna	96677	118967	137006	121899	112214	pigs
owce	78	98	124	122	121	sheep
konie	199	105	116	97	97	horses
drób	193196	236361	249187	250564	220508	poultry
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^b w t	224053	280021	310317	299651	268041	Animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^b in tonnes
Mleko krowie w tys. l	705595	849560	914781	926126	876919	Cows' milk in thousand litres
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt.	9179	2836	2070	4832	4818	Consumer hen eggs in thousand units

a W wadze żywej. b Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej. Od 2018 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie z uwagi na zmianę współczynników przeliczeniowych żywca rzeźnego na wagę poubojową ciepłą.

a In live weight. b Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight. Since 2018 data been not comparable with data for previous years due to the change of conversion rates in post-slaughter warm weight.

TABLE 12 (100). **DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ**
(ceny stałe)
INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	ogółem total				w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms				
	rok poprzedni = 100				previous year = 100				
Produkcja globalna	107,0	98,9	104,5	95,2	108,6	99,0	105,0	95,6	Gross output
roślinna	107,4	92,3	96,7	86,7	109,1	90,5	96,2	87,3	crop
zwierzęca	106,7	103,3	109,2	99,6	108,3	104,0	110,0	99,6	animal
Produkcja końcowa	104,5	99,4	107,8	93,7	106,1	99,7	108,4	94,1	Final output
roślinna	97,4	88,9	103,6	76,5	97,8	85,9	102,6	75,5	crop
zwierzęca	107,0	103,7	109,2	99,2	108,7	104,4	110,0	99,1	animal
Produkcja towarowa	105,4	101,3	106,2	101,0	107,8	104,4	105,4	102,7	Market output
roślinna	93,9	87,7	102,4	102,7	96,2	94,4	96,8	113,1	crop
zwierzęca	109,4	106,5	107,4	100,5	111,2	107,4	107,7	100,4	animal

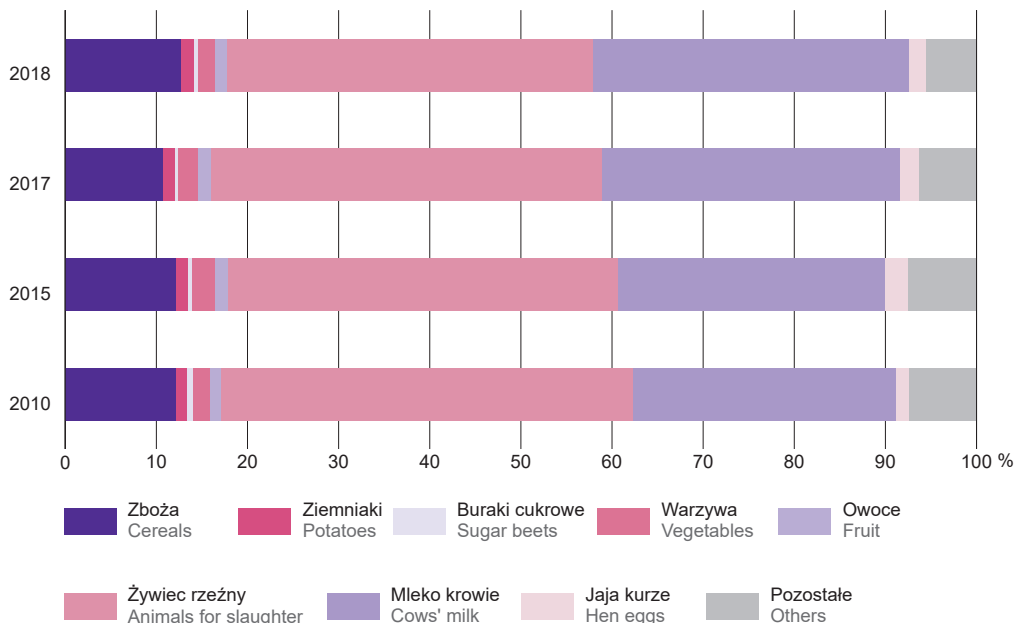
TABL. 13 (101). **GLOBALNA PRODUKCJA ROLNICZA (ceny stałe)**
GROSS AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w odsetkach in percent				
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Produkcja roślinna	39,0	37,3	34,3	31,3	Crop output
Zboża	16,5	16,7	14,1	13,6	Cereals
w tym zboża podstawowe	14,0	15,1	12,4	11,9	of which basic cereals
w tym: pszenica	7,8	9,2	6,7	7,0	of which: wheat
żyto	1,1	0,8	1,1	0,9	rye
jęczmień	1,8	1,2	1,3	1,3	barley
Ziemniaki	2,3	1,9	1,8	2,0	Potatoes
Przemysłowe	4,2	5,0	6,0	3,8	Industrial
w tym buraki cukrowe	0,5	0,3	0,3	0,3	of which sugar beets
Warzywa	1,9	2,4	1,9	1,8	Vegetables
Owoce	1,1	1,3	1,5	1,4	Fruit
Siano łąkowe	4,2	2,8	2,7	2,2	Meadow hay
Pozostałe	8,9	7,1	6,3	6,6	Others
Produkcja zwierzęca	61,0	62,7	65,7	68,7	Animal output
Żywiec rzeźny ^a	33,6	33,9	33,1	33,4	Animals for slaughter ^a
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	3,1	5,1	4,0	3,8	cattle (excluding calves)
cielęta	0,4	0,1	0,0	0,1	calves
trzoda chlewna	12,1	10,6	11,2	12,7	pigs
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	sheep
drób	17,9	18,0	17,8	16,7	poultry
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	0,7	-0,9	1,7	0,4	Increase in herd (basic and working)
Mleko krowie	22,3	24,8	26,8	30,2	Cows' milk
Jaja kurze	1,5	2,4	1,9	1,9	Hen eggs
Obornik	1,7	1,3	1,2	1,3	Manure
Pozostałe	1,2	1,2	1,0	1,6	Others

a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

WYKRES 7 (63). **TOWAROWA PRODUKCJA ROLNICZA (ceny stałe)**
CHART 7 (63). MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices)

Dział XIV. Leśnictwo i łowiectwo Chapter XIV. Forestry and hunting

TABL. 1 (102). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**

Stan w dniu 31 grudnia
FOREST LAND
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w ha	761394	773692	783056	785948	T O T A L in ha
Lasy	740765	753301	762736	765571	Forests
Publiczne	691339	694071	699795	702308	Public
własność Skarbu Państwa	687902	690416	696068	698582	owned by the State Treasury
w tym w zarządzie Lasów Państwowych	680758	684857	690705	693153	of which managed by the State Forests
własność gmin ^a	3437	3407	3361	3369	gmina ^a owned
pozostałe	.	248	366	357	other
Prywatne	49426	59230	62941	63263	Private
Grunty związane z gospodarką leśną	20629	20390	20320	20377	Land connected with forest management
LESISTOŚĆ w %	30,6	31,2	31,6	31,7	FOREST COVER in %
UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH W POWIERZCHNI ŁĄDOWEJ WOJEWÓDZTWA w %	33,4	33,9	34,3	34,5	SHARE OF FOREST LAND IN LAND AREA OF THE VOIVODSHIP in %

a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Including gminas which are also cities with powiat status.

Uwaga do wykresów 1 i 2

Dane opracowano na podstawie Wielkoobszarowej Inwentaryzacji Stanu Lasów przeprowadzonej w latach 2015–2019 przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej.

Note to charts 1 and 2

Data prepared on the National Forest Inventory conducted in 2015–2019 by the Bureau for Forest Management and Geodesy.

WYKRES 1 (64). STRUKTURA POWIERZCHNI LASÓW WEDŁUG KLAS WIEKU DRZEWOSTANÓW

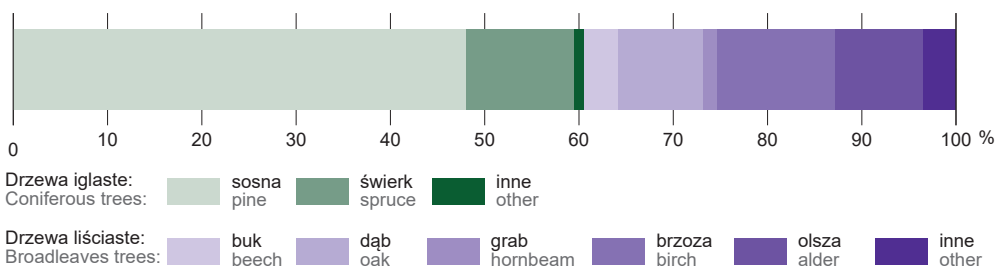
CHART 1 (64). STRUCTURE OF FOREST AREA BY AGE CLASSES OF TREE STANDS

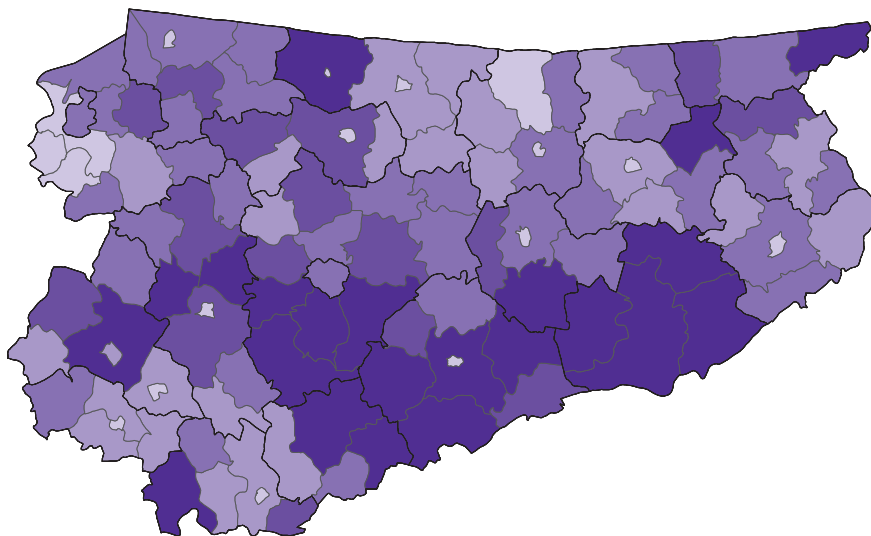
a Łącznie z klasą do odnowienia.
a Including class for restocking.

WYKRES 2 (65). STRUKTURA POWIERZCHNI LASÓW WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE

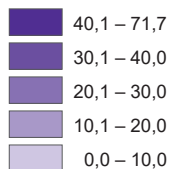
CHART 2 (65). STRUCTURE OF FOREST AREA BY DOMINANT (prevailing) SPECIES IN TREE STANDS

MAPA 1 (34). **LASY W 2019 R.**
 MAP 1 (34). **FORESTS IN 2019**

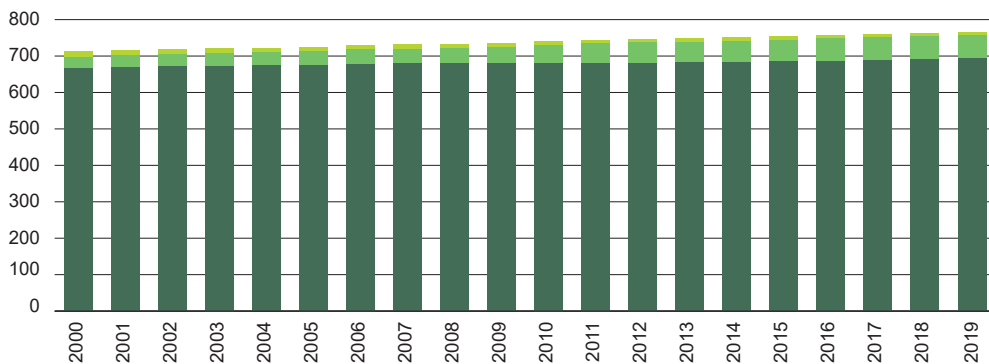
W % powierzchni ogólnej
 In % of total area

warminsko-mazurskie = 31,7

Powierzchnia lasów
 Forest area

tys. ha
 thousand ha

Lasy: w zarządzie Lasów Państwowych managed by the State Forest prywatne private pozostałe other

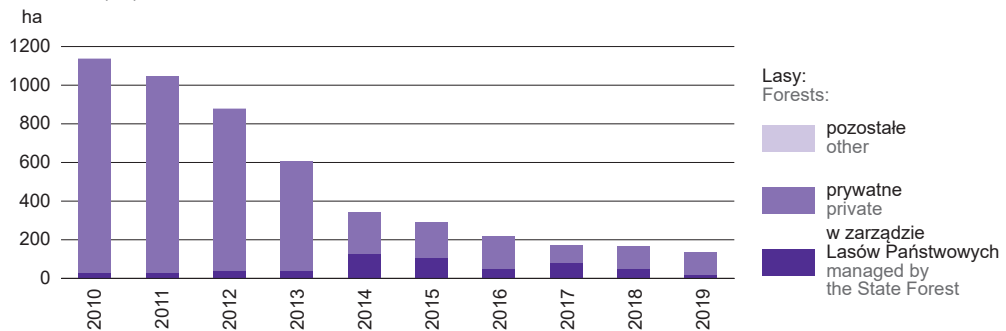
TABL. 2 (103). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**
RENEWALS, AFFORESTATION AND OTHER SILVICULTURE
TREATMENT ACTIVITIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019				SPECIFICATION
				ogółem grand total	lasy publiczne public forests		lasy prywatne ^a private forests ^a	
					razem total	w tym własność Skarbu Państwa of which owned by the State Treasury		
Odnowienia i zalesienia	4375	5072	5162	5216	5055	5055	160	Renewals and afforestation
Odnowienia	3239	4780	4996	5077	5040	5040	37	Renewals
sztuczne ^b	3089	3888	4147	3810	3783	3783	27	artificial ^b
naturalne	150	892	849	1267	1257	1257	10	natural
Zalesienia ^c	1136	292	166	138	15	15	123	Afforestation ^c
Poprawki i uzupełnienia	413	323	393	520	493	491	27	Replantings and refillings
Pielęgnowanie lasu	25169	30640	29750	28679	27378	27326	1301	Forest tending
Powierzchnia objęta trzebieżami	45177	47632	46267	42838	41010	40935	1828	Area covered by thinnings

a Dane szacunkowe. b Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. c Użytków rolnych nieprzydatnych do produkcji rolnej i nieużytków określonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

a Estimated data. b Including renewals under cover. c Agricultural land not suitable for agricultural production and wasteland designated for afforestation in land development plan or a decision on building conditions and site management.

WYKRES 3 (66). **ZALESIENIA GRUNTÓW NIELEŚNYCH**
CHART 3 (66). AFFORESTATION OF NON-FOREST LAND

WYKRES 4 (67). **POZYSKANIE DREWNA (grubizny)**
CHART 4 (67). TIMBER REMOVALS

TABL. 3 (104). POZYSKANIE DREWNA^a
REMOVALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019				SPECIFICATION
				ogółem grand total	las publiczne public forests		las prywatne private forests	
					razem total	w tym własność Skarbu Państwa of which owned by the State Treasury		
O G Ó Ł E M w dam³	3437,0	3857,3	3857,3	3818,3	3778,4	3774,1	39,8	T O T A L in dam³
Grubizna	3308,7	3719,9	3747,1	3702,1	3662,3	3657,9	39,8	Timber
Grubizna iglasta	2285,3	2642,0	2669,9	2684,2	2658,7	2655,5	25,5	Coniferous
w tym drewno wielkowymiarowe	1053,4	1331,2	1321,9	1331,6	1320,9	1318,9	10,7	of which large-size wood
Grubizna liściasta	1023,4	1077,8	1077,1	1018,0	1003,6	1002,4	14,4	Non-coniferous
w tym drewno wielkowymiarowe	387,1	377,5	358,0	328,6	324,1	323,5	4,4	of which large-size wood
Drewno małowymiarowe^b	128,4	137,4	110,2	116,1	116,1	116,1	.	Slash^b
Do przerobu przemysłowego	9,9	2,5	1,2	1,9	1,9	1,9	.	Slash for industrial purposes
Opałowe	118,5	135,0	109,0	114,3	114,3	114,3	.	Firewood
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m³	446,7	493,8	491,3	483,6	521,5	523,6	63,0	TIMBER PER 100 ha OF FOREST AREA in m³

a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień; z wyłączeniem karpiny. b Wyłącznie w lasach publicznych.
a Excluding (timber) removals from afforested areas; excluding stump wood. b Solely in public forests.

TABL. 4 (105). SKUP OWOCÓW I GRZYBÓW LEŚNYCH^a ORAZ ZWIERZNY ŁOWNEJ
PROCUREMENT OF FOREST FRUITS AND MUSHROOMS^a
AS WELL AS GAME ANIMALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w t in t				
Owoce leśne	213	476	185	179	Forest fruits
Grzyby leśne	393	41	122	734	Forest mushrooms
Zwierzyzna łowna	1129	1290	2234	1288	Game animals

a Dane dotyczą owoców i grzybów leśnych świeżych.
a Data concern fresh forest fruits and mushrooms.

TABL. 5 (106). POŻARY W LASACH
FOREST FIRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Pożary	144	337	194	259	Number of fires
w tym: podpalenia	65	121	45	67	of which: arson
nieostrożność dorosłych	33	95	88	93	negligence of adults
Powierzchnia lasów dotkniętych pożarami w ha	403,85	410,77	191,15	181,31	Area of forest burned in ha
w tym: podpalenia	66,99	47,19	34,46	20,22	of which: arson
nieostrożność dorosłych	9,54	327,12	143,61	125,65	negligence of adults
Przeciętna powierzchnia lasu objęta jednym pożarem w ha	2,80	1,22	0,99	0,70	Average forest area burned by fire in ha

Ź r ó ł o: dane z Krajowego Systemu Informacji o Pożarach prowadzonego przez Instytut Badawczy Leśnictwa.
S o u r c e: data of the National Forest Fire Information System held by the Forest Research Institute.

Uwaga do tablic 6–8.

Dane dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 kwietnia danego roku do 31 marca roku następnego.

Note to tables 6–8.

Data concern the hunting economic year from 1 April of a given year to 31 March of the following year.

**TABL. 6 (107). KOŁA I CZŁONKOWIE POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO
ORAZ OBWODY ŁOWIECKIE**
Stan w dniu 10 marca
**CLUBS AND MEMBERS OF THE POLISH HUNTING ASSOCIATION
AND HUNTING DISTRICTS**
As of 10 March

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Koła łowieckie:					Hunting clubs:
liczba ^a	114	116	117	119	number ^a
członkowie ^b	3382	7358	7765	7838	members ^b
Obwody łowieckie:					Hunting districts:
liczba	332	334	334	334	number
powierzchnia w tys. ha	2058,5	2075,7	2075,9	2071,5	area in thousand ha
w tym na gruntach leśnych	595,8	601,9	601,2	599,7	of which on forest land

a, b Dane grupowane według: a – siedziby koła łowieckiego, b – miejsca zamieszkania członka koła.

Źródło: dane Polskiego Związku Łowieckiego.

a, b Data grouped according to: a – the seat of a hunting club, b – a place of residence of a member of a hunting club.

Source: data of the Polish Hunting Association.

TABL. 7 (108). WAŻNIEJSZE ZWIERZĘTA ŁOWNE^a
Stan w dniu 10 marca
MAJOR GAME SPECIES^a
As of 10 March

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2010 ^b	2015	2018	2019	GAME SPECIES
W SZTUKACH IN HEADS					
Łosie	1520	4285	5878	6711	Moose
Daniele	1322	1707	1708	1843	Fallow deer
Muflony	30	60	30	28	Mouflons
W TYSIĄCACH SZTUK IN THOUSAND HEADS					
Jelenie	15,7	27,2	25,6	26,2	Deer
Sarny	59,7	68,8	71,1	72,0	Roe deer
Dziki	24,7	27,1	5,1	5,3	Wild boars
Lisy	15,6	17,2	14,8	14,6	Foxes
Zajęce	28,2	44,0	52,7	57,1	Hares
Bażanty	3,7	3,9	3,4	3,4	Pheasants
Kuropatwy	9,8	11,3	9,8	9,7	Partridges

a Dane szacunkowe. b Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Polskiego Związku Łowieckiego oraz innych jednostek prowadzących ośrodki hodowli zwierzyny.

a Estimated data. b Data excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

Source: data of the Generale Directorate of the State Forests, Polish Hunting Association and other units running game breeding centres.

TABL. 8 (109). ODSTRZAŁ^a WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT
CULLING^a OF MAIN GAME SPECIES

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2010/11 ^b	2015/16	2018/19	2019/20	GAME SPECIES
	w szt. in heads				
Daniele	287	469	515	512	Fallow deer
Jelenie	4014	8310	9172	9476	Deer
Sarny	13354	16095	17355	17251	Roe deer
Dziki	22669	34285	27459	21208	Wild boars
Lisy	10085	10653	9867	9665	Foxes
Zajęce	172	81	118	147	Hares
Bażanty	198	450	198	105	Pheasants
Kuropatwy	10	-	-	-	Partridges

a Dane szacunkowe. b Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Polskiego Związku Łowieckiego oraz innych jednostek prowadzących ośrodki hodowli zwierzyny.

a Estimated data. b Data excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

Source: data of the Generale Directorate of the State Forests, Polish Hunting Association and other units running game breeding centres.

Dział XV. Przemysł i budownictwo Chapter XV. Industry and construction

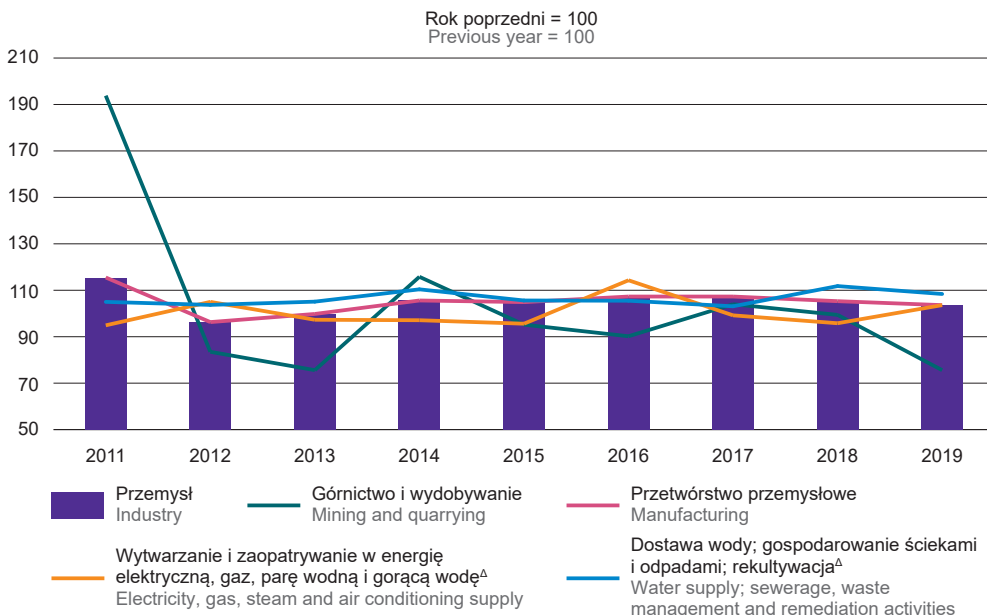
TABL. 1 (110). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2018	2019		
	w mln zł in million PLN				w odsetkach in percent	2018 = 100 (ceny stałe) (constant prices)
	ceny bieżące current prices					
O G Ó Ł E M T O T A L	20798,6	27312,0	33842,8	35761,5	100,0	103,6
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	166,3	206,7	214,3	177,4	0,5	75,6
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	19643,2	25845,9	32108,9	33874,2	94,7	103,6
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ Electricity, gas, steam and air conditioning supply	430,6	451,8	494,2	554,5	1,6	103,6
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	558,5	807,6	1025,4	1155,4	3,2	108,4

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

WYKRES 1 (68). **DYNAMIKA PRODUKCJI SPRZEDANEJ PRZEMYSŁU^a WEDŁUG SEKCJI PKD**
(ceny stałe^b)

CHART 1 (68). **INDICES OF SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a BY NACE SECTIONS**
(constant prices^b)

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 199.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b See general notes, item 3 on pages 199.

TABLE 2 (111). **PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW^a**
PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS^a

WYROBY	2010	2015	2018	2019		PRODUCTS
				ogółem total	udział w pro- dukcji krajowej w % share in domes- tic pro- duction in %	
Mięso drobiowe w tys. t	140,5	189,5	214,0	215,0	7,0	Poultry meat in thousand t
Mleko płynne przetworzone w tys. hl	875,6	210	389,1	493,3	1,4	Processed liquid milk in thousand hectolitres
Masło i pozostałe tłuszcze do smarowania w tys. t	4,7	2,1	2,0	1,2	0,5	Butter and dairy spreads in thousand t
Sery i twarogi w tys. t	23,4	33,3	36,5	32,6	3,4	Cheese and curd in thousand tonnes
Okrycia i ubiory z tkanin w tys. szt:						Clothes and garments in thousand units:
bluzki, bluzki koszulowe damskie lub dziewczęce		49,0	79,3	70,7	3,5	blouses, shirt blouses for women or girls
Tarcica iglasta w dam ³	196,1	277,0	225,0	222,3	5,0	Coniferous sawnwood in dam ³
Tarcica liściasta w dam ³	29,4	25,0	32,8	42,7	8,2	Leafy sawnwood in dam ³
Okna i drzwi, ościeżnice i progi drewniane w tys. m ²	2106,6	1964,0	2144,7	2051,4	10,5	Windows and doors, casings and wooden thresholds in thousand m ²

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
 a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABLE 3 (112). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA
 BRUTTO W PRZEMYSŁE^a**
**AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES
 AND SALARIES IN INDUSTRY^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Przeciętne zatrudnienie	79173	80151	86876	87991	Average paid employment
Górnictwo i wydobywanie	410	523	504	513	Mining and quarrying
Przetwórstwo przemysłowe	72065	72885	78880	79866	Manufacturing
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^d	2074	1762	1789	1783	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^d	4624	4982	5704	5830	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	2644,30	3289,74	3946,53	4211,52	Average monthly gross wages and salaries in PLN
Górnictwo i wydobywanie	3707,38	3169,47	3160,65	3398,67	Mining and quarrying
Przetwórstwo przemysłowe	2586,08	3243,73	3933,30	4203,09	Manufacturing
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^d	3734,21	4372,86	4773,98	5013,90	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^d	2968,55	3591,79	3938,70	4152,38	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
 a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 4 (113). PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a (ceny bieżące)
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

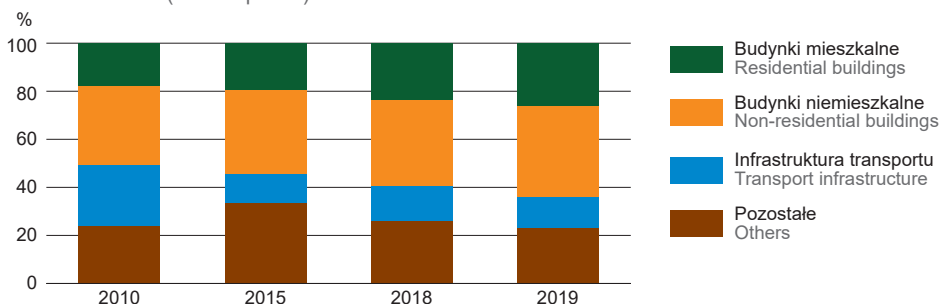
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w mln zł		in million PLN		
O G Ó Ł E M	3909,7	4246,0	5432,1	5085,0	T O T A L
W tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób	2098,4	2175,4	2563,9	2649,6	Of which entities employing more than 9 persons
budowa budynków ^a	912,3	876,9	1111,6	1187,7	construction of buildings
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^a	776,4	763,2	753,4	704,7	civil engineering
roboty budowlane specjalistyczne	409,7	535,3	698,9	757,2	specialised construction activities

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców).

^a Realised by enterprises which have a seat of board in the Warmińsko-Mazurskie Voivodship, with own resources (without subcontractors participation).

WYKRES 2 (69). PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)

CHART 2 (69). CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (current prices)

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realised by enterprises which have a seat of board in the Warmińsko-Mazurskie Voivodship, with own resources (without subcontractors participation). Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 5 (114). PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Roboty o charakterze inwestycyjnym	Roboty o charakterze remontowym i pozostałe	SPECIFICATION	
		Works with an investment character	Works with a restoration character and other works		
		w mln zł	in million PLN		
O G Ó Ł E M	2010	2098,4	1393,0	705,4	T O T A L
	2015	2175,4	1139,1	1036,4	
	2018	2563,9	2175,7	388,2	
	2019	2649,6	2178,4	471,2	
Budynki		1699,2	1480,3	219,0	Buildings
budynki mieszkalne		696,9	623,7	73,1	residential buildings
budynki niemieszkalne		1002,4	856,6	145,8	non-residential buildings
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej		950,4	698,1	252,3	Civil engineering works
w tym: infrastruktura transportu		335,9	292,6	43,3	of which: transport infrastructures
kompleksowe budowle na terenach przemysłowych		8,2	8,2	-	complex constructions on industrial sites

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realised by enterprises which have a seat of board in the Warmińsko-Mazurskie Voivodship, with own resources (without subcontractors participation). Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 6 (115). BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA
BUILDINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Budynki^a	3113	3164	2986	2914	Buildings^a
miasta	924	817	817	802	urban areas
wieś	2189	2347	2169	2112	rural areas
Budynki mieszkalne	2298	2191	2104	2085	Residential buildings
w tym: jednorodzinne ^b	1969	1915	1837	1828	of which: single-family ^b
wielorodzinne ^c	68	70	89	91	multi-family ^c
Budynki niemieszkalne	815	973	882	829	Non-residential buildings
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	21	51	52	53	hotels and similar buildings
budynki biurowe	23	41	9	21	office buildings
budynki handlowo-usługowe	140	131	88	77	wholesale and retail buildings
budynki transportu i łączności	185	3	157	180	traffic and communication buildings
budynki przemysłowe i magazynowe	138	141	125	136	industrial buildings and warehouses
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	54	42	35	26	buildings for public entertainment, education, hospital or institutional care buildings and sports halls
pozostałe budynki niemieszkalne	253	339	416	336	other non-residential buildings
Kubatura w dam³	4127,6	6427,3	7331,8	6642,3	Cubic volume in dam³
miasta	1957,5	3578,1	2844,5	3198,4	urban areas
wieś	2170,1	2849,1	4487,3	3443,9	rural areas
Budynki mieszkalne	2023,2	2053,1	2294,4	2465,4	Residential buildings
w tym: jednorodzinne ^b	1343,6	1346,4	1306,6	1305,7	of which: single-family ^b
wielorodzinne ^c	578,3	607,5	917,8	1081,0	multi-family ^c
Budynki niemieszkalne	2104,4	4374,2	5037,4	4176,9	Non-residential buildings
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	82,8	100,6	30,9	32,1	hotels and similar buildings
budynki biurowe	74,5	485,9	50,0	181,3	office buildings
budynki handlowo-usługowe	356,9	789,8	533,3	362,7	wholesale and retail buildings
budynki transportu i łączności	54,8	138,9	47,2	61,9	traffic and communication buildings
budynki przemysłowe i magazynowe	668,8	1814,5	3333,8	2662,2	industrial buildings and warehouses
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	294,4	265,5	109,1	114,4	buildings for public entertainment, education, hospital or institutional care buildings and sports halls
pozostałe budynki niemieszkalne	572,1	779,0	933,1	762,1	other non-residential buildings

a Nowe. b Budynki mieszkalne o jednym lub dwóch mieszkaniach; bez domów letnich, domków wypoczynkowych i rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania. c Budynki mieszkalne o trzech lub więcej mieszkaniach.

a New. b Residential buildings with one or two dwellings; excluding summer homes, holiday cottages and rural residences not adapted for permanent residence. c Residential buildings with three or more dwellings.

TABL. 7 (116). PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA
BRUTTO W BUDOWNICTWIE^a
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES
AND SALARIES IN CONSTRUCTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Przeciętne zatrudnienie	14786	10291	10930	10424	Average paid employment
Budowa budynków ^a	6673	4567	4983	4926	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^a	4261	2672	2612	2407	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne	3852	3052	3336	3091	Specialised construction activities
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	2564,98	3055,22	3466,90	3614,20	Average monthly gross wages and salaries in PLN
Budowa budynków ^a	2258,26	2566,60	3109,96	3399,13	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^a	3369,51	4412,90	4539,98	4382,88	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne	2206,37	2597,75	3158,83	3358,38	Specialised construction activities

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

Dział XVI. Transport Chapter XVI. Transport

TABL. 1 (117). **SIEĆ KOMUNIKACYJNA**
Stan w dniu 31 grudnia
TRANSPORT INFRASTRUCTURE
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w km		in km		
Linie kolejowe eksploatowane ^a	1215	1138	1084	1138	Railways lines operated ^a
w tym: zelektryfikowane	492	497	506	492	of which: electrified
jednotorowe	914	837	783	836	single track
dwu- i więcej torowe	301	301	301	302	double and more track
Na 100 km ² powierzchni ogólnej	5,0	4,7	4,5	4,7	Per 100 km ² of total area
Drogi publiczne o twardej nawierzchni	12644	13340	13843	14005	Hard surface public roads
w tym: miejskie	1763	1950	1935	1982	of which: urban
zamiejskie	10881	11391	11908	12023	non urban
ekspresowe	58	141	223	241	expressways
Na 100 km ² powierzchni ogólnej	52,3	55,2	57,3	57,9	Per 100 km ² of total area
Drogi dla rowerów	.	482	554	634	Roads for bicycle
Na 100 km ² powierzchni ogólnej	.	1,99	2,29	2,62	Per 100 km ² of total area

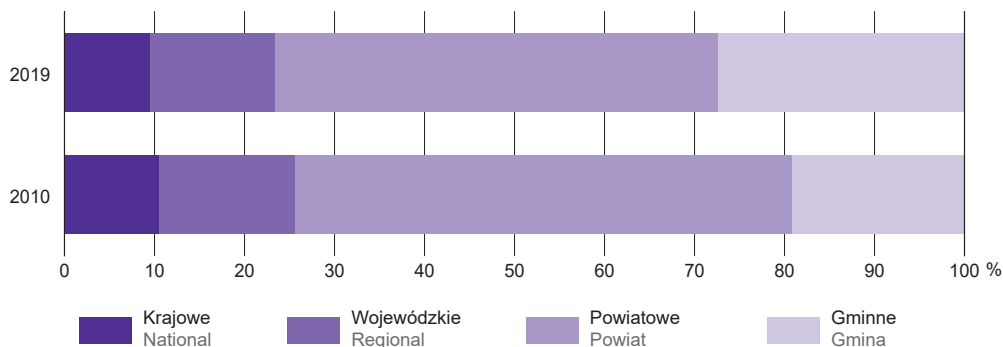
a Dane dotyczą sieci PKP oraz innych podmiotów, będących zarządcami infrastruktury kolejowej.

Źródło: w zakresie dróg publicznych – dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

a Data concern rail network of Polskie Koleje Państwowe (PKP) as well as other entities which are managers of railway infrastructure.

Source: in regard to public roads – data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

WYKRES 1 (70). **DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI**
CHART 1 (70). **HARD SURFACE PUBLIC ROADS**

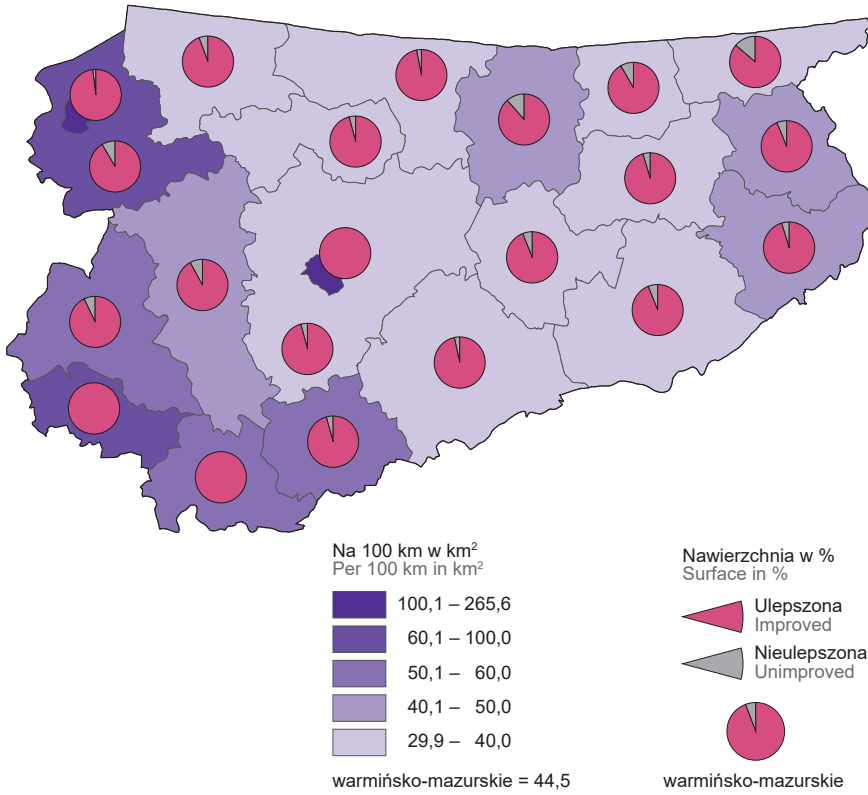
TABL. 2 (118). **POJAZDY SAMOCHODOWE^a I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE**
Stan w dniu 31 grudnia
REGISTERED ROAD VEHICLES^a AND TRACTORS
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	782601	924691	1030456	1071629	TOTAL
w tym:					of which:
Samochody osobowe	578306	695656	780508	813536	Passenger cars
Autobusy	3526	4134	4430	4525	Buses
Samochody ciężarowe ^b	93195	102263	105354	108816	Lorries ^b
Ciągniki samochodowe i rolnicze	64293	70353	75302	76993	Road and agricultural tractors
Motocykle	44140	51721	59702	62298	Motorcycles

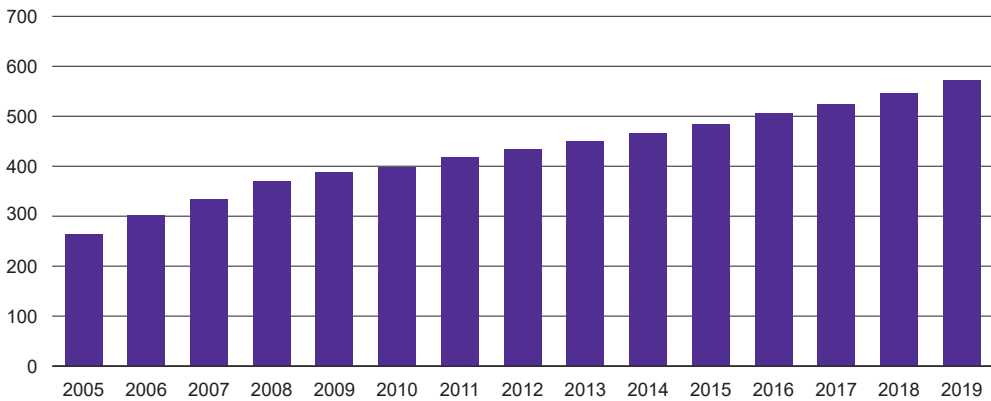
a Według centralnej ewidencji pojazdów prowadzonej przez Ministerstwo Cyfryzacji; od 2015 r. łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu danego roku. b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.

a According to central vehicle register maintained by the Ministry of Digital Affairs; since 2015 including vehicles having temporary permission (for the period of 30 days) issued at the end of the given year. b Including vans.

MAPA 1 (35). **DROGI GMINNE I POWIATOWE O TWARDEJ NAWIERZCHNI W 2019 R.**
 MAP 1 (35). **GINNA AND POWIAT ROADS ON HARD SURFACE IN 2019**

WYKRES 2 (71). **SAMOCHODY OSOBOWE NA 1000 LUDNOŚCI**
 CHART 2 (71). **PASSENGER CARS PER 1000 POPULATION**

TABL. 3 (119). LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ^a

Stan w dniu 31 grudnia
REGULAR BUS TRANSPORT LINES^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Krajowe: liczba	881	749	592	368	National: number
długość w km	56059	42064	32569	17924	length in km
regionalne: liczba	272	180	102	65	regional: number
długość w km	19031	12870	7681	5278	length in km
podmiejskie: liczba	542	493	400	242	suburban: number
długość w km	17903	16317	11738	6947	length in km
miejskie: liczba	6	32	49	43	urban: number
długość w km	27	313	302	275	length in km
Międzynarodowe: liczba	9	10	5	-	International: number
długość w km	13355	13590	7650	-	length in km

a Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzące regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

a Enterprises employing more than 9 persons, providing regular national and international traffic; excluding urban transport services.

TABL. 4 (120). TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY^a

HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa					National communication
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	18691,5	14222,6	7984,7	6259,6	Transport of passengers ^b in thousands
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	43,5	33,1	31,6	40,4	Average transport distance per passenger in km
Komunikacja międzynarodowa					International communication
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	43,7	29,7	112,1	2,7	Transport of passengers ^b in thousands
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	1282,0	1377,6	1084,9	1819,5	Average transport distance per passenger in km

a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób. b Bez przewozów taborem komunikacji miejskiej (w tym taksówkami).

a Data concern enterprises employing more than 9 persons. b Excluding transports by urban road transport fleet (of which by taxis).

TABL. 5 (121). KOMUNIKACJA MIEJSKA^a

Stan w dniu 31 grudnia
URBAN TRANSPORT^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Sieć komunikacyjna – linie w km	1470	1244	1293	1354	Transport network – lines in km
autobusowe	1428	1183	1235	1294	bus
tramwajowe	42	61	59	59	tram
Tabor:					Fleet of:
autobusy: w sztukach	313	304	296	296	buses: in units
liczba miejsc w tys.	31,1	29,8	29,4	29,6	number of seats in thousands
tramwaje: w sztukach	40	41	44	43	trams: in units
liczba miejsc w tys.	5,5	5,7	6,8	6,7	number of seats in thousands
Przewozy pasażerów ^b (w ciągu roku) w mln	73,6	53,8	65,1	65,4	Transport of passengers ^b (during the year) in millions

a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Dane szacunkowe.

a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. b Estimated data.

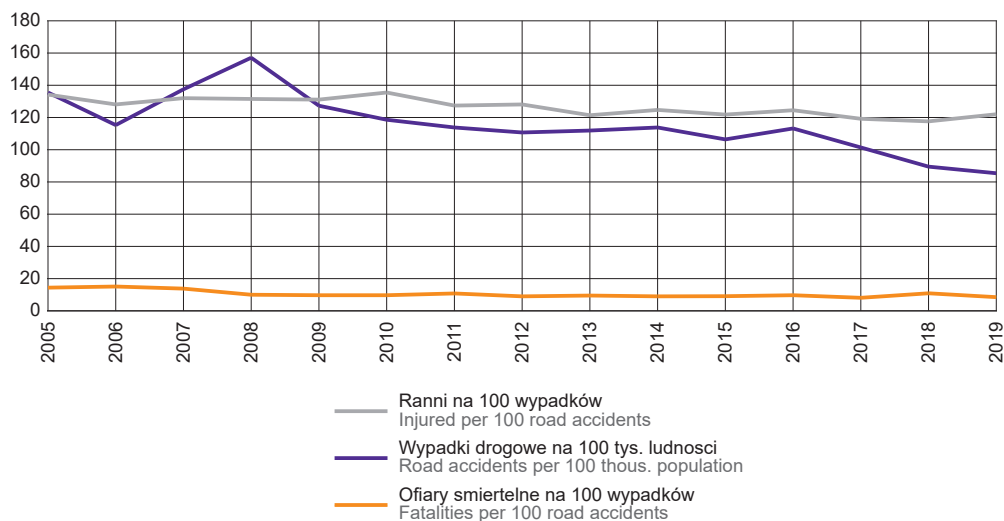
TABL. 6 (122). **WYPADKI DROGOWE^a I ICH OFIARY**
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a AND THEIR CASUALTIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018 ^b	2019 ^c	SPECIFICATION
Wypadki	1725	1535	1281	1218	Accidents
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^d	22,0	16,6	12,4	11,4	Per 10 thousand registered motor vehicles and tractors ^d
Ofiary wypadków	2506	2009	1646	1589	Road traffic casualties
Śmiertelne	168	140	140	103	Fatalities
na 100 tys. ludności	11,6	9,7	9,8	7,2	per 100 thousand population
Ranni	2338	1869	1506	1486	Injured
na 100 tys. ludności	160,8	129,6	105,2	104,2	per 100 thousand population

a Zarejestrowane przez Policję. b, c Dane z Systemu Ewidencji Wypadków i Kolidji (SEWIK) według stanu na: b – 25 lutego 2019 r., c – 16 lutego 2020 r. d Pojazdy według stanu w dniu 31 grudnia; w latach 2015–2019 łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku.

a Registered by the Police. b, c Data from Accident and Collision Register System as of: b – 25 February 2019, c – 16 February 2020. d Vehicles as of 31 December; in 2015–2018 including road vehicles having temporary permission (for the period of 30 days) issued at the end of the year.

WYKRES 3 (72). **WYPADKI DROGOWE I ICH OFIARY**
CHART 3 (72). ROAD TRAFFIC ACCIDENTS ANT THEIR CASUALTIES

Dział XVII. Handel i gastronomia Chapter XVII. Trade and catering

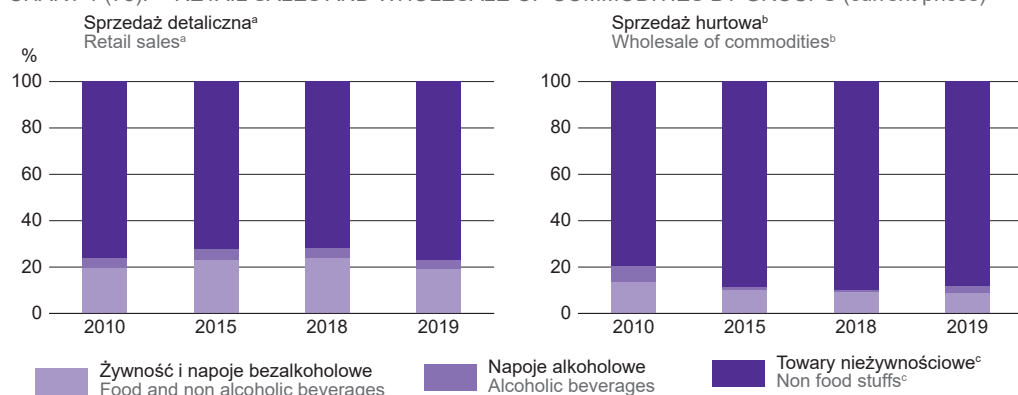
TABL. 1 (123). **SPRZEDAŻ DETALICZNA I HURTOWA TOWARÓW (ceny bieżące)**
RETAIL SALES AND WHOLESALE OF COMMODITIES (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
SPRZEDAŻ DETALICZNA RETAIL SALES					
O G Ó Ł E M w mln zł	11566,6	15158,4	13928,6	14991,2	T O T A L in million PLN
W tym w przedsiębiorstwach handlowych ^a :					Of which in trade enterprises ^a :
w milionach złotych	2290,3	2791,1	2515,0	2833,6	in million PLN
w %	19,8	18,4	18,1	18,9	in %
NA 1 MIESZKAŃCA w zł	7954	10510	9731	10513	PER CAPITA in PLN
SPRZEDAŻ HURTOWA^b WHOLESALE OF COMMODITIES^b					
O G Ó Ł E M w mln zł	5538,1	7172,4	10648,1	11985,4	T O T A L in million PLN

a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Dane dotyczą przedsiębiorstw handlowych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Trade enterprises employing more than 49 persons. b Data concern trade enterprises employing more than 9 persons.

WYKRES 1 (73). **SPRZEDAŻ DETALICZNA I HURTOWA TOWARÓW WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)**
CHART 1 (73). **RETAIL SALES AND WHOLESALE OF COMMODITIES BY GROUPS (current prices)**

a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Dane dotyczą przedsiębiorstw handlowych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. c Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne. a Data concern enterprises conducting trade activity (excluding catering establishments) employing more than 9 persons. b Data concern trade enterprises employing more than 9 persons. c Consumer and non-consumer.

TABL. 2 (124). **SKLEPY WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH I STACJE PALIW^a**
Stan w dniu 31 grudnia
SHOPS BY ORGANISATIONAL FORM AND PETROL STATIONS^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Sklepy	12814	12502	11578	11032	Shops
Domy towarowe	1	1	1	1	Department stores
Domy handlowe	15	18	17	13	Trade stores
Supermarkety	196	283	291	300	Supermarkets
Hipermarkety	18	16	17	17	Hypermarkets
Sklepy powszechne	295	243	245	228	Universal stores
Sklepy wyspecjalizowane	1038	1360	1539	1519	Specialised shops
Pozostałe sklepy ^b	11251	10581	9468	8954	Other shops ^b
Stacje paliw	322	310	275	272	Petrol stations

a Dane opracowano według lokalizacji sklepu/stacji paliw. b Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

a Data are compiled by location of shop/petrol stations. b Data concern shops of economic entities employing up to 9 persons; including public pharmacies.

TABL. 3 (125). GASTRONOMIA^a
CATERING^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 XII)	444	492	443	558	Number of catering establishments (as of 31 December)
w tym restauracje	162	216	170	209	of which restaurants
Sprzedaż z działalności gastronomicznej (ceny bieżące) w tys. zł	279535	418932,2	503984,2	590415,5	Sales from catering activity (current prices) in thousand PLN
w tym produkcja gastronomiczna	217842	315824,5	410408,0	486628,2	of which catering production

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

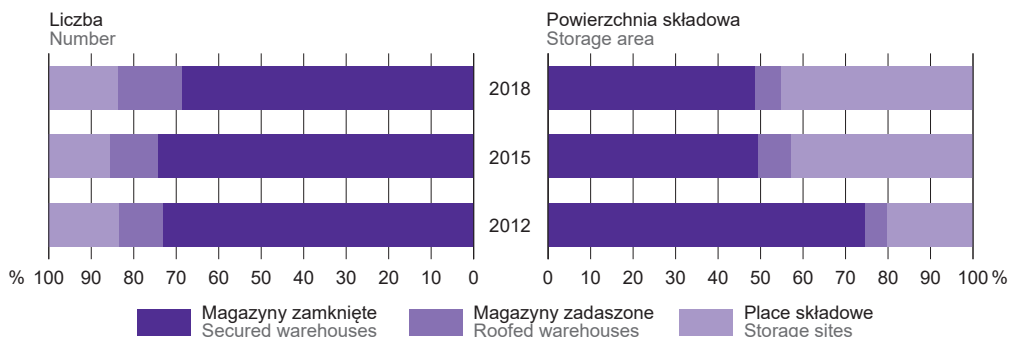
^a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 4 (126). TARGOWISKA
MARKETPLACE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Targowiska stałe (stan w dniu 31 XII):					Permanent marketplaces (as of 31 December):
liczba	79	83	83	82	number
stałe punkty sprzedaży drobno-detalicznej	2846	2822	2793	2630	permanent small-retail sales outlets
Targowiska sezonowe ^a (w ciągu roku)	56	62	51	60	Seasonal marketplaces ^a (during the year)
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł	6858,5	3996,6	4410,2	4362,8	Annual receipts from marketplace fees in thousand PLN

^a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.

^a A Number of marketplaces or places located on streets and squares opened seasonally.

WYKRES 2 (74). MAGAZYNY HANDLOWE^a
CHART 2 (74). TRADE WAREHOUSES^a

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność hurtową o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

^a Data concern enterprises conducting wholesale activity employing more than 9 persons.

Dział XVIII. Finanse przedsiębiorstw Chapter XVIII. Finances of enterprises

TABL. 1 (127). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w mln zł		in million PLN		
Przychody ogółem	37599,8	47606,9	56607,0	58949,7	Total revenues
w tym:					of which:
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług)	25238,4	32509,6	38792,9	41164,6	Net revenues from sale of products (goods and services)
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	11383,6	13867,2	16532,9	16399,4	Net revenues from sale of goods and materials
Przychody finansowe	320,8	373,5	277,8	291,9	Financial revenues
Koszty ogółem	35905,9	45670,8	54283,3	57220,7	Total costs
w tym:					of which:
Koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług)	25346	32309,4	38764,5	41050,1	Cost of products sold (goods and services)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	9695,7	12007,2	14470,1	14572,3	Value of goods and materials sold
Koszty finansowe	493,3	837,9	482,5	940,8	Financial costs
Wynik finansowy brutto^a	1696,1	1935,0	2323,7	1729,1	Gross financial result^a
Zysk brutto	1969,8	2171,9	2681,0	2721,0	Gross profit
Strata brutto	273,7	236,9	357,3	992,0	Gross loss
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	239,9^b	249,3	335,0	303,4	Obligatory encumbrances on gross financial result
W tym podatek dochodowy	239,9	249,3	335,0	303,4	Of which income tax
Wynik finansowy netto	1456,3	1685,7	1988,7	1425,6	Net financial result
Zysk netto	1723,8	1918,6	2334,5	2390,4	Net profit
Strata netto	267,6	232,9	345,8	964,8	Net loss

a W latach 2010 i 2015 skorygowano o wynik zdarzeń nadzwyczajnych (odpowiednio: +2,3 mln zł i -1,2 mln zł); od 2016 r. zdarzenia nadzwyczajne zaliczane są do pozostałych przychodów/kosztów operacyjnych. b Obejmują tylko podatek dochodowy.

a In 2010 and 2015 corrected by result on extraordinary events (respectively: plus PLN 2,3 millions and minus PLN 1,2 millions); since 2016 extraordinary events are classified as other operating revenues/costs. b Include only income tax.

WYKRES 1 (75). **PRZYCHODY OGÓŁEM PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI**
CHART 1 (75). **TOTAL REVENUES OF ENTERPRISES BY OWNERSHIP SECTORS**

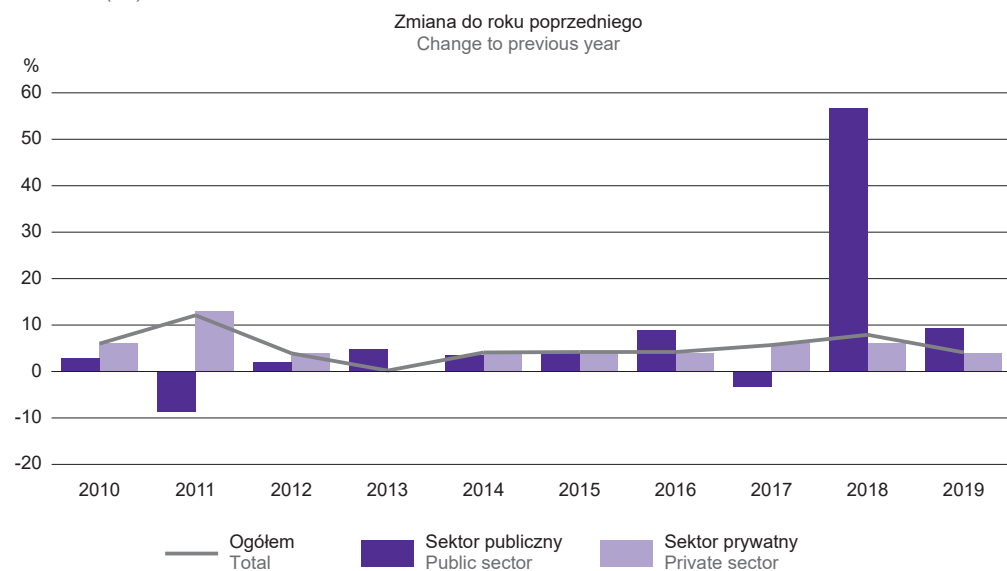

TABLE 2 (128). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKCJI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SECTIONS

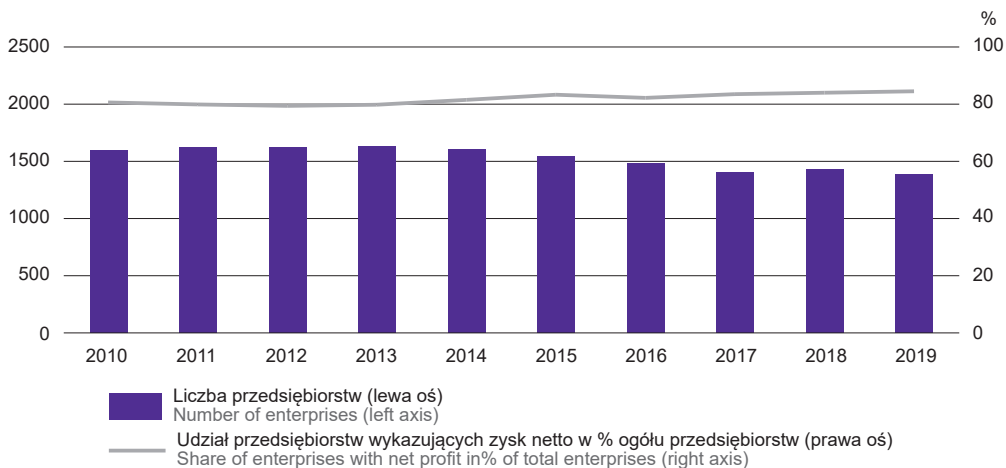
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przychody ogółem Total revenues	Koszty ogółem Total costs	Wynik finansowy brutto ^a Gross finan- cial result ^a	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto Obligatory encumbran- ces on gross financial result	Wynik finansowy netto Net financial result
		w mln zł in million PLN				
OGÓŁEM	2010	37599,8	35905,9	1696,1	239,9 ^b	1456,3
TOTAL	2015	47606,9	45670,8	1935,0	249,3	1685,7
	2018	56607,0	54283,3	2323,7	335,0	1988,7
	2019	58949,7	57220,7	1729,1	303,4	1425,6
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		1953,2	1824,3	128,8	8,4	120,5
Przemysł Industry		37534,6	36631,2	903,3	211,9	691,4
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		35604,0	34206,2	1397,8	208,8	1188,9
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a water supply; sewerage, waste management and remediation activities		1074,4	1044,2	30,2	7,5	22,7
Budownictwo Construction		2277,1	2124,1	153,0	17,8	135,2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a Trade; repair of motor vehicles ^a		12206,7	11847,8	358,9	39,6	319,3
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		1315,9	1309,7	6,1	5,9	0,3
Zakwaterowanie i gastronomia ^a Accommodation and catering ^a		331,8	291,0	40,9	4,4	36,5
Informacja i komunikacja Information and communication		257,3	236,9	20,4	2,0	18,4
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		640,1	623,3	16,8	1,7	15,1
Obsługa rynku nieruchomości ^a Real estate activities		851,2	814,3	36,9	6,7	30,2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		295,3	255,2	40,1	2,5	37,6
Administrowanie i działalność wspierająca ^a Administrative and support service activities		653,4	613,1	40,3	8,7	31,6
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		525,4	553,3	-27,8	-7,5	-20,3
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		21,3	18,9	2,4	0,3	2,1

a, b Notki patrz na str. 136.

a, b See footnotes on page 136.

WYKRES 2 (76). UDZIAŁ LICZBY PRZEDSIĘBIORSTW WYKAZUJĄCYCH ZYSK NETTO W OGÓLNEJ LICZBIE PRZEDSIĘBIORSTW

CHART 2 (76). SHARE OF NUMBER OF ENTERPRISES SHOWING NET PROFIT IN THE TOTAL NUMBER OF ENTERPRISES

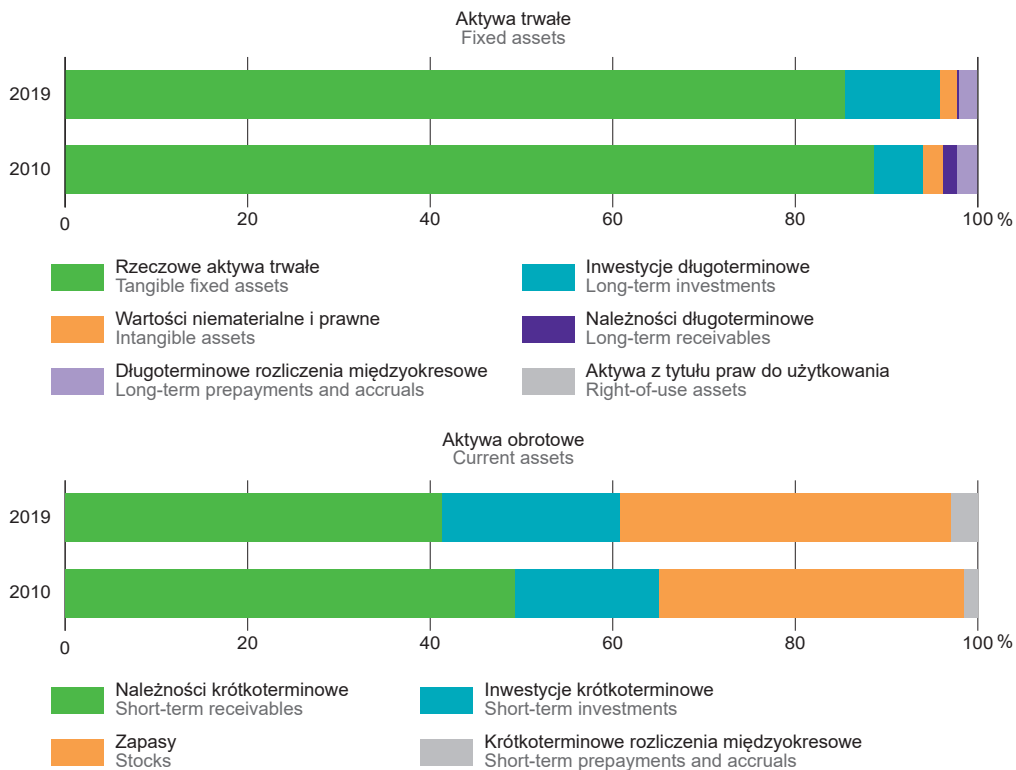
TABL. 3 (129). RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE		Wskaźnik – w % – rentowności obrotu Turnover – in % – profitability rate		SPECIFICATION
		brutto gross	netto net	
OGÓŁEM	2010	4,5	3,9	TOTAL
	2015	4,1	3,5	
	2018	4,1	3,5	
	2019	2,9	2,4	
w tym:				of which:
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		6,6	6,2	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł		2,4	1,8	Industry
w tym:				of which:
przetwórstwo przemysłowe		3,9	3,3	manufacturing
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a		2,8	2,1	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo		6,7	5,9	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a		2,9	2,6	Trade; repair of motor vehicles ^a
Transport i gospodarka magazynowa		0,5	0,0	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^a		12,3	11,0	Accommodation and catering ^a
Informacja i komunikacja		7,9	7,2	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		2,6	2,4	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^a		4,3	3,6	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		13,6	12,7	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^a		6,2	4,8	Administrative and support service activities
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		-5,3	-3,9	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		11,2	10,0	Arts, entertainment and recreation

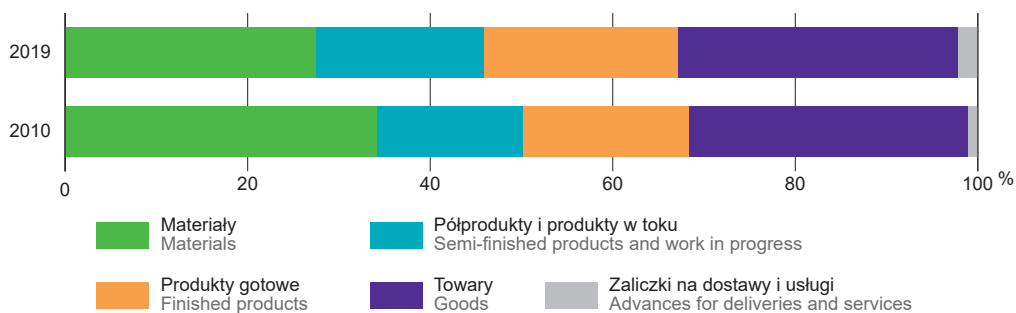
TABL. 4 (130). AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW
Stan w dniu 31 grudnia
CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	Zapasy Stocks	Należności krótkoterminowe Short-term receivables		Inwestycje krótkoterminowe Short-term investments	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe Short-term prepayments and accruals
				razem total	w tym z tytułu dostaw i usług of which from deliveries and services		
OGÓŁEM	2010	12967,1	4335,8	6382,7	4946,7	2052,2	196,5
TOTAL	2015	15307,7	5314,1	6838,7	5583,7	2777,2	377,7
	2018	19158,9	6517,3	7820,3	6558,5	4044,3	777,1
	2019	19174,9	6943,4	7910,1	6413,9	3747,0	574,4
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		1000,3	330,3	194,0	145,4	462,8	13,3
Przemysł Industry		11584,6	3921,1	5594,6	4563,3	1763,7	305,3
w tym: of which:							
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		10949,7	3805,1	5318,4	4329,2	1537,0	289,2
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities		319,6	16,8	133,5	112,4	159,3	10,0
Budownictwo Construction		1665,9	813,1	365,5	311,3	376,2	111,2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		3383,2	1735,0	1251,5	1010,9	372,9	23,9
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		320,0	34,1	174,8	130,5	103,9	7,2
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ		59,1	6,3	21,5	16,9	30,0	1,2
Informacja i komunikacja Information and communication		92,9	5,2	44,4	39,8	31,1	12,3
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		134,5	0,6	7,2	4,4	125,7	1,0
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities		467,2	40,7	58,4	37,9	295,9	72,2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		197,9	42,9	49,2	27,3	103,6	2,2
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		160,4	8,2	97,3	83,3	33,6	21,3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		75,9	5,7	41,9	38,1	25,5	2,7
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		3,3	0,1	1,2	0,6	1,8	0,1

WYKRES 3 (77). **AKTYWA TRWAŁE I OBROTOWE**
 CHART 3 (77). TOTAL FIXED AND CURRENT ASSETS

WYKRES 4 (78). **ZAPASY**
 CHART 4 (78). STOCKS

TABL. 5 (131). KAPITAŁY (fundusze) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW^a
 Stan w dniu 31 grudnia
 SHARE EQUITY (funds) OF ENTERPRISES^a
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which				
		kapitał (fundusz) podstawowy share capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplementary capital (fund)	niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych undistributed (unsettled) financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year	
		w mln zł in million PLN				
OGÓŁEM	2010	13514,2	8079,8	3649,6	-845,2	1457,7
TOTAL	2015	17298,4	8814,6	5565,2	-529,7	1672,4
	2018	22527,8	9463,0	9120,5	-319,0	1998,2
	2019	22917,2	9647,2	7996,8	-247,1	1404,2
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	1658,2	902,7	518,1	-134,7	120,8	
Przemysł Industry	14767,3	5733,2	4986,5	-18,4	668,5	
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	12630,7	4053,0	4229,7	19,4	1166,0	
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities	1332,3	975,5	230,4	38,7	22,7	
Budownictwo Construction	1035,2	230,5	394,7	55,9	135,2	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	2356,5	668,2	1168,3	83,7	320,7	
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	582,3	454,3	147,1	-84,0	0,3	
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	173,6	98,9	40,3	-41,5	36,5	
Informacja i komunikacja Information and communication	79,6	11,5	46,7	-3,4	18,4	
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	77,7	21,5	13,4	2,3	15,1	
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	1571,3	1118,2	397,6	8,5	30,2	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	203,5	100,8	62,0	-8,7	37,4	
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	247,7	149,9	74,8	-12,1	31,6	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	131,1	146,8	124,9	-86,7	-20,3	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	6,7	5,8	6,5	-7,0	2,1	

^a Patrz uwagi ogólne do rozdziału „Finanse przedsiębiorstw”, ust. 10 na str. 203.

^a See general notes to the chapter „Finances of enterprises”, item 10 on page 203.

TABL. 6 (132). ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 grudnia
LIABILITIES OF ENTERPRISES
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term		
			razem total	w tym kredyty i pożyczki of which credits and loans	razem total	w tym of which	
						kredyty i pożyczki credits and loans	z tytułu dostaw i usług from deli- veries and services
			w mln zł in million PLN				
OGÓŁEM	2010	13299,7	5121,8	2169,5	8177,9	2024,2	4406,5
TOTAL	2015	14254,4	5065,6	2795,9	9188,8	2489,0	4554,4
	2018	16708,9	4349,1	3156,1	12359,8	3644,0	5638,5
	2019	18298,8	5270,1	3463,1	13028,7	3733,8	5498,4
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		633,9	294,8	269,2	339,0	77,3	129,7
Przemysł Industry		12029,0	3488,6	2194,4	8540,4	2754,1	3655,5
w tym: of which:							
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		11028,5	3087,6	1827,5	7940,9	2667,2	3480,8
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities		471,1	245,9	227,4	225,2	66,3	78,1
Budownictwo Construction		977,0	51,8	41,4	925,3	92,9	286,9
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		2611,6	492,1	446,0	2119,5	648,2	1075,9
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		270,2	83,0	64,6	187,1	56,9	82,2
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ		270,4	205,4	164,6	65,0	20,6	23,7
Informacja i komunikacja Information and communication		50,2	6,4	3,6	43,9	6,2	21,9
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		217,2	97,5	61,3	119,7	19,4	1,4
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities		433,6	131,1	106,0	302,4	22,5	108,9
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		71,2	9,8	8,3	61,4	4,4	14,0
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		398,3	192,3	27,6	206,0	6,3	37,5
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		313,4	205,7	64,5	107,8	23,8	57,6
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		13,1	9,5	9,5	3,6	0,4	1,1

Dział XIX. Finanse publiczne
Chapter XIX. Public finance

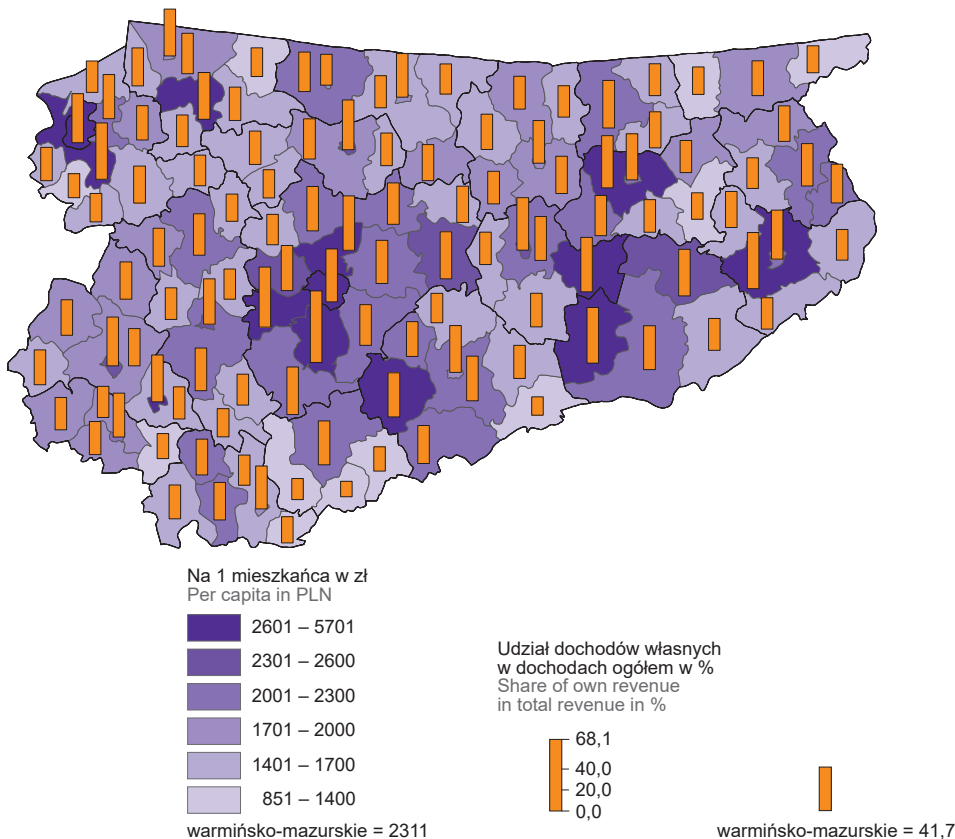
TABL. 1 (133). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem	Gminy ^a	Miasta na	Powiaty	Wojewódz-
		Total	Gminas ^a	prawach	Powiaty	two
				Cities with	Powiaty	Voivodship
		w tys. zł		in thousand PLN		
OGÓLEM	2010	6211860,8	3329021,9	1152954,9	1209501,1	520383,0
TOTAL	2015	7873875,8	3933836,3	1751862,1	1262265,8	925911,6
	2018	9214675,9	5375535,1	1837941,6	1430887,1	570312,1
	2019	10140010,5	5885435,1	2010376,4	1569929,5	674269,5
Dochody własne		3991554,0	2304554,8	990651,3	528337,1	168010,8
Own revenue						
w tym:						
of which:						
Udziały w podatku dochodowym		1688892,6	838566,4	478739,1	224303,9	147283,2
Share in income tax						
od osób prawnych		151693,5	24631,5	23821,2	5217,0	98023,9
corporate income tax						
od osób fizycznych		1537199,1	813934,9	454917,9	219086,9	49259,3
personal income tax						
Podatek od nieruchomości		737093,8	566494,8	170599,0	.	.
Tax on real estate						
Podatek rolny		111568,0	111203,3	364,7	.	.
Agricultural tax						
Podatek od środków transportowych		29404,0	19482,9	9921,2	.	.
Tax on means of transport						
Podatek od czynności cywilnoprawnych		75576,0	52099,0	23477,0	.	.
Tax on civil law transactions						
Opłata skarbowa		14479,7	7847,4	6632,3	.	.
Stamp duty						
Dochody z majątku		209414,6	136855,0	61273,2	9381,6	1904,8
Revenue from property						
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów		79659,7	60143,3	11163,3	6705,3	1647,8
o podobnym charakterze						
of which income from renting and tenancy as well as agreements with a similar character						
Wpływy z usług		224707,0	65917,7	71453,0	86849,9	486,4
Services revenue						
Dotacje		3373755,6	2178293,3	581071,6	322619,7	291770,9
Grants						
Dotacje celowe		2714964,7	1930829,3	440100,7	235957,0	108077,7
Targeted grants						
z budżetu państwa		2601784,7	1886742,6	433665,4	204707,7	76669,0
from the state budget						
na zadania:						
for tasks:						
z zakresu administracji rządowej		2249883,1	1657319,4	387384,1	158956,1	46223,5
for government administration tasks						
własne		345230,1	226535,0	45024,2	43363,0	30307,9
for own tasks						
realizowane na podstawie porozumień		6671,5	2888,1	1257,2	2388,6	137,6
z organami administracji rządowej						
realised on the basis of agreements with government						
administration bodies						
na zadania realizowane na podstawie porozumień między		52339,4	28349,7	5530,1	12824,5	5635,1
jednostkami samorządu terytorialnego						
for tasks realised on the basis of agreements between local						
government units						
otrzymane z państwowych funduszy celowych		25053,1	9908,6	706,4	1488,5	12949,7
received from state appropriated funds						
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami		35787,5	5828,5	198,8	16936,3	12823,9
samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań						
for financial assistance between local government units for						
additional financing of own tasks						
Dotacje z paragrafów 200 i 620 oraz 205 i 625 ^b		658790,9	247464,1	140970,9	86662,7	183693,2
Grants from paragraphs 200 and 620; 205 and 625 ^b						
Subwencja ogólna z budżetu państwa		2774700,9	1402587,0	438653,5	718972,7	214487,7
General subvention from the state budget						
W tym część oświatowa		1798525,3	910599,2	411391,3	456310,1	20224,7
Of which educational part						

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych.
a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status. b Of the classification of budget revenue and expenditure.

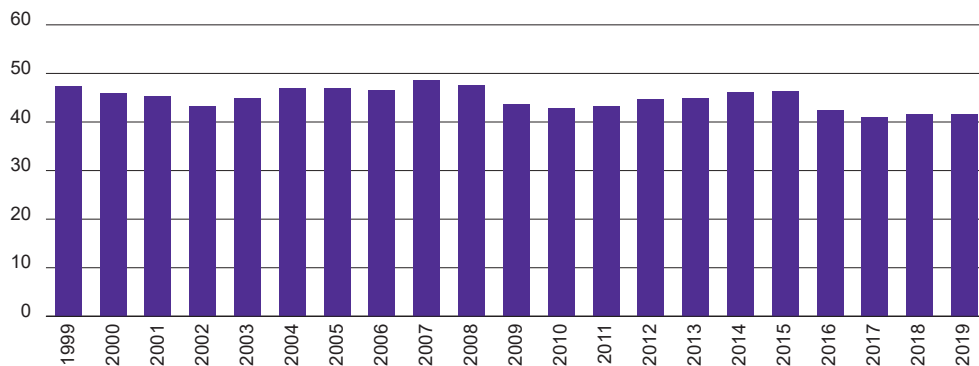
MAPA 1 (36). DOCHODY WŁASNE BUDŻETÓW GMIN^a W 2019 R.

MAP 1 (36). OWN REVENUE OF GMINAS^a BUDGETS IN 2019

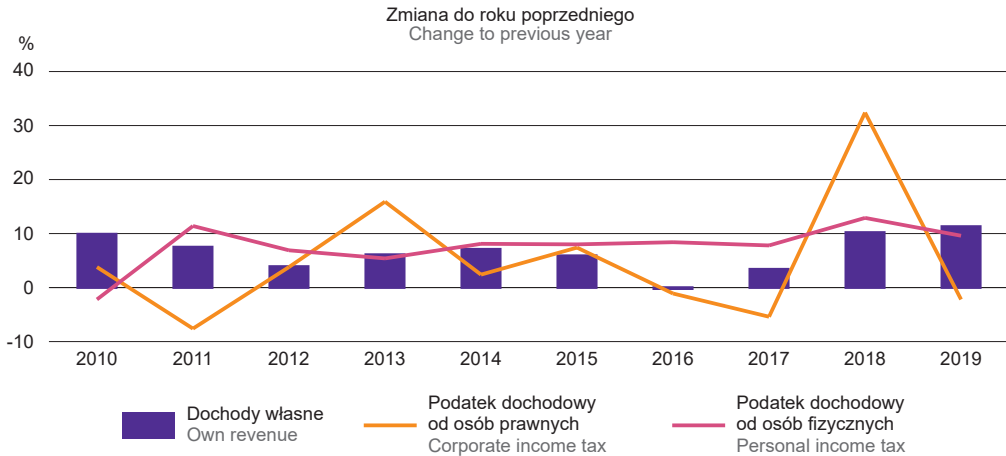

Udział dochodów własnych w dochodach ogółem
Share of own revenue in total revenue

%

^a Łącznie z dochodami gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Including revenue of gminas which are also cities with powiat status.

WYKRES 1 (79). WYBRANE RODZAJE DOCHODÓW WŁASNYCH JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
CHART 1 (79). SELECTED TYPES OF OWN REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS

TABL. 2 (134). WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW
EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY TYPE

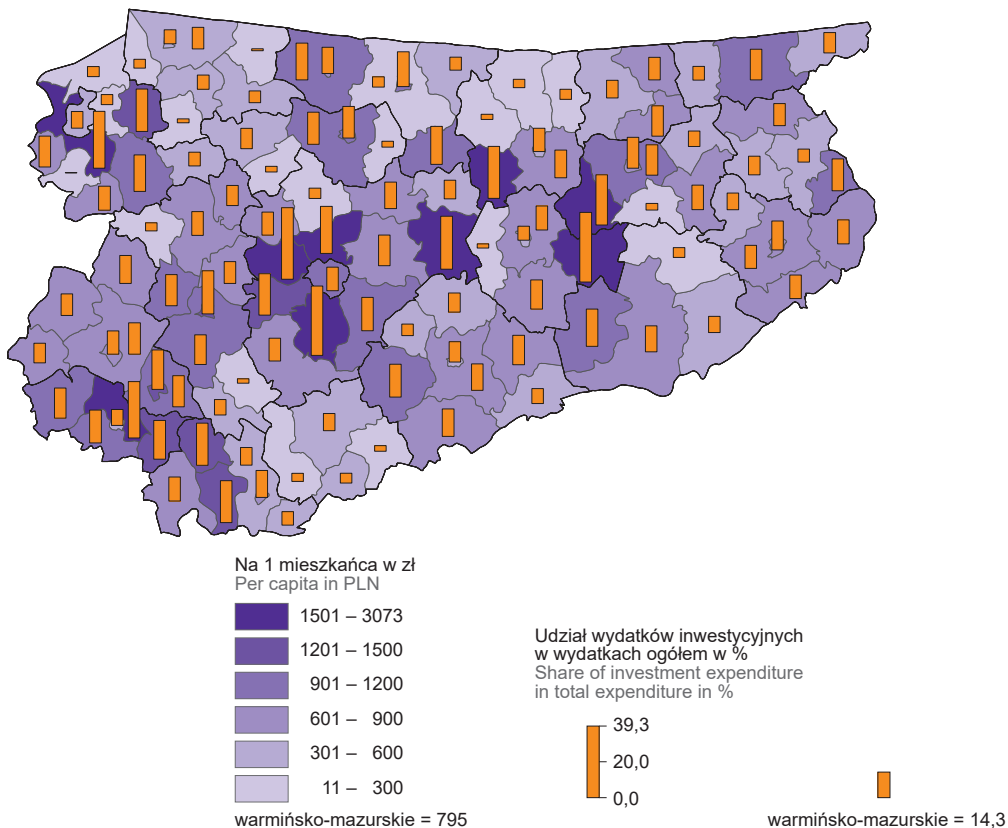
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem	Gminy ^a	Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo
		Total	Gminas ^a	Cities with powiat status	Powiat	Voivodship
		w tys. zł		in thousand PLN		
OGÓŁEM TOTAL	2010	6923222,1	3808388,9	1314791,7	1258629,4	541412,2
	2015	7899211,1	3821969,2	1895676,2	1232553,8	949011,8
	2018	9609761,6	5656163,1	1896278,2	1444584,4	612735,9
	2019	10152817,8	5906653,0	2006213,9	1566359,1	673591,8
Wydatki bieżące Current expenditure		8455792,1	4989272,5	1740297,9	1266921,0	459300,7
w tym: of which:						
Dotacje Grants		862642,0	339357,1	234973,9	93858,0	194453,0
w tym dla samorządowych zakładów budżetowych of which for local government budgetary establishments		23987,0	15192,2	7113,8	1681,0	-
Świadczenia na rzecz osób fizycznych Benefits for natural persons		2135758,6	1716936,9	348494,0	68489,1	1838,5
Wydatki bieżące jednostek budżetowych Current expenditure of budgetary units		5364748,0	2884243,5	1132835,1	1093391,6	254277,9
w tym: of which:						
wynagrodzenia wages and salaries		2830594,4	1477027,7	567981,8	672038,5	113546,4
po pochodne od wynagrodzeń ^b wages and salaries related expenditure ^b		501056,3	270140,9	98862,9	111177,6	20875,0
zakup materiałów i usług purchase of materials and services		1653379,2	910038,3	410175,6	241971,8	91193,6
Obsługa długu publicznego Public debt servicing		79455,7	42758,1	18490,9	10292,2	7914,5
Wydatki majątkowe Property expenditure		1697025,7	917380,5	265916,1	299438,1	214291,1
W tym inwestycyjne ^c Of which investment expenditure ^c		1624881,4	900516,8	233135,4	296462,1	194767,1

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych. c Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych.

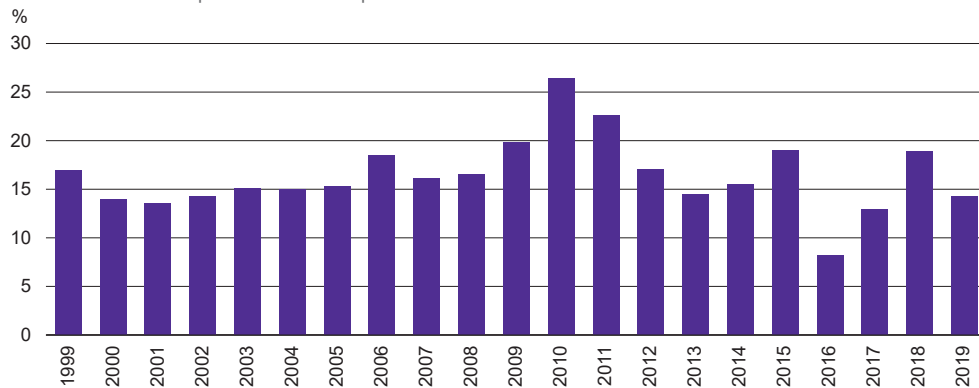
a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. b Include contributions to compulsory social security and the Labour Fund as well as contribution to the Bridging Pension Fund. c Including grants for financing investment tasks of local government budgetary establishments.

MAPA 2 (37). WYDATKI INWESTYCYJNE BUDŻETÓW GMIN^a W 2019 R.

MAP 2 (37). INVESTMENT EXPENDITURES OF GMINAS^a BUDGETS IN 2019

Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem
Share of investment expenditure in total expenditure

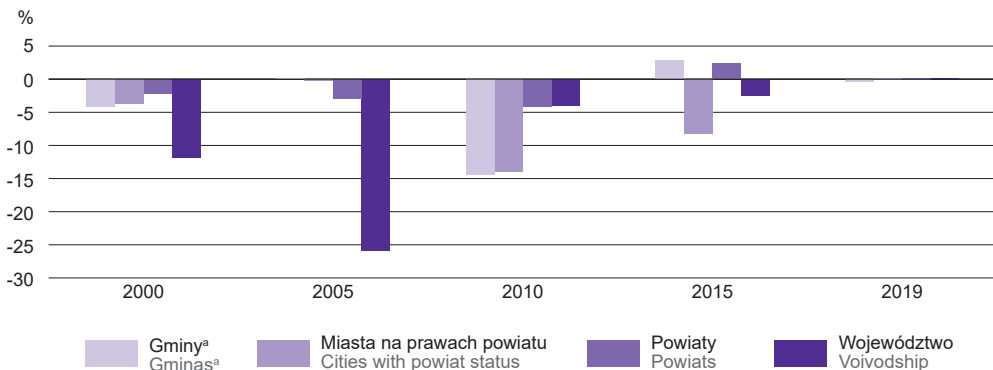
^a Łącznie z wydatkami gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Including expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3 (135). STRUKTURA WYDATKÓW BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2019 R.
STRUCTURE OF EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY DIVISION IN 2019

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Województwo Voivodship
	w odsetkach in percent				
OGÓŁEM TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo Agriculture and hunting	1,5	2,4	0,0	0,0	1,5
Transport i łączność Transport and communication	13,3	7,8	13,8	16,6	51,3
Gospodarka mieszkaniowa Dwelling economy	1,8	2,4	1,0	0,3	1,6
Działalność usługowa Service activities	0,8	0,4	0,4	3,2	0,7
Administracja publiczna Public administration	8,5	8,6	5,4	9,2	15,7
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa Public safety and fire care	2,0	0,8	3,5	5,2	0,3
Oświata i wychowanie Education	27,2	27,3	32,9	29,2	5,4
Ochrona zdrowia Health care	1,4	0,5	1,0	4,7	2,8
Pomoc społeczna Social assistance	7,2	7,4	7,0	10,0	0,2
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej Other tasks in sphere of social policy	1,3	0,3	0,8	4,2	5,0
Edukacyjna opieka wychowawcza Educational care	2,6	1,0	3,5	8,5	0,4
Rodzina Family	19,7	26,2	17,4	6,6	0,3
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska Municipal economy and environmental protection	5,6	6,9	7,4	0,3	0,2
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego Culture and national heritage	3,2	3,7	1,8	0,2	9,9
Kultura fizyczna Physical education	2,0	2,4	2,5	0,1	0,6

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
 a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

WYKRES 2 (80). RELACJA WYNIKÓW BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO DO DOCHODÓW OGÓŁEM
CHART 2 (80). RELATION OF RESULTS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS TO TOTAL REVENUE

a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
 a Excluding gminas which are also cities with powiat status.

Dział XX. Inwestycje. Środki trwałe Chapter XX. Investments. Fixed assets

Inwestycje Investments

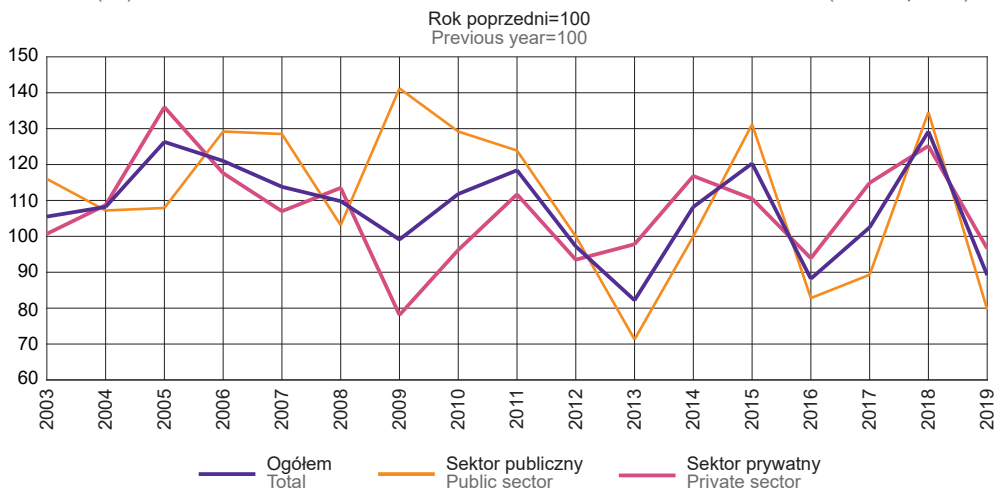
TABL. 1 (136). **NAKLADY INWESTYCYJNE^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w mln zł		in million PLN		
O G Ł E M	6548,3	8057,1	9406,8	8387,7	T O T A L
sektor publiczny	3587,7	4154,8	4135,3	3292,9	public sector
sektor prywatny	2960,6	3902,3	5271,5	5094,9	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	248,3	414,6	422,1	406,0	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	1636,3	2729,4	3594,5	3272,5	Industry
w tym:					of which:
przetwórstwo przemysłowe	855,9	1660,3	2953,5	2503,4	manufacturing
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a	515,3	396,7	239,2	312,9	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	156,1	91,7	96,6	175,8	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a	402,9	391,8	440,9	376,1	Trade; repair of motor vehicles ^a
Transport i gospodarka magazynowa ^b	1803,7	2120,0	2600,2	1858,4	Transportation and storage ^b
Zakwaterowanie i gastronomia ^a	243,5	98,3	257,5	127,8	Accommodation and catering ^a
Informacja i komunikacja	42,0	72,7	82,4	79,5	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	35,2	30,2	23,4	47,9	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^a	791,3	788,2	665,3	713,4	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	63,5	77,2	42,1	73,2	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^a	23,9	111,9	137,8	195,6	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	305,7	450,8	271,2	260,7	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	259,1	138,2	195,2	264,7	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	148,7	150,7	270,3	180,9	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	368,4	369,8	293,8	328,0	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	19,7	21,7	13,5	27,3	Other service activities

a Według lokalizacji inwestycji. b Łącznie z nakładami inwestycyjnymi na drogi publiczne, ulice i place.
a According to investment location. b Including investment outlays on public roads, streets and squares.

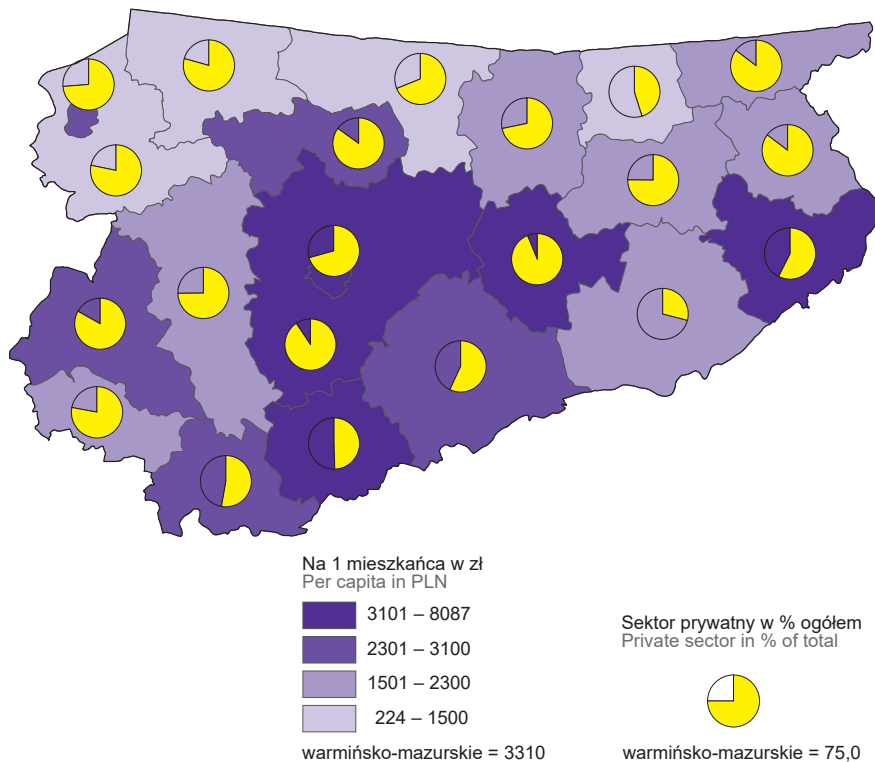
WYKRES 1 (81). **DYNAMIKA NAKŁADÓW INWESTYCYJNYCH^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI** (ceny bieżące)

CHART 1 (81). **INDICES OF INVESTMENT OUTLAYS^a BY OWNERSHIP SECTORS** (current prices)

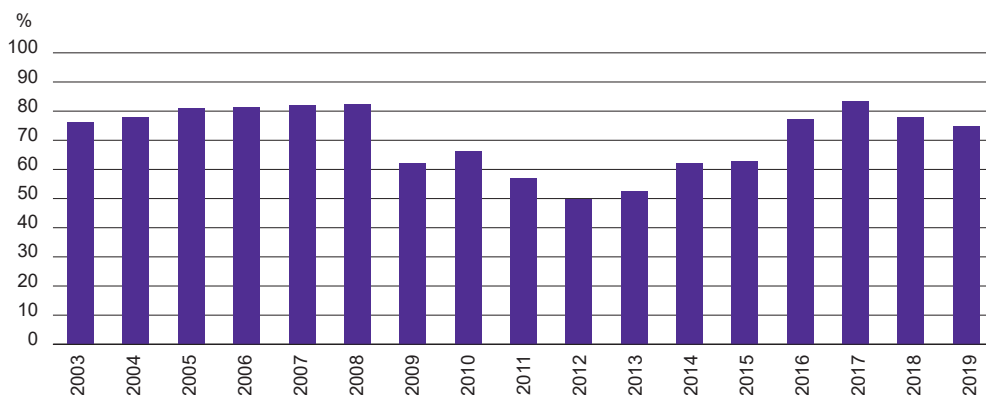

a Według lokalizacji inwestycji.
a According to investment location.

MAPA 1 (38). NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a W 2019 R. (ceny bieżące)
 MAP 1 (38). INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a IN 2019 (current prices)

Udział sektora prywatnego w nakładach inwestycyjnych ogółem
 Share of the private sector in total investment outlays

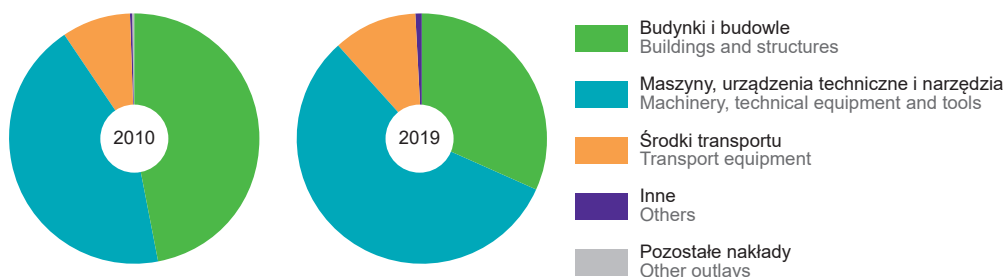

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9; według lokalizacji inwestycji.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

TABL. 2 (137). NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)
 INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment	
		w mln zł in million PLN			
OGÓŁEM TOTAL	2010	1898,9	895,4	828,8	164,9
	2015	2553,5	945,3	1348,5	251,8
	2018	3584,6	1324,6	1941,0	295,4
	2019	3447,8	1098,1	1952,8	379,9
w tym: of which:					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	132,5	68,5	43,2	15,3	
Przemysł Industry	2428,0	728,1	1552,3	139,4	
w tym: of which:					
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	2149,3	535,7	1483,5	123,7	
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remedia- tion activities	187,6	129,5	42,1	14,4	
Budownictwo Construction	43,6	10,5	22,4	10,7	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	52,5	32,4	5,5	14,5	
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	73,7	43,4	14,1	15,7	
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	35,1	26,0	8,2	0,8	
Informacja i komunikacja Information and communication	7,6	1,6	3,0	3,0	
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	7,2	4,4	2,6	0,3	
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	27,6	21,4	5,4	0,8	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	25,7	6,1	15,2	4,4	
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	147,3	9,6	1,4	136,3	
Edukacja Education	23,3	16,2	5,5	0,5	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	111,1	38,9	65,7	6,6	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	37,3	30,0	5,5	1,8	
Pozostała działalność usługowa Other service activities	0,8	-	0,5	0,3	

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investor seat.

**WYKRES 2 (82). NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a
WEDŁUG RODZAJÓW (ceny bieżące)**
CHART 2 (82). INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY TYPE (current prices)

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investor seat.

Środki trwałe
Fixed assets

TABL. 3 (138). WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a (bieżące ceny ewidencyjne)
 Stan w dniu 31 grudnia
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a (current book-keeping prices)
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN				
OGÓŁEM	73617,5	102145,2	119834,7	127866,2	TOTAL
sektor publiczny	31142,9	47113,9	56594,2	60538,5	public sector
sektor prywatny	42474,6	55031,3	63240,5	67327,7	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	7527,0	8916,5	9832,2	10311,6	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	19548,1	27011,8	31912,3	34660,0	Industry
w tym:					of which:
przetwórstwo przemysłowe	13098,5	16799,2	20190,7	22390,2	manufacturing
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^d	3380,2	5589,8	5899,2	6293,1	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	1059,9	1309,3	1462,1	1445,4	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^d	3159,9	4065,9	4214,9	4720,0	Trade; repair of motor vehicles ^d
Transport i gospodarka magazynowa ^b	15039,7	23458,8	30799,7	33526,5	Transportation and storage ^b
Zakwaterowanie i gastronomia ^d	1065,3	1670,5	1699,1	1748,8	Accommodation and catering ^d
Informacja i komunikacja	1470,9	1729,8	2206,3	2098,4	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	422,4	505,4	525,3	531,6	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^d	14846,1	18500,8	20535,1	21328,0	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	487,7	797,2	907,2	947,5	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^d	258,4	623,7	839,2	988,7	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2823,2	4708,5	4675,8	4780,7	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	2703,2	3871,7	4240,8	4555,7	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1852,2	2822,1	3258,3	3376,3	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1180,2	1890,9	2425,6	2527,0	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	173,4	262,5	301,1	319,8	Other service activities

a Podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności. b Łącznie z wartościami dróg publicznych, ulic i placów.

a The division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit. b Including value of public roads, streets and squares.

Dział XXI. Rachunki regionalne Chapter XXI. Regional accounts

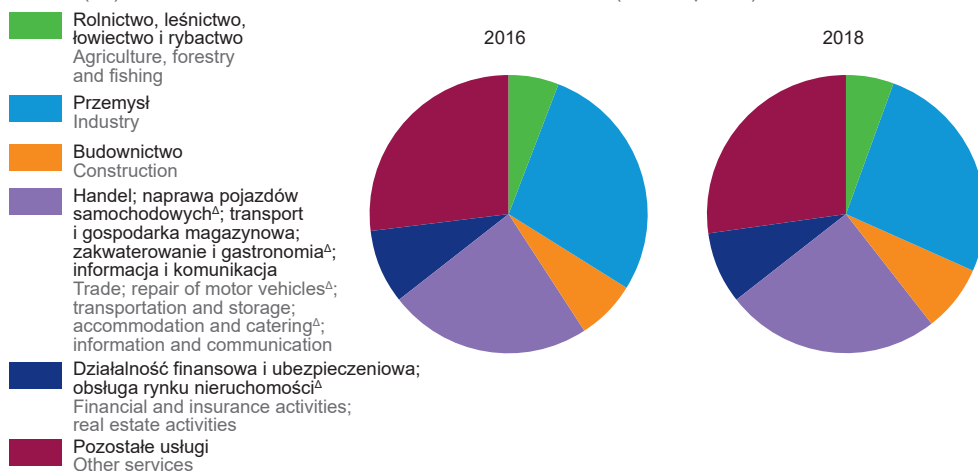
TABL. 1 (139). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2016	2017	2018	2016	2017	2018
	w mln zł	in million PLN		w odsetkach	in percent	
OGÓŁEM TOTAL	49865	52199	54524	.	.	.
W tym wartość dodana brutto Of which gross value added	44053	45842	47737	100,0	100,0	100,0
w tym sektor: of which sector:						
przedsiębiorstw niefinansowych non-financial corporations	18948	19254	20363	43,0	42,0	42,7
instytucji rządowych i samorządowych general government	8412	8839	9240	19,1	19,3	19,4
gospodarstw domowych households	15125	16222	16488	34,3	35,4	34,5
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	2672	3114	2724	6,1	6,8	5,7
Przemysł Industry	12266	12255	12453	27,8	26,7	26,1
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	10742	10725	10826	24,4	23,4	22,7
Budownictwo Construction	3072	3175	3670	7,0	6,9	7,7
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^a ; informacja i komunikacja	10392	11150	12046	23,6	24,3	25,2
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^a	3839	3788	3972	8,7	8,3	8,3
Financial and insurance activities; real estate activities						
Pozostałe usługi Other services	11812	12360	12872	26,8	27,0	27,0
NA 1 MIESZKAŃCA^a PER CAPITA^a	34681	36381	38094	.	.	.

a W złotych.
a In PLN.

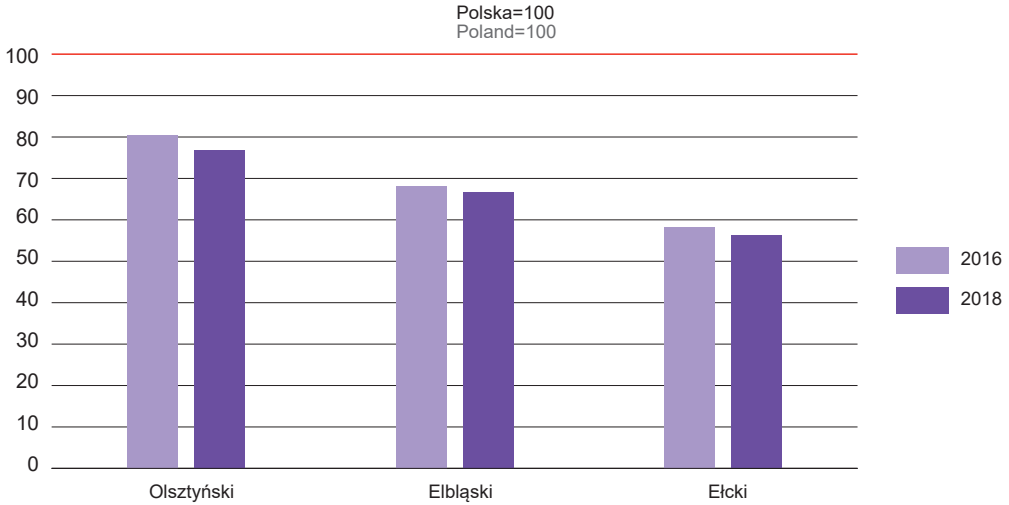
WYKRES 1 (83). **WARTOŚĆ DODANA BRUTTO WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI**
(ceny bieżące)

CHART 1 (83). GROSS VALUE ADDED BY KIND OF ACTIVITY (current prices)

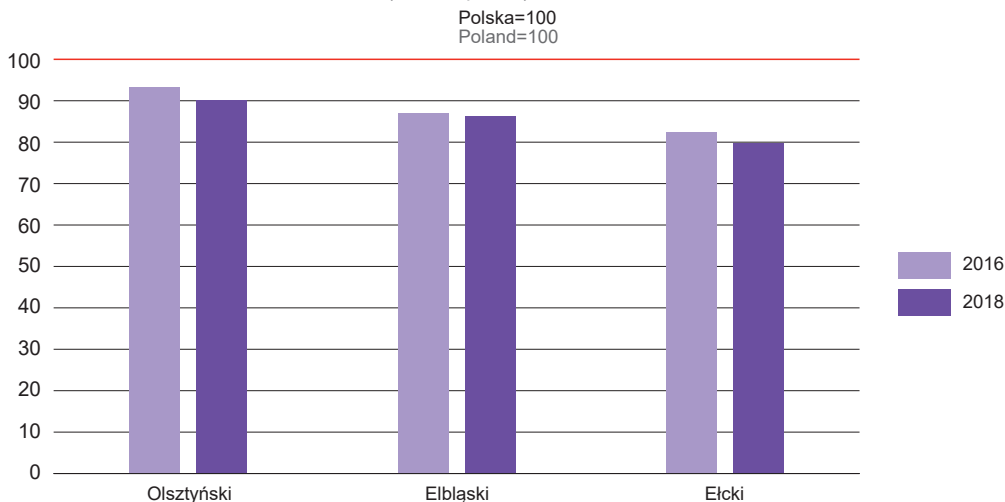
WYKRES 2 (84). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO NA 1 MIESZKAŃCA W PODREGIONACH WOJEWÓDZTWA (ceny bieżące)**

CHART 2 (84). **GROSS DOMESTIC PRODUCT PER CAPITA IN SUBREGIONS OF THE VOIVODSHIP (current prices)**

TABL. 2 (140). **WARTOŚĆ DODANA BRUTTO NA 1 PRACUJĄCEGO (ceny bieżące)**
GROSS VALUE ADDED PER EMPLOYED PERSONS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2016	2017	2018	SPECIFICATION
	w zł in PLN			
O G Ó Ł E M	101689	104089	107280	T O T A L
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	38382	44686	39117	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	122212	118609	118145	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	118141	114557	113540	of which manufacturing
Budownictwo	126302	126099	139215	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^a ; informacja i komunikacja	112125	117833	127285	Trade; repair of motor vehicles ^a ; transportation and storage; accommodation and catering ^a ; information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^a	288432	294573	309503	Financial and insurance activities; real estate activities
Pozostałe usługi	88873	91730	94581	Other services

WYKRES 3 (85). WARTOŚĆ DODANA BRUTTO NA 1 PRACUJĄCEGO W PODREGIONACH WOJEWÓDZTWA (ceny bieżące)
CHART 3 (85). GROSS VALUE ADDED PER EMPLOYED PERSON IN SUBREGIONS OF THE VOIVODSHIP (current prices)

TABL. 3 (141). PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)
BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION OF INCOME ACCOUNT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2016	2017	2018	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN			
Produkcja globalna	98734	104714	110528	Gross output
Zużycie pośrednie	54681	58872	62790	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto	44053	45842	47737	Gross value added
w tym koszty związane z zatrudnieniem	18977	20043	21372	of which compensation of employees
Nadwyżka operacyjna brutto	25934	26285	26922	Gross operating surplus

TABL. 4 (142). NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH
NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR

WYSZCZEGÓLNIENIE	2016	2017	2018	SPECIFICATION
Dochody pierwotne brutto:				Gross primary income:
w milionach złotych	36726	38614	40693	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	25543	26913	28431	per capita in PLN
Dochody do dyspozycji brutto:				Gross disposable income:
w milionach złotych	36778	38577	39854	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	25579	26887	27845	per capita in PLN

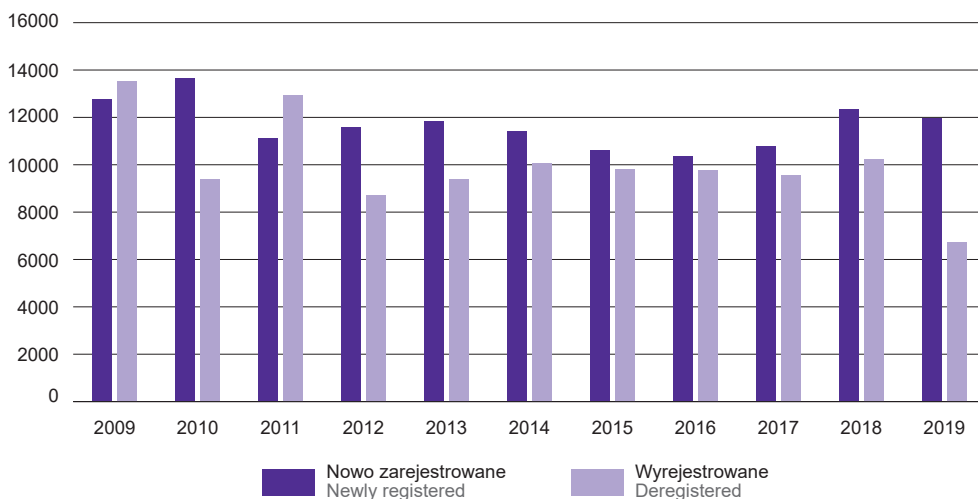
Dział XXII. Podmioty gospodarki narodowej
Chapter XXII. Entities of the national economy

TABL. 1 (143). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON**
 Stan w dniu 31 grudnia
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
OGÓŁEM	119028	123876	127120	131908	TOTAL
sektor publiczny	5514	5440	5033	4944	public sector
sektor prywatny	113514	117942	121683	126537	private sector
w tym:					of which:
Przedsiębiorstwa państwowe	4	3	1	1	State owned enterprises
Spółki	12632	14724	14596	15199	Companies
w tym:					of which:
handlowe	6043	8133	7984	8574	commercial
cywilne	6532	6533	6548	6556	civil
Spółdzielnie	695	745	542	512	Cooperatives
Fundacje	263	505	648	702	Foundations
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	4072	4954	5013	5117	Associations and social organisations
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	87743	87422	90619	94472	Natural persons conducting economic activity

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
 a Excluding persons tending private farms in agriculture.

WYKRES 1 (86). **PODMIOTY NOWO ZAREJESTROWANE I WYREJESTROWANE Z REJESTU REGON^a**
 CHART 1 (86). **NEWLY REGISTERED AND DEREGISTERED ENTITIES FROM THE REGON REGISTER^a**

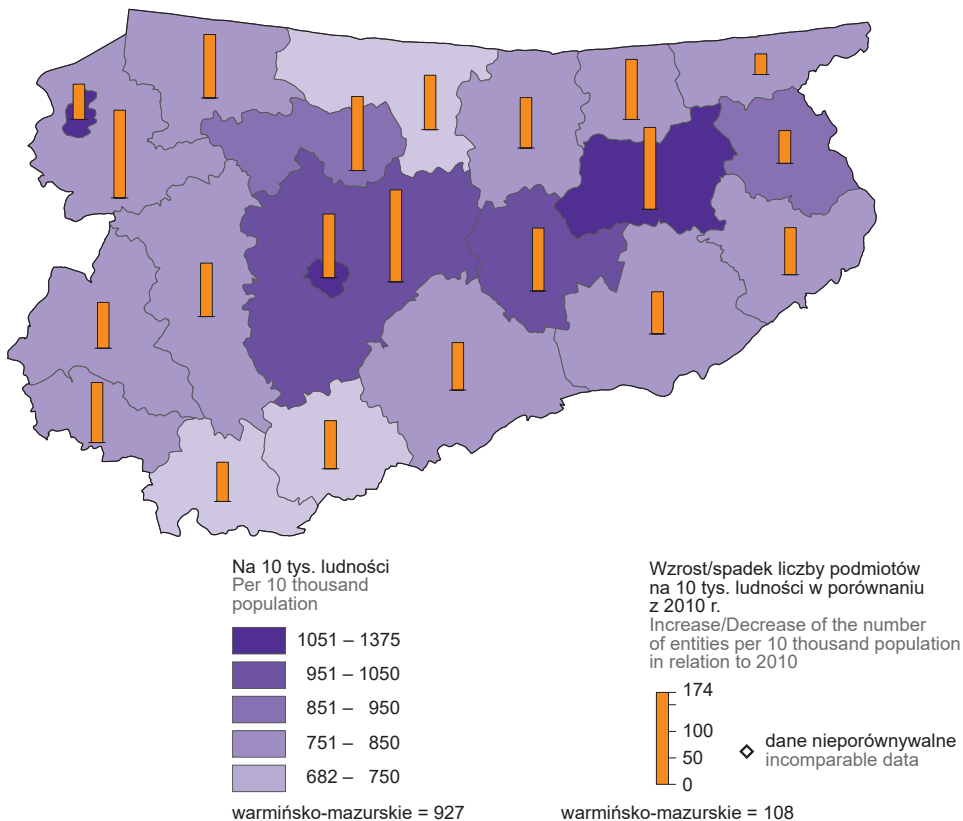
a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
 a Excluding persons tending private farms in agriculture.

MAPA 1 (39). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON W 2019 R.**

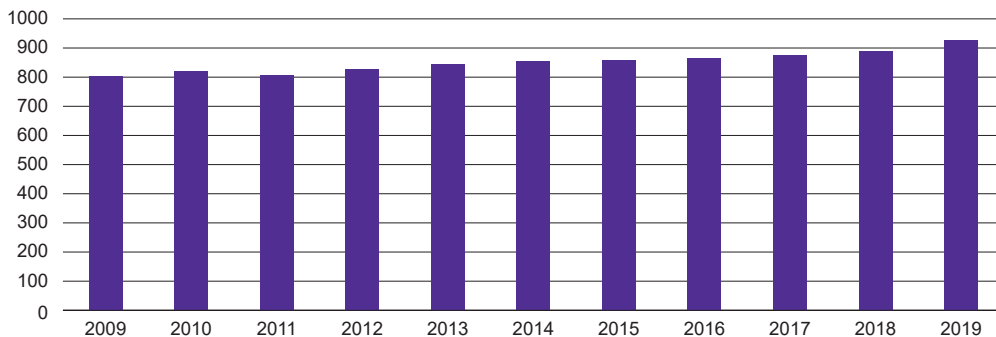
Stan w dniu 31 grudnia

MAP 1 (39). **ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER**

As of 31 December

Podmioty gospodarki narodowej^a w rejestrze REGON na 10 tys. ludności
Entities of the national economy^a in the REGON register per 10 thousand population

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2019 R.

I. VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2019

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo	SPECIFICATION
	Poland	Voivodship	
	ogółem total	Polska = 100 Poland = 100	

POWIERZCHNIA. SAMORZĄD TERYTORIALNY – stan w dniu 31 grudnia AREA. LOCAL GOVERNMENT – as of 31 December

Powierzchnia w km ²	312705	24173	7,7	Area in km ²
Powiaty	314	19	6,1	Poviats
Miasta na prawach powiatu	66	2	3,0	Cities with powiat status
Gminy	2477	116	4,7	Gminas
Miasta	940	50	5,3	Towns
Miejsowości wiejskie	52477	3874	7,4	Rural localities
Sołectwa	40789	2320	5,7	Village administrator's offices

OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION

Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thousand tonnes:
pyłowych	27,1	0,6	2,3	particulate
gazowych	198440,7	1723,3	0,9	gaseous
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^a (stan w dniu 31 XII)	3278	253	7,7	Municipal wastewater treatment plants ^a (as of 31 December)
w tym: biologiczne	2454	188	7,7	of which: biological
z podwyższonym usuwaniem biogenów	817	65	8,0	with increased biogene removal (disposal)
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. t	114133,5	1001,3	0,9	Waste generated (during the year; excluding municipal waste) in thousand tonnes
Odpady komunalne zebrane ^b (w ciągu roku) w tys. t	12752,8	435,8	3,4	Municipal waste collected ^b (during the year) in thousand tonnes
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące):				Outlays on fixed assets (current prices):
służące ochronie środowiska:				in environmental protection:
w milionach złotych	12415,2	256,5	2,1	in million PLN
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	3,9	3,1	.	in % of total investment outlays
służące gospodarce wodnej:				in water management:
w milionach złotych	3223,7	77,6	2,4	in million PLN
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	1,0	0,9	.	in % of total investment outlays

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE PUBLIC SAFETY

Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych ^c :				Ascertained crimes by the Police in completed preparatory proceedings ^c :
w liczbach bezwzględnych	796557	25839	3,2	in absolute numbers
na 10 tys. ludności	206	181	.	per 10 thousand population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję ^c w %	73,1	75,5	.	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police ^c in %

LUDNOŚĆ POPULATION

Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys.	38382,6	1422,7	3,7	Population (as of 31 December) in thousands
miasta	23033,1	842,1	3,7	urban areas
wieś	15349,5	580,6	3,8	rural areas
w tym kobiety	19815,5	726,8	3,7	of which females
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	123	59	.	Population per 1 km ² of total area (as of 31 December)
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII)	66,7	63,3	.	Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 December)

a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. b Pozycja obejmuje odpady odebrane od wszystkich właścicieli nieruchomości i uznawana jest za odpady wytworzone. c Bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

a Working on sewage network. b Estimate includes waste collected from all inhabitants and considered to be waste generated. c Excluding punishable acts committed by juveniles.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2019 R. (cd.)

I. VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2019 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo		SPECIFICATION
	Poland	Voivodship		
	ogółem		Polska = 100	
		total	Poland = 100	

LUDNOŚĆ (dok.)
POPULATION (cont.)

Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,91	-1,39	.	Natural increase per 1000 population
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	0,16	-2,63	.	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population

RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA
LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES

Pracujący ^{ab} (stan w dniu 31 XII) w tys.	15783,0	458,6	2,9	Employed persons ^{ab} (as of 31 December) in thousands
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	4920,09	4136,26	84,1	Average monthly gross wages and salaries in PLN
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	866,4	45,7	5,3	Registered unemployed persons (as of 31 December) in thousands
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b (stan w dniu 31 XII) w %	5,2	9,1	.	Registered unemployment rate ^b (as of 31 December) in %

MIESZKANIA. INFRASTRUKTURA
DWELLINGS. INFRASTRUCTURE

Zasoby mieszkaniowe ^c (stan w dniu 31 XII):				Dwelling stocks ^c (as of 31 December):
mieszkania: w tysiącach	14812,8	525,0	3,5	dwelling: in thousands
na 1000 ludności	385,9	369,0	.	per 1000 population
Mieszkania oddane do użytkowania:				Dwellings completed:
w tysiącach	207,4	5,8	2,8	in thousands
na 1000 ludności	5,4	4,1	.	per 1000 population
Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				Network (as of 31 December) in km:
wodociągowej rozdzielczej	310897,6	16621,9	5,3	water supply distribution
kanalizacyjnej rozdzielczej ^d	165098,8	7468,6	4,5	sewage distribution ^d
gazowej	157868,5	3386,2	2,1	gas supply

EDUKACJA I WYCHOWANIE^e – stan na początku roku szkolnego
EDUCATION^e – as of beginning of the school year

Uczniowie w szkołach ^f w tys.:				Pupils and students in schools ^f in thousands:
podstawowych	3061,5	111,8	3,7	primary
branżowych I stopnia ^g	207,9	9,9	4,8	stage I sectoral vocational ^g
liceach ogólnokształcących	642,3	21,6	3,4	general secondary
technikach	648,5	24,0	3,7	technical secondary
artystycznych ogólnokształcących ^h	14,1	0,4	2,6	general art ^h
policealnych	188,4	6,8	3,6	post-secondary
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ⁱ :				Children attending pre-primary education establishments ⁱ :
w tysiącach	1401,0	46,7	3,3	in thousands
na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat	929,4	863	.	per 1000 children aged 3–6

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. b Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010. c Na podstawie bilansu. d Łącznie z kolektorami. e Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 187. f Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. g Łącznie z uczniami w oddziałach zasadniczych szkół zawodowych oraz uczniami szkół specjalnych przysposabiających do pracy. h Dających uprawienia zawodowe. i Łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą.

a By actual workplace and kind of activity. b Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results of the Agricultural Census 2010. c Based of balance. d Including collectors. e See general notes to the chapter "Education", item 1 and 2 on page 187. f Excluding schools for adult, except post-secondary schools. g Including students of basic vocational school sections and students of special job-training schools. h Leading to professional certification. i Including the children attending for all school year in the units performing health care activities.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2019 R. (cd.)

I. VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2019 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo	SPECIFICATION
	Poland	Voivodship	
	ogółem	Polska = 100	
	total	Poland = 100	

OCHRONA ZDROWIA^a – stan w dniu 31 grudnia
HEALTH CARE^a – as of 31 December

Pracownicy medyczni ^b :			Medical personnel ^b :
lekarze	90884	3068	doctors
lekarze dentyści	13509	565	dentists
pielęgniarki ^c	193132	6803	nurses ^c
Przychodnie	21839	870	Out-patients departments
Szpitala ogólne	890	39	General hospitals
Łóżka w szpitalach ogólnych w tys.	166,8	6,2	Beds in general hospitals in thousands
Apteki ogólnodostępne ^d	12286	413	Generally available pharmacies ^d

KULTURA. TURYSTYKA
CULTURE. TOURISM

Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	7881	297	8,5	Public libraries (including branches; as of 31 December)
Wypożyczenia na 1 czytelnika w wol.	0,4	0,4	0,4	Loans per borrower in vol.
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	959	32	3,3	Museums with branches (as of 31 December)
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	40217,3	720,6	1,8	Museum and exhibition visitors in thousands
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	523	20	3,8	Fixed cinemas (as of 31 December)
Widzowie w kinach stałych w tys.	61710,9	1710,0	2,8	Audience in fixed cinemas in thousands
Baza noclegowa turystyki ^e :				Tourist accommodation establishments ^e :
miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) w tys.	825,5	43,0	5,2	number of beds (as of 31 July) in thousands
korzystający z noclegów w tys.	35668,1	1377,5	3,9	tourists accommodated in thousands

ROLNICTWO
AGRICULTURE

Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej (stan w czerwcu) w tys. ha	14550,3	925,3	6,4	Agricultural land in good agricultural condition (as of June) in thousand ha
w tym pod zasiewami	10897,7	598,2	5,5	of which sown area
Zbiory w tys. t:				Production in thousand tonnes:
zboża	28990,3	1500,1	5,2	cereals
ziemniaki	6481,6	164,0	2,5	potatoes
warzywa gruntowe ^f	3849,8	51,6	1,3	ground vegetables ^f
Plony z 1 ha w dt:				Yields per 1 ha in dt:
zboża	36,7	39,2	106,8	cereals
ziemniaki	214	215	100,5	potatoes

a Łącznie z danymi o placówkach podległych resortowi obrony narodowej oraz spraw wewnętrznych i administracji. b Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. c Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. d Patrz uwagi ogólne do działu „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”, ust. 2 na str. 189. e Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. Dane opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. f Łącznie z ogrodami przydomowymi; dane według szacunków.

a Data include health care units subordinated to the Ministry of National Defence as well as the Ministry of the Interior and Administration. b Data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local government administration and National Health Fund. c Including master nurses. d See general notes to the chapter “Health care and social welfare”, item 2 on page 189. e Concern establishments possessing 10 and more bed places. Data were compiled with consideration imputation for units, which refused to participate in the survey. f Including kitchen gardens; data based on estimation.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2019 R. (cd.)

I. VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2019 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo	SPECIFICATION
	Poland	Voivodship	
	ogółem		Polska = 100
	total		Poland = 100

**LEŚNICTWO
FORESTRY**

Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	9258,8	765,6	8,3	Forest area (as of 31 December) in thousand ha
Lesistość w %	29,6	31,7	.	Forest cover in %

**PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO
INDUSTRY AND CONSTRUCTION**

Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące):				Sold production of industry (current prices):
w milionach złotych	1615202,7	38309,2	2,4	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	42077	26865	63,8	per capita in PLN
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^a (ceny bieżące):				Sales of construction and assembly production ^a (current prices):
w milionach złotych	230209,3	5449,3	2,4	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	5997	3821	63,7	per capita in PLN

**TRANSPORT. TELEKOMUNIKACJA – stan w dniu 31 grudnia
TRANSPORT. TELECOMMUNICATIONS – as of 31 December**

Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km	307065,9	14005,2	4,6	Hard surface public roads (urban and non-urban) in km
Samochody osobowe zarejestrowane ^b w tys. szt.	24360,2	813,5	3,3	Registered passenger cars ^b in thousand units
Placówki pocztowe ^c	7627	347	4,5	Postal offices ^c
Łączna abonenckie ^d :				Subscriber lines ^d :
w tysiącach	3583,5	100,0	2,8	in thousands
na 1000 ludności	93,4	70,3	.	per 1000 population

**HANDEL – stan w dniu 31 grudnia
TRADE – as of 31 December**

Sklepy	333340	11032	3,3	Shops
Targowiska stałe	2156	82	3,8	Permanent marketplaces

**FINANSE PUBLICZNE
PUBLIC FINANCE**

Budżety gmin^a				Budgets of gminas^a
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	135161,5 ^f	5885,4	4,4	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	5240 ^f	5190	99,0	per capita in PLN
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	135316,9 ^f	5906,7	4,4	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	5246 ^f	5209	99,3	per capita in PLN
Budżety miast na prawach powiatu				Budgets of cities with powiat status
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	93894,4	2010,4	2,1	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	7466	6886	92,2	per capita in PLN
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	96885,5	2006,2	2,1	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	7703	6872	89,2	per capita in PLN

a Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonania robót. b Łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku. c Dane dotyczą placówek operatora wyznaczonego. d Własne; dane częściowo szacunkowe. e Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. f Bez gminy Boguszków-Gorce, która nie przekazała sprawozdań budżetowych do Ministerstwa Finansów.

a Realised by construction units – by place of performing works. b Including having temporary permission (for the period of 30 days) issued at the end of the year. c Data concern operators of the public telecommunication network. d Own; partly estimated data. e Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status. f Excluding the gmina of Boguszków-Gorce, which did not submit budget reports to the Ministry of Finance.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2019 R. (dok.)

I. VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2019 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo		SPECIFICATION
	Poland	Voivodship		
	ogółem		Polska = 100	
	total		Poland = 100	

FINANSE PUBLICZNE (dok.)

PUBLIC FINANCE (cont.)

Budżety powiatów				Budgets of powiats
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	30696,3	1569,9	5,1	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1189	1384	116,4	per capita in PLN
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	29630,7	1566,4	5,3	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1148	1381	120,3	per capita in PLN
Budżety województw				Budgets of voivodships
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	18755,0	674,3	3,6	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	489	473	96,8	per capita in PLN
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	18376,0	673,6	3,7	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	479	472	98,7	per capita in PLN

INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE

INVESTMENTS. FIXED ASSETS

Nakłady inwestycyjne ^a (ceny bieżące):				Investment outlays ^a (current prices):
w milionach złotych	320937,4	8387,7	2,6	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	8361	5882	70,4	per capita in PLN
Wartość brutto środków trwałych ^b (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				Gross value of fixed assets ^b (as of 31 December; current book-keeping prices):
w milionach złotych	4263508,5	127866,2	3,0	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	111079	89873	80,9	per capita in PLN

RACHUNKI REGIONALNE W 2018 R.

REGIONAL ACCOUNTS IN 2018

Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				Gross domestic product (current prices):
w milionach złotych	2121555	54524	2,6	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	55230	38094	69,0	per capita in PLN
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				Gross value added (current prices):
w milionach złotych	1857482	47737	2,6	in million PLN
na 1 pracującego ^c w zł	123451	107280	86,9	per employed person ^c in PLN
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				Gross nominal disposable income in the households sector:
w milionach złotych	1245199	39854	3,2	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	32416	27845	85,9	per capita in PLN

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON ^d (stan w dniu 31 XII)				Entities of the national economy in the REGON register ^d (as of 31 December)
sektor publiczny	111788	4944	4,4	public sector
sektor prywatny	4325275	126537	2,9	private sector

a Według lokalizacji inwestycji. b Według siedziby jednostki lokalnej rodzaju działalności. c Do przeliczeń przyjęto przeciętną w roku liczbę pracujących. d Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; w podziale według sektorów – bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

a According to investment location. b According to the abode of local kind-of-activity unit. c For calculations the average number of employed persons was applied. d Excluding persons tending private farms in agriculture; in divisions by ownership sectors – excluding entities, for which information on the ownership form does not exist in the REGON register.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
POWIERZCHNIA AREA					
Powierzchnia w km ² (stan w dniu 31 XII)	24203	24173	24173	24173	Area in km ² (as of 31 December)
OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION					
Pobór wody – w % poboru ogółem – na cele:					Water withdrawal – in % of total withdrawal – for purposes of:
produkcyjne ^a (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybnactwem)	30,5	17,9	24,2	29,5	production ^a (excluding agriculture, forestry, hunting and fishing)
eksploatacji sieci wodociągowej ^b	53,0	49,6	52,6	54,8	exploitation of water supply network ^b
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 km ² w dam ³	5,3	5,3	5,1	5,0	Consumption of water for needs of the national economy and population per 1 km ² in dam ³
w tym do produkcji przemysłowej	1,8	1,1	1,4	1,7	of which for industrial production
Ścieki przemysłowe i komunalne ^c odprowadzone do wód lub do ziemi:					Industrial and municipal ^c wastewater discharged into waters or into the ground:
oczyszczane w % wymagających oczyszczania	95,7	99,4	99,5	93,6	treated in % of requiring treatment
nieoczyszczane na 1 km ² w dam ³	0,1	0,0	0,0	0,1	untreated per 1 km ² in dam ³
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ogółu ludności ^d	64,5	70,8	75,9	77,1	Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^d
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:					Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thousand tonnes:
pyłowych	2,5	1,2	1,0	0,6	particulate
gazowych (bez dwutlenku węgla)	15,3	9,6	9,4	10,9	gaseous (excluding carbon dioxide)
Redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych:					Reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in % of pollutants produced:
pyłowych	95,3	97,7	98,2	98,8	particulate
gazowych (bez dwutlenku węgla)	14,5	7,1	1,8	3,3	gaseous (excluding carbon dioxide)
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII):					Area of special nature value under legal protection (as of 31 December):
w % powierzchni ogólnej	53,6	46,6	46,7	46,7	in % of total area
na 1 mieszkańca w m ²	9089	7746	7846	7929	per capita in m ²
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) na 1 km ² w t	19,0	41,8	43,4	41,4	Waste generated (during the year; excluding municipal waste) per 1 km ² in tonnes
Odpady komunalne zebrane ^e (w ciągu roku) na 1 mieszkańca w kg	363	226	271	306	Municipal waste collected ^e (during the year) per capita in kg
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w % nakładów inwestycyjnych ogółem:					Outlays on fixed assets (current prices) in % of total investment outlays:
służące ochronie środowiska	3,4	6,1	3,5	3,1	in environmental protection
służące gospodarce wodnej	1,5	1,8	0,9	0,9	in water management
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE PUBLIC SAFETY					
Przestępstwa stwierdzone przez Policję ^f w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:					Ascertained crimes by the Police ^f in completed preparatory proceedings:
w liczbach bezwzględnych	49413	37666	27120	25839	in absolute numbers
na 10 tys. ludności	346,7	259,0	188,0	181,2	per 10 thousand population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję w %	53,1	71,6	64,9	75,5	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police ^f in %

a Z ujęć własnych. b Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. c Od 2010 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę metodologii badania ścieków komunalnych. d Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – dane szacunkowe, ludność ogółem – na podstawie bilansów. e Dane szacunkowe; w 2000 r. określane jako odpady stałe wywiezione; od 2015 r. pozycja obejmuje odpady odebrane od wszystkich właścicieli nieruchomości i uznawana jest za odpady wytworzone, ze względu na objęcie od 1 lipca 2013 r. przez gminy systemem gospodarowania odpadami komunalnymi wszystkich właścicieli nieruchomości. f Do 2012 r. – łącznie z prokuraturą; od 2014 r. bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

a From own intakes. b Water withdrawal at intakes before entering the water network. c Since 2010, data are not comparable with data for previous years due to change in the methodology of municipal wastewater. d Population connected to waste water treatment plants – estimated data, total population – based on balances. e Estimated data; in 2000 defined as solid waste removed; since 2015 estimate includes waste collected from all inhabitants and is considered to be waste generated because of covering by gminas since 1 July 2013 all real-estate owners with municipal waste management system. f Until 2012 – including prosecutor's office; since 2014 excluding punishable acts committed by juveniles.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
LUDNOŚĆ POPULATION					
Ludność (stan w dniu 31 XII)	1427508	1453782	1439675	1422737	Population (as of 31 December)
miasta	860484	864661	850385	842096	urban areas
wieś	567024	589121	589290	580641	rural areas
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	59	60	60	59	Population per 1 km ² of total area (as of 31 December)
Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII):					Population of age (as of 31 December):
przedprodukcyjnym	385794	290117	266937	259636	pre-working
produkcyjnym	859584	950669	917403	871301	working
poprodukcyjnym	182130	212996	255335	291800	post-working
Małżeństwa na 1000 ludności	5,84	5,76	4,79	4,46	Marriages per 1000 population
Rozwody na 1000 ludności	1,30	1,99	1,91	1,89	Divorces per 1000 population
Urodzenia żywe na 1000 ludności	10,95	10,85	9,10	9,05	Live births per 1000 population
Zgony na 1000 ludności	8,26	8,90	9,61	10,44	Deaths per 1000 population
Przyrost naturalny na 1000 ludności	2,69	1,95	-0,51	-1,39	Natural increase per 1000 population
Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	7,49	4,76	4,04	4,03	Infant deaths per 1000 live births
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-1,73	-1,86	-2,35 ^a	-2,63	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:					Life expectancy at the moment of birth:
mężczyźni	69,2	71,3	72,7	73,0	males
kobiety	78,6	80,4	81,1	81,2	females
RYNEK PRACY LABOUR MARKET					
Pracujący ^{bc} (stan w dniu 31 XII):					Employed persons ^{bc} (as of 31 December):
w tysiącach	454,0	423,3	433,2	458,6	in thousands
w tym kobiety	214,2	197,7	207,2	217,0	of which women
na 1000 ludności	318	291	301	322	per 1000 population
Przeciętne zatrudnienie:					Average paid employment:
w przemyśle:					in industry:
w tysiącach	87,8	84,8	85,0	93,8	in thousands
na 1000 ludności	59,8	58,3	59,1	65,8	per 1000 population
w budownictwie:					in construction:
w tysiącach	18,8	20,9	15,9	17,3	in thousands
na 1000 ludności	12,8	14,3	11,0	12,1	per 1000 population

a Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r. b Według faktycznego miejsca pracy. c Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 1996, od 2010 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

a For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used. b By actual workplace. c Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results: in 2000 – of the Agricultural Census 1996, since 2010 – of the Agricultural Census 2010.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
RYNEK PRACY (dok.) LABOUR MARKET (cont.)					
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	158,2	105,9	83,5	45,7	Registered unemployed persons (as of 31 December) in thousands
2000 = 100	.	67,0	52,8	28,9	2000 = 100
W % bezrobotnych zarejestrowanych (stan w dniu 31 XII):					In % of registered unemployed (as of 31 December):
kobiety	55,6	53,0	52,8	58,0	women
w wieku 24 lata i mniej	27,3	21,7	15,7	13,3	aged 24 years and less
pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	48,5	28,1	37,8	34,1	out of work for longer than 1 year
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) na 1 ofertę pracy	1535	230	67	22	Registered unemployed persons (as of 31 December) per a job offer
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (stan w dniu 31 XII) w %	25,8	20,0	16,2	9,1	Registered unemployment rate ^a (as of 31 December) in %
WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE WAGES AND SALARIES. SOCIAL BENEFITS					
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	1671,17	2722,00	3324,04	4136,26	Average monthly gross wages and salaries in PLN
2000 = 100	.	162,9	198,9	247,5	2000 = 100
w tym: w przemyśle	1702,61	2587,50	3231,63	4142,42	of which: in industry
w budownictwie	1486,12	2293,03	2718,77	3314,89	in construction
Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys.	306,6	299,7	291,7	306,3	Average number of retirees and pensioners in thousands
pobierających emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	238,4	249,6	247,3	265,4	receiving retirement and other pension paid by the Social Insurance Institution
rolników indywidualnych	68,2	50,1	44,4	40,9	farmers
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:					Average monthly gross retirement and other pension in PLN:
wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	759,05	1428,63	1789,53	2062,43	paid by the Social Insurance Institution
rolników indywidualnych	602,05	955,05	1189,75	1314,43	farmers
MIESZKANIA. INFRASTRUKTURA DWELLINGS. INFRASTRUCTURE					
Zasoby mieszkaniowe ^b (w 2000 r. – zamieszkane; stan w dniu 31 XII):					Dwelling stocks ^b (in 2000 – inhabited; as of 31 December):
mieszkania:					dwellings:
w tysiącach	421,4	483,2	505,2	525,0	in thousands
na 1000 ludności	295,2	332,4	350,9	369,0	per 1000 population
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	59,4	66,9	68,2	68,9	average useful floor area of dwelling in m ²
Mieszkania oddane do użytkowania:					Dwellings completed:
mieszkania:					dwellings:
w tysiącach	3,7	4,8	4,3	5,8	in thousands
na 1000 ludności	2,6	3,3	3,0	4,1	per 1000 population
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	67,3	96,2	95,9	83,3	average useful floor area of dwelling in m ²
Długość sieci rozdzielczej (stan w dniu 31 XII) w km:					Distribution network (as of 31 December) in km:
wodociągowej	9253,6	13951,7	15872,2	16621,9	water supply
kanalizacyjnej ^c	2541,3	4794,6	6922,3	7468,6	sewage ^c

a Do wyliczenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 1996, od 2010 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2010. b Na podstawie bilansów. c Łącznie z kolektorami.

a The number of employed persons, including estimated data of employed persons on private farms in agriculture was used for calculation, estimated using the results: in 2000 – of the Agricultural Census 1996, since 2010 – of the Agricultural Census 2010. b Based on balances. c Including collectors.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
MIESZKANIA. INFRASTRUKTURA (dok.)		DWELLINGS. INFRASTRUCTURE (cont.)			
Zużycie w gospodarstwach domowych:					Consumption in households:
wody z wodociągów:					water from water supply systems:
w hektometrach sześciennych	48,5	44,8	45,4	45,7	in cubic hectometre
na 1 mieszkańca w m ³	34,0	30,8	31,5	32,1	per capita in m ³
energii elektrycznej w miastach ^a :					electricity in urban areas ^a :
w gigawatogodzinach	504,6	594,2	510,5	541,0	in gigawatt-hour
na 1 mieszkańca w kWh	558,0	686,3	598,2	640,9	per capita in kWh
EDUKACJA I WYCHOWANIE		EDUCATION			
Uczniowie w szkołach ^b (stan na początku roku szkolnego) w tys.:					Pupils and students in schools ^b (as of beginning of the school year) in thousands:
podstawowych ^c	134,8	87,3	93,9	111,8	primary ^c
branżowych I stopnia ^{de}	24,3	10,4	8,6	9,9	stage I sectoral vocational ^{de}
liceach ogólnokształcących ^f	34,4	23,2	18,0	21,6	general secondary ^f
liceach profilowanych	.	1,1	.	.	specialised secondary
technikach ^g	38,8	22,3	19,2	24,0	technical secondary ^g
artystycznych ogólnokształcących ^h	0,5	0,4	0,3	0,4	general art ^h
policealnych	6,4	11,9	8,6	6,8	post-secondary
Absolwenci szkół zasadniczych zawodowych, liceów ogólnokształcących, techników oraz artystycznych ogólnokształcących dających uprawnienia zawodowe ^e g ^{ik} (bez szkół dla dorosłych) na 1000 ludności	15	11	9	8	Graduates of basic vocational, general and technical secondary as well as general art leading to professional certification schools ^e g ^{ik} (excluding schools for adults) per 1000 population
Studenci uczelni ^l (stan w dniu 31 XII; w latach 2000–2017 – stan w dniu 30 XI) w tys.	45,1	49,8	30,1	23,3	Students of higher education institutions ^l (as of 31 December; in years 2000–2017 – as of 30 November) in thousands
Absolwenci uczelni ^m w tys.	6,8	14,4	9,4	6,8	Graduates of higher education institutions ^m in thousands
Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	16,5	11,5	8,0	5,3	Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thousands
Absolwenci szkół dla dorosłych ⁱ w tys.	5,0	2,9	2,7	1,6	Graduates of schools for adults ⁱ in thousands

a W 2000 r. bez gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania był dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie. b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. c Bez dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego. d Do roku szkolnego 2016/17 zasadnicze szkoły zawodowe i od roku szkolnego 2017/18 łącznie z oddziałami zasadniczych szkół zawodowych. e-g łącznie ze szkołami: e – od roku szkolnego 2004/05 specjalnymi przysposabiającymi do pracy, f – z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (w latach szkolnych 2004/05–2012/13 – uczniowie, 2005/06–2012/13 – absolwenci), g – z uzupełniającymi technikumami (w latach szkolnych 2004/05–2013/14 – uczniowie, 2006/07–2013/14 – absolwenci). h Dające uprawnienia zawodowe. i Z poprzedniego roku szkolnego. k łącznie z liceami profilowanymi w latach szkolnych 2004/05–2013/14. l łącznie z filiami uczelni mających siedzibę jednostki macierzystej poza województwem warmińsko-mazurskim; bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji; bez cudzoziemców. m Osoby, które uzyskały dyplomy ukończenia studiów wyższych w okresie od 1 grudnia 2017 r. do 31 grudnia 2019 r.; w latach 2005–2018 – z poprzedniego roku akademickiego, a w 2000 r. – z roku kalendarzowego.

a In 2000, excluding households, whose the main source of maintenance was income from a private farm in agriculture. b Excluding schools for adults, except post-secondary schools. c Excluding children aged 6 attending pre-primary education establishments. d Until the 2016/17 school year, basic vocational schools and since the 2017/18 school year, including basic vocational school sections. e–g Including schools: e – since the 2004/05 school year special job-training schools, f – supplementary general secondary schools (in the 2004/05–2012/13 school years – students, 2005/06–2012/13 – graduates), g – supplementary technical secondary schools (in the 2004/05–2013/14 school years – students, 2006/07–2013/14 – graduates). h Leading to professional certification. i From the previous school year. k Including specialised secondary schools in the 2004/05–2013/14 school years. l Including branches of higher education institutions seated outside the territory of Warmińsko-Mazurskie Voivodship; excluding higher education institutions of the Ministry of National Defence; excluding foreigners. m Persons who obtained higher education diplomas between 1 December 2017 and 31 December 2019; 2005–2018 – from the previous academic year, and in 2000 – from the calendar year.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
EDUKACJA I WYCHOWANIE (dok.) EDUCATION (cont.)					
Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego):					Pre-primary education (as of beginning of the school year):
miejsca w przedszkolach w tys.	24,6	27,0	32,7	34,9	places in nursery schools in thousands
dzieci ^a w tys.					children ^a in thousands
w przedszkolach	23,4	27,5	29,3	37,2	in nursery schools
w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	8,6	9,4	8,6	9,5	in pre-primary sections in primary schools
Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat ^b	319	430	748	863	Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3–6 ^b
OCHRONA ZDROWIA^c I POMOC SPOŁECZNA HEALTH CARE^c AND SOCIAL WELFARE					
Pracownicy medyczni ^d (stan w dniu 31 XII):					Medical personnel ^d (as of 31 December):
lekarze	2104	2481	2983	3068	doctors
lekarze dentyści	185	481	432	565	dentists
pielęgniarki ^e	5963	6309	6782	6803	nurses ^e
Łóżka w szpitalach ogólnych ^f (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności	42,9	41,2	46,3	43,9	Beds in general hospitals ^f (as of 31 December) per 10 thousand population
Leczeni w szpitalach ogólnych (bez międzyoddziałowego ruchu chorych) na 10 tys. ludności	1543	1757	1997	2002	In-patients in general hospitals (excluding inter-ward patient transfer) per 10 thousand population
Przychodnie (stan w dniu 31 XII)	177	710	831	870	Out-patient departments (as of 31 December)
Apteki ogólnodostępne (stan w dniu 31 XII)	268	366	411	413	Generally available pharmacies (as of 31 December)
Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 aptekę ogólnodostępną	5327	3972	3503	3445	Population (as of 31 December) per generally available pharmacy
Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca:					Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita:
lekarskie	4,7	6,1	6,6	7,1	medical
stomatologiczne	0,7	0,9	0,8	0,7	dental
Dzieci w żłobkach ^g i klubach dziecięcych (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku ^h do lat 3	19	19	42	86,0	Children in nurseries ^g and children's clubs (as of 31 December) per 1000 children up to age 3 ^h
KULTURA. TURYSTYKA CULTURE. TOURISM					
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	367	316	304,0	297	Public libraries (including branches; as of 31 December)
Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych ⁱ w wol.: na 1000 ludności	3891	2903	2839,0	2601	Public library loans ⁱ in volumes: per 1000 population
na 1 czytelnika	18,5	18,4	19,7	19,0	per borrower
Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	1,2	1,3	1,3	1,4	Seats in theatres and music institutions (as of 31 December) per 1000 population
Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych ^k na 1000 ludności	324	250	262	288	Audience in theatres and music institutions ^k per 1000 population
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	18	27	33	32	Museums with branches (as of 31 December)
Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności	294	372	486	505	Museum and exhibition visitors per 1000 population

a Od 2008 r. łącznie z – nieuwzględnionymi w podziale według rodzaju placówek – zespolami wychowania przedszkolnego i punktami przedszkolnymi; od 2007 r. bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą (do 2011 r. określanych jako zakłady opieki zdrowotnej). b W 2015 r. do przeliczeń wskaźnika użyto liczbę dzieci w grupie wieku 3–5 lat. c Od 2012 r. łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji oraz do 2011 r. Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego. d Od 2005 r. pracujący bezpośrednio z pacjentem; od 2006 r. łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest praktyka lekarska i pielęgniarska. e łącznie z magistrami pielęgniarstwa. f Bez miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych; od 2008 r. łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. g łącznie z oddziałami żłobkowymi. h Do 2010 r. bez klubów dziecięcych. i Od 2015 r. łącznie z wypożyczeniami międzybibliotecznymi. k Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

a Since 2008, including pre-primary education groups and pre-primary points not listed in division by type of establishments; since 2007, excluding pre-primary education in the units performing health care activities (until 2011 defined as health care institution). b In 2015, the rate was calculated using the number of children aged 3–5. c Since 2012, data have included health care of: the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and Administration as well as until 2011 the Internal Security Agency. d Since 2005, working directly with a patient; since 2006 including persons whose primary workplace is a medical and nurse practice. e Including masters of nursery. f Excluding day places in hospital wards; since 2008, including beds and incubators for newborns. g Including nursery wards. h Until 2010, excluding children's clubs. i Since 2015, including interlibrary lending. k Data concern activity performed in the voivodship, including outdoor events.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
KULTURA. TURYSTYKA (dok.) CULTURE. TOURISM (cont.)					
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	39	21	18	20	Fixed cinemas (as of 31 December)
Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	7,1	5,0	5,0	5,6	Seats in fixed cinemas (as of 31 December) per 1000 population
Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	308	646	758	1199	Audience in fixed cinemas per 1000 population
Abonenci (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności:					Subscribers (as of 31 December) per 1000 population:
radiowi	241	176	178	177	radio
televizyjni	237	171	172	171	television
Obiekty noclegowe turystyki ^a (stan w dniu 31 VII)	589	387	492	541	Tourist accommodation establishments ^a (as of 31 July)
w tym hotele	65	95	105	117	of which hotels
Miejsca noclegowe ^a (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	343	259	278	302	Number of beds ^a (as of 31 July) per 10 thousand population
Korzystający z noclegów ^a na 1000 ludności	586	618	787	966	Tourists accommodated ^a per 1000 population
ROLNICTWO AGRICULTURE					
Użytki rolne (stan w czerwcu) w tys. ha	1230,9	1001,0	994,6	945,4	Agricultural land (as of June) in thousand ha
w tym w dobrej kulturze rolnej w %	.	97,4	98,8	97,9	of which in good agricultural condition in %
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) w tys. ha	729,7	592,1	608,7	598,2	Sown area (as of June) in thousand ha
w tym w %:					of which in %:
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	71,8	69,5	57,9	60,8	basic cereals (including cereal mixed)
ziemniaki	4,9	1,8	1,5	1,3	potatoes
buraki cukrowe	0,9	0,6	0,3	0,5	sugar beets
Zbiory w tys. t:					Crop production in thousand tonnes:
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	1313,4	1716,6	1397,6	1409,3	basic cereals (including cereal mixed)
ziemniaki	730,5	248,5	179,7	164,0	potatoes
buraki cukrowe	219,8	175,2	117,0	198,3	sugar beets
Plony z 1 ha w dt:					Yields per 1 ha in dt:
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	25,1	41,7	39,7	38,7	basic cereals (including cereal mixed)
ziemniaki	206	238	192	215	potatoes
buraki cukrowe	337	518	568	609	sugar beets
Zwierzęta gospodarskie (stan w czerwcu):					Livestock (as of June):
bydło na 100 ha użytków rolnych w szt.	33,7	43,5	44,3	50,3	cattle per 100 ha of agricultural land in heads
trzoda chlewna (w 2000 r. – stan w końcu lipca) na 100 ha użytków rolnych w szt.	64,9	66,9	52,8	56,7	pigs (in 2000 – as of the end of July) per 100 ha of agricultural land in heads
Produkcja na 1 ha użytków rolnych:					Production per 1 ha of agricultural land:
żywcza rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^b w kg	195,1	263,5	304,0	346,8	of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^b in kg
mleka krowiego w l	506,7	921,3	964,8	1091,0	of cows' milk in l

a Od 2011 r. dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. Od 2016 r. dane opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. b Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej. Od 2018 r. dane nie są porównywalne z danymi za lata poprzednie z uwagi na zmianę współczynników przeliczeniowych żywcza rzeźnego na wagę poubojową ciepłą.

a Since 2011, concern establishments 10 and more bed places. Since 2016, data were compiled with consideration imputation for units, which refused to participate in the survey. b Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. Since 2018, data have been incomparable with those for previous years due to the change of conversion rates in post-slaughter warm weight.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
ROLNICTWO (dok.) AGRICULTURE (cont.)					
Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych w kg:					Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land in kg:
mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi)	66,5	109,1	97,9	97,3	mineral or chemical (including mixed fertilizers)
wapniowych	125,5	42,0	29,4	49,5	lime
LEŚNICTWO FORESTRY					
Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	732,7	761,4	773,7	785,9	Forest land (as of 31 December) in thousand ha
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII):					Forest area (as of 31 December):
w tysiącach hektarów	713,0	740,8	753,3	765,6	in thousand hectares
na 1 mieszkańca w ha	0,5	0,5	0,5	0,5	per capita in ha
Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %	29,5	30,6	31,2	31,7	Forest cover (as of 31 December) in %
Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów w m ³	381,0	446,7	493,8	483,6	Removals (timber) per 100 ha of forest area in m ³
PRZEMYSŁ INDUSTRY					
Produkcja sprzedana przemysłu:					Sold production of industry:
w milionach złotych (ceny bieżące)	.	22239,2	29317,7	38309,2	in million PLN (current prices)
rok poprzedni = 100 (ceny stałe)	.	113,4	106,0	104,4	previous year = 100 (constant prices)
2005 = 100 (ceny stałe)	.	136,4	168,0	209,7	2005 = 100 (constant prices)
na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące)	.	262397	344853	408240	per employee in PLN (current prices)
na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	.	15294	20328	26865	per capita in PLN (current prices)
BUDOWNICTWO CONSTRUCTION					
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^a (ceny bieżące):					Sales of construction and assembly production ^a (current prices):
w milionach złotych	.	4548,9	4787,5	5449,3	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	.	3128	3319	3821	per capita in PLN
TRANSPORT. TELEKOMUNIKACJA – stan w dniu 31 XII TRANSPORT. TELECOMMUNICATIONS – as of 31 December					
Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe ^b :					Railway lines operated – standard gauge ^b :
w kilometrach	1461	1215	1138	1138	in kilometres
na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	6,0	5,0	4,7	4,7	per 100 km ² of total area in km
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie):					Hard surface public roads (urban and non-urban):
w kilometrach	12257	12664,0	13340,1	14005,2	in kilometres
na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	50,6	52,3	55,2	57,9	per 100 km ² of total area in km

a Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót. b Dane dotyczą sieci kolejowej Polskich Kolei Państwowych (PKP) oraz od 2005 r. również innych podmiotów będących zarządcami infrastruktury kolejowej.

a Realised by construction units – by place of performing works. b Data concern rail network of Polskie Koleje Państwowe (PKP) as well as since 2005 of other entities which are administrators of railway infrastructure.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
TRANSPORT. TELEKOMUNIKACJA – stan w dniu 31 XII (dok.) TRANSPORT. TELECOMMUNICATIONS – as of 31 December (cont.)					
Samochody osobowe zarejestrowane ^a :					Registered passenger cars ^a :
w tysiącach sztuk	221,0	578,3	695,7	813,5	in thousand units
na 1000 ludności	155	398	483	572	per 1000 population
Placówki pocztowe ^b :					Postal service offices ^b :
na 100 tys. ludności	30,6	29,2	23,2	24,4	per 100 thousand population
Łącza abonenckie ^c :					Subscriber lines ^c :
w tysiącach	.	252,4	167,0	100,0	in thousands
na 1000 ludności	.	173,6	117,4	70,3	per 1000 population
HANDEL TRADE					
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące):					Retail sales (current prices):
w milionach złotych	8854,0	11566,6	15158,4	14991,2	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	6211	7954	10510	10513	per capita in PLN
Sklepy (stan w dniu 31 XII)	16776 ^d	12814	12502	11032	Shops (as of 31 December)
Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 sklep	85 ^d	114	115	129	Population (as of 31 December) per shop
FINANSE PUBLICZNE PUBLIC FINANCE					
Budżety gmin^e					Budgets of gminas^e
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	1370,9	3329,0	3933,8	5885,4	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1203	2886	3432	5190	per capita in PLN
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	1427,2	3808,4	3822,0	5906,7	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1253	3302	3335	5209	per capita in PLN
Budżety miast na prawach powiatu					Budgets of cities with powiat status
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	566,5	1153,0	1751,9	2010,4	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1932	3835	5917	6886	per capita in PLN
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	587,6	1314,8	1895,7	2006,2	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	2003	4373	6403	6872	per capita in PLN
Budżety powiatów					Budgets of powiats
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	634,0	1209,5	1262,3	1569,9	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	557	1049	1101	1384	per capita in PLN
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	647,8	1258,6	1232,6	1566,4	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	569	1091	1075	1381	per capita in PLN
Budżet województwa					Budget of voivodship
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	122,5	520,4	925,9	674,3	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	86	358	642	473	per capita in PLN
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	137,1	541,4	949,0	673,6	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	96	372	658	472	per capita in PLN

a Od 2011 r. łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku. b Dane dotyczą operatora wyznaczonego (do 2012 r. operatora publicznego); w 2000 r. placówki pocztowe i placówki usług telekomunikacyjnych. c Własne; dane częściowo szacunkowe. d Dane nieporównywalne w związku ze zmianą w 2004 r. metody badania sklepów. e Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Since 2011, including having temporary permission (for the period of 30 days) issued at the end of the year. b Data concern the appointed operator (until 2012 the public operator); in 2000 post offices and telecommunication service offices. c Own; partly estimated data. d Data are not comparable due to change in 2004 the method of shop survey. e Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE^a INVESTMENTS. FIXED ASSETS^a					
Nakłady inwestycyjne ^b (ceny bieżące):					Investment outlays ^b (current prices):
w milionach złotych	2643,4	6548,3	8057,1	8387,7	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1845	4503	5587	5882	per capita in PLN
Wartość brutto środków trwałych ^c (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):					Gross value of fixed assets ^c (as of 31 December; current book-keeping prices):
w milionach złotych	45691,8	73617,5	102145,2	127866,2	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	32008	50639	70950	89873	per capita in PLN
RACHUNKI REGIONALNE^{d,e} REGIONAL ACCOUNTS^{d,e}					
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):					Gross domestic product (current prices):
w milionach złotych	.	.	48043	54524	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	.	.	33311	38094	per capita in PLN
Produkt krajowy brutto (ceny stałe) – rok poprzedni = 100	.	.	.	103,4	Gross domestic product (constant prices) – previous year = 100
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):					Gross value added (current prices):
w milionach złotych	.	.	42626	47737	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	.	.	29555	33352	per capita in PLN
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:					Gross nominal disposable income in the households sector:
w milionach złotych	.	.	34425	39854	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	.	.	23869	27845	per capita in PLN
Realne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych – rok poprzedni = 100	.	.	.	101,8	Gross real disposable income in the households sector – previous year = 100
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W REJESTRZE REGON^f – stan w dniu 31 XII ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY IN THE REGON REGISTER^f – as of 31 December					
Ogółem: w tysiącach	102,7	119,0	123,9	131,9	Total: in thousands
na 10 tys. ludności	719	819	860	927	per 10 thousand population
Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej:					Legal persons and organisational entities without legal personality:
w tysiącach	22,6	31,3	36,5	37,4	in thousands
2000 = 100	.	138,3	161,2	165,5	2000 = 100
w tym:					of which:
spółdzielnie	0,8	0,7	0,7	0,5	cooperatives
spółki handlowe	3,6	6,0	8,1	8,6	commercial companies
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	0,7	0,9	1,0	0,8	of which with foreign capital participation
spółki cywilne	8,2	6,5	6,5	6,6	civil law partnerships
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą:					Natural persons conducting economic activity:
w tysiącach	80,0	87,7	87,4	94,5	in thousands
2000 = 100	.	109,7	109,3	118,1	2000 = 100
na 10 tys. ludności	561	604	607	664	per 10 thousand population

a Dane za 2000 r. nieporównywalne w związku z nowelizacją w 2002 r. ustawy o rachunkowości. b Według lokalizacji inwestycji. c Według siedziby jednostki lokalnej rodzaju działalności. d W rubryce dla 2019 r. dane dotyczą 2018 r. e Patrz uwagi ogólne do działu „Rachunki regionalne”, ust. 13 na str. 207. f Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Data for 2000 are not comparable due to amendments in 2002 of The Accounting Act. b According to investment location. c According to the abode of local kind-of-activity unit. d In the column for 2019, data concern 2018. e See general notes to the chapter „Regional accounts”, item 13 on page 207. f Excluding persons tending private farms in agriculture.

Uwagi ogólne

1. Dane zamieszczone w Roczniku – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym kraju**.

W tablicach zawierających informacje w podziale na **miasta i wieś**, przez „**miasta**” rozumie się gminy miejskie oraz miasta w gminach miejsko-wiejskich, przez „**wieś**” – gminy wiejskie oraz obszary wiejskie w gminach miejsko-wiejskich.

2. Dane prezentowane są w układzie **Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS)** obowiązującej w krajach Unii Europejskiej, wprowadzonej rozporządzeniem Nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. (Dz. Urz. UE L 154 z 21 czerwca 2003 r., z późn. zm.). Klasyfikacja została ustanowiona w celu zbierania, opracowania i rozpowszechniania na obszarze Unii Europejskiej porównywalnych danych dla statystyk regionalnych. Obecna czwarta rewizja (NUTS 2016) została wprowadzona Rozporządzeniem Komisji (UE) 2016/2066 z dnia 1 listopada 2016 r., zgodnie z którym od 1 stycznia 2018 r. Polskę podzielono na 3 poziomy, w ramach których funkcjonuje 97 jednostek statystycznych NUTS:

- NUTS 1 – **makroregiony** (grupujące województwa) – 7 jednostek,
- NUTS 2 – **regiony** (województwa lub ich części) – 17 jednostek,
- NUTS 3 – **podregiony** (grupujące powiaty) – 73 jednostki.

3. Prezentowane dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

4. Prezentowane informacje zostały przedstawione stosownie do zakresu prowadzonych badań, uwzględniających podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i – jeśli nie zaznaczono inaczej – obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób,
- od 10 do 49 osób,
- 50 osób i więcej.

5. Dane prezentuje się:

1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885, z późn. zm.).

W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Pod pojęciem „**Pozostałe usługi**” ujęte są sekcje: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją”, „Pozostała działalność usługowa” oraz „Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby”;

2) według **sektorów instytucjonalnych** – wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;

3) według **sektorów własności**:

– **sektor publiczny** – grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,

– **sektor prywatny** – grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

„Własność mieszaną” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

6. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

General notes

1. Data in the Yearbook, unless otherwise indicated, are presented according to **administrative division of the country in a given period**.

In the tables containing information divided into **urban areas** and **rural areas**, the term “**urban areas**” is understood as urban gminas and towns in urban-rural gminas, while the term “**rural areas**” is understood as rural gminas and rural area in urban-rural gminas.

2. Data are presented in accordance with the **Classification of Territorial Units for Statistics (NUTS)**, obligatory in the countries of the European Union, introduced according to the Regulation No. 1059/2003 of the European Parliament and of the Council of 26 May 2003 (Official Journal of the EU L 154, 21 June 2003, with later amendments). Classification was established to enable the collection, compilation and dissemination of harmonised regional statistical data in the European Union. Current, fourth revision (NUTS 2016) was introduced by Commission Regulation (EU) 2016/2066 of 21 November 2016, according to which from 1 January 2018 Poland is divided into 3 levels, under which there are 97 NUTS statistical units:

- NUTS 1 – **macroregions** (grouping voivodships) – 7 units,
- NUTS 2 – **regions** (voivodships or their parts) – 17 units,
- NUTS 3 – **subregions** (grouping powiats) – 73 units.

3. Presented data, unless otherwise indicated, concern the **entire national economy**.

4. Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, considering entities classified according to the criterion of the **number of persons employed** and, unless otherwise indicated, include entities employing:

- up to 9 persons,
- from 10 to 49 persons,
- 50 persons and more.

5. Data are presented:

1) according to the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1st January 2008 by the decree of the Council of Ministers of 24 December 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885, with later amendments).

The item “**Industry**” was introduced, including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”, as an additional grouping.

The item “**Other services**” was introduced including sections: “Professional, scientific and technical activities”, “Administrative and support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation”, “Other service activities” as well as “Activities of households as employers; undifferentiated goods- and services-producing activities of households for own use”;

2) according to **institutional sectors** – exclusively within the scope of regional accounts;

3) according to **ownership sectors**:

– **public sector** – grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), the ownership of local government units as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of public sector entities,

– **private sector** – grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of private sector entities and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.

“Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company’s registration application.

6. Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with the **respective organisational status of units of the national economy**.

7. Dane w podziale według sekcji PKD 2007 oraz w podziale terytorialnym opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całości podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

8. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj. osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

9. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku – obok PKD 2007 – należy wymienić:

- 1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności (KZiS)**, na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego; klasyfikacja opracowana na podstawie Międzynarodowej Standardowej Klasyfikacji Zawodów (ISCO-08) wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2015 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 227) w miejsce obowiązującej do 31 grudnia 2014 r.;
- 2) **Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług – PKWiU 2015**, na podstawie której dokonuje się grupowania wyrobów i towarów; PKWiU 2015, opracowana na podstawie międzynarodowych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2016 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 września 2015 r. (Dz. U. poz. 1676) w miejsce PKWiU 2008 obowiązującej do 31 grudnia 2015 r.;
- 3) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);
- 4) **Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania obiektów budowlanych; PKOB, opracowana na podstawie Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1316, z późn. zm.);
- 5) **Klasyfikację Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT 2016 wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2017 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 3 października 2016 r. (Dz. U. 2016 poz. 1864), w miejsce obowiązującej do 31 grudnia 2016 r.

10. Dane w **cenach bieżących** odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach I na mapach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług – VAT (od produktów krajowych i z importu), podatek i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych, zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

11. Jako **cenę stałą** przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej – średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu:
 - ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) dla lat 2006–2010,
 - ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) dla lat 2011–2015,
 - ceny stałe 2015 r. (średnie ceny bieżące 2015 r.) od 2016 r.

12. **Liczby względne (wskaźniki, odsetki)** obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

7. Data according to NACE Rev. 2 sections as well as according to territorial division are compiled, unless otherwise indicated, using the enterprise method.

The enterprise (entity) method, the entire organisational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.

8. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e. legal persons, organisational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own account in order to earn a profit.

9. Other than NACE Rev. 2, among the more important classifications, according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:

- 1) the **Occupations and Specialisations Classification (KZiS)**, on the basis of which councillors of organs of local government units are grouped; the classification, compiled on the basis of the International Standard Classification of Occupations (ISCO-08), was introduced on 1 January 2015 by the decree of the Minister of Labour and Social Policy of 7 August 2014 (uniform text Journal of Laws 2018 item 227) replacing the classification valid until 31 December 2014;
- 2) the **Polish Classification of Products and Services – PKWiU 2015**, on the basis of which products and goods are grouped; compiled on the basis of international classifications and nomenclatures, was introduced on 1 January 2016 by the decree of the Council of Ministers, dated 4 September 2015 (Journal of Laws item 1676) replacing the classification PKWiU 2008 valid until 31 December 2015;
- 3) the **Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)**, on the basis of which final consumption expenditure of products (goods and services) in the households sector as well as expenditures on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;
- 4) the **Polish Classification of Types of Construction (PKOB)**, on the basis of which type of constructions are grouped; PKOB, compiled on the basis of the Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 January 2000 by the decree of the Council of Ministers, dated 30 December 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1316 with later amendments);
- 5) the **Classification of Fixed Assets (KŚT)**, on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT 2016 was introduced on 1 January 2017 by the decree of the Council of Ministers, dated 3 October 2016 (Journal of Laws 2016 item 1864), replacing the classification valid until 31 December 2016.

10. Data in **current prices** correspond to obtained revenue, incurred expenditures or the value of products, services, etc. In tables and maps in which prices are not defined, data are expressed in current prices.

Basic price is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Taxes on products include: value added tax on goods and services – VAT (on domestic and imported products), taxes and customs duties on imports (including excise tax), as well as other taxes on products and taxes on selected types of services (e.g. on games of chance and mutual betting, lump sum tax on goods and services from occasional transports of passengers in buses with foreign registration).

11. **Constant prices** were adopted as follows:

- 1) agricultural output – average national current prices from the year preceding the reference year, with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in case of which average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;
- 2) total production of industry:
 - 2005 constant prices (2005 average current prices) for 2006–2010,
 - 2010 constant prices (2010 average current prices) for 2011–2015,
 - 2015 constant prices (2015 average current prices) since 2016.

12. **Relative numbers (indices, percentages)** are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

Wskaźniki dynamiki – w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach – obliczono w warunkach porównywalnych.

Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

13. Do przeliczeń danych według liczby ludności – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjęto liczbę ludności według krajowej definicji zamieszkania, opracowaną metodą bilansową.

Przy przeliczaniu na **1 mieszkańca (1000 ludności itp.)** danych według stanu w końcu roku (np. łóżka w szpitalach, środki trwałe) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 grudnia, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja) – według stanu w dniu 30 czerwca.

Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności opracowaną – jeśli nie zaznaczono inaczej – za lata 2000–2009 na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, przy czym dla lat 2000 i 2001 według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2002 r., od 2010 r. na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, przy czym dla 2010 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2011 r.

14. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

15. Niektóre informacje zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Głównego Urzędu Statystycznego.

16. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.

17. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Głównego Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami.

18. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

Indices – in case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods – are calculated in comparable conditions.

Single base indices are calculated using the chain-base index method.

13. For the purpose of calculating data by population number, unless otherwise indicated, the population number according to the national definition of residence, compiled using the balance method, was adopted.

When **computing per capita data (per 1000 population, etc.)** as of the end of a year (e.g. beds in hospitals, fixed assets), the population as of 31 December was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g., vital statistics, production) – as of 30 June.

For calculations, it was assumed to use the number of population calculated – unless otherwise indicated – for the years 2000–2009 on the basis of the results of the Population and Housing Census 2002, for 2000 and 2001 by the administrative division valid as of 31 December 2002, and since 2010 on the basis of the results of the Population and Housing Census 2011, for 2010 by the administrative division valid as of 31 December 2011.

14. Data, unless otherwise indicated, do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

15. Selected information presented on the basis of preliminary data may change in subsequent publications of the Statistics Poland.

16. Due to data rounding, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item "total".

17. Statistical information derived from sources other than the Statistics Poland is indicated in the appropriate notes.

18. The names of some classification levels used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót abbreviation	pełna nazwa full name
POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007 STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES IN THE EUROPEAN COMMUNITY – NACE Rev. 2	
sekcje sections	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
Zakwaterowanie i gastronomia Accommodation and catering	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi Accommodation and food service activities
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
działy divisions	
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

*
*

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych znajdują się w uwagach do poszczególnych działów, a bardziej szczegółowe informacje dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki w publikacjach tematycznych oraz w serii „Metodologia badań statystycznych”.

Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are contained in the notes to individual chapters, while more detailed information on particular fields of statistics can be found in thematic publication as well as in the series “Statistical Research Methodology”.

Uwagi do działów

DZIAŁ I WARUNKI NATURALNE I OCHRONA ŚRODOWISKA

Uwagi ogólne

1. Informacje o **stanie geodezyjnym i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa** ujmowane są według form władania i grup rejestrowanych w oparciu o ewidencję gruntów i budynków wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. z 2016 r. poz. 1034, z późn. zm.).

2. **Zużycie wody** obejmuje ilość wody zużytej na potrzeby gospodarki narodowej i ludności, pochodzącej z ujęć własnych bądź z sieci wodociągowej lub zakupionej od innych jednostek.

3. Jako **ścieki wymagające oczyszczania** przyjęto ścieki odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

4. Informacje o **emisji i redukcji zanieczyszczeń powietrza** z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza oraz o **stanie wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń** dotyczą jednostek ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 1986 r. w sprawie opłat za gospodarce korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40) z późn. zm.

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną (z urządzeń technologicznych i ogrzewczych) oraz niezorganizowaną (z hałd, składowisk, w toku przeladunku, z hał produkcyjnych itp.).

5. **Ochrona przyrody** polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody.

Podstawą prawną regulującą ustanowienie form ochrony przyrody jest ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 1614, z późn. zm.).

6. **Odpady** oznaczają każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbawia się, zamierza się pozbyć lub do pozbycia się których jest obowiązany. Dane o odpadach od 2013 r. są opracowywane w oparciu o ustawę z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2019 r. poz. 701, z późn. zm.).

7. Dane o **odpadach komunalnych** dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych (z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji), a także odpadów niezawierających odpadów niebezpiecznych pochodzących od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

8. Dane o **nakładach na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej** oraz ich **efektach rzeczowych** prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną dotyczącą Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 marca 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska oraz Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

Notes to chapters

CHAPTER I ENVIRONMENT AND ENVIRONMENTAL PROTECTION

General notes

1. Information regarding the **geodesic status and use of voivodship land** is classified by ownership and register groups, according to the land and building register introduced by the Regulation of the Minister of Regional Development and Construction of 29 March 2001 on the registration of land and buildings (Journal of Laws 2016 item 1034, with later amendments).

2. **Water consumption** consists of the amount of water used for the needs of national economy and population, coming from either own intakes or a water supply network or purchased from other entities.

3. **Wastewater requiring treatment** is understood as wastewater discharged by means of channel or open ditch systems directly into waters, into the ground or to sewage network from production entities (including contaminated drainage water from mines and cooling water), other entities as well as households.

4. Information regarding **emission and reduction of air pollutants** from plants of significant nuisance to air quality as well as **the systems reducing such pollutants and the effects of their utilization** concerns units established by the Minister of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the Regulation of the Council of Ministers of 13 January 1986 on payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws No. 7, item 40) with later amendments.

Data regarding emission of particulate and gaseous pollutants include organized emission (from technological and heating facilities) and unorganized emission (from waste dumps and landfills, in the course of reloading, from production halls etc.).

5. **Nature protection** consists in maintenance, sustainable use and renewal of natural resources, objects and elements of nature.

The legal basis regulating establishing forms of nature protection is the Act of 16 April 2004 on Nature Protection (Journal of Laws 2018 item 1614, with later amendments).

6. Waste means any substance or object which the holder discards, intends to discard, or is required to discard. Data on waste since 2013 have been compiled on the basis of the Act of 14 December 2012 on Waste (Journal of Laws 2019 item 701, with later amendments).

7. Data on **municipal waste** concern waste generated by households (excluding discarded vehicles) as well as waste not containing hazardous waste originating from other producers of waste, which, because of its character or composition, is similar to waste from households.

8. Data regarding **outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management** are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the Regulation of the Council of Ministers of 2 March 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of the ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as the European System for the Collection of Economic Information on the Environment (SERIEE) implemented by the European Union.

DZIAŁ II SAMORZĄD TERYTORIALNY

Uwagi ogólne

1. Z dniem 1 stycznia 1999 r. na mocy ustawy z dnia 24 lipca 1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa, (Dz. U. Nr 96 poz. 603) wprowadzono nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 5 lat, licząc od dnia wyborów.

3. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz samorządowych kolegiach odwoławczych i obejmują jednostki zaliczane według PKD 2007 do grupy „Administracja publiczna oraz polityka gospodarcza i społeczna” w sekcji „Administracja publiczna i obrona narodo- wa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”.

Do **administracji państwowej** zalicza się:

- 1) naczelne i centralne organy administracji łącznie z pracownikami zatrudnionymi w ich placówkach zagranicznych:
 - instytucje naczelne i centralne (np. kancelarie: Sejmu, Senatu i Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),
 - terenowe organy administracji rządowej niezespołonej (np. izby i urzędy skarbowe i celne, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, regionalne izby obrachunkowe oraz do 2010 r. gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych);
- 2) terenowe organy administracji rządowej zespolonej: urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspektoraty: inspekcji handlowej, nadzoru budowlanego, weterynarii, farmaceutyczne, ochrony środowiska, ochrony roślin i nasiennictwa oraz urzędy ochrony zabytków i kuratoria oświaty);
- 3) niektóre agencje państwowe (np. Agencję Rezerw Materiałowych, Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości oraz od 2009 r. Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa) oraz jednostki pomocnicze administracji państwowej wraz z oddziałami regionalnymi.

Do **administracji samorządu terytorialnego** zalicza się:

- 1) gminy i miasta na prawach powiatu:
 - urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych oraz od 2009 r. zarządy dróg),
 - urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej oraz od 2009 r. zarządy dróg);
 - 2) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. urzędy pracy, zarządy dróg);
 - 3) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. urzędy pracy, zarządy melioracji i urządzeń wodnych oraz od 2009 r. zarządy dróg).
4. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej nie uwzględniają wynagrodzeń osób zatrudnionych w placówkach zagranicznych.

CHAPTER II LOCAL GOVERNMENT

General notes

1. On 1 January 1999 a new fundamental three-tier territorial division of the country (The Act on the introduction of the basic three-tier territorial division of the state Journal of Laws No. 96 item 603, dated 24 July 1998) was introduced, the entities of which are: gminas, powiats and voivodships.

A gmina is a basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary entities in gminas are, among others, village administrator's offices. Their organization and scope of activity is outlined by individual gmina councils in a separate statute.

2. Term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 5 years, starting from the day of election.

3. Information presented concerning **public administration** involves employment and wages and salaries in the state administration, local government administration and local government appeal councils and covers entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the group "Public administration and economic and social policy" in the section "Public administration and defence; compulsory social security".

State administration comprises:

- 1) principle and central organs of administration including the personnel employed in their foreign entities:
 - principle and central institutions (e.g., chancelleries of: the Sejm, the Senate and the President, ministries, central offices),
 - territorial organs of non-combined government administration (e.g., fiscal and customs chambers and offices, district work inspectorates, statistical offices, regional chambers of audit and until 2010 auxiliary units of budgetary units);
- 2) territorial organs of combined government administration: voivodship offices, auxiliary service entities (e.g., inspectorates of: trade, construction supervision, veterinary, pharmaceutical, environmental protection, plant protection and seed production as well as monument preservation offices and school superintendent's offices);
- 3) some state agencies (e.g., Material Reserves Agency, Polish Agency for Enterprise Development and since 2009 Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture) and auxiliary entities of state administration with regional units.

Local government administration comprises:

- 1) gminas and cities with powiat status:
 - gmina offices and auxiliary service units (e.g., municipal service entities and since 2009 public road boards),
 - offices of cities with powiat status and auxiliary service units (e.g., geodetic and cartographic documentation centres and since 2009 public road boards);
 - 2) powiats, i.e., powiat starost offices and auxiliary service units (e.g., labour offices, public road boards);
 - 3) voivodships, i.e., marshals' offices and voivodship government organizational entities (e.g., labour offices, drainage and water facility boards and since 2009 public road boards).
4. Data concerning average wages and salaries in the state administration do not include wages and salaries of persons employed in foreign entities.

DZIAŁ III BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

Uwagi ogólne

1. Dane o przestępstwach stwierdzonych opracowano według klasyfikacji Kodeksu karnego (ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 1444, z późn. zm.) i Kodeksu karnego skarbowego (ustawa z dnia 10 września 1999 r. Kodeks karny skarbowy, tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 19) lub innych ustaw szczególnych.

Artykuły kodeksu karnego dotyczące rodzajów przestępstw wymienionych w tabelicy 1 (13) na str. 26:

- przeciwko życiu i zdrowiu – art. 148–162,
- przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji – art. 163–180,
- przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania – art. 189–196,
- przeciwko wolności seksualnej i obyczajności – art. 197–205,
- przeciwko rodzinie i opiece – art. 206–211,
- przeciwko czci i nietykalności cielesnej – art. 212–217,
- przeciwko mieniu – art. 278–295,
- przeciwko wiarygodności dokumentów – kradzież lub przywłaszczenie dokumentu tożsamości – art. 275 § 1.

2. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego, zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym – jest to przestępstwo skarbowe.

Przestępstwo stwierdzone w zakończonym postępowaniu przygotowawczym, w którym ustalono przynajmniej jednego podejrzanego, jest to **przestępstwo wykryte**.

U w a g a. Dane o przestępstwach stwierdzonych od 2014 r. nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. Zgodnie z obowiązującą metodologią stwierdzenie popełnienia czynów karalnych przez nieletnich dokonywane jest w postępowaniu sądowym po uprzednim przekazaniu przez Policję akt w sprawach nieletnich do sądu rodzinnego. W związku z tym **dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie**.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw opracowano na podstawie policyjnych systemów informacyjnych.

3. **Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw** jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

4. **Wpływ spraw do sądów** oznacza liczbę spraw, które zostały wniesione do sądów powszechnych w celu rozpatrzenia w postępowaniu sądowym.

W ramach struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego działają sądy apelacyjne, okręgowe i rejonowe.

5. **Sprawy (postępowania) załatwione lub zakończone** w danym roku obejmują również sprawy niezalutwione w latach poprzednich.

6. Tryb postępowania wobec **nieletnich** przed sądem wynika z ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (jednolity tekst Dz. U. z 2018 poz. 969).

Zmiany dokonane w ustawie, które weszły w życie z dniem 2 stycznia 2014 r. zniósły dwuetapową procedurę postępowania sądów wobec nieletnich. Zgodnie z obowiązującą jednoetapową procedurą sąd prowadzi postępowanie i orzeka w sprawach, w których zachodzi podejrzenie demoralizacji lub popełnienia czynu karalnego przez nieletniego.

CHAPTER III PUBLIC SAFETY. JUSTICE

General notes

1. Data concerning ascertained crimes have been prepared in accordance with the classification of the Criminal Code (Act of 6 June 1997 The Law of Criminal Code, uniform text: Journal of Laws 2020 item 1444, with later amendments) and the Penal Fiscal Code (Act of 10 September 1999 The Law of Penal Fiscal Code, uniform text: Journal of Laws 2020 item 19) or other specific laws.

Articles of the Criminal Code on the types of crimes listed in the table 1 (13) on page 26:

- against life and health – Art. 148–162,
- against public safety and safety in transport – Art. 163–180,
- against freedom, freedom of conscience and religion – Art. 189–196,
- against sexual freedom and morals – Art. 197–205,
- against the family and guardianship – Art. 206–211,
- against good name and personal integrity – Art. 212–217,
- against property – Art. 278–295,
- against the reliability of documents – theft or appropriation of identification – Art. 275 § 1.

2. An **ascertained crime** is an event which after the completion of preparatory proceedings, was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997 crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation, in connection with the Penal Fiscal Code – is a fiscal offence.

An ascertained crime in completed preparatory proceeding, in which at least one suspect was found is a **detected crime**.

Note. Data about ascertained crimes since 2014 do not include punishable acts committed by juveniles. In accordance with the existing methodology, the specification of the number of juveniles committing punishable acts takes place during court proceedings after the Police provides records in juvenile cases to the family court. Thus **data are not fully comparable with the data for previous years**.

Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes has been prepared on the basis of police information systems.

3. **The rate of detectability of delinquents** is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

4. **Incoming cases** are the number of cases that were filed in common courts for consideration in a court proceedings.

Appeal, regional and district courts function within the framework of the organizational structure of common courts.

5. **The resolved cases and completed proceedings** in the given year also include the cases unresolved from previous years.

6. Court proceedings against **juveniles** are based on the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26th October 1982 (uniform text Journal of Laws 2018 item 969).

Amendments to the law entered into force as of 2 January 2014 abolished the two-stage court proceedings against juveniles. According to the valid single-stage procedure the court conducts the proceedings and adjudges of cases in which occur suspicion of demoralization or commitment punishable act by a juvenile.

DZIAŁ IV LUDNOŚĆ

Uwagi ogólne

1. Tablice działu opracowano na podstawie:

- bilansów stanu i struktury ludności zamieszkałej na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisywanych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego,
- rejestrów Ministerstwa Cyfryzacji – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały oraz czasowy,
- sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego – o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach,
- sprawozdawczości sądów – o prawomocnie orzeczonych rozwodach i separacjach.

Dane dla 2010 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2011 r.

2. Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, dla kobiet 18–59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku mobilnym, tj. w wieku 18–44 lata i niemobilnym, tj. mężczyźni – 45–64 lata, kobiety – 45–59 lat. Przez ludność w wieku nieprodukcyjnym rozumie się ludność w wieku przedprodukcyjnym, tj. do 17 lat oraz ludność w wieku poprodukcyjnym, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.

3. Mediana wieku (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

4. Dane o ruchu naturalnym ludności w podziale terytorialnym opracowano:

- małżeństwa – według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem);
- separacje – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża);
- rozwody – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka);
- urodzenia – według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka;
- zgony – według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

5. Współczynniki reprodukcji ludności:

- współczynnik dzietności oznacza liczbę dzieci, które urodziłyby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15–49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłyby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu częstokowych współczynników płodności z tego okresu za niezienne,
- współczynnik reprodukcji brutto przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstotnością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezienne współczynniki płodności),
- współczynnik dynamiki demograficznej jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

6. Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez niemowlęta rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

Informacje o urodzeniach i zgonach prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

7. Prognoza ludności do 2050 r. opracowana została w 2014 r. na podstawie stanu wyjściowego ludności z dnia 31 grudnia 2013 r. (w podziale administracyjnym w dniu 1 stycznia

CHAPTER IV POPULATION

General notes

1. Chapter tables were compiled on the basis of:

- the balances of the size and structure of the population in a gmina. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census,
- the registers of the Ministry of Digital Affairs – on internal and international migration of population for permanent and temporary residence,
- documentation of Civil Status Offices – regarding registered marriages, births and deaths,
- documentation of courts – regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.

Data for 2010 according to administrative division of the country valid in 31 December 2011

2. The working age population refers to males, aged 18–64, and females, aged 18–59. In this category the age groups of mobility (i.e. 18–44) and non-mobility (i.e. 45–64 for males and 45–59 for females) are distinguished. The non-working age population is defined as the pre-working age population, i.e., up to the age of 17 and the post-working age population, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.

3. Median age of population is a parameter determining border of age, which half of population has already exceeded and second half has not reached yet.

4. Data regarding the vital statistics according to territorial division were compiled as follows:

- marriages – according to the husband's place of permanent residence before the marriage (in cases when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence before the marriage is used);
- separations – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken; in cases unanimous petition of both of persons – residence of husband is used);
- divorces – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken);
- births – according to the mother's place of permanent residence;
- deaths – according to the place of permanent residence of the deceased.

5. Reproduction rates:

- total fertility rate refers to the number of children which would be born to the average woman during the course of her entire reproductive period (15–49 years of age) assuming that in particular phases of this period she would give births with an intensity observed during a given year, i.e., in assuming age-specific fertility rates for this period to be constant,
- gross reproduction rate refers to the number of daughters which would be born to the average woman assuming that a woman during her reproductive age will give births with an intensity which is characteristic for all women giving births in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),
- demographic dynamics rate is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

6. Natural increase of the population accounts for the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Infant is a child under the age of 1.

Information on births and deaths is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

7. Population projection until 2050 calculated in 2014 on the basis of population number and structure as of 31st December 2013 (in administrative division valid of 1st January 2014) as well as assumption concerning fertility, mortality and international migration.

2014 r.) oraz założeń dotyczących tendencji w dzietności, umieralności i migracjach zagranicznych.

8. Dane o migracjach wewnętrznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

9. Dane o migracjach zagranicznych opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

10. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności według stanu w dniu 30 czerwca.

8. Data regarding internal migration of the population were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

9. Data regarding international migration were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding the removal from registration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

10. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population as of 30 June.

DZIAŁ V RYNEK PRACY

Uwagi ogólne

1. Dane o aktywności ekonomicznej ludności obejmują osoby w wieku 15 lat i więcej będące członkami gospodarstw domowych i prezentowane są na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL). Badanie prowadzone jest metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną ludności bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału; badanie nie obejmuje osób bezdomnych oraz nieobecnych w gospodarstwie domowym 12 miesięcy i więcej. Badanie nie obejmuje ludności zamieszkałej w obiektach zbiorowego zakwaterowania. Wyniki BAEL zostały uogólnione w oparciu o bilanse ludności w wieku 15 lat i więcej przebywającej w gospodarstwach domowych.

2. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

- 1) do **pracujących** zaliczono osoby, które w badanym tygodniu:
 - wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód,
 - formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały; jeżeli przerwa w pracy wyniosła mniej niż 3 miesiące; jeżeli przerwa w pracy wyniosła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.
- 2) za **bezrobotne** uznano osoby w wieku 15–74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:
 - w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
 - w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy,
 - były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

3. **Współczynnik aktywności zawodowej** obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stopecz bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

4. Dane opracowano na podstawie sprawozdawczości oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

5. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód. Nie ujęto w nich pracujących w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

6. Dane dotyczące **pracujących według stanu w dniu 31 grudnia** podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

7. Dane dotyczące **pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie** według stanu w dniu 31 grudnia wyznaczono na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

8. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

- 1) **zatrudnionych według stanu w dniu 31 grudnia** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w **głównym miejscu pracy** bez przeliczania na pełne etaty;
- 2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

9. Dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

CHAPTER V LABOUR MARKET

General notes

1. The data on economic activity of population include persons aged 15 and more, members of households, and they are presented on the basis of the sample survey Labour Force Survey (LFS). The survey has been carried out with the appliance of the continuous observation method, i.e. economic activity of population is observed in each week during the whole quarter; the survey does not cover the homeless and persons absent in a household for 12 months and more. The survey does not include the population living in the institutional households.

The LFS results have been generalised on the basis of population balances aged 15 and more living in households.

2. The main criterion in dividing the population into the economically active and inactive is work, i.e. performing, holding or looking for work.

Economically active persons include employed and unemployed persons:

- 1) **employed persons** are individuals who during the reference week:
 - performed, for at least 1 hour, any work generating pay or income,
 - formally had work but did not perform; if the break in work did not exceed 3 months; moreover, if the break in work exceeded 3 months, the additional criterion in the case of employment as paid employees (employees hired on the basis of an employment contract and outworkers) was the fact of receiving at least 50% of the hitherto remuneration.
- 2) **unemployed persons** are persons aged 15–74 who simultaneously fulfilled three conditions:
 - within the reference week were not employed,
 - within a 4 weeks (the last week being the reference week) were actively looking for work,
 - were ready (able) to take up work within 2 weeks following the reference week.

The unemployed also include persons who had found a job and were waiting to begin work within a three-month period and were ready to take up this work.

Economically inactive persons are persons who are not classified either as employed or unemployed.

3. **Activity rate** is calculated as the share of the economically active persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

Employment rate is calculated as the share of the employed persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

Unemployment rate is calculated as the share of unemployed persons (total or in a given group) in the economically active population (total or in a given group).

4. Data were compiled on the basis of reports as well as estimates (i.a. in regard to private farms in agriculture).

5. Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income. Data do not include persons employed in budgetary entities conducting activity in the scope of national defence and public safety.

6. Data concerning **employment as of 31 December** are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main workplace**.

7. Data concerning **employed persons on private farms in agriculture** as of 31 December were estimated on the basis of the Agricultural Census 2010.

8. Data regarding employees hired on the basis of employment contracts concern:

- 1) the **employment, as of 31 December of full-time paid employees** (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main job without converting them into full-time paid employees;
 - 2) the **average paid employment** – full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.
9. The data do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

10. Informacje o ruchu zatrudnionych obejmują pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo). Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o liczbę osób powracających do pracy z urlopów wychowawczych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o liczbę osób, które otrzymały urlopy wychowawcze) w roku badanym do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 grudnia z roku poprzedzającego rok badany.

Dane o **absolwentach podejmujących pierwszą pracę** dotyczą pełnozatrudnionych.

11. Źródłem informacji o wolnych **miejscach pracy** jest badanie popytu na pracę (sprawozdanie Z-05). **Wolne miejsca pracy** to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone;
- pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy;
- w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

12. Dane o liczbie **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 czerwca 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2019, poz. 1482) określone są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę, która ukończyła 18 lat i nie osiągnęła wieku emerytalnego, jest osobą niezatrudnioną i niewykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest to osoba niepełnosprawna – zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi wyłączeniami dotyczącymi źródeł dochodów, zapisanymi w ustawie.

13. **Stopecz bezrobocia rejestrowanego** obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

14. Informacje o **wypadkach przy pracy** obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze „Statystycznej karty wypadku”.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, z tytułu których przyznano w danym roku jednorazowe odszkodowania.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej w wypadku indywidualnym, jak również w wypadku zbiorowym.

15. Dane według sekcji i działów PKD 2007 opracowano metodą **jednostek lokalnych rodzaju działalności**.

16. Za **wypadek przy pracy** uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawienia

10. Information regarding labour turnover concerns full-time paid employees (including seasonal and temporary employees). These data concern the **number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.

Hire (termination) rate is calculated as the ratio of the **number of hires less the number of persons returning to work** from child-care leaves (or the number of terminations less the number of persons granted child-care leaves) during a surveyed year to the number of full-time paid employees as of 31st December from the year preceding the surveyed year.

Data regarding **school leavers starting work for the first time** concern full-time paid employees.

11. The labour demand survey (the Z-05 report) is the source of information on job vacancies. **Vacancies** are positions or jobs unoccupied due to labour turnover or newly created ones that simultaneously meet the following three conditions:

- positions and jobs were actually unoccupied on the survey day;
- employer made efforts to find people willing to take up the job;
- if adequate candidates were found to occupy the vacancies, the employer would be ready to hire them immediately.

Newly created jobs are the jobs created in the course of organisational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the newly established units.

12. Data regarding **registered unemployed persons** include persons who, in accordance with the Law dated 20th April 2004 on Promoting Employment and Labour Market Institutions, in force since 1st June 2004 (uniform text Journal of Laws 2019, item 1482, with later amendments), are classified as unemployed.

Unemployed person is a person aged 18 and more and has not reached the retirement age, is not employed and not performing any other kind of paid work, capable of work and ready to take full-time employment (or in case he/she is a disabled person – capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam covering this school curriculum) or tertiary schools in part-time programme, registered in the local labour office competent for his/her place of residence (permanent or temporary), and seeking employment or any other income-generating work, with additional provisions concerning the sources of income, included in the law.

13. The **registered unemployment rate** is calculated as the ratio of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding employees of budgetary units conducting activity within the scope of national defence and public safety.

14. Information on **accidents at work** includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work, regardless of whether incapacity for work was indicated. Information on accidents at work in budgetary units conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data on accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from “Statistical accident report”.

Accidents at work on private farms in agriculture were compiled on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to the accidents for which one-off compensations were granted in a given year.

Each accident, regardless whether the victim was injured during a single or multiple casualty incident, is counted as one accident at work.

15. Data according to sections and divisions of the PKD 2007/ NACE Rev. 2 were compiled using the **local kind-of-activity unit method**.

16. **Accident at work** is understood as a sudden event, caused by external reason, leading to injury or death, which occurred in connection with work:

- during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions;
- when the employee remains at the disposal of the employer on the way between the seat of the employer and the place of performing the obligation arising from the employment relationship.

Every accident is treated equally to accident at work, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insu-

do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie podróży służbowej;
- podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony;
- przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

17. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwale poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

18. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

19. Informacje o zatrudnionych w warunkach zagrożenia opracowano na podstawie rocznego sprawozdania o warunkach pracy, przy czym:

- 1) dane obejmują zatrudnionych w podmiotach gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób zaliczanych do wybranych sekcji PKD (szersze informacje dostępne w publikacji „Warunki pracy w 2019 r.”);
- 2) dane dotyczą zatrudnionych w warunkach zagrożenia: związanego ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, pyły, hałas, wibracje (drgania mechaniczne), gorący lub zimny mikroklimat itp.), związanego z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi;
- 3) do obliczenia wskaźnika na 1000 zatrudnionych w zakładach objętych badaniem przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 grudnia z roku badanego.

rance against accidents at work and occupational diseases, if the employee had such an accident:

- during a business trip;
- during training within the scope of the national self-defence;
- while performing tasks ordered by trade union organisations operating at the employer's.

17. Serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e. loss of sight, hearing, speech, ability to procreate, other bodily harm or health-related problems, which disrupts primary bodily functions or results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant incapacity for work in the occupation, or a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

18. Fatal accident at work is an accident which leads to the death of a victim at the site of the accident or within 6 months of the accident.

19. Information regarding persons exposed to risk factors at work is compiled on the basis of annual reports on working conditions, wherein:

- 1) data concern economic entities employing more than 9 persons, included in selected sections of NACE/PKD (more detailed information available in the publication “Working conditions in 2019”);
- 2) data concern persons exposed to factors arising from the work environment (chemicals, dusts, noise, vibrations, hot or cold microclimates, etc.), strenuous work (awkward postures, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors associated with particularly dangerous machinery;
- 3) the number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 December of the surveyed year was used to calculate the ratio per 1,000 paid employees in units covered by the survey.

DZIAŁ VI WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE

Uwagi ogólne

Wynagrodzenia

1. Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne, honoraria.

Do **wynagrodzeń osobowych** zalicza się m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy (przestoje płatne, urlopy, choroby), świadczenia deputatowe i odszkodowawcze. Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programom radiowych i telewizyjnych.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się w **ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika, wprowadzone z dniem 1 stycznia 1999 r. zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887, z późn. zm.).

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej) oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz w okresie od 1 stycznia 2009 r. do 30 czerwca 2014 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (OFE).

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej) oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni

CHAPTER VI WAGES AND SALARIES. SOCIAL BENEFITS

General notes

Wages and salaries

1. Wages and salaries include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.

Components of wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in cooperatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

Personal wages and salaries include, among others: basic wages and salaries, premiums and prizes, bonuses (e.g., for working in unhealthy conditions, for seniority, for serving in management positions), wages and salaries for working overtime, wages and salaries for time off (paid lay-offs, holidays, illness) and allowances and claim benefits. Personal wages and salaries concern employees hired on the basis of an employment contract, persons engaged in outwork as well as apprentices who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training.

2. The average monthly (nominal) wages and salaries per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in co-operatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,
- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television programme producers.

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees, the wages and salaries of whom have been converted into those of full-time paid employees.

3. Data regarding wages and salaries are given in **gross terms**, i.e. including deductions for personal income taxes and also employee's contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) paid by the insured employee, introduced on 1st January 1999, in accordance with the Law on the Social Security System, dated 13th October 1998 (Journal of Laws No. 137, item 887, with later amendments).

Social security benefits

1. Information regarding **retirement and other pension benefits** (excluding farmers) concerns benefits which are paid in regard to non-agricultural social security system by the Social Insurance Institution from the source of the Social Insurance Fund, the state budget (within the scope of targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) as well as in the period 1st January 2009 to 30 June 2014 from the sources gathered in the open pension funds (OFE).

Information regarding **retirement and other pension benefits for farmers** concerns benefits which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the sources of the Pension Fund and by the state budget (within the scope of the targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) and also from the sources which are paid in regard to non-agricultural social security system, in case of farmers who are authorized to receive benefits from those sources simultaneously.

2. Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement and other pensions:

- 1) employed persons;
- 2) outworkers;
- 3) members of agricultural producers' cooperatives and coopera-

- powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych;
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
 - 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
 - 6) duchowni;
 - 7) rolnicy indywidualni;
 - 8) inwalidzi wojenni i wojskowi, kombatanci oraz od 1991 r. osoby represjonowane.

Emerytury oraz renty z tytułu niezdolności do pracy i renty rodzinne (wyplacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) dotyczą uprawnionych wymienionych w pkt. od 1) do 7).

3. Świadczenia emerytalne i rentowe (wyplacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:

- 1) emerytury;
- 2) renty z tytułu niezdolności do pracy;
- 3) renty rodzinne.

4. Świadczenia emerytalne i rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

5. Świadczenia emerytalne i rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

6. Dane dotyczące **przeciętnej miesięcznej emerytury i renty** obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiedni liczbę świadczeniobiorców.

7. Dane o przeciętnych świadczeniach emerytalno-rentowych prezentowane są **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

8. Świadczenie wychowawcze „Rodzina 500+” od 1 kwietnia 2016 r. przysługuje osobom uprawnionym na mocy ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407, z późn. zm.). Od 1 lipca 2019 r. świadczenie wychowawcze przysługuje na każde dziecko do ukończenia 18 roku życia, bez względu na dochód osiąganym przez rodzinę.

Świadczenie finansowane jest z budżetu państwa.

tives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives;

- 4) persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;
- 5) persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);
- 6) clergy;
- 7) farmers;
- 8) war and military invalids, combatants as well as since 1991 repressed persons.

Retirement, disability and survivors pensions (also paid due to accidents at work and occupational diseases) concern the persons mentioned in points 1) to 7).

3. Retirement and other pension benefits (also paid due to accidents at work and occupational diseases) include:

- 1) retirement pensions;
- 2) disability pensions;
- 3) survivors pensions.

4. Retirement and other pension benefits do not provide for the payments of retirement and other pension arising out of international agreements.

5. Retirement and other pension benefits include the amount of benefits due (current and compensatory) taking into account since 2007 the deductions, among others, in respect of achieving revenue from work.

6. Data regarding the **average monthly retirement and other pension** are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

7. Data concerning average retirement and other pension benefits are presented **in gross terms**, i.e., including deductions for personal income taxes.

8. Since 1 April 2016 **the child-raising benefit** "Family 500+" has been granted to persons authorised on the basis of the Law on State Aid in Raising Children dated 11 February 2016 (Journal of Laws 2019 item 2407, with later amendments). Since 1 July 2019 the child-raising benefit has been granted to every child until 18 years of age regardless of family income.

The benefit is financed from the state budget.

DZIAŁ VII GOSPODARSTWA DOMOWE. MIESZKANIA

Uwagi ogólne

Gospodarstwa domowe

Prognoza gospodarstw domowych do 2050 r. została opracowana w 2016 r. na podstawie wyników narodowych spisów powszechnych ludności i mieszkań z lat 2002 i 2011 w zakresie liczby i struktury gospodarstw domowych oraz założeń dotyczących tendencji w kształtowaniu się procesów demograficznych, społecznych i ekonomicznych zachodzących w Polsce, szczególnie wynikających z zachowań prorodzinnych i promażeńskich osób młodych, które uczestniczą w procesie formowania się rodzin i tworzenia nowych gospodarstw domowych.

Budżety gospodarstw domowych

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków, spożycia, wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania oraz zagrożeniu ubóstwem jest reprezentacyjne **badanie budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie gospodarstwa domowe, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstw członków Korpusu dyplomatycznego państw obcych. Od 2004 r. gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujących w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujących się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych. W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społecznodemograficzną zbiorowości generalnej, dane za lata 2003–2009 uzyskane z badania budżetów gospodarstw domowych zostały przeważone strukturą gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącą z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, a od 2010 r. – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

2. Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące poszczególne społeczno-ekonomiczne grupy ludności, tj. gospodarstwa domowe: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów i rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (innych niż emerytura lub renta).

3. **Dochód rozporządzalny** obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek – rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie) bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń społecznych – z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płacone przez ubezpieczonego pracownika oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

4. **Wydatki** obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty dla osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości; straty pieniężne.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zagregowano zgodnie z przyjętą w badaniu budżetów gospodarstw domowych od

CHAPTER VII HOUSEHOLDS. DWELLINGS

General notes

Households

The households projection until 2050 was calculated in 2016 on the basis of the results of the population and housing censuses in 2002 and 2011 in terms of the number and composition of households and assumptions about trends in the development of demographic, social and economic processes in Poland, especially under the pro-family and pro-marriage behavior patterns of young people who participate in the formation of families and the creation of new households.

Households budgets

1. The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e., the level and structure of available income, expenditures, consumption, the equipment of households with durable goods as well as risk of poverty, is a representative **household budget survey**. The survey covers all the households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. Since 2004 the households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish language participate in the survey.

Survey results are based on declarations made by persons participating in the household budget survey. In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, data for 2003–2009 obtained from the household budget survey are weighted with the structure of households by number of persons and class of locality coming from the Population and Housing Census 2002, and since 2010 – Population and Housing Census 2011.

2. The survey covered all households within randomly selected dwellings representing individual socio-economic groups of the population, i.e., households of: employees, farmers, self-employed, retirees and pensioners as well as households maintained from non-earned sources (other than retirement or other pension).

3. **Available income** includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge) excluding prepayments on personal income tax paid (with income from hired labour, from social benefits – from social security benefits and other social benefits), excluding contributions to obligatory social security (retirement, other pensions and sickness) paid by the insured employee as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

Disposable income is understood as available income less other expenditures. Disposable income is allocated to purchasing consumer goods and services and savings increase.

4. **Expenditures** include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Other **expenditures** include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding costs of youth and students studying away from home; private alimony; some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate; monetary losses.

Expenditures on consumer goods and services were aggregated in accordance with the nomenclature adopted in household budget survey since 2013 on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), including expenditures on life insurance in item "miscellaneous goods and services" and expenditures on Internet services under item "communication".

2013 r. nomenklaturą Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP), włączając wydatki na ubezpieczenia na życie w pozycji „pozostałe wydatki na towary i usługi” oraz wydatki na usługi internetowe w pozycji „łączność”.

5. Zasięg ubóstwa – gospodarstwo domowe (a tym samym wszystkie osoby wchodzące w jego skład) zostało uznane za ubogie, jeżeli poziom jego wydatków (obejmujących także wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego) był niższy od wartości przyjętej za granicę ubóstwa. Dla wyeliminowania wpływu, jaki na koszty utrzymania gospodarstw domowych wywiera ich skład społeczno-demograficzny, zarówno przy obliczaniu poziomu wydatków w gospodarstwach domowych, jak i ustalaniu granic ubóstwa (relatywnego oraz skrajnego), zastosowano tzw. **oryginalną skalę ekwiwalentności OECD**. Według tej skali wagę 1,0 przypisuje się pierwszej osobie w gospodarstwie domowym w wieku 14 lat i więcej, wagę 0,7 – każdej następnej osobie w tym wieku oraz wagę 0,5 – każdemu dziecku w wieku poniżej 14 lat.

Relatywna granica ubóstwa to 50% średnich miesięcznych wydatków ustalonych na poziomie wszystkich gospodarstw domowych w kraju z uwzględnieniem tzw. oryginalnej skali ekwiwalentności OECD.

„**Ustawowa**” granica ubóstwa to kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z systemu pomocy społecznej.

Granica ubóstwa skrajnego ustalana jest na podstawie minimum egzystencji szacowanego przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych dla 1-osobowego gospodarstwa pracowniczego. Minimum egzystencji wyznacza poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka.

Mieszkania. Infrastruktura komunalna

1. Informacje o **zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hotele pracowniczych, domów studenckich i internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkałych (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

2. **Bilans zasobów mieszkaniowych** sporządza się dla okresów międzypisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego (dla lat 2003–2009 przyjęto jako bazę wyjściową wyniki spisu 2002, od 2010 r. – wyniki spisu 2011), przyjmując od 2002 r. za podstawę mieszkania zamieszkałe i niezamieszkałe oraz uwzględniając przyrosty i ubytki zasobów mieszkaniowych.

Dane o **zasobach mieszkaniowych** opracowano na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych według stanu w dniu 31 grudnia.

3. Dane o **mieszkaniach, których budowę rozpoczęto** dotyczą mieszkań: w nowych budynkach mieszkalnych, w budynkach niemieszkalnych, uzyskanych w wyniku rozbudowy budynków (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

4. Informacje o **mieszkaniach oraz powierzchni użytkowej mieszkań oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

5. W związku ze **zmianą metodologiczną**, od 2018 r. dane o efektach budownictwa „indywidualnego” realizowanego z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem w celu osiągnięcia zysku, zostały włączone do formy budownictwa „przeznaczone na sprzedaż lub wynajem”. Dane o **mieszkaniach oraz powierzchni użytkowej przeliczono** zgodnie nowo obowiązującą metodologią. Dane o **mieszkaniach, których budowę rozpoczęto**, ze względu na **brak możliwości dokonania przeliczeń wstecz** zgodnie ze zmienionym zakresem form budownictwa „indywidualne” oraz „na sprzedaż lub wynajem”, dla lat 2010 i 2015 zaprezentowano według metodologii obowiązującej do 2017 r.

6. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

5. **Poverty rates** – a household and thus all its members have been regarded as poor if the expenditure level (including the value of products received free of charge as well as the value of own consumption) falls below the adopted poverty threshold. In order to eliminate the effect of the socio-demographic composition of household on the maintenance costs, the so-called **original OECD equivalence scale** has been used for the calculation of the households' expenditure level and determination of poverty thresholds (relative and extreme). According to this scale, weight 1.0 is attributed to the first person in the household at the age of 14 and over, weight 0.7 – to any other person at that age and weight 0.5 – to every child under 14.

Relative poverty threshold is 50% of the mean monthly expenditure determined at the level of all households in Poland estimated with the use of the so-called original OECD equivalence scale.

“**Legal**” **poverty threshold** is the amount which, according to the Law on Social Assistance, provides eligibility for a monetary benefit from social assistance system.

Extreme poverty threshold sets on the basis of the subsistence minimum estimated by the Institute of Labour and Social Studies for 1-person employees' household. The subsistence minimum determines the level of the satisfaction of needs below which a biological threat to life and psycho-physical human development occurs.

Dwellings. Municipal infrastructure

1. Information on **dwelling stocks and dwellings completed** concerns dwellings, rooms and useful floor area in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).

2. **Balances of dwelling stocks** are estimated for the periods between censuses on the basis of results from the last census (for the years 2003–2009 the basis constituted the results of 2002 census, since 2010 – the results of 2011 census), since 2002 assuming inhabited and uninhabited dwellings as a basis and considering increase and decreases in dwelling stocks.

Data regarding **dwelling stocks** have been compiled on the basis of the balance of dwelling stocks, as of 31 December.

3. Data on **dwellings** in which construction has begun concern dwellings: in new residential buildings, in non-residential buildings, dwellings created as a result of enlarging building (the enlarged part), created as a result of adapting non-residential spaces.

4. Information on **dwellings and useful floor area of dwellings completed** concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged part), as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.

5. Due to **methodological change**, since 2018, data regarding effects of „private construction” realised for sale or rent in order to achieve a profit, are included into the form of construction “for sale or rent”. Data on **dwellings and useful floor area are recalculated** according to the new methodology. Data on **dwellings in which construction has begun**, due to the **impossibility of recalculating data back**, according to the revised scope of forms of construction (“private” and “for sale or rent”), for the years 2010 and 2015 are presented according to methodology valid until 2017.

6. Information on municipal installations and services was compiled using the **kind-of-activity method**, i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity.

Data on municipal installations concern operative installations.

7. Information regarding the **length of the water supply and gas supply networks** concerns distribution network (excluding connections leading to residential buildings and other constructions) as well as the transmission (main) network, i.e. conduits providing water to the distribution network and since 2003 – gas.

Data regarding the **length of the sewage network**, apart from street conduits, include collectors, i.e., conduits receiving sew-

7. Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą sieci rozdzielczej (bez przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów) oraz sieci przesyłowej (magistralnej), tj. przewodów doprowadzających do sieci rozdzielczej wodę i od 2003 r. – gaz.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

8. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalacje gazu z sieci.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

9. Informacje o **energii ciepłej** dotyczą budynków mieszkalnych oraz urzędów i instytucji.

age from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining runoff.

8. Data regarding the **users of water supply and sewage systems** include the population living in residential buildings connected to a defined system.

Data regarding the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas supply system.

Data regarding the population connected to the water supply system, the sewage system and the gas supply system also include the population in collective accommodation facilities.

9. Information on **heating energy** concern residential buildings, public authorities and institutions.

DZIAŁ VIII EDUKACJA

Uwagi ogólne

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. prawo oświatowe (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 1148, z późn. zm.), ustawą o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 1481) oraz ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 1668, z późn. zm.).

Od 1 września 2017 r. rozpoczęto reformę systemu edukacji, która wprowadziła 8-letnią szkołę podstawową, 4-letnie liceum ogólnokształcące, 5-letnie technikum, 3-letnią branżową szkołę I stopnia, 2-letnią branżową szkołę II stopnia oraz zlikwidowała gimnazja.

W wyniku wdrożenia nowego systemu edukacji w roku szkolnym 2019/20 w klasie pierwszej szkół ponadpodstawowych naukę rozpoczęli absolwenci gimnazjów realizujący 3-letni program nauczania w liceach ogólnokształcących (4-letni w technikum) oraz absolwenci szkół podstawowych realizujący 4-letni program nauczania w liceach ogólnokształcących (5-letni w technikum).

2. Prezentowane dane obejmują:

- 1) placówki wychowania przedszkolnego;
- 2) szkoły dla dzieci i młodzieży oraz dla dorosłych:
 - a) podstawowe;
 - b) gimnazja;
 - c) ponadpodstawowe;
- 3) szkoły policealne;
- 4) uczelnie;
- 5) specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze;

3. **Uczelnie** realizują kształcenie w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Informacje z zakresu uczelni:

- 1) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce (w tym studiujący w jednostkach zamiejscowych polskich uczelni za granicą);
- 2) nie obejmują Polaków studiujących za granicą (z wyjątkiem osób studiujących w jednostkach zamiejscowych polskich uczelni za granicą);

Studentów i absolwentów wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych uczelni łącznym z filiami i wydziałami zamiejscowymi.

4. Dane o **nauczycielach**, poza nauczycielami akademickimi, dotyczą nauczycieli (łącznie z nauczycielami religii) zatrudnionych przy realizacji obowiązujących zajęć edukacyjnych, tj. bez wychowawców świetlic, bibliotekarzy, prowadzących wyłącznie zajęcia pozalekcyjne itp.

Dane o nauczycielach dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

5. **Studia podyplomowe** – forma kształcenia, na którą są przyjmowani kandydaci posiadający kwalifikacje co najmniej pierwszego stopnia, prowadzona w uczelniach lub instytucjach, kończąca się uzyskaniem kwalifikacji podyplomowych.

6. **Studia doktoranckie** (studia trzeciego stopnia), prowadzone przez uprawnioną jednostkę organizacyjną uczelni lub instytut, na które są przyjmowani kandydaci posiadający kwalifikacje drugiego stopnia, kończące się uzyskaniem kwalifikacji trzeciego stopnia.

7. **Szkoła doktorska** – zorganizowana forma kształcenia doktorantów, prowadzona przez uprawnione uczelnie i instytuty w co najmniej 2 dyscyplinach, funkcjonująca od roku akademickiego 2019/20. Kształcenie przygotowuje do uzyskania stopnia doktora i kończy się złożeniem rozprawy doktorskiej.

8. **Dane dotyczące:**

- 1) wychowania przedszkolnego, szkół (poza uczelniami) podano według stanu na początek roku szkolnego; dane o absolwentach – na koniec roku szkolnego;
- 2) uczelnie – prezentuje się według stanu w dniu 31 grudnia (do roku akademickiego 2017/18 – w dniu 30 listopada).

CHAPTER VIII EDUCATION

General notes

1. The education system in Poland functions according to the Act of 14 December 2016, Law on School Education (uniform text Journal of Laws 2019 item 1148, with later amendments), the Act of 7 September 1991 on the Education System (uniform text Journal of Laws 2019 item 1481) and the Act of 20 July 2018, Law on Higher Education and Sciences (uniform text Journal of Laws 2018 item 1668, with later amendments).

Since 1 September 2017, the new school system has been implemented, introducing 8-year primary school, 4-year general secondary school, 5-year technical secondary school, 3-year stage I sectoral vocational school, 2-year stage II sectoral vocational school. Lower secondary schools have been abolished.

As a result of implementing the new education system in the 2019/20 school year, the lower secondary school graduates following the 3-year curriculum in general secondary schools (4-year in technical secondary schools) and the primary school graduates following 4-year curriculum in general secondary schools (5-year in technical secondary schools) pursued their education in grade 1 of post-primary schools.

2. The presented data include:

- 1) pre-primary establishments;
- 2) schools for children and youth and for adults:
 - a) primary schools,
 - b) lower secondary schools,
 - c) post-primary schools;
- 3) post-secondary schools;
- 4) higher education institutions;
- 5) special education and care centres, youth educational centres, youth sociotherapy centres and rehabilitation and education centres;

3. **Higher education institutions** provide full-time and part-time programmes of education. Data regarding higher education institutions:

- 1) comprise foreigners studying in Poland (including students at branch units of Polish higher education institutions operating abroad);
- 2) do not include Poles studying abroad (with an exception of persons at branch units of Polish higher education institutions operating abroad);

Data on students and graduates are given according to the seats of higher education institutions including their branches and branch basic organisational units.

4. Data regarding **teachers**, excluding academic teachers, concern teachers (including teachers of religion) employed to implement compulsory educational programmes, i.e. excluding day-room teachers and librarians conducting exclusively extra-curricular activities, etc.

Data regarding teachers concern full-time and part-time paid employees converted into full-time equivalents.

5. **Non-degree postgraduate programmes** – a level of education open to first cycle degree holders and provided by higher education institutions or institutes, leading to the award of postgraduate qualifications.

6. **Doctoral studies** (third-cycle programmes), conferred by an authorised academic unit of a higher education institution or an institute, leading upon successful completion to the award of a third cycle qualification

7. **Doctoral school** – an organised form of doctoral education, provided by authorised higher education institutions and institutes in at least 2 disciplines, operating from the 2019/20 academic year. The education prepares students for the doctoral degree and ends upon submitting the doctoral dissertation.

8. **Data regarding:**

- 1) pre-primary education, schools (excluding higher education institutions) are given as of the beginning of the school year; data concerning graduates – as of the end of the school year;
- 2) higher education institutions – are presented as of 31 December (until the 2017/18 academic year – as of 30 November).

9. Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o uczelniach, opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Od roku akademickiego 2017/18 dane o uczelniach, z wyjątkiem danych o części uczelni prowadzonych przez kościoły i związki wyznaniowe opracowano na podstawie Zintegrowanego Systemu Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym POL-on administrowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

9. The presented information, except for the data on higher education institutions, has been compiled on the basis of the Educational Information System administered by the Ministry of National Education.

Since the 2017/18 academic year, data on higher education institutions, except for the data on some higher schools run by churches and other religious associations, have been compiled on the basis of POL-on, the Integrated System of Information on Science and Higher Education, administered by the Ministry of Science and Higher Education.

DZIAŁ IX OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Dane w ochronie zdrowia – jeśli nie zaznaczono inaczej – podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom zdrowia, obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji; z wyłączeniem ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Informacje o **pracownikach medycznych** dotyczą pracujących w: placówkach wykonujących działalność leczniczą, praktykach zawodowych, aptekach oraz domach i zakładach pomocy społecznej, żłobkach i klubach dziecięcych.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej, samorządu terytorialnego lub NFZ.

3. Dane o **specjalistach** dotyczą lekarzy i lekarzy dentyistów ze specjalizacją II stopnia oraz posiadających tytuły specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2019 r. w sprawie specjalizacji lekarzy i lekarzy dentyistów (Dz. U. z 2020 r. poz. 1566, z późn. zm.).

4. Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy dentyistów w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej podano łącznie z badaniami profilaktycznymi (z wyjątkiem porad udzielonych przez lekarza orzecznika) oraz z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych.

5. Dane o **łóżkach w szpitalach ogólnych** nie obejmują miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych oraz do 2007 r. miejsce (łóżek i inkubatorów) dla noworodków.

Rodzaje oddziałów w szpitalach ogólnych (tabl. 3(62) na str. 87) opracowano w oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 maja 2012 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 173).

Dane o łóżkach na oddziałach:

- chirurgicznych obejmują chirurgię ogólną, dziecięcą, szczerkową, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, kardiochirurgię, urologię oraz inne o charakterze chirurgicznym;
- zakaźnych obejmują łóżka na oddziałach obserwacyjno-zakaźnych;
- gruźlicy i chorób płuc – łóżka na oddziałach pulmonologicznych.

6. **Lecznictwo uzdrowiskowe** obejmuje szpitale i sanatoria działające na obszarze uzdrowiska albo poza uzdrowiskiem sanatoria znajdujące się w urządzonym podziemnym wyrobisku górnictwem wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim właściwości naturalnych surowców leczniczych oraz właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

7. Jednostkami systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne są:

- szpitalne oddziały ratunkowe;
- zespoły ratownictwa medycznego, w tym lotnicze zespoły ratownictwa medycznego, z którymi zawarto umowy o udzielenie świadczeń opieki zdrowotnej.

Z systemem współpracują centra urazowe oraz jednostki organizacyjne szpitali wyspecjalizowane w zakresie udzielenia świadczeń zdrowotnych niezbędnych dla ratownictwa medycznego.

8. Dane o **aptekach ogólnodostępnych** nie obejmują aptek działających w strukturze i na potrzeby szpitali.

Punkty apteczne są to placówki, które prowadzą obrót detaliczny produktami leczniczymi, głównie na wsi.

9. Dane o **zachorowaniach** prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2019 r., poz. 1239).

Informacje o zachorowaniach na choroby zakaźne obejmują wszystkie przypadki zarejestrowane w województwie.

10. Dane o **opiece nad dziećmi do lat 3** prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. (Dz. U. z 2020 r., poz. 326, z późn. zm.), na podstawie której opieka może być organizowana w formie żłobka, klubu dziecięcego albo sprawowana przez dziennego opiekuna lub nianię.

11. Dane dotyczące **wspierania rodziny oraz pieczy zastępczej**, począwszy od danych za 2012 r., prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny oraz systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r., poz. 821).

CHAPTER IX HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

General notes

1. Data concerning health care – unless otherwise stated – are given including health care units subordinated to the Ministry of Health, the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and Administration; excluding health care in prisons.

2. Information on **medical personnel** concerns persons employed in: units engaged in health care activities, professional practices, pharmacies as well as social welfare homes and facilities, nurseries and children's clubs.

Data concern persons working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, central or local government administration unit and the National Health Fund.

3. Data on **doctor specialists and dental specialists** concern doctors with grade II specialisation and with specialists title in proper medicine domains in accordance with the regulation of the Minister of Health, dated 29 March 2019 on Doctors and Dentist Specialisations (Journal of Laws 2020 item 1566, with later amendments).

4. **Consultations provided by doctors and dentists** in the scope of outpatient health care are presented together with preventive examinations (excluding consultations provided by medical experts), also together with consultations provided in admission rooms in general hospitals.

5. Data regarding **beds in general hospitals** do not include day-time places in hospital wards and until 2007 – places (beds and incubators) for newborns.

Types of wards in general hospitals (table 3(62) on page 87), are compiled in accordance with the Regulation of the Minister of Health, dated 17 May 2012 (Journal of Laws 2019 item 173).

Data regarding beds in:

- surgical wards include general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, urology, maxillo-facial and cardiosurgery as well as other surgical wards;
- communicable diseases wards include beds in observation communicable diseases wards;
- tubercular and pulmonary wards – beds in pulmonology wards.

6. **Health resort treatment** includes hospitals and sanatoria, conducted on the area of health resort or outside the health resort area, located in an underground mining excavation, using in the rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and healing properties of the climate in the areas where they are situated.

7. Units of the State Emergency Medical Services are:

- hospital emergency wards;
- emergency medical teams, including medical air rescue teams with which health care service contracts have been concluded.

Trauma centres and hospital organisational units specializing in providing health services necessary for medical rescue cooperate with the system.

8. **Generally available pharmacies** do not include pharmacies, which operate in the structure and for needs of hospitals.

Pharmaceutical outlets are created for selling prepared medicines and they can be located only in rural areas without generally available pharmacy.

9. Data regarding **disease incidence** are presented according to the Law dated 5 December 2008 on the Prevention and Control of Infections and Communicable Diseases in Humans (Journal of Laws 2019 item 1239).

Information concerning incidents of infectious diseases includes all cases registered in the voivodship.

10. Data on **childcare for children up to the age of 3** are presented according to the law dated 4 February 2011 (Journal of Laws 2020 item 326, with later amendments). Childcare can be organised in the form of nurseries, children's clubs or provided by day carer or nanny.

11. Data concerning **family support and foster care**, from data for 2012, are presented according to the Law of Family Support and Foster Care System, dated 9 June 2011 (Journal of Laws 2019 item 821).

Family support shall also be provided in the form of family assistant's services, who assists in: improvement of family life situ-

Wspieranie rodziny może być prowadzone w formie usług asystenta rodziny, udzielającego pomocy rodzinom m.in. w poprawie ich sytuacji życiowej, w rozwiązywaniu problemów społecznych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi i w poszukiwaniu pracy zarobkowej, przez rodzinę wspierającą, placówkę wsparcia dziennego lub w formie poradnictwa specjalistycznego.

12. Dane o placówkach i świadczeniach pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 2020 r. poz 1876.).

ation, resolution of psychological and social issues and problems with upbringing children and searching for a job, as a supporting family day – support centre or a specialists guidance.

12. Data concerning social welfare facilities and social assistance benefits are presented according to the Law on Social Assistance, dated 12 March 2004 (Journal of Laws 2020 item 1876).

DZIAŁ X KULTURA. TURYSTYKA. SPORT

Uwagi ogólne

Kultura

1. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Czytelnik (użytkownik aktywnie wypożyczający) to użytkownik zarejestrowany, który wypożyczył na zewnątrz co najmniej jedną pozycję w ciągu roku.

2. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych oraz przedsiębiorstwach estradowych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

3. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice wideo, nośnik cyfrowy). Wśród kin stałych wyróżnia się: minipleksy – posiadające od 3 do 7 sal i multipleksy – posiadające 8 sal i więcej.

Turystyka

1. Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 692/2011 obowiązującym od 2012 r. termin „**turystyka**” oznacza czynności odwiedzających, którzy podejmują podróż do głównego miejsca docelowego położonego poza ich zwykłym otoczeniem, na okres krótszy niż rok, w dowolnym głównym celu, w tym w celu służbowym, wypoczynkowym lub innym celu osobistym, innym niż zatrudnienie przez podmiot miejscowy dla odwiedzanego miejsca.

Powyższa definicja nie wpływa na dotychczas prezentowane dane.

2. **Baza noclegowa turystyki** dotyczy turystycznych obiektów noclegowych, tj. obejmuje obiekty hotelowe i pozostałe obiekty (do 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwatery agroturystycznych).

Do obiektów hotelowych zaliczamy hotele, motele, pensjonaty i inne obiekty hotelowe (np. zajazdy, gościnice).

3. W informacjach o **obiekтах i miejscach noclegowych turystyki** nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

4. **Stożenie wykorzystania miejsc noclegowych lub pokoi** jest to stosunek liczby udzielonych noclegów lub wynajętych pokoi w danym roku do nominalnej liczby miejsc noclegowych lub pokoi w danym roku. Przez nominalną liczbę miejsc noclegowych lub pokoi rozumie się sumę miejsc noclegowych lub pokoi przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu.

Sport

1. Dane o **organizacjach kultury fizycznej** obejmują wybrane organizacje o ogólnopolskim zasięgu działania (Akademicki Związek Sportowy, Polski Związek Sportu Niepełnosprawnych „Start”, Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej, Zrzeszenie „Ludowe Zespoły Sportowe”) i dotyczą głównie rekreacji ruchowej, a w przypadku PZSN „Start” – rehabilitacji ruchowej w środowisku niepełnosprawnych.

2. W kategoriach: ćwiczący w organizacjach kultury fizycznej (tabl. 7(79) na str. 102) oraz ćwiczący, trenerzy i instruktorzy sportowi według dziedziny i rodzaju sportu w klubach sportowych (tabl. 8) jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia, bądź prowadzi zajęcia w kilku rodzajach sportu.

W zależności od wieku osoby ćwiczące zaliczane są do kategorii juniorów lub seniorów; dla poszczególnych rodzajów sportu stosuje się różne granice wieku.

CHAPTER IX CULTURE. TOURISM. SPORT

General notes

Culture

1. **Books and pamphlets** as well as newspapers and magazines constitute the collection of public libraries.

Reader/borrower (user actively borrowing books) a person registered in the library, who borrowed at least one volume in reported year.

2. Information regarding **theatres and music institutions** as well as **entertainment enterprises** concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.

Theatres include entities, independent in regard to their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

3. Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive, magnetic tape and digital). Among fixed cinemas one can distinguish miniplexes – equipped with 3 to 7 screens and multiplexes – equipped with 8 screens and more.

Tourism

1. **Tourism**, in accordance with the Regulation (EU) No 692/2011 of the European Parliament and of the Council in force since 2012, means the activity of visitors taking a trip to a main destination outside their usual environment, for less than a year, for any main purpose, including business, leisure or other personal purpose, other than to be employed by a resident entity in the place visited.

The above definition does not affect the previously presented data.

2. **Tourist accommodation establishments** include hotels and similar facilities and other facilities (until 2010 excluding rooms for rent and agro tourism lodgings).

Hotels and similar facilities cover: hotels, motels, boarding houses and other hotel facilities (e.g. road houses, inns).

3. Facilities and places temporarily unavailable due to expansion, renovation, etc., are not included in data regarding **facilities and the number of bed places for tourists**.

4. **Occupancy rate of bed places or rooms** is a relation of the number of overnight stays or rooms rented in a given year to the nominal number of bed places or rooms in a given year. The nominal number of bed places or rooms shall mean total bed places or rooms prepared for tourists each day of a facility's operation.

Sport

1. Data regarding **physical education organizations** include selected organizations with a national scope of activity (the University Sports Association AZS, the Polish Sports Association for the Disabled "Start", the Society for Promotion of Physical Education, the "Rural Sports Teams" Association) and primarily concern recreational activity, and in the case of the Polish Sports Association for the Disabled "Start" – rehabilitation activity for the persons with disabilities.

2. In the categories: persons practising sports in physical education organizations (table 7(79) on page 102) as well as persons practicing sports, coaches and sports instructors according to sports field and kind of sport in sports clubs (table 8) one person may be shown multiple times if he/she practises or runs classes in several kinds of sport.

Persons practicing sports are classified as either juniors or seniors depending on age; various age groups are applied for individual sports.

DZIAŁ XI NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

Uwagi ogólne

Nauka i technika

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) to ogół działań polegających na prowadzeniu i wspieraniu badań naukowych i prac rozwojowych. Jest to praca twórcza, prowadzona w sposób metodyczny, podejmowana w celu zwiększenia zasobów wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie oraz w celu tworzenia nowych zastosowań dla wiedzy istniejącej.

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) obejmuje:

- **badania podstawowe**, tj. oryginalne prace badawcze, eksperymentalne lub teoretyczne podejmowane przede wszystkim w celu zdobywania nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktów bez nastawienia na bezpośrednie zastosowanie komercyjne;
- **badania stosowane** (aplikacyjne), tj. prace badawcze podejmowane w celu zdobycia nowej wiedzy, zorientowane przede wszystkim na zastosowanie w praktyce;
- **prace rozwojowe**, tj. nabywanie, łączenie, kształtowanie i wykorzystywanie dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności z dziedziny nauki, technologii i działalności gospodarczej oraz innej wiedzy i umiejętności do planowania produkcji oraz tworzenia i projektowania nowych, zmienionych lub ulepszonych produktów, procesów i usług.

Dane dotyczące działalności badawczej i rozwojowej na poziomie regionalnym od roku 2012 zostały opracowane na podstawie danych jednostek lokalnych. Dane dotyczące podmiotów w tabl. 1 opracowano metodą przedsiębiorstw.

1. Dane z zakresu działalności badawczej i rozwojowej (B+R) prezentuje się zgodnie z metodologią stosowaną przez Eurostat w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007)**.

Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej (B+R) obejmują:

- 1) **podmioty wyspecjalizowane badawczo**, tj. podmioty, których głównym (statutowym) celem działalności jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych bądź ich bezpośrednie wsparcie; są to:
 - a) **instytuty**, do których zalicza się **instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk**, działające na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. z 2019 r. poz. 1183, z późn. zm.), **instytuty badawcze**, działające na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1383) oraz **instytuty działające w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz**, działającej na podstawie ustawy z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz (Dz.U. poz. 534, z późn. zm.),
 - b) uczelnie, działające zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2020 r. poz. 85, z późn. zm.),
 - c) **pozostałe**, tj. pozostałe podmioty zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe” oraz inne powiązane z nimi instytucjonalnie jednostki pomocnicze lub nadzorujące, zaklasyfikowane bądź niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”;
- 2) **podmioty gospodarcze** (niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”), które obok swojej podstawowej działalności prowadzą lub finansują prace badawczo-rozwojowe.
 2. Do pracujących w działalności B+R zaliczono:
 - 1) **badaczy**, tj. osoby prowadzące badania naukowe oraz ulepszające lub rozwijające koncepcje, teorie, modele, techniki, oprzyrządowanie, oprogramowanie lub metody operacyjne;
 - 2) **techników i pracowników równorzędnych**, tj. pracowników, którzy uczestniczą w działalności B+R wykonując zadania naukowe i techniczne związane z zastosowaniem pojęć i metod operacyjnych oraz wykorzystaniem sprzętu badawczego, zazwyczaj pod kierunkiem badaczy;
 - 3) **pozostały personel pomocniczy**, do którego należą wykwalifikowani i niewykwalifikowani pracownicy na stanowiskach

CHAPTER XI SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY

General notes

Science and technology

Research and experimental development (R&D) comprise all activities consisting in conducting and supporting scientific research and experimental development. It is a creative work, conducted in methodological manner, undertaken to increase the stock of knowledge, including knowledge of humankind, culture and society, and to devise new applications of available knowledge.

Research and experimental development (R&D) includes:

- **basic research**, i.e. original experimental or theoretical work undertaken primarily to acquire new knowledge of the underlying foundation of phenomena and observable facts, without any direct commercial application or use in view;
- **applied research**, i.e. research undertaken in order to acquire new knowledge, directed primarily towards application or use in practice;
- **experimental development**, i.e. acquiring, combining, shaping and using existing scientific, technological, business and other relevant knowledge and skills for the purpose of producing plans and arrangements or designs for new, altered or improved products, processes and services.

Data on research and development at regional level since 2012 have been compiled on the basis of local units data. Data on entities in table 1 were compiled using an enterprise method.

1. Data on research and experimental development (R&D) are presented, in accordance with methodology applied by Eurostat, in a breakdown by **Statistical Classification of Economic Activities in the European Community (NACE Rev. 2)**.

Information regarding research and experimental development (R&D) covers:

- 1) **dedicated research entities**, i.e. entities whose main (statutory) aim is conducting scientific research and experimental development or its direct support; they include:
 - a) **institutes**, including **scientific institutes of the Polish Academy of Sciences**, operating on the basis of the Law on the Polish Academy of Sciences, dated 30 April 2010 (Journal of Laws 2019 item 1183, with later amendments), **research institutes**, operating on the basis of the Law on the Research Institutes, dated 30 April 2010 (Journal of Laws 2020 item 1383) and **institutes operating within the Łukasiewicz Research Network**, operating on the basis of the Law on the Łukasiewicz Research Network, dated 21 February 2019 (Journal of Laws item 534, with later amendments),
 - b) **higher education institutions**, operating under the Law on Higher Education and Science (Journal of Laws 2020 item 85, with later amendments),
 - c) **others**, i.e. other entities classified into NACE Rev. 2 division 72 “Scientific research and development” or other institutionally linked auxiliary or supervising units, classified or unclassified into NACE Rev. 2 division 72 “Scientific research and development”;
 - 2) **economic entities** (not classified into NACE Rev. 2 division 72 “Scientific research and development”) which apart from their main activity perform or fund research and development.
 2. **Employed persons** in R&D include:
 - 1) **researchers (RSE)**, i.e. persons conducting research and improving or developing concepts, theories, models, techniques, instrumentation, software or operational methods;
 - 2) **technicians and equivalent staff**, i.e. persons who participate in R&D by performing scientific and technical tasks involving the application of concepts and operational methods and the use of research equipment, normally under the supervision of researchers;
 - 3) **other supporting staff**, including skilled and unskilled craftsmen, as well as administrative, secretarial and clerical staff participating in R&D projects or directly associated with such projects.
3. Data on **R&D personnel** cover personnel directly engaged in R&D.

robotniczych oraz pracownicy administracji, sekretariatów i biur, zaangażowani w projekty B+R lub bezpośrednio związani z takimi projektami.

3. Dane o personelu B+R dotyczą osób bezpośrednio zaangażowanych w prace B+R.

Dane o **pracujących** w działalności B+R – **personelu wewnętrznym** – obejmują zatrudnionych w danej jednostce na podstawie stosunku pracy lub stosunku służbowego (tj. umowy o pracę, powołania, wyboru lub mianowania) oraz pracodawców i pracujących na własny rachunek, agentów pracujących na podstawie umów agencyjnych, osoby wykonujące pracę nakładczą i członków spółdzielni produkcji rolniczej. Dane te prezentowane są w dwóch ujęciach, tj. w osobach (wykres 3(51), tabl. 3(84) na str. 107) oraz w ekwiwalentach pełnego czasu pracy (tabl. 4(85) na str. 108).

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia liczby osób faktycznie zaangażowanych w działalność B+R. Jeden EPC oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność B+R.

Osoby niezaliczone do pracujących w danej jednostce, a zaangażowane w jej projekty B+R zaliczane są do **personelu zewnętrznego**.

4. Nakłady na działalność badawczą i rozwojową obejmują nakłady wewnętrzne, tj. wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania

Nakłady inwestycyjne na działalność B+R obejmują nakłady poniesione na środki trwałe łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R, spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych.

5. W tablicach działu wyodrębniono, zgodnie z klasyfikacją badań naukowych i prac rozwojowych OECD, sześć podstawowych **dziedzin B+R**, tj. nauki przyrodnicze, nauki inżynierijne i techniczne, nauki medyczne i o zdrowiu, nauki rolnicze i weterynaryjne, nauki społeczne oraz nauki humanistyczne i sztuka.

6. Działalność innowacyjna obejmuje wszystkie działania rozwojowe, finansowe i komercyjne podejmowane przez przedsiębiorstwo, mające na celu doprowadzenie do powstania innowacji dla przedsiębiorstwa. Prezentowane w dziale dane obejmują działalność innowacyjną w przemyśle i dotyczą opracowania i wprowadzania na rynek nowych lub ulepszonych produktów (wyrobów, usług) – innowacja produktowa oraz wprowadzenia nowych lub ulepszenia procesów biznesowych w przedsiębiorstwie – innowacja w procesie biznesowym.

Innowacja produktowa to wprowadzenie na rynek nowego lub ulepszanego produktu (wyrobu lub usługi), znacznie różniących się od poprzednio oferowanych przez przedsiębiorstwo wyrobów lub usług.

Innowacja w procesie biznesowym to wprowadzenie nowego lub ulepszenie procesu biznesowego w przedsiębiorstwie, w ramach jednej lub wielu funkcji biznesowych, który znacząco zmienia dotychczas stosowane procesy biznesowe.

7. Nakłady na działalność innowacyjną obejmują nakłady na: działalność badawczą i rozwojową (B+R), własny personel pracujący nad innowacjami, materiały oraz usługi obce zakupione w celu realizacji działalności innowacyjnej, nakłady inwestycyjne na środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne (w tym na zakup i rozwój oprogramowania oraz własności intelektualnej) oraz pozostałe przygotowania (w tym projektowanie produktu, definiowanie sposobu świadczenia usług, przygotowanie produkcji/dystrybucji dla realizacji innowacji, szkolenie i rozwój zawodowy personelu, marketing) do wdrożenia innowacji.

8. Produkt nowy lub ulepszony to wyrób lub usługa, który znacząco różni się od poprzednich produktów przedsiębiorstwa jedną lub wieloma cechami lub parametrami technicznymi. Zmiany te obejmują dodanie nowych lub ulepszenie istniejących funkcji bądź użyteczności. Istotne cechy funkcjonalne obejmują jakość, parametry techniczne, niezawodność, trwałość, wydajność w użytkowaniu, przystępność, wygodę, użyteczność oraz łatwość obsługi.

9. Wynalazek podlegający opatentowaniu – bez względu na dziedzinę techniki – jest to nowe rozwiązanie, posiadające poziom wynalazczy, tzn. niewynikające dla znawcy w sposób oczywisty ze stanu techniki, nadające się do przemysłowego stosowania.

10. Wzór użytkowy podlegający ochronie jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

Data on **employed persons in R&D – internal personnel** – cover persons employed in a given entity under employment relationship (i.e. under a contract of employment, election or appointment) as well as employers and self-employed, agents employed under agency contracts, home workers (outwork) and members of agricultural production cooperatives. Data are presented in two approaches, i.e. in persons (chart 3(51), table 3(84) on page 107) and in full-time equivalents (table 4(85) on page 108).

Full-time equivalent (FTE) is a conversion unit used to determine the number of persons actually engaged in research and development. One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.

Persons not employed in a given entity but engaged in its R&D projects are included in **external personnel**.

4. Expenditures on research and development include intra-annual expenditures, i.e. the value of research and development works of a given entity carried out by their own research facilities, regardless of their sources of financing.

Capital R&D expenditures include expenditures on fixed assets together with costs of purchasing or manufacturing research equipment necessary for performing particular R&D projects, meeting the criteria for inclusion in fixed assets, but not included in records of fixed assets until completion of the project.

5. In the chapter tables, according to the classification of fields of research and development by OECD, six main **fields of R&D** were listed: natural sciences, engineering and technology, medical and health sciences, agricultural and veterinary sciences, social sciences as well as humanities and the arts.

6. Innovation activity include all developmental, financial and commercial activities undertaken by the enterprise that are intended to result in an innovation. Data presented in the chapter include innovation activity in industry and concern the development and introduction on the market of new or improved products (goods, services) – product innovation and bringing into use in the enterprise new or improved business process – business process innovation.

Product innovation is the introduction of a new or improved good or service that differs significantly from the enterprise's previous goods or services.

Business process innovation is a new or improved business process for one or more business functions that differs significantly from the firm's previous business processes and that has been brought into use in the enterprise.

7. Expenditures on innovation activity include expenditures on: R&D, own personnel working on innovation, services, materials and supplies purchased from other parties for innovation, capital expenditures on tangible and intangible assets (including acquisition and development of software and intellectual property rights) and other preparations for introducing innovation (including product/service design, preparation of production/distribution for innovation activities, training and professional development for innovation activities, marketing of innovations).

8. New or improved product is a new or improved good or service that differs significantly from the enterprise's previous goods or services with one or more characteristics or performance specifications. This includes the addition of new functions, or improvements to existing functions or user utility. Relevant functional characteristics include quality, technical specifications, reliability, durability, economic efficiency during use, affordability, convenience, usability, and user friendliness.

9. A patentable invention – regardless of the field of technology – is any new solution which involves an inventive step, i.e. which for an expert does not obviously result from the state of the art and which is capable of industrial application.

10. An utility model eligible for protection – a new and useful solution of a technical character related to the shape, structure or assembly of an object permanent form.

Information society

1. The information presented has been compiled on the basis of the generalized results of representative surveys on the ICT (Information and Communication Technologies) usage conducted in the European Union according to a harmonized methodology.

2. Data on **enterprises** concern economic entities employing more than 9 persons and included in the selected sections according to the NACE Rev. 2: "Manufacturing", "Electricity, gas, steam

Spoleczeństwo informacyjne

1. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań dotyczących wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych, przeprowadzonych metodą reprezentacyjną według zharmonizowanej metodologii stosowanej w krajach Unii Europejskiej.

2. Dane o **przedsiębiorstwach** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i zaliczanych, według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007), do wybranych sekcji: „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”, „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”, „Budownictwo”, „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”, „Transport i gospodarka magazynowa”, „Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi”, „Informacja i komunikacja”, „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”, „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” (z wyłączeniem działalności weterynaryjnej), „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca”, „Pozostała działalność usługowa” (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i sprzętu komunikacyjnego).

W 2018 r. w kraju badaniem objęto 19,1 tys. przedsiębiorstw (tj. 18,4% ich ogólnej liczby).

3. **Handel elektroniczny prowadzony przez przedsiębiorstwa** polega na składaniu zamówienia (zakup) lub przyjmowaniu przez przedsiębiorstwo zamówienia (sprzedaż) za pośrednictwem sklepu internetowego, formularzy elektronicznych na stronie internetowej przedsiębiorstwa, sieci extranet innego przedsiębiorstwa lub wiadomości typu EDI (wiadomości w uzgodnionym formacie, np. EDIFACT, XML posiadające strukturę umożliwiającą ich automatyczne przetwarzanie). Nie uwzględnia się zamówień przyjmowanych lub składanych za pośrednictwem poczty elektronicznej.

and air conditioning supply”, “Water supply; sewerage and waste management and remediation activities”, “Construction”, “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles”, “Transportation and storage”, “Accommodation and food service activities”, “Information and communication”, “Real estate activities”, “Professional, scientific and technical activities” (excluding veterinary activities), “Administrative and support service activities”, “Other service activities” (repair of computers and communication equipment). In 2018 the survey in country covered 19,1 thous. enterprises (i.e. 18,4% of total enterprises).

3. **E-commerce conducted by enterprise** type of trade where orders are received or sent via web shop, web forms on a enterprises website, an extranet of another enterprise or via EDI-type messages (which means messages in an agreed format, e.g. EDIFACT, XML allowing their automatic processing), without the e-mail messages typed manually.

DZIAŁ XII CENY

Uwagi ogólne

1. Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług.

Wskaźniki cen obliczono przy przyjęciu systemu wag opracowanego na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego i wydatków na ubezpieczenie na życie) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych z roku poprzedzającego rok badany, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych.

Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP, do 2013 r. – COICOP/HICP).

2. Dane o **cenach skupu** dotyczą cen produktów rolnych skupowanych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od ich producentów. Przeciętne ceny roczne obliczono jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług – VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

3. Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są miesięczne notowania cen dokonane przez stałych ankietatorów na celowo wytypowanych 11 targowiskach. Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

CHAPTER XII PRICES

General notes

1. The basis for compiling the **price indices of consumer goods and services** is price observation of representatives of goods and services.

The consumer price indices have been calculated applying the weights system based on the structure of households' expenditure (excluding own consumption and expenditures on life insurance) on purchasing consumer goods and services from the year preceding the surveyed year, derived from the household budgets survey.

The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP, until 2013 – COICOP/HICP).

2. Data on **procurement prices** concern agricultural products prices purchased by economic entities directly from their producers. Average annual prices were calculated as a quotient of value (without value added tax – VAT) and quantity of each agricultural product.

3. The information on **prices of agricultural products and livestock received by farmers on marketplaces** comes from price quotations of agricultural products, provided every month by a network of interviewers collecting it on selected 11 marketplaces. Average annual prices were calculated as arithmetic mean of average monthly prices.

DZIAŁ XIII ROLNICTWO

Uwagi ogólne

1. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji PKD 2007, do której są zaliczane.

Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – prezentuje się według siedziby użytkownika gospodarstwa.

2. Gospodarstwo rolne to jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i **prowadząca działalność rolniczą**.

Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną.

Od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

3. Powierzchnia użytków rolnych obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze i użytków rolnych pozostałych.

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem od 2010 r. powierzchni upraw zaliczonych do upraw trwałych, a także powierzchni ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny.

Dane o powierzchni i produkcji warzyw oraz truskawek uwzględniają ich uprawę w ogrodach przydomowych. Od 2013 r. dane dotyczące truskawek obejmują także uprawy ekologiczne.

Od 2014 r. powierzchnie upraw warzywniczych, sadowniczych oraz truskawek dla poziomu województwa są szacowane łącznie według położenia gruntów.

4. Globalna produkcja rolnicza obejmuje **produkcję roślinną i produkcję zwierzęcą**.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inventarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

W produkcji rolniczej (globalnej, końcowej i towarowej) prezentowane dane nie uwzględniają płatności uzupełniających do powierzchni upraw (m.in. chmielu, tytoniu, zbóż, oleistych, strączkowych i roślin przeznaczonych na nasiona oraz na paszę).

5. Przy ustalaniu produkcji rolniczej w cenach stałych przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

6. Dane o produkcji **żywca rzeźnego** obejmują: skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), ubój przemysłowy oraz ubój z przeznaczeniem na sprzedaż i samozaopatrzenie. Produkcja żywca rzeźnego zbilansowana jest importem i eksportem zwierząt żywych.

7. Dane o **ciągnikach rolniczych** dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

8. Skup produktów rolnych dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

9. Prezentowane dane opracowano na podstawie sprawozdań, wyników badań reprezentacyjnych, wyników spisów rolniczych i szacunków.

10. Dane za 2010 r. w zakresie użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, pogłowia zwierząt gospodarskich, ciągników i zużycia nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych opracowano na podstawie wyników Powszechnego

CHAPTER XIII AGRICULTURE

General notes

1. The presented information was compiled using the **kind-of-activity** method and concerns agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the section of the NACE Rev. 2 in which they are included.

Data – unless otherwise stated – are presented by the official residence of the land user.

2. Agricultural holding is a single unit, both technically and economically, which has a single management (holder or manager) and **conducts agricultural activity**.

Private farm is an agricultural holding used by a natural person.

Since 2010, agricultural surveys have not included owners of agricultural land who do not conduct agricultural activity, and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activity on a small scale (below the specified thresholds).

3. Agricultural land area includes the area of agricultural land in good agricultural condition and other agricultural land.

Sown area is the area of all crops sown and planted in the agricultural holding, excluding since 2010 the area of crops classified as permanent crops, as well as the area of kitchen gardens and crop area intended for ploughing, cultivated as major crops.

Data on the area and production of vegetables and strawberries include their cultivation in kitchen gardens. Since 2013, data on strawberries have also included organic cultivation of this species.

Since 2014, data on the area under vegetables, fruit trees and bushes and strawberries have been estimated for the Voivodship level only according to the location of the land.

4. Gross agricultural output includes **crop output** and **animal output**.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, self-consumption of own agricultural production, the increase in inventories of plant and animal products and the increase in the value of the livestock population (livestock – breeding and non-breeding herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those own products that were utilised for production purposes, e.g. feed, seeds, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales in procurement centres and marketplaces.

In agricultural output (gross, final and market), the presented data do not include supplementary payments for particular crop areas (including: hop, tobacco, cereals, oilseeds crops, pulses and plants intended for seeds and feed).

5. The current prices for the year preceding the surveyed year were adopted to calculate agricultural output in constant prices (for marketplace sales – prices received by farmers in marketplaces, for other elements of production – average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruit, for which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.

6. Data regarding the production of **animals for slaughter** concern the purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), livestock slaughter in slaughterhouses and slaughter intended for sales and own consumption. The production of animals for slaughter is balanced by import and export of live animals.

7. Data regarding **agricultural tractors** concern 4-wheeled and tracked tractors.

8. Procurement of agricultural products concerns the quantity and value of agricultural products (crop and animal) purchased by economic entities directly from producers.

9. Presented data were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, agricultural census results and estimates.

10. Data for 2010 on land use, sown area, livestock, tractors, consumption of mineral or chemical and lime fertilisers were compiled on the basis of the results of the Agricultural Census.

Spisu Rolnego. Powszechny Spis Rolny przeprowadzony został we wrześniu 2010 r. według stanu w dniu 30 czerwca.

11. Do wyliczeń wskaźników natężenia przyjęto – jeśli nie zaznaczono inaczej – użytki rolne, powierzchnię zasiewów i zwierzęta gospodarskie według stanu w czerwcu, a w 2010 r. na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego przeprowadzonego we wrześniu 2010 r. według stanu w dniu 30 czerwca.

12. Lata gospodarcze obejmują okres od 1 lipca do 30 czerwca (np. rok gospodarczy 2018/19 oznacza okres od 1 lipca 2018 r. do 30 czerwca 2019 r.).

The Agricultural Census was conducted in September 2010 – as of 30 June.

11. Intensity ratios were calculated on the basis of agricultural land, sown area, and livestock as of June – unless otherwise indicated, in 2010 on the basis of the Agricultural Census conducted in September 2010 – as of 30 June.

12. Farming years cover the period from 1 July to 30 June (e.g. the 2018/19 farming year covers the period from 1 July 2018 to 30 June 2019).

DZIAŁ XIV LEŚNICTWO I ŁOWIECTWO

Uwagi ogólne

1. Powierzchnia gruntów leśnych obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (powierzchnia niezalesiona).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestru zabytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

2. Lesistość (wskaźnik lesistości) obliczono jako udział powierzchni lasów w ogólnej powierzchni województwa, powiatu, gminy.

3. Przez odnowienia rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną, tj. gruntach nieleśnych.

4. Obwód łowiecki stanowi obszar gruntów o ciągłej powierzchni, zamkniętej jego granicami, nie mniejszy niż 3 tys. ha, na którego obszarze istnieją warunki do prowadzenia łowiectwa (w szczególnych przypadkach mogą być tworzone obwody łowieckie o mniejszej powierzchni).

CHAPTER XIV FORESTRY AND HUNTING

General notes

1. Forest land includes forest area as well as land connected with forest management.

Forest area includes land with a contiguous area of at least 0.10 ha:

- covered with forest vegetation (wooded area),
- temporarily devoid of forest vegetation (non-wooded area).

These areas are designated for forest production, comprising parts of nature reserves and national parks or registered as nature monuments.

Land connected with forest management includes land used for purposes of silviculture: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, depot areas etc.

2. Forest cover (forest cover indicator) has been calculated as the percentage ratio of forest area to the total area of voivodship, powiat, gmina.

3. Renewals are understood as new tree stands formed in place of removed stands.

Afforestation consists in establishing forest cultures on land previously outside forest management, i.e. on non-forest land.

4. Hunting district is an area of land of at least 3 thousand ha on the territory with conditions for hunting (in special cases hunting districts can cover a smaller area).

DZIAŁ XV PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO

Uwagi ogólne

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności – PKD 2007, do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Ponadto w tabl. 2 dane o produkcji wyrobów dotyczą podmiotów produkujących wyroby przemysłowe, niezależnie od rodzaju prowadzonej działalności sklasyfikowanej według PKD 2007. Wyroby prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług – PKWiU 2015 oraz nomenklaturą PRODPOL.

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji. Definicje metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 7 na str. 172.

3. **Produkcja sprzedana** dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje wartość sprzedanych wyrobów gotowych, półfabrykatów i części własnej produkcji, wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych, zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej, wartość produktów w formie rozliczeń w naturze oraz produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **ceny bazowej** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 10 na str. 172.

Jako **cenę stałą** przyjęto:

– ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) dla lat 2011–2015,

– ceny stałe 2015 r. (średnie ceny bieżące 2015 r.) od 2016 r.

4. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość **pracy nakładczej**.

5. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych – na terenie kraju – w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Budownictwo

1. Informacje w dziale dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji „Budownictwo”.

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicje metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 7 na str. 172.

3. **Produkcja budowlano-montażowa** dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów – wykonane siłami własnymi systemem zleceńowym (tj. na rzecz obcych zleceńodawców) przez podmioty budowlane.

4. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytku według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

5. Informacje o **budynkach oddanych do użytkowania** (przez wszystkie inwestorów):

– w zakresie liczby budynków obejmują tylko budynki nowo wybudowane,

CHAPTER XV INDUSTRY AND CONSTRUCTION

General notes

Industry

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with NACE rev. 2, in the sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

Moreover, data in table 2 show industrial products manufactured by entities irrespective of the kind of their activity as classified according to NACE Rev. 2. Products are presented according to the Polish Classification of Goods and Services – PKWiU 2015 and PRODPOL nomenclature.

2. Data were compiled using **the enterprise method**, excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled using the company method, i.e. by the real location of production. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 7 on page 172.

3. **Sold production** concerns the total activity of an economic entity, i.e., both industrial and non-industrial production.

Sold production of industry includes the value of finished products sold, semi-finished products and parts of own production, the value of paid work and services rendered, i.e. both industrial and non-industrial, flat agent's fee in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent's fee in the case of concluding an agency agreement, the value of products in the form of settlements in kind as well as products designated for increasing the value of own fixed assets.

Sold production of industry is presented in **basic prices**. The definition of basic price is given in the general notes to the Yearbook, item 10 on page 172.

As **constant prices**, the following prices were adopted:

– 2010 constant prices (2010 average current prices) for 2011–2015,

– 2015 constant prices (2015 average current prices) since 2016.

4. Data concerning production include the value of **outwork**.

5. Data regarding **average employment and average monthly gross wages and salaries** concern hired employees, i.e. persons employed on the basis of a work agreement (labour contract, appointment, promotion, selection or service relation) and include full-time and part-time paid employees, within the country, calculated as full-time employment.

Construction

1. Information in the chapter concerns activity of economic entities included, in accordance with NACE rev. 2, in the section “Construction”.

2. Data were compiled using **the enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 7 on page 172.

3. **Construction and assembly production** concerns activity realized domestically and includes construction works with an investment, restoration and maintenance character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities with their own resources on the basis of the contract system (i.e. for outside clients).

4. The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Types of Construction (PKOB).

5. Information on **buildings completed** (by all investors):

– within the scope of the number of buildings includes only newly built buildings,

– within the scope of the cubic volume of buildings includes newly built and expanded buildings (only concerning the expanded part).

– w zakresie kubatury budynków obejmują budynki nowo wybudowane i rozbudowane (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

6. Dane o przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych – na terenie kraju – w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

6. Data regarding average employment and average monthly gross wages and salaries concern hired employees, i.e. persons employed on the basis of a work agreement (labour contract, appointment, promotion, selection or service relation) and include full-time and part-time paid employees, within the country, calculated as full-time employment.

DZIAŁ XVI TRANSPORT

Uwagi ogólne

1. Dane dotyczące ogólnej długości **linii kolejowych** eksploatowanych w dniu 31 grudnia ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu.

Linia kolejowa jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. **Drogi publiczne** ze względu na funkcje w sieci drogowej dzielą się według przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 470) na następujące kategorie: drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne.

3. Informacje o **pojazdach samochodowych i ciągnikach zarejestrowanych** od 2009 r. prezentowane są według centralnej ewidencji pojazdów prowadzonej przez Ministerstwo Cyfryzacji.

4. **Linia autobusowa** jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w km pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od ilości kursów autobusów odbywających się na tej linii.

5. **Transport samochodowy zarobkowy** w zakresie przewozu pasażerów, obejmuje usługi świadczone odpłatnie przez podmioty, w których transport samochodowy stanowi podstawową działalność gospodarczą; ponadto w zakresie przewozu pasażerów obejmuje również usługi wykonywane odpłatnie przez podmioty prowadzące podstawową działalność gospodarczą inną niż transport samochodowy.

6. Informacje o **komunikacji miejskiej naziemnej** dotyczą komunikacji **autobusowej** (łącznie z autobusami pospieszными) i **tramwajowej** – łącznie z obsługą ruchu podmiejskiego i międzymiastowego pozostającego w gestii zakładów komunikacji miejskiej oraz zakładów prywatnych obsługujących niektóre miasta lub określone linie.

Dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw Państwowej Komunikacji Autobusowej.

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych, tramwajowych, trolejbusowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

7. Dane o **wypadkach drogowych** obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

CHAPTER XVI TRANSPORT

General notes

1. Data concerning the total length of **railway lines operated** on 31 December was established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and wide gauge railway lines (data concerning the length of these lines is given in terms of standard gauge lines) operating on that day.

The **railway line** is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).

2. On account of functions in a road network **public roads** are divided, according to the Law on Public Roads dated 21 March 1985 (uniform text Journal of Laws 2020 item 470), into following categories: national, regional, district and communal roads.

3. Information on **registered vehicles and tractors** since 2009 has been presented according to central vehicle register maintained by the Ministry of Digital Affairs.

4. A **bus line** is a permanent road link between two terminal locations as well as between selected intermediate locations which involves using one or several buses travelling between these locations on a regular basis according to a defined schedule.

The **length of a bus line** is the length of the route in km between the two terminal locations regardless of the number of trips made by buses on that line.

5. **Road transport for hire** or reward with respect to transport of goods as well as transport of passengers includes services for remuneration carried out by entities, for which road transport services are the basic economic activity; moreover, in regard to transport of passengers includes also services for remuneration carried out by entities with basic economic other than road transport.

6. Information from **urban ground transport** concerns **bus** (including express buses) **and tram** communication – including the handling suburban and intercity service under the responsibility of public and private urban transport enterprises and companies serving some cities and specific lines.

Data do not include the activity of the Państwowa Komunikacja Samochodowa.

Transport line is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles designated with the same number or letter. The length of the transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus, tram and trolleybus lines over which vehicles designated with separate numbers or letters travel.

7. Data regarding **road traffic accidents** cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.

DZIAŁ XVII HANDEL I GASTRONOMIA

Uwagi ogólne

1. Informacje w dziale dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową lub gastronomiczną.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których przeważającym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana według PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

2. Dane o **sprzedaży detalicznej** obejmują:

- 1) sprzedaż towarów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;
- 2) sprzedaż towarów handlowych i produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej nie uwzględniono sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP), wydzielając sprzedaż w placówkach gastronomicznych.

W odróżnieniu od grupowań występujących w klasyfikacji COICOP wyodrębnia się „towary nieżywnościowe”.

Podziału towarów na żywność i napoje bezalkoholowe, napoje alkoholowe oraz towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

3. Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agenci, aukcjonerzy), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

4. Podziału **sklepów według form organizacyjnych** dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

CHAPTER XVII TRADE AND CATERING

General notes

1. Information in this chapter concerns all entities of the national economy conducting trade or catering activity.

Trade enterprises are understood as economic entities, the principal activity of which is the sale of commodities, classified according to NACE Rev. 2 in the section “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles”.

2. Data concerning **retail sales** include:

- 1) sales of goods in quantities indicating purchases for the individual needs of consumers;
- 2) sales of trade commodities and catering production in catering establishments.

The marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g. sales of agricultural products conducted by farmer producers, sales at automobile markets) are not included in the value of retail sales.

Data concerning retail sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), separating sales in catering establishments. As opposed to groupings in the COICOP classification “non-foodstuff goods” are presented separately.

The division of goods into food and non-alcoholic beverages, alcoholic beverages as well as non-foodstuff goods was made by estimation.

3. Data regarding the **wholesale sale of commodities** include sales from warehouses, in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale sales also includes the value of sales realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sales realized by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, by-passing the warehouses which realize the delivery.

4. The division of **stores by organizational form** was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.

DZIAŁ XVIII FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW

Uwagi ogólne

1. Wyniki finansowe przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r. poz. 351).

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Dane nie obejmują podmiotów prowadzących działalność bankową, maklerską, ubezpieczeniową oraz towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, a także samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. Przychody ogółem (kwoty otrzymane i należne) obejmują: przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług), przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, pozostałe przychody operacyjne (od 2016 r. łącznie z przychodami związanymi ze zdarzeniami losowymi) oraz przychody finansowe.

3. Koszty ogółem obejmują: koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług), wartość sprzedanych towarów i materiałów, pozostałe koszty operacyjne (od 2016 r. łącznie ze stratami związanymi ze zdarzeniami losowymi) oraz koszty finansowe.

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży, z uwzględnieniem odpustów, rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług (VAT).

5. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej; do 2015 r. był korygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych.

6. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiszczyć po uwzględnieniu przyznanych ulg.

7. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pominięciu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

8. Wskaźnik rentowności obrotu obliczono następująco:
– **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów ogółem,
– **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów ogółem.

9. Aktywa obrotowe obejmują zapasy oraz krótkoterminowe: należności, inwestycje (środki pieniężne i papiery wartościowe), rozliczenia międzyokresowe.

Należności z tytułu dostaw i usług są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

10. Kapitały (fundusze) własne ujmują się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych, wynik finansowy netto roku obrotowego oraz odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego.

Do 2015 r. obejmowały również należne wpłaty na kapitał podstawowy oraz udziały (akcje) własne.

11. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe – gdy termin ich płatności na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok i krótkoterminowe – gdy termin ich płatności na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

12. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu).

CHAPTER XVIII FINANCES OF ENTERPRISES

General notes

1. Financial results of enterprises are adjusted to the Accounting Act of 29 September 1994 (Journal of Laws 2019 item 351).

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Data do not include banks, brokerage houses, insurance companies, investment and pension societies, national investment funds, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in the agriculture.

2. Total revenues (sums received and due) include: net revenues from sale of products (goods and services), net revenues from sale of goods and materials, other operating revenues (since 2016 including revenues from extraordinary events) and financial revenues.

3. Total costs include: cost of products sold (goods and services), value of goods and materials sold, other operating costs (since 2016 including losses from extraordinary events) and financial costs.

4. Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices including discounts, rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. The gross financial result (profit or loss) is the result on economic activity; until 2015, it was corrected by result on extraordinary events.

6. Obligatory encumbrances on gross financial result include corporate income tax and personal income tax as well as other payments under separate regulations. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obliged to pay after considering abatements granted.

7. The net financial result (profit or loss) is derived after reducing the gross financial result by obligatory encumbrances.

8. Turnover profitability indicator was calculated as follows:
– **gross** as the relation of the gross financial result to total revenues,

– **net** as the relation of the net financial result to total revenues.
9. Current assets include stocks and short-term: receivables, investments (cash equivalents, short-term securities), prepayments and accruals.

Receivables from deliveries and services are included in short-term receivables (irrespective of their due date).

10. Share equity (funds) is recorded in accounting ledgers according to type and principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: share capital (fund), supplementary capital (fund), revaluation reserve capital (fund), other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years, net financial result of the turnover year and write-offs from net profit for the turnover year.

Until 2015, it also included share capital (fund) not paid up and entity's shares (stock).

11. Liabilities of enterprises (outside capital) include all liabilities, including liabilities from credits and loans. They are divided into: long-term liabilities – when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities – when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

Liabilities from deliveries and services are included in short-term liabilities (irrespective of their due date).

12. Data concerning finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification).

DZIAŁ XIX FINANSE PUBLICZNE

Uwagi ogólne

1. Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: gromadzenie dochodów i przychodów publicznych, wydatkowanie środków publicznych, finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego, zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzanie środkami publicznymi, zarządzanie długiem publicznym oraz rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej. Podstawę prawną określającą te procesy od 1 stycznia 2010 r. stanowi ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869, z późn. zm.) i przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. poz. 1241, z późn. zm.). W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego również ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506, z późn. zm.), ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2019 r. poz. 511, z późn. zm.), ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 512, z późn. zm.) oraz ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1530, z późn. zm.).

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące dochodów, wydatków i wyniku budżetów jednostek samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem dotacji celowych z budżetu państwa oraz subwencji ogólnej z budżetu państwa.

3. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego są określane w uchwale budżetowej przez właściwe organy stanowiące na rok kalendarzowy (budżetowy), w terminach i na zasadach określonych w ustawach ustrojowych oraz ustawie o finansach publicznych.

Miasto na prawach powiatu realizuje równocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat.

4. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych, tj. w podziale na działy – określające rodzaj działalności oraz paragrafy – określające rodzaj dochodu, przychodu lub wydatku. Dane opracowano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1053, z późn. zm.).

Prezentowane dane w zakresie wydatków według działań obejmują wszystkie paragrafy wydatkowe zrealizowane w danym dziale.

5. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego zaprezentowano na podstawie sprawozdawczości Ministerstwa Finansów

CHAPTER XIX PUBLIC FINANCE

General notes

1. Public finance include the processes connected with accumulation and allocation of public funds, and particularly: collecting and accumulating revenue, spending public funds, financing of loan needs of the state budget and of the budgets of local government units, incurring liabilities involving public funds, managing public funds and public debt, as well as settlements with the European Union budget. The legal basis defining such processes since 1 January 2010 is the Act of 27 August 2009 on Public Finances (Journal of Laws 2019 item 869, with later amendments) and regulations introducing the Act on Public Finances (Journal of Laws 2009 item 1241, with later amendments). With respect to the financial management of local government units, the legal basis is additionally provided by the Act of 8 March 1990 on Gmina Local Government (Journal of Laws 2019 item 506, with later amendments), the Act of 5 June 1998 on Powiat Local Government (Journal of Laws 2019 item 511, with later amendments), the Act of 5 June 1998 on Voivodship Local Government (Journal of Laws 2019 item 512, with later amendments) as well as the Act of 13 November 2003 on Incomes of Local Government Units (Journal of Laws 2018 item 1530, with later amendments).

2. The presented data include information regarding revenue, expenditure and budgets result of local government units, taking into account the targeted grants from the state budget and general subvention from the state budget.

3. Revenue and expenditure of the budgets of local government units are determined in the budgetary law passed by relevant councils for a period of one calendar year (a budgetary year) within the periods and in accordance with the principles set forth in statutory acts and in the Act on Public Finances.

City with powiat status fulfils the tasks of a gmina as well as of a powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received by both the gmina and the powiat) as well as expenditure realized jointly by the gmina and the powiat.

4. Revenue and expenditure of the budgets of local government units are grouped in accordance with the provisions set forth in the Act on Public Finances, i.e. they are grouped into divisions – defining types of activity, and into paragraphs – defining types of revenue, income or expenditure. The data were compiled in accordance with the Regulation of the Minister of Finance of 2 March 2010 on Detailed Classification of Incomes, Expenses, Revenues and Expenditures, and Funds from Foreign Resources (Journal of Laws 2014 item 1053, with later amendments).

The presented data on expenditure by divisions cover all the paragraphs of expenditure realized in that division.

5. Information concerning the budgets of local government units is presented on the basis of reporting by the Ministry of Finance.

DZIAŁ XX INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE

Uwagi ogólne

Inwestycje

1. Nakłady inwestycyjne to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje wodne, poprawę walorów (ulepszenie) gruntów, inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie oraz odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji.

Pozostałe nakłady to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne zaliczono do odpowiednich sekcji PKD 2007 zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

Środki trwałe

1. Do **środków trwałych** zalicza się kompletne i nadające się do użytku składniki majątkowe o przewidywanym okresie użytkowania dłuższym niż rok, w tym również: drogi publiczne, ulice i place łącznie z pobocznymi i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty, inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 stycznia 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują:

- wartości gruntów, uznanych od 1 stycznia 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 grudnia 1990 r. (Dz. U. poz. 529),
- prawa użytkowania wieczystego gruntu, uznanego od 1 stycznia 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 351, z późn. zm.).

2. Wartość brutto środków trwałych jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez **wartość brutto** środków trwałych w **bieżących cenach ewidencyjnych** według stanu w dniu 31 grudnia należy rozumieć:

- w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:
 - przed 1 stycznia 1995 r. – wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
 - po 1 stycznia 1995 r. – wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia;
- w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 stycznia 2005 r. – również wycenę według wartości godziwej.

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 stycznia 1995 r. zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 stycznia 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz. U. poz. 34).

CHAPTER XIX INVESTMENTS. FIXED ASSETS

General notes

Investments

1. Investment outlays are financial or material expenditures, aimed at creating new fixed assets or improving (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernisation) existing fixed capital items as well as outlays on so-called initial equipment for the investment.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include expenditures on:

- buildings and structures (include buildings and premises as well as civil and water engineering structures), including, among others, construction and assembly works, design-cost-estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, movables and equipment),
- transport equipment,
- others, i.e. irrigation and drainage, land quality improvements, livestock (basic herd), long-term plantings and interest on investment credits and loans for the period of investment implementation.

Other outlays are expenditures on so-called initial equipment for the investment and other costs related to the implementation of the investment. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays are included into the appropriate sections of the NACE Rev. 2 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning e.g.: residential buildings and premises, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

Fixed assets

1. Fixed assets include asset components and other objects completed and ready for usage with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also: public roads, streets and squares together with shoulders and foundations, development of land tracts, long-term plantings, irrigation and drainage, water structures, land, livestock (basic herd) as well as since 1 January 2002 cooperative ownership right to residential premises and cooperative right to non-residential (of utility character) premises.

Data regarding fixed assets do not include:

- value of land recognised, since 1 January 1991, as fixed assets, in accordance with the Regulation of the Council of Ministers of 12 December 1990 (Journal of Laws item 529),
- right of perpetual usufruct of land, regarded as fixed assets since 1 January 2002, in accordance with Accounting Act of 29 September 1994 (Journal of Laws 2019 item 351, with later amendments).

2. The **gross value of fixed assets** is the value equal to the outlays incurred on their purchase or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

The **gross value of fixed assets at current book-keeping prices** is understood, as of 31 December:

- within the scope of fixed assets designated for exploitation:
 - before 1 January 1995 – as the value at replacement prices of September 1994,
 - after 1 January 1995 – as the purchase or manufacturing value at current prices;
- in units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 January 2005 – also revaluation according to fair value.

The **gross value at replacement prices** was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy as of 1 January 1995, in accordance with the decisions of the Regulation of the Minister of Finance, dated 20 January 1995, regarding the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets, as well as the revaluation of fixed assets (Journal of Laws item 34).

DZIAŁ XXI RACHUNKI REGIONALNE

Uwagi ogólne

1. **Rachunki regionalne** opracowano zgodnie z zasadami „Europejskiego Systemu Rachunków 2010 (ESA 2010)”, wprowadzonego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 174 z 26 czerwca 2013 r., z późniejszymi zmianami).

2. W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych. Dla podregionów obliczane są: produkt krajowy brutto (PKB) i wartość dodana brutto (WDB) według grup rodzajów działalności.

3. **Produkt krajowy brutto (PKB)** przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto różni się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

4. **Wartość dodana brutto (WDB)** mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

5. **Produkcja globalna** obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

6. **Zużycie pośrednie** obejmuje wartość zużytych materiałów (łącznie z paliwami) netto (po odjęciu wartości odpadów użytkowych), surowców (łącznie z opakowaniami), energii, gazów technicznych, usług obcych (obróbka obca, usługi transportowe, najem sprzętu, usługi telekomunikacyjne i obliczeniowe, prowizje płacone za usługi bankowe), usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio (FISIM), koszty podróży służbowych (bez diet) oraz inne koszty (np. koszty reklamy, reprezentacji, dzierżawy i najmu, koszty biletów służbowych, koszty ryczałtów za używanie własnych pojazdów do celów służbowych, opłaty giełdowe i opłaty z tytułu uczestnictwa w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych). Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

7. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**, to jest łącznie z wartością produktów wytworzonych przez jedną jednostkę lokalną i przeznaczonych do dalszego przetworzenia w innych jednostkach lokalnych tej samej jednostki instytucjonalnej.

8. **Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych** składają się z nadwyżki operacyjnej brutto łącznie z dochodem mieszanym brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców powiększone o składki na Fundusz Pracy i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności.

9. **Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych** powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki bieżące od dochodów, majątku itp., składki netto na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniężne, pozostałe świadczenia z ubezpieczeń społecznych, świadczenia z pomocy społecznej pieniężne) oraz pozostałe transfery bieżące.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju województw obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

CHAPTER XXI REGIONAL ACCOUNTS

General notes

1. **Regional accounts** were compiled according to the principles of the “European System of Accounts 2010 (the ESA 2010)”, introduced by Regulation (EU) No 549/2013 of the European Parliament and of the Council of 21 May 2013 on the European system of national and regional accounts in the European Union (Official Journal of the EU L 174, 26 June 2013, with later amendments).

2. The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector. The following categories are calculated for subregions: gross domestic product (GDP) and gross value added (GVA) by kind-of-activity groups.

3. **Gross domestic product (GDP)** presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all domestic institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

Current prices from the year preceding the reference year were adopted as constant prices in the calculations of gross domestic product volume indices.

4. **Gross value added (GVA)** measures the newly generated value as a result of the production activity of domestic institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

5. **Gross output** includes the value of goods and services produced by all domestic institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.

6. **Intermediate consumption** includes the value of consumed materials (including fuels) in net terms (after subtracting the value of recyclable wastes), raw materials (including packaging), energy, technological gases, outside services (outside processing, transport services, equipment rental, telecommunication and accounting services, commissions paid for banking services), financial intermediation services indirectly measured (FISIM), costs of business trips (excluding travelling allowances) as well as other costs (e.g. advertising, representation, rental and leasing costs, ticket costs for official business, costs of lump-sum payments for using personal vehicles for official business, stock exchange payments as well as payments from participating in the National Depository for Securities). Intermediate consumption is valued at purchaser's prices.

7. In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted, i.e. jointly with value of products produced by one local unit and destined for further processing in other local units of the same institutional units.

8. **Gross primary income in the households sector** is comprised of the gross operating surplus jointly with the gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees, i.e. wages and salaries jointly with contributions to social security and health security paid by employees, contributions to social security paid by employers increased by the Labour Fund and other costs connected with employment) as well as property income.

9. **Gross disposable income in the households sector** is obtained as a result of correcting gross primary income by: current taxes on income, wealth, etc., net social contributions, social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash, other social insurance benefits, social assistance benefits in cash) and other current transfers.

Indices of gross real disposable income in the households sector by voivodships are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivodships.

10. Grouping regional accounts data by voivodships and subregions according to kind of activity of the Polish Classification of Activities (PKD 2007) was accomplished applying the **local kind-of-activity unit method**, i.e. in accordance with the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.

10. Grupowanie danych z rachunków regionalnych w przekroju województw i podregionów w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. zgodnie z siedzibą i podstawowym rodzajem działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

11. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego **sektora instytucjonalnego** są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

- 1) sektor przedsiębiorstw niefinansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe),
- 2) sektor instytucji finansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym i pomocniczą działalnością finansową, z wyłączeniem Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, podmioty zajmujące się ubezpieczeniami oraz jednostki niekomercyjne, spełniające kryteria ESA 2010 w zakresie klasyfikacji do sektora instytucji finansowych,
- 3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono jednostki będące producentami nierynkowymi, których produkcja przeznaczona jest na spożycie indywidualne i ogólnospołeczne, finansowane z obowiązkowych płatności dokonywanych przez jednostki należące do pozostałych sektorów, a także jednostki, których podstawową działalnością jest redystrybucja dochodu i bogactwa narodowego oraz jednostki kontrolowane przez sektor, które zgodnie z metodologią ESA 2010 spełniają kryteria zaliczania do sektora,
- 4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób i prowadzące uproszczoną ewidencję księgową, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł,
- 5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, organizacje związków zawodowych, stowarzyszenia, fundacje oraz jednostki organizacji wyznaniowych.

12. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek szarej gospodarki oraz działalności nielegalnej. **Szara gospodarka** obejmuje legalną produkcję ukrytą szacowaną dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych sektora prywatnego, z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od formy prawnej), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nier rejestrowanej, głównie w działalności usługowej (w tym osób świadczących usługi seksualne).

W ramach **działalności nielegalnej** ujęto szacunki dotyczące działalności osób czerpiących korzyści z tytułu świadczenia usług seksualnych przez inne osoby, produkcji i handlu narkotykami przemytu papierosów oraz nielegalnej produkcji i handlu alkoholem.

13. Dane z rachunków regionalnych za lata 2015–2018 zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych w ślad za rewizją benchmarkingową dokonaną w rocznych rachunkach narodowych, zgodnie z zasadami Zharmonizowanej Europejskiej Polityki Rewizji (HERP), rekomendowanej przez Komisję Europejską wszystkim krajom Unii Europejskiej.

Zmiana danych wynikała z tytułu:

- wykorzystania nowych i aktualizacji istniejących źródeł danych,
- doskonalenia metod kompilacji danych,
- wdrożenia wytycznych zawartych w zaktualizowanym Podręczniku ds. deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych (MGDD).

14. Opis zmian wprowadzonych do rachunków narodowych został zawarty w „Informacji Głównego Urzędu Statystycznego na temat rewizji rachunków narodowych w latach 1995–2018” z dnia 6 października 2020 r., dostępnej na stronie

<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/roczne-rachunki-narodowe/informacja-glownego-urzedu-statystycznego-na-temat-rewizji-rachunkow-narodowych-w-latach-19952018,13,1.html>

15. Informacje dotyczące rachunków regionalnych zamieszczono w publikacji „Kompedium wiedzy o rachunkach regionalnych”.

11. Criteria for classifying a given unit of the national economy into specific **institutional sector** are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:

- 1) non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services),
 - 2) financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation and auxiliary financial activity, excluding the Bank Guarantee Fund, entities engaged in insurance activity as well as non-profit units that meet the ESA 2010 classification criteria to financial corporations sector,
 - 3) general government sector, which consists of institutional units which are non-market producers whose output is intended for individual and collective consumption, and are financed by compulsory payments made by units belonging to other sectors, and institutional units principally engaged in the redistribution of national income and wealth as well as units which are controlled by the sector and accordingly to the ESA 2010 meet criteria for including in the sector,
 - 4) households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working on own-account outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons and keeping simplified accounting books as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources,
 - 5) non-profit institutions serving households sector which includes: social organizations, political parties, trade unions, associations, foundations and units of religious organizations.
12. The estimation of hidden economy and illegal activities is included in regional accounts. **Hidden economy** covers the legal concealed production estimated for registered economic entities of private sector employing up to 9 persons (irrespective of the legal form), employing from 10 to 49 persons (excluding cooperatives) as well as natural persons engaged in non-registered work, primarily within the service activity (including persons providing sexual services).

Within **illegal activities** there were included estimations concerning activity of persons deriving profits from exploiting sexual services, production and trafficking in narcotics, smuggling of cigarettes and illegal production and trade of alcohol.

13. Data from regional accounts for the years 2015–2018 were changed in relation to those previously published, following benchmarking revision in annual national accounts, in accordance with the requirements of the Harmonized European Revision Policy (HERP), recommended by the European Commission to all countries of the European Union.

The change in data was due to:

- using new and updating existing data sources,
- improvement of data compilation methods,
- implementation of the guidelines contained in the updated Manual on Government Deficit and Debt (MGDD).

14. Description of changes introduced in national accounts was included in the note “Informacja Głównego Urzędu Statystycznego na temat rewizji rachunków narodowych w latach 1995–2018” of 6 October 2020, available on website

<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/roczne-rachunki-narodowe/informacja-glownego-urzedu-statystycznego-na-temat-rewizji-rachunkow-narodowych-w-latach-19952018,13,1.html>

15. Information concerning regional accounts are placed in the publication “Kompedium wiedzy o rachunkach regionalnych”.

DZIAŁ XXII PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

Uwagi ogólne

Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zwany dalej rejestrem REGON, jest rejestrem administracyjnym prowadzonym przez Prezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru określają przepisy ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. 2020, poz. 443, z późniejszymi zmianami) oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. (Dz. U. poz. 2009 z późniejszymi zmianami) w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń.

Do rejestru REGON wpisywane są podmioty gospodarki narodowej (zwane dalej jednostkami prawnymi), czyli osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej co jest realizowane poprzez nadawanie im unikatowych numerów identyfikacyjnych.

Rejestr REGON jest na bieżąco aktualizowany na podstawie danych o podmiotach gospodarki narodowej, przekazywanych drogą elektroniczną z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, Krajowego Rejestru Sądowego, Systemu Informacji Oświatowej oraz Centralnego Rejestru Podmiotów Krajowej Ewidencji Podatników, oraz – w przypadku pozostałych podmiotów – na podstawie wniosków zgłaszanych do właściwych urzędów statystycznych. Kompletność i aktualność rejestru uzależniona jest od terminowej realizacji ww. obowiązku. Ponadto od 2011 r. do aktualizacji rejestru wykorzystywane są informacje z Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) dotyczące zgonów osób fizycznych, które były wpisane do rejestru REGON.

W latach 2014–2019 r. liczba podmiotów w podziale według sektorów własności i sekcji może wystąpić bez jednostek, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

CHAPTER XXII ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

General notes

The National Official Business Register hereinafter referred to as REGON, is an administrative register held by the President of Statistics Poland. The rules for running the register are defined by the Law on Official Statistics of 29th June 1995 on public statistics (Journal of Laws 2020 item 443 with later amendments) and the provisions of the Regulation of the Council of Ministers of 30th November 2015 (Journal of Laws item 2009 with later amendments) on the manner and methodology of running and updating the national register of business entities, design application, questionnaires and certificates.

In the REGON register are registered entities of the national economy (called legal units), that is legal persons, organizational units without legal personality and natural persons conducting economic activity.

The basic function of the REGON register is identification of entities of the national economy, which is accomplished by assigning unique identification numbers to them.

The REGON register is updated on a current basis with the use of data on entities of the national economy transferred through the electronic system from the Central Registration and Information on Business, the National Court Register, the Educational Information System as well as the Central Business Entity Register of the National Taxpayer Register, and – for the remaining entities – on the basis of applications submitted to the relevant statistical offices. The completeness and correctness of the register is contingent on the timely compliance with the above mentioned obligation. In addition, since 2011 the register has been updated with information from the Common Electronic System

of Population (PESEL) on the deaths of natural persons, which were registered in the REGON.

In 2014–2019 the number of entities according to ownership sectors and sections can occur without units for which the information on the kind of ownership does not occur in the REGON register.